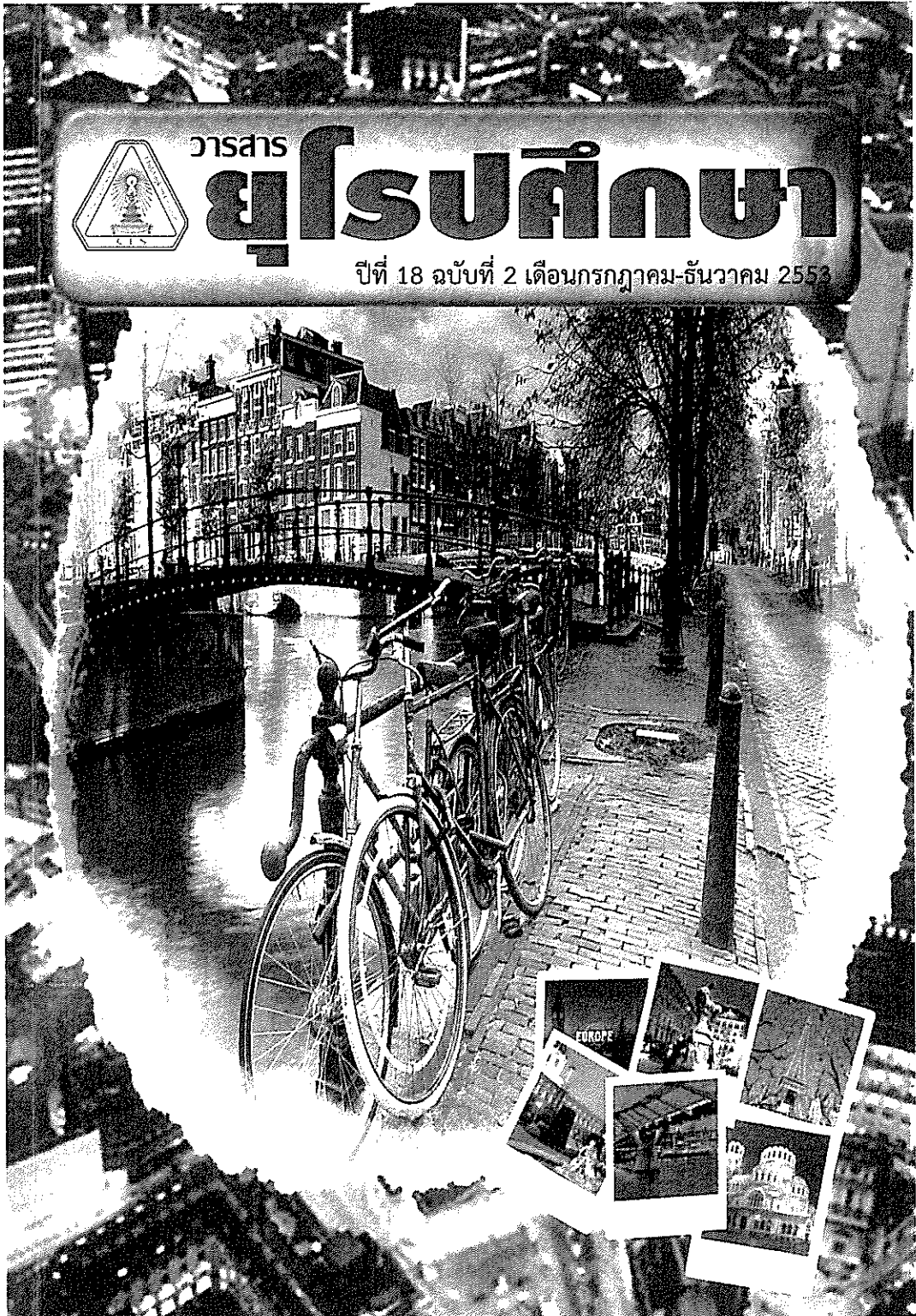

วารสาร

ยุโรปศึกษา

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2553

บรรณาธิการ ผศ. ดร.สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ พลิกษ์ ลั่นเรืองฤทธิ์
ที่ปรึกษา ผศ. ดร. จาริต ดิงศภทัย
รศ. วิมลวรรณ ภัทโรตม
พิมพ์ที่ บริษัท พี.เพรส จำกัด โทร 0-2742-4754-5
ผู้จัดพิมพ์ ศูนย์ยุโรปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 3 อาคารวิทย์พัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2218-3922-3 โทรสาร 0-2215-3580
เว็บไซต์: <http://ces.in.th> อีเมล: ces@chula.ac.th

Editor Asst. Prof. Dr. Suthachai Yimprasert
Assistant Editor Palist Lunruangrit
Advisors Assoc. Prof. Dr. Charit Tingsadadh
Assoc. Prof. Vimolvann Phatharodom
Printing P. Press Co.,Ltd. Tel: +662-742-4754-5
Center for European Studies, Chulalongkorn University
3rd Fl., Vidyabhathana Building, Chulalongkorn University,
Phyathai Road, Patumwan, Bangkok, 10330, Thailand
Tel: +662-218-3922-3 Fax: +662-215-3580
Website: <http://ces.in.th> e-mail: ces@chula.ac.th

ISSN 0858-7795

วารสาร ยุโรปศึกษานี้ เป็นฉบับที่สองของ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งมีบทความที่น่าสนใจหลายเรื่อง ดังนี้

เรื่องแรกเป็นบทความของ วรลักษณ์ สงวนแก้ว เรื่อง “แนวทางการพัฒนาธรรมญาอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป” ซึ่งได้ชี้ถึงการปรับเปลี่ยนแนวคิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ที่เคยถูกอธิบายว่า เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองของรัฐ แต่ในปัจจุบัน ในกรณีของสหภาพยุโรป รัฐธรรมนูญนั้นหมายถึง กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการบริหารงาน และจัดสรรอำนาจในกรณีขององค์กรเหนือรัฐ ดังนั้น ปี ค.ศ.๒๐๐๔ จึงกลายเป็นปีที่มีความสำคัญสำหรับวงการนิติศาสตร์ของโลก จากการที่ที่ประชุมระหว่างประเทศของรัฐสมาชิกสหภาพยุโรป ได้เห็นชอบกับร่างสนธิสัญญาจัดตั้งรัฐธรรมนูญยุโรปเป็นครั้งแรก ซึ่งหมายความว่า องค์กรระหว่างประเทศสามารถสร้างธรรมนูญการปกครอง ที่มีสถานะทางกฎหมายเสมือนกับรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก

ในกรณีเช่นนี้ ภาควิชาอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคที่ได้ศึกษาแนวทางมาจากสหภาพยุโรป ก็ได้พัฒนารอบความร่วมมือโดยอาศัยกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีการตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยกร่างกฎบัตรอาเซียน รองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ และมีการประกาศใช้กฎบัตรดังกล่าวใน ค.ศ.๒๐๐๘ จากนั้น ก็ได้มีการทบทวนแนวทางการพัฒนากฎบัตรอาเซียน ในประเด็นสำคัญคือ การสร้างอัตลักษณ์และค่านิยมร่วมอาเซียน การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียน และการปฏิรูประบบการดำเนินงานของสถาบันอาเซียน เป็นต้น เพื่อจะนำมาสู่การพัฒนากระบวนการทำกฎบัตรทางรัฐธรรมนูญของอาเซียนต่อไป

เรื่องต่อมา เป็นบทความเรื่อง “การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานของ คนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุค ปัจจุบัน” โดย สุขญา ตันเจริญผล ได้อธิบายว่า การสงวนสิทธิของตนเองของ ประเทศสหราชอาณาจักรเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนของความ สัมพันธ์ภายในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะในปัญหาเรื่องการโยกย้ายถิ่น ซึ่งกลายเป็นประเด็นที่ได้แย้งกันอย่างมาก เพราะหลังจากสหภาพยุโรปก่อตั้งตลาดเดียว และเปิดพรมแดนภายใน เพื่อขจัดอุปสรรคเรื่องการโยกย้ายข้ามแดน สหราชอาณาจักรก็ไม่เข้าร่วมด้วย ยังคงยึดเอาแนวคิดสังคมนิยมเป็นหลักในการดำเนิน นโยบายของตน

สหราชอาณาจักรจึงเป็นตัวอย่างอันสำคัญของกรณีศึกษาในด้านการ เปลี่ยนแปลงของทิศทางการโยกย้ายถิ่นฐาน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบ สหภาพยุโรปที่มีต่อการจัดการประเด็นดังกล่าวว่า เมื่อการเปลี่ยนแปลงตาม กระบวนการสหภาพยุโรปได้รับการเพิกเฉย ในขณะที่ผลประโยชน์แห่งชาติของ สหราชอาณาจักรมีความสำคัญเหนือกว่า วิธีการจัดการการโยกย้ายถิ่นฐาน ขึ้นพื้นฐานจะเป็นอย่างไร

บทความที่สามเป็นเรื่อง “อันโตนิโอ กรัมซีกับแนวคิดสภาโรงงาน” โดย วัชรพล พุทธิรักษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวความคิด เรื่อง “สภาโรงงาน” (The Factory Council) ของ อันโตนิโอ กรัมซี โดยมีคำถามหลักของการศึกษา ว่า แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซีนั้นคืออะไร มีสาระสำคัญเช่นไร และ การทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของ กรัมซีนั้นมีคุณูปการอย่างไรบ้าง

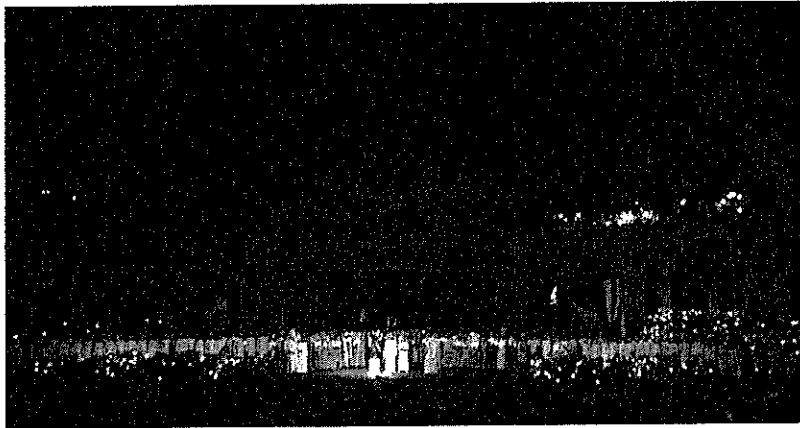
ผลของการศึกษาแสดงว่า สภาโรงงานเป็นรูปแบบของการจัดความสัมพันธ์ รูปแบบใหม่ของชนชั้นกรรมาชีพอันประกอบไปด้วยคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม และผู้คนจากหลากหลายอาชีพ (ที่ไม่ใช่ชนชั้นนายทุน) โดยมีความแตกต่าง

จากองค์กรที่มีอยู่ก่อนคือสหภาพแรงงาน (Trade Union) หลายประการ (ดูการนำเสนอในหัวข้อที่ 4) แต่จุดแตกต่างที่สำคัญที่สุดคือสภาโรงงานนั้นต่อต้านระบบทุนนิยมและชนชั้นนายทุนแต่สหภาพแรงงานนั้นเพียงแต่ต่อรองในประเด็นเรื่องค่าแรงและสวัสดิการแต่ยังคงสามารถประนีประนอมกับระบบทุนนิยมได้ นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่าสภาโรงงานนั้นเปรียบได้กับการเป็นนิวเคลียส หรือ หน่ออ่อนของระบอบคอมมิวนิสต์โดยทำหน้าที่ในการผสมผสานในแง่ของจิตวิญญาณและความรู้ของชนชั้นแรงงานเข้าด้วยกัน

แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของกรีมซ์มีความมึนยะต่อการตั้งคำถามถึงพัฒนาการทางการเมืองไทยในสองประเด็นหลักด้วยกันคือ การให้ความสำคัญต่อมนุษย์ในฐานะผู้กำหนดสร้างความเป็นไปทางประวัติศาสตร์ และอีกประการหนึ่งคือ สภาโรงงานนั้นเป็นบทเรียนต่อขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านระบบทุนนิยม/โลกาภิวัตน์ในปัจจุบันอีกด้วย

บทความที่สี่ เรื่อง “นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ” โดย เพ็ญสุภาวงศ์ วิทยานุกรณ์ เสนอว่า นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรปเป็นตัวการทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศร่ำรวยในซีกโลกเหนือและประเทศยากจนในซีกโลกใต้ให้กว้างมากขึ้น แม้ว่าสหภาพยุโรปจะอ้างว่า ตนเป็นมหาอำนาจผู้มีความปรารถนาที่จะช่วยประเทศยากจนก็ตาม

บทความนี้มุ่งที่จะอธิบาย และแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อน และผลกระทบของนโยบายที่เกิดขึ้นในระดับภูมิภาค เช่นเดียวกับในระดับโลก โดยเฉพาะผลที่มีต่อประเทศในซีกโลกใต้หรือประเทศยากจนทั้งหลาย โดยอ้างอิงถึงผลกระทบที่มีต่อการค้าภาคการเกษตรของประเทศไทยเป็นตัวอย่าง และเพื่อที่จะวิพากษ์คำกล่าวอ้างของสหภาพยุโรปที่มีความตั้งใจมุ่งที่จะสร้างโลกที่ดีกว่า และมั่งคั่งกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งที่นโยบายที่เพิ่มความไม่เท่าเทียมกันอย่างนโยบายเกษตรดังกล่าวยังคงอยู่ และปัจจัยนี้ จะนำไปสู่ภาวะตึงเครียดระหว่างเหล่าประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา

บทความที่ห้า เรื่อง “การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามากาในเยอรมนี” โดย โซติรส โกวิทวัฒนพงศ์ ได้เล่าถึงการแสดงคริสตนาฏกรรมอันขึ้นชื่อ ที่หมู่บ้านโอบารามากาในเยอรมนี ที่แสดงทุก ๑๐ ปีต่อครั้ง นับตั้งแต่ ค.ศ.1634 เป็นต้นมา และต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน เริ่มต้นจากความต้องการที่จะจัดการแสดงเพื่อถวายแก่พระเจ้า แต่ต่อมา ความสนใจในการแสดงเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะตั้งแต่กลางของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เป็นต้นมา การแสดงเป็นเรื่องความขัดแย้งระดับชาติทั้งทางการเมืองและศาสนา ระหว่างฝ่ายอนุรักษนิยมและฝ่ายเสรีนิยม โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นว่า ชาวยิวเป็นผู้ทรยศ และในสมัยฮิตเลอร์ ก็ได้ให้นัยถึงลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อพระคริสต์ของชาวยิว

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง การแสดงยกเลิกไปชั่วคราว จนเมื่อ ค.ศ. 1950 มีการรื้อฟื้นการแสดงใหม่ และทางวาติกันได้เข้ามาแทรกแซงเพื่อให้มีการปรับปรุงเนื้อหา ให้ชาวคริสต์มีท่าทีในแง่บวกต่อชาวยิว หลังจากนั้นการแสดงจะคอยลดอคติต่อชาวยิวลงทุกที และเน้นการสื่อสารเรื่องความรักแก่ผู้ชม แต่ยังคงรักษาเป้าหมายที่จะจรรโลงคริสต์ศาสนา ผู้เขียนสรุปว่าการแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามากา สะท้อนถึงความสามารถในการใช้กระบวนการด้านศิลปะเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการแสดง และเพื่อจรรโลงสารที่คริสต์ศาสนาต้องการเผยแพร่ ในขณะเดียวกันเพื่อประโยชน์สุขทั้งใจและกายของชาวบ้านทั้งหมด

บทความที่หักเรื่อง “การแสวงหาความเป็นชายในนิทานเรื่องแมวใส่บูต” โดย พิริยาดิศ มานิตย์ เล่าถึงนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต” ซึ่งเป็นผลงานของนักเขียนฝรั่งเศสสมัยศตวรรษที่ 17 ชื่อชาร์ลส์ แปรโรต์ เนื้อเรื่องโดยย่อมีอยู่ว่า เจ้าของโรงสีผู้หนึ่งมีลูกชายสามคน เมื่อตายได้ทิ้งมรดกแก่ลูกคนเล็กเป็นแมวหนึ่งตัว ที่แรก ลูกคนเล็กด้วยความผิดหวังในสิ่งที่ได้จากพ่อก็หมายจะกินและถลกหนังแมว แต่แมวดำนี้มีความฉลาดแพรวพราว มันร้องขอร้องเท้าบูตคู่หนึ่ง โดยอาสาจะทำให้นายได้ดิบได้ดีให้จงได้ และด้วยเล่ห์กลสารพัดของเจ้าแมวใส่บูต (ทั้งการดักจับกระต่ายเพื่อนำไปถวายเอาใจพระราชาเพื่อให้ฝ่ายหลังพอใจนายของมัน ทั้งการใช้เล่ห์เอาชนะยักษ์ตนหนึ่ง ทำให้นายของมันกลายเป็นเจ้าของบ้านยักษ์แทน ฯลฯ) ทำให้ในท้ายที่สุดนายของมันได้แต่งงานกับเจ้าหญิง ลูกสาวพระราชา บทความนี้ ผู้เขียนตีความนิทาน โดยจะใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำคัญ และพบว่านิทาน “แมวใส่บูต” นั้นแฝงประเด็นปัญหาเรื่องความเป็นชายไว้อย่างน่าสนใจ

บทปริทรรศน์หนังสือ เรื่อง “The Theft of History” ของแจ็ก กูดี โดย สิทธิธรรม โรหิตะสุข ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องโลกตะวันตกครอบงำประวัติศาสตร์ โดยโลกตะวันตกจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ นำเสนอสาระความรู้ทางประวัติศาสตร์ตามกรอบแนวคิดของตน และทำให้ประวัติศาสตร์ของตะวันตกกลายเป็นประวัติศาสตร์สากล แต่กูดีไม่เห็นพ้องด้วย เขาจึงอธิบายความคิดของเขาเป็น ๓ ประเด็นหลัก คือ บทแรกเป็นเรื่อง เวลาและพื้นที่ เพื่อชี้ว่าระบบเวลาและพื้นที่ปัจจุบันถูกกำหนดด้วยโลกตะวันตก การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์จึงไปตามกรอบแนวคิดตะวันตก เช่น การกำหนดให้การเกิดภาษาเขียนเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ หรือการใช้ระบบปีคริสต์ศักราชแบบยุโรปเป็นมาตรฐาน ทั้งที่จีน อิสลาม และแอฟริกา ก็มีระบบเวลาของตนเองในเรื่องของพื้นที่ก็คือการกำหนดโลกด้วยความรู้ภูมิศาสตร์ตะวันตก และการทำแผนที่แบบที่มียุโรปเป็นศูนย์กลาง รวมทั้ง การที่นักประวัติศาสตร์ยุโรป อธิบายอารยธรรมของตนเองว่า มีความต่อเนื่องมาจากสมัยกรีก ทั้งที่ยุโรปยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ รับความรู้กรีก-โรมัน จากพวกอิสลาม

ประเด็นที่น่าสนใจในบทนี้ ยังอยู่ที่ว่า กูติกกล่าวหาตะวันตกว่า โขมยแม้กระทั่งความรัก โดยอ้างรักแบบโรมันดีกว่าเกิดขึ้นในยุโรป ทั้งที่แนวคิดเรื่องความรักเกิดได้ทุกแห่งของโลก ห้ายที่สุด สิทธิธรรมสรุปว่า งานของกูติอาจจะไม่ได้มุ่งสร้างความชอบธรรมให้กับตะวันออกหรือคนอื่น แต่เป็นการประเมินวิธีการมองของตะวันตกว่ามีปัญหาอย่างไร และให้ภาพที่บิดเบือนอย่างไร

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ผศ. ดร.สุธาสัย ยิ้มประเสริฐ

บรรณาธิการประจำฉบับ

ศูนย์ยุโรปศึกษา แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกี่ยวกับผู้เขียน

วรลักษณ์ สงวนแก้ว

นิติศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEA.de droit public science politique mention droit public interne,
Université Nancy, France

สุชนา ตันเจริญผล

อักษรศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สหสาขาวิชายุโรปศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัชรพล พุทธรักษา

B.A. (Political Science) 1st Class Honors, Prince of Songkla University,
Pattani, Thailand

M.A.(Government) Chulalongkorn University, Thailand

เพ็ญสุภาวดี วิทยานุกรณ์

รัฐศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สหสาขาวิชายุโรปศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โชติรส โกวิทวัฒนพงศ์

B.A. Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

Licence-ès-lettres de linguistique, Université de Besancon, France.

Maîtrise de linguistique, *Université de Paris III, France.*

Doctorat du 3e cycle de Linguistique-Phonétique, *Université de Paris III, France.*

พิริยดิศ มานิตย์

ครุศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาฝรั่งเศส) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศส) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิทธิธรรม โรหิตะสุข

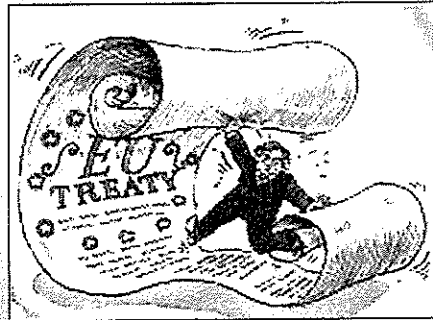
ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต และ ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เนื้อหา ความคิดเห็น ตลอดจนการตีความต่างๆ ในวารสารฉบับนี้ เป็นความคิดของ
ผู้เขียน มิได้สะท้อนทัศนคติและนโยบายของศูนย์ยุโรปศึกษา แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยแต่ประการใด

The author is responsible for the contents, views and analyses expressed
in the paper, which are neither the same as ones of Centre for European
Studies, nor the editorial staff.

แนวทางการพัฒนาธรรมเนียมอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบ ระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป วรลักษณ์ สงวนแก้ว	2
การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน สุชนา ตันเจริญผล	20
อันโตนิโอ กรัมซีกับแนวความคิดสภาโรงงาน วัชรพล พุทธิรักษา	50
นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำ ระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึง ประเทศไทยเป็นพิเศษ เพ็ญสุภาวงศ์ วิทยานุกรณ์	80
การแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในเยอรมนี โชติรส โกวิทวัฒนพงศ์	116
การแสวงหาความเป็นชายในนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต” พริยะดิศ มานิตย์	174
เมื่อชาวตะวันตกขโมยประวัติศาสตร์ สิทธิธรรม โรหิตะสุข	188

แต่เดิมนั้นนักกฎหมายและเหล่าบรรดานักรัฐศาสตร์ทั่วโลกต่างก็มีความเชื่อว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญคือ กฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศและเป็นกฎหมายที่ใช้ในการจัดระเบียบองค์กรทางปกครอง แนวคิดนี้เริ่มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ นักนิติศาสตร์ที่ศึกษาสหภาพยุโรปได้ให้ คำจำกัดความของรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ว่า รัฐธรรมนูญ คือ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการบริหารงานและจัดสรรอำนาจทางการปกครอง และสามารถดำรงอยู่ภายใต้สถาบันและองค์กรทุกประเภท

ABSTRACT

Developing a Constitution of Asean : Comparative Study of EU Constitutional Model

Woraluck Sanguankaeo

Driven by globalization and regionalism, constitutional principles has been changed. In the past, constitution was a source of constitutional ideas for domestic legal orders. It has now been accepted that constitution are supposed to serve within transnational governance. Reconceptualization of constitutional theory is therefore important as a contribution towards academic development.

European Union is a good example of an attempt to make transnational constitution. European Union Constitutional model is the symbol of the progressive development of European integration from the past to present. It has been an inspiration for other regional international organizations in terms of forming bonds with more than cooperation in mind. After building an ASEAN Community by the year 2015, Asean is need a future constitution to strengthen their integration and boost its community-building process. Eventhough, there is a fundamental difference between ASEAN and European Union in various aspects. Asean can learn about institution-building practices and the positive or negative experiences lessons from European Union.

The purpose of this article is to propose a set of policy recommendations for Asean constitution building in difference key areas including strengthening regional identity and common values, more people-oriented and effective institutional system. Finally, the author hope that this article will be a basic guideline for the future model of Asean constitution.

แนวทางการพัฒนาธรรมนูญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบ ระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

วรลักษณ์ สงวนแก้ว

แต่เดิมนักกฎหมายและเหล่านักบรรณานุกรมรัฐศาสตร์ทั่วโลกต่างก็มีความเชื่อว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญคือ กฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศและเป็นกฎหมายที่ใช้ในการจัดระเบียบองค์กรทางปกครอง แนวคิดนี้เริ่มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ นักนิติศาสตร์ที่ศึกษาสหภาพยุโรปได้ให้คำจำกัดความของรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ว่า รัฐธรรมนูญ คือ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการบริหารงานและจัดสรรอำนาจทางการเมือง และสามารถดำรงอยู่ภายใต้สถาบันและองค์กรทุกประเภท¹ คำกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ที่มองว่ารัฐธรรมนูญไม่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐเท่านั้น และเมื่อประมาณปลายปี ค.ศ. ๒๐๐๔ นับเป็นปีที่สร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการนิติศาสตร์โลกเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นปีที่ประชุมระหว่างประเทศของรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปได้ให้ความเห็นชอบกับร่างสนธิสัญญาจัดตั้งรัฐธรรมนูญยุโรป (A Draft Treaty Establishing a European constitution) หลังจากนั้นไม่นานแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรปจึงเป็นเรื่องที่ถูกนำมาศึกษาค้นคว้าวิจัยทั้งในวงการกฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศของวงการนิติศาสตร์ภาคพื้นยุโรป แนวคิดดังกล่าวได้ทำให้วงการนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ทั่วโลกนำประเด็นเรื่อง รัฐธรรมนูญภายใต้การบูรณาการของสหภาพยุโรป มาถกเถียงกันในวงการวิชาการว่า อะไรคือรัฐธรรมนูญและเราสามารถขยายบทนิยามของ

¹ Jiunn-Rong Yeh, The Emergence of Transnational Constitutionalism: Its Features, Challenges and Solutions, Professor of law, National Taiwan University

กฎหมายรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ได้หรือไม่ เช่น การเกิดขึ้นขององค์การระหว่างประเทศและกลุ่มการเมืองต่างๆ จำนวนมาก ท้ายที่สุดได้มีนักนิติศาสตร์ยอมรับว่า องค์การระหว่างประเทศสามารถสร้างธรรมนูญการปกครองซึ่งมีสถานะทางกฎหมายเปรียบเสมือนกับรัฐธรรมนูญเพื่อใช้ในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิกและบริหารกิจการในด้านต่างๆ ขององค์กร²

สหภาพยุโรปคือผู้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญที่มีสภาพเหนือรัฐ (transnational constitution) กฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรป คือ เครื่องสะท้อนถึงวิวัฒนาการของการที่รัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปรวมตัวกันเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การบูรณาการของสหภาพยุโรปถือเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่างๆ ของโลกศึกษารูปแบบและความสำเร็จของการรวมตัวดังกล่าว ภายหลังจากการสร้างประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ.2015 อาเซียนจะพัฒนาจากกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคข้ามผ่านสู่การบูรณาการเชิงลึก สิ่งดังกล่าวจะสร้างความท้าทายให้แก่ประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมากในการที่จะจัดอุปสรรคในด้านต่างๆ ให้หมดไป ดังนั้น อาเซียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องออกแบบธรรมนูญให้มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของภูมิภาคเพื่อประโยชน์ในการสร้างอนาคตของประชาคมอาเซียน

แม้ว่าสหภาพยุโรปและอาเซียนคือการรวมกลุ่มของรัฐสมาชิกที่เกิดจากแนวคิดภูมิภาคนิยม สหภาพยุโรปและอาเซียนก็มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในหลายประการ กล่าวคือ รูปแบบการบริหารงานของสหภาพยุโรปนั้นมีลักษณะเหนือรัฐมาตั้งแต่เริ่มแรก ในขณะที่โครงสร้างการบริหารงานของอาเซียนนั้นรัฐแต่ละรัฐมีฐานะเท่าเทียมกันและทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย อย่างไรก็ตามอาเซียนก็สามารถนำบทเรียนการบูรณาการสหภาพยุโรปมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้อาเซียนในระยะยาว

² Jiunn-Rong Yeh, Wen-Chen Chang, The Emergence of Transnational Constitutionalism: Its Features, Challenges and Solutions

1. ระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรป (The EU Constitutional Model)

สหภาพยุโรปก่อตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญาที่มีผลบังคับตามกฎหมายหลายฉบับซึ่งได้กำหนดกรอบการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีสภาพเหนือรัฐที่จำกัดอำนาจอธิปไตยของรัฐสมาชิกและพลเมืองโดยมีกระบวนการดำเนินงานผ่านสถาบันกลางที่มีอำนาจและกระบวนการตัดสินใจแทนรัฐสมาชิก สหภาพยุโรปมีเจตจำนงในการสร้างความร่วมมือของประเทศสมาชิกในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และวัฒนธรรม ปัจจุบันการบูรณาการของสหภาพยุโรปได้มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงจากความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกกับสถาบันต่างๆ ของสหภาพยุโรปเป็นการบูรณาการทางด้านกฎหมาย (Legal Integration) ที่มีลักษณะเป็น “รัฐธรรมนูญ” มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อรองรับภารกิจและจำนวนรัฐสมาชิกที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต

รัฐธรรมนูญยุโรป คือ ระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เกิดจากการบูรณาการด้านต่างๆ ของสหภาพยุโรป ไรเนอร์ อาร์โนลต์ (Rainer Arnold) นักนิติศาสตร์ชาวเนเธอร์แลนด์ได้กล่าวว่า การบูรณาการของประชาคมยุโรป คือ จุดกำเนิดของแนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ คือ รัฐธรรมนูญยุคหลังรัฐชาติ (Post-State Constitutional law) เมื่อพิจารณาจากคำจำกัดความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรปมิใช่ระบบกฎหมายที่เกิดขึ้นในสุญญากาศ หากแต่มีปฏิกิริยาเกิดและวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์และได้พัฒนาเป็นระบบกฎหมายนับตั้งแต่มีการจัดตั้งประชาคมยุโรป จึงทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรปมีความแตกต่างจากกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยทั่วไปเนื่องจากกฎหมายประเภทดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิกและพลเมืองยุโรปและเคารพในเรื่องของความหลากหลายของรัฐสมาชิก ทั้งนี้ เราจะเห็นได้ว่าการบูรณาการของสหภาพยุโรปได้สร้างหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก พลเมือง และสถาบันต่างๆ ของสหภาพยุโรป บ่อเกิดของกฎหมายรัฐธรรมนูญยุโรปประกอบ

ไปด้วย กฎหมายลายลักษณ์อักษร เช่น สนธิสัญญาฉบับต่างๆของประชาคมยุโรป และสหภาพยุโรป กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยสถาบันต่างๆของสหภาพยุโรป และกฎหมายที่ไม่ใช่กฎหมายลายลักษณ์อักษร เช่น หลักกฎหมายทั่วไปของสหภาพยุโรป และจารีตประเพณีทางกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

2. แนวคิดในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน

ในอดีตอาเซียนดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาค บนพื้นฐานของความยินยอมและความสมัครใจของสมาชิก ต่อมาอาเซียนก็ได้พัฒนากรอบความร่วมมือดังกล่าวโดยอาศัยกฎหมายระหว่างประเทศมากขึ้น แนวคิดในการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเริ่มเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มผู้นำในสมาชิกอาเซียนแสดงเจตจำนงในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีความมั่นคงและมีการรวมตัวในด้านต่างๆ ที่เข้มแข็งขึ้น ด้วยการประกาศ “วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (ASEAN Vision 2020)” โดยกำหนดเป้าหมายว่าอาเซียนจะก้าวไปสู่การสร้างความร่วมมือที่พัฒนาใกล้ชิดมากขึ้นยิ่งกว่าเดิม และในการประชุมผู้นำอาเซียนที่บาหลี ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of Bali Concord II) เพื่อให้เกิดประชาคมอาเซียนโดยจะประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ท้ายที่สุดได้มีการประชุมผู้นำอาเซียน ณ กรุงเวียงจันทน์ และบรรดาผู้นำอาเซียนได้ประกาศแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (Vientiane Action Programme) ที่สนับสนุนการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการและได้มอบหมายให้ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Eminent Persons Group) เป็นผู้ดำเนินการยกร่างเพื่อนำเสนอต่อรัฐสมาชิก และมีการประกาศใช้กฎบัตรดังกล่าว ในปี ค.ศ. 2008

กฎบัตรอาเซียน คือ กฎบัตรทางรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยหลักเกณฑ์พื้นฐานในการจัดระเบียบ การปกครองและความสัมพันธ์ของสถาบันอาเซียน ตลอดจนเป็นการประมวลหลักการทางรัฐธรรมนูญ ในรูปแบบของกฎหมายลายลักษณ์อักษร ที่มีลักษณะคล้ายกับธรรมนูญทางการปกครองขององค์กรระหว่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาธรรมนุญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

ต่างๆ แม้จะมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์ว่ากฎบัตรอาเซียนเป็นเพียงเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ อันสวゆるของผู้นำรัฐสมาชิกอาเซียนและยังคงมีปัญหาในการบังคับใช้ในทางปฏิบัติอีกหลายประการ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้กล่าวไว้ว่า กฎบัตรอาเซียน คือ เครื่องมือในการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรอาเซียน ให้สถานะทางกฎหมายแก่อาเซียนเป็นองค์การระหว่างรัฐบาลมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น และถือเป็นก้าวสำคัญของการขับเคลื่อนเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้แสดงเจตนารมณ์ร่วมกัน³

3. แนวทางการพัฒนาธรรมนุญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

ภายหลังจากการประกาศใช้กฎบัตรอาเซียน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ ผู้นำระดับรัฐของอาเซียน ได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ว่า บทบัญญัติบางประการในกฎบัตรอาเซียน เป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน ในปี ค.ศ. 2015 ด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทบทวนถึงแนวทางการพัฒนากฎบัตรดังกล่าว แนวทางการพัฒนากฎบัตรทางรัฐธรรมนูญอาเซียนที่ผู้เขียนจะนำเสนอ มีดังนี้

3.1 การสร้างอัตลักษณ์และค่านิยมร่วมอาเซียน

อัตลักษณ์และค่านิยมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการบูรณาการเชิงลึกและการสร้างกรอบความร่วมมือในด้านต่างๆของอาเซียน อัตลักษณ์ คือ ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนขององค์กร มักปรากฏในรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ เช่น เครื่องหมายอาเซียน ธงและเพลงอาเซียน เป็นต้น ในขณะที่ค่านิยม คือ รูปแบบความคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์กรที่จะพิจารณาตัดสินและประเมินค่าว่าสิ่งใดมีคุณค่า มีประโยชน์พึงปรารถนา ถูกต้องเหมาะสม ค่านิยมของอาเซียน ได้แก่

³ สุรพงษ์ ชัยนาม, มอง อาเซียน แบบ 360°, หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552

การเคารพในความหลากหลายของรัฐสมาชิก การเคารพในหลักการของประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

อัตลักษณ์อาเซียน

อัตลักษณ์อาเซียน ปรากฏอยู่ในเอกสารทางการเมืองหลายฉบับของอาเซียน โดยได้กล่าวเน้นย้ำว่าอัตลักษณ์อาเซียนมีความหลากหลายและแตกต่างกันไป ซึ่งรัฐสมาชิกควรที่จะเคารพในความหลากหลายดังกล่าว ในขณะที่คำขวัญของอาเซียนที่ปรากฏอยู่ในข้อ 36 ของกฎบัตรอาเซียนได้ระบุไว้ว่าคำขวัญของอาเซียน คือ วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว (One Vision, One Identity, One Community) จะเห็นได้ว่าการนำคำขวัญดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในกฎบัตรอาเซียน ได้ก่อให้เกิดปัญหาในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์อาเซียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า อาเซียนคือภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงไม่แปลกที่นักวิชาการมักจะตั้งคำถามว่า อะไรคืออัตลักษณ์ที่แท้จริงของอาเซียน และอาเซียนจะสามารถมีอัตลักษณ์ร่วมกันได้หรือไม่ กรณีดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า เราควรนำบทเรียนในการสร้างอัตลักษณ์ของสหภาพยุโรปมาใช้เป็นกรณีศึกษาให้กับอาเซียน เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าคำขวัญของสหภาพยุโรป คือ เอกภาพในความหลากหลาย (United in diversity) การกำหนดคำขวัญในรูปแบบดังกล่าวทำให้สหภาพยุโรปดำเนินกิจการต่างๆภายในสหภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสหภาพยุโรปตระหนักดีว่า ในการที่จะกำหนดให้อัตลักษณ์มีความเป็นหนึ่งเดียวอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับความเชื่อ วัฒนธรรม ความคิดของประชาชนในรัฐสมาชิกนั้น จึงควรมีการประนีประนอมโดยการเคารพในความหลากหลายในด้านต่างๆของรัฐสมาชิก ไปพร้อมๆ กับการแสวงหาแนวทางร่วมกันในการบริหารงานของสหภาพยุโรป

(2) ค่านิยมอาเซียน

ค่านิยมอาเซียนปรากฏอยู่ในเอกสารทางการเมืองหลายฉบับเช่นเดียวกับอัตลักษณ์อาเซียน เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าความหลากหลายทางระบอบ

แนวทางการพัฒนาธรรมชาอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมและหลักการบริหารงานของอาเซียนที่เคารพหลักเกณฑ์เรื่อง การไม่แทรกแซงกิจการภายในทำให้กระบวนการสร้างค่านิยมร่วมในอาเซียนเป็นไปด้วยความยากลำบาก ยิ่งไปกว่านั้น ผู้นำรัฐสมาชิกอาเซียนก็มีความเข้าใจที่แตกต่างกันในประเด็นเกี่ยวกับการตีความค่านิยมอาเซียน เช่น การตีความและมุมมองในหลักการของประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้นการสร้างค่านิยมอาเซียนจึงเต็มไปด้วยความท้าทาย และอาจต้องอาศัยระยะเวลาอันยาวนานร่วมทศวรรษ ซึ่งในขณะนี้พิมพ์เขียวของประชาคม สังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Blueprint for the Socio-Cultural Community) ได้กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการ สร้างค่านิยมร่วมของอาเซียน ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมร่วมอาเซียนให้แก่ประชาชนในภูมิภาคอาเซียน

3.2 การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียน

สหภาพยุโรปและอาเซียนมีความประสงค์ในการให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียนโดยจะเห็นได้จากการที่สหภาพยุโรปและอาเซียนได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่จะการสร้างพลเมืองของตนเองขึ้นมา เนื่องจากพลเมืองมีความรู้สึกร่วมกันในด้านต่างๆ จะส่งผลดีต่อการบูรณาการในประชาคม แต่เดิมนั้นเมื่อกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองนั้นก็เป็นที่เข้าใจกันดีว่า ความเป็นพลเมืองคือสิ่งที่รัฐทุกรัฐได้รับรองและคุ้มครองพลเมืองของตนซึ่งปรากฏอยู่ในรูปแบบของการให้สิทธิประเภทต่างๆในเรื่องความเป็นพลเมืองของรัฐ ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองได้มีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยได้มีการเปลี่ยนแปลงจากพลเมืองที่มีความเชื่อมโยงกับรัฐ (Citizen of State) มาเป็นพลเมืองที่มีลักษณะการข้ามพรมแดนของรัฐ (Transnational Citizen) ดังจะเห็นได้จากกรณีของสหภาพยุโรปแม้ปัจจุบันนักวิชาการยุโรปบางกลุ่มจะได้แย้งเกี่ยวกับแนวคิดความเป็นพลเมืองยุโรปว่าเป็นเพียงข้อกำหนดบางประการในสนธิสัญญาจัดตั้งสหภาพยุโรปเท่านั้น ไม่ได้เกิดจากการ

แสดงเจตจำนงที่แท้จริงของพลเมืองยุโรปในการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตาม เราก็คงได้ว่าสหภาพยุโรปเป็นแม่แบบที่ดีของการสร้างแนวคิดความเป็นพลเมืองที่มีลักษณะการข้ามพรมแดนของรัฐและเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์การระหว่างประเทศอื่นนำมาศึกษาวิเคราะห์

กฎบัตรอาเซียนได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานของอาเซียน โดยบัญญัติให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียน (ASEAN people-centered community) ซึ่งผู้ร่างกฎบัตร ได้แสดงความหวังไว้ว่าหลังจากที่กฎบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับประชาชนในภูมิภาคอาเซียนจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาเซียนมากยิ่งขึ้น และนับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่อาเซียนจะทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของอาเซียนในด้านต่างๆ จะก่อให้เกิดกระบวนการสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามเมื่อเราพิจารณาจากเนื้อหาต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในกฎบัตรอาเซียนนั้น จะพบว่ามีกรอบบัญญัติไว้แต่เพียงแนวคิดที่ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียนเท่านั้น กฎบัตรยังขาดกลไกที่จะส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของพลเมืองอาเซียน ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อพิจารณาจากพิมพ์เขียวของประชาคม สังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองอาเซียนยังมีลักษณะที่เป็นนามธรรมปราศจากกลไกการสร้างพลเมืองอาเซียนที่ชัดเจน นอกจากนี้กระบวนการดำเนินงานของอาเซียนมักเป็นที่เข้าใจกันแต่วงการวิชาการและยังไม่แพร่หลายไปยังประชาชนของรัฐสมาชิกเท่าไรนัก และการดำเนินงานของอาเซียนจะมีที่มาจากผู้นำระดับรัฐซึ่งเป็นการกำหนดนโยบายจากบนลงล่างทำให้ประชาชนในภูมิภาคอาเซียนแทบจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของอาเซียนเลย

สำหรับแนวทางการพัฒนาให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในกระบวนการทำงานของอาเซียนนั้น สามารถศึกษาได้จากกลไกต่างๆ ที่สหภาพยุโรป เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของพลเมืองยุโรป สหภาพยุโรปได้คำนึงถึงประชาชนซึ่งเป็นผู้มี

แนวทางการพัฒนาธรรมนูญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

ส่วนได้เสียโดยตรงจากการบริหารงานของสหภาพยุโรป ดังนั้น สหภาพยุโรปจึงได้สร้างกลไกหลายประการที่คุ้มครองพลเมืองยุโรป เช่น พลเมืองยุโรปมีสิทธิฟ้องรัฐสมาชิกต่อศาลประชาคมยุโรปตลอดจนการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองแห่งยุโรป เช่น สิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสหภาพยุโรป สิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน การทูต สิทธิในการเข้าเมืองและเคลื่อนย้ายอย่างเสรีภายในประเทศสมาชิก

3.3 การปฏิรูประบบการดำเนินงานของสถาบันอาเซียน

นักวิชาการชาวสิงคโปร์ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการดำเนินงานของสถาบันอาเซียนว่า ตลอดเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา อาเซียนได้พยายามขยายสมาชิกภาพและขยายกรอบการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมในทุกประเด็น แต่สิ่งที่อาเซียนยังไม่ประสบความสำเร็จก็คือ การปฏิรูประบบการดำเนินงานของสถาบันอาเซียน ทำให้อาเซียนยังไม่สามารถตอบสนองความท้าทายที่กำลังเผชิญอยู่ 4 อย่างก็ตาม กฎบัตรอาเซียนได้มีบทบัญญัติหลายประการเกี่ยวกับการปฏิรูปการดำเนินงานของสถาบัน หากแต่ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้อาเซียนไม่สามารถขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

(1) การกำหนดนโยบายร่วมของอาเซียน

สหภาพยุโรปมีลักษณะการดำเนินงานเหนือรัฐมาตั้งแต่เริ่มแรก สถาบันสหภาพยุโรปมีอำนาจในการตัดสินใจแทนรัฐสมาชิกและมีผลผูกพันรัฐสมาชิก ทำให้สามารถบังคับใช้นโยบายร่วมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความเป็นเอกภาพระหว่างรัฐสมาชิกและในขณะที่โครงสร้างการทำงานของอาเซียนนั้นแต่ละรัฐมีฐานะเท่าเทียมกันและทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย

⁴ Prof.Amitav Acharya Prof. Ralf Emmers and Prof. Tan See Seng "Seminar on "ASEAN's New Institutionalism: A New Era in Asian Regionalism? 27 October 2005 IDSS,Singapore

การตัดสินใจและการขับเคลื่อนองค์กรจึงเป็นไปได้ช้าหรือบางครั้งอาจจะเป็นไปไม่ได้เลยเพราะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐสมาชิกทุกฝ่าย และรัฐสมาชิกยังคงยึดหลักผลประโยชน์ชาติเป็นหลัก ทำให้การกำหนดนโยบายร่วมหรือการผลักดันเรื่องต่างๆ เป็นไปได้อย่างยากลำบากมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น อาเซียนคือภูมิภาคที่มีการรวมเอาประเทศต่างๆ ที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ระบบการปกครอง การเมือง และสังคม มาเข้าไว้ด้วยกัน และดำเนินการภายใต้หลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกและการเคารพอธิปไตยของรัฐสมาชิก สิ่งดังกล่าวถือเป็นอุปสรรคในการกำหนดนโยบายร่วมในด้านต่างๆ ให้กับอาเซียนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ผู้นำรัฐอาเซียนต่างตระหนักดีว่าในการสร้างประชาคมอาเซียนจะต้องมีการกำหนดนโยบายร่วมที่มีเอกภาพให้กับสามเสาหลักของอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งขณะนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างร่วมกันกำหนดนโยบายร่วมดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในพิมพ์เขียวของทั้งสามประชาคม

(2) การปฏิรูปกระบวนการตัดสินใจของอาเซียน

แม้จะมีการปฏิรูปกระบวนการตัดสินใจของอาเซียนตามที่ปรากฏไว้ในกฎบัตรอาเซียน มาตรา 20 แล้วก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของอาเซียนยังคงยึดหลักการฉันทามติ จึงทำให้การแก้ปัญหาในกรณีที่มีความเห็นของรัฐสมาชิกมีความขัดแย้งกันเป็นไปด้วยความยากลำบาก และในหลายๆกรณี รัฐสมาชิกขาดความศรัทธาในกระบวนการตัดสินใจของอาเซียนจึงเลือกที่จะใช้วิธีการทูตแก้ไขปัญหาแทน ในบางครั้งยังต้องพึ่งพากลไกขององค์การระหว่างประเทศอื่นๆที่อาเซียนเป็นภาคีเข้ามามีจัดการปัญหา สิ่งดังกล่าวได้สร้างบรรยากาศตึงเครียดทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้แก่รัฐสมาชิก ดังนั้น เพื่อให้มีการปฏิรูปกระบวนการตัดสินใจของอาเซียนอย่างแท้จริงผู้เขียน ขอเสนอให้มีการศึกษาจากการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพในหลายๆองค์กร ดังเช่น สหภาพยุโรป

แนวทางการพัฒนาธรรมนูญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

ก็มีทางเลือกในการใช้กระบวนการตัดสินใจด้วยเสียงข้างมากในหลายกรณีโดยไม่ต้องรอการลงคะแนนเสียงจากรัฐสมาชิกทุกรัฐ ซึ่งในสนธิสัญญาของสหภาพยุโรปหลายฉบับจะกำหนดไว้ว่าการแก้ไขที่มีความจำเป็นจะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจในรูปแบบฉันทามติและในกรณีใดที่สามารถใช้กระบวนการตัดสินใจด้วยเสียงข้างมากได้

3.4 การพัฒนาระบบการจัดทำกฎบัตรทางรัฐธรรมนูญอาเซียน

นักวิชาการและภาคประชาสังคมในรัฐสมาชิกอาเซียนต่างวิพากษ์วิจารณ์ว่ากระบวนการจัดทำกฎบัตรอาเซียนยังขาดความเป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคอาเซียนเนื่องจากการกำหนดนโยบายจากผู้นำระดับรัฐสมาชิก ยิ่งไปกว่านั้นเนื้อหาของกฎบัตรอาเซียนที่ปรากฏอยู่ในกฎบัตรดังกล่าวก็เป็นเพียงคำประกาศทางการเมืองที่เป็นนามธรรมและยังมิอุปสรรคหลายประการในทางปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการจัดทำกฎบัตรทางรัฐธรรมนูญอาเซียนในอนาคต ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

กระบวนการจัดทำกฎบัตรทางรัฐธรรมนูญอาเซียน

กระบวนการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเริ่มขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2548 ซึ่งที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ได้ตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องกฎบัตรอาเซียน (Eminent Persons Group on the ASEAN Charter-EPG) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการรวมตัวของอาเซียนและสาระสำคัญที่ควรมีปรากฏในกฎบัตรฯ และได้มอบหมายให้คณะทำงานระดับสูงในการยกร่างกฎบัตรอาเซียน (High Level Task Force on the ASEAN Charter-HLTF) ทำการยกร่างกฎบัตรฯ และเมื่อการยกร่างแล้วเสร็จ ผู้นำอาเซียนก็ได้ลงนามกฎบัตรฯ และได้ประกาศปฏิญญาเรียกร้องให้รัฐสมาชิกให้สัตยาบันต่อกฎบัตรฯ จะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดทำกฎบัตรฯ ดังกล่าวเป็นรูปแบบวิธีการของกระบวนการจัดทำสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป กล่าวคือ เกิดจากการประชุมระหว่างประเทศและความยินยอมของรัฐสมาชิก ภาคประชาสังคมได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวว่า การจัดทำกฎบัตรอาเซียนจะอาศัยวิธีการของ

กระบวนการจัดทำสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป และความยินยอมของรัฐสมาชิกเพียงอย่างเดียวไม่ได้เนื่องจากอาเซียน คือประชาคมที่มีประชากรมากกว่า 550 ล้านคน จึงต้องเปิดช่องทางให้ประชาชนในรัฐสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกฎบัตรด้วย

ผู้เขียนมีความเห็นว่าการแก้ไขปรับปรุงกฎบัตรอาเซียนในครั้งต่อไป ควรที่จะมีการรับฟังความคิดเห็นและนำผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกฎบัตรอาเซียน ซึ่งกรณีดังกล่าวเราสามารถที่จะศึกษาจากการจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยอนาคตของสหภาพยุโรป (The Convention on the Future of Europe) ที่มีกระบวนการแตกต่างจากกระบวนการประชุมระหว่างประเทศทั่วไป กล่าวคือ มีกระบวนการจัดทำที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สนธิสัญญาดังกล่าวไม่ได้เกิดจากผลของการประชุมระหว่างประเทศทั่วไปหากแต่มีการจัดทำประชาพิจารณ์จากทุกภาคส่วน การประชุมและการรับฟังความคิดเห็นจากพลเมืองยุโรปการลงประชามติและการให้รัฐสมาชิกให้สัตยาบัน

การออกแบบธรรมนูญให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอาเซียน

การออกแบบธรรมนูญขององค์การระหว่างประเทศควรที่จะกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของธรรมนูญให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นๆ สำหรับอาเซียนแล้วการออกแบบธรรมนูญเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนเนื่องจาก อาเซียนประกอบไปด้วยรัฐสมาชิกที่มีเอกลักษณ์และค่านิยมที่หลากหลาย ตลอดจนระบบการเมืองการปกครองและระบบเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การออกแบบธรรมนูญอาเซียนจะต้องตอบสนองความท้าทายในรูปแบบต่างๆที่อาเซียนจะเผชิญในอนาคต นักวิชาการได้แสดงความเห็นว่าเนื้อหาที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรได้พยายามปฏิรูปกรอบการดำเนินงานของอาเซียนในหลายๆประการ และแม้ว่าลักษณะเด่นของกฎบัตรอาเซียนจะมีถ้อยคำที่ให้ตีความได้กว้างขวาง ยืดหยุ่น ทั้งในเชิงเป้าหมายและผลของการ

ดำเนินการแต่ยังขาดกลไกที่จะใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพในหลายๆประการ เช่น อำนาจของเลขาธิการอาเซียนที่ยังมีข้อจำกัดในการสอดส่องและรายงานการทำตามความตกลงของรัฐสมาชิก การให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรงที่ปราศจากกลไกที่ให้อำนาจแก่ผู้นำอาเซียนในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆได้อย่างทันท่วงที กลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่มีอำนาจในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในอาเซียนหลายประการแต่ปราศจากกลไกในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งในการพิจารณาแก้ไขกฎบัตรครั้งต่อไป ควรที่จะมีการนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาอย่างละเอียด

นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนไม่ควรกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการด้านต่างๆ ให้ครบถ้วนทุกประการ เนื่องจากการกำหนดรายละเอียดจะทำให้การกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของอาเซียนจะมีผลผูกมัดรัฐสมาชิกโดยทันที และหากอาเซียนต้องการกำหนดรายละเอียดในประเด็นเหล่านี้ ก็ควรกำหนดในเอกสารทางการเมืองฉบับต่างๆ แทน หากอาเซียนตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวก็จะถือเป็นก้าวที่สำคัญในการเปลี่ยนรูปแบบปฏิสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการมาสู่ลักษณะที่เป็นทางการยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่กระบวนการบูรณาการด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ของอาเซียนในท้ายที่สุด

Bibliography

- Institute of Southeast Asian Studies, *The ASEAN community : unblocking the roadblocks*, Singapore 2008.
- Public Affairs Office of the ASEAN Secretariat, *Significance of the ASEAN charter Indonesia*, 2008.
- The role of the people in building an ASEAN community of caring and sharing societies : Report of the fifth ASEAN People's Assembly Manila, Philippines 8-10 December 2006.
- An ASEAN of the people, by the people, for the people : Report of the First ASEAN people's assembly, Batiam, Indonesia, 24-26 November 2000.
- Tay, Simon S.C. *Reinventing ASEAN*, Singapore : ISEAS, 2001.
- Surin Pitsuwan, *Future directions for ASEAN*, Singapore : Institute of Southeast Asian Studies, 2001.
- Church, Clive H. *Understanding the European constitution : An introduction to the EU constitutional treaty*, London ; Routledge, 2006.
- Philipp Dann, Michal Rynkowski, *The unity of the European constitution*, Berlin : Springer, c2006.
- Maria, Lusisa Fernandez Esteban, *The rule of the European constitution*, London : Kluwer, 1998.
- Charles B. Blankart and Dennis C. Mueller, *A constitution for the European Union* London : The MIT Press, c2004.
- Percy B. Lehning and Albert Weale, *Citizenship, democracy and justice in the new Europe*, London : Routledge, 1997.
- Brigid Laffan, *Constitution-building in the European Union*,

แนวทางการพัฒนาธรรมนูญอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบระบบกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหภาพยุโรป

Dublin, Ireland : Institute of European Affairs, 1996.

- Deirdre Curtin, Alfred E. Kellermann, Steven Blockmans, *The EU Constitution : the best way forward?*, The Hague : TMC Asser Press, 2005.

- Erik Oddvar Erikson, John Frik-Fossom and Agustin Jose Menendez, *Developing a constitution for Europe*, Routledge, 2004.

- zenon Bankowski and Andrew Scott, *The European Union and its order : the legal theory of European integration*, Oxford : Blackwell Publishers, 2000.

- Jack Beatson and Takis Tridimas, *New directions in European public law*, Oxford: Hart Publishing, 1998

- Pinder John, *The building of the European Union*, Oxford University Press, 1998.

- Preston King and Andrea Bosco, *A constitution for Europe : comparative study of Federal constitutions and Plans for the United States of Europe*, London : Lothian Foundation Pr, 1991.

วารสารยุโรปศึกษา

มากาเร็ต แธพเชอร์ นายกรัฐมนตรีหญิงแห่งสหราชอาณาจักร ได้กล่าวด้วยถ้อยคำอันแข็งแกร่งเมื่อ ค.ศ.๑๙๘๘ ว่า

"ยุโรปจะแข็งแกร่งมากขึ้น เมื่อฝรั่งเศสคือฝรั่งเศส สเปนคือสเปน อังกฤษคืออังกฤษ แต่ละประเทศดำรงตนตามธรรมเนียม แบบแผน จารีต และอัตลักษณ์ของตน และคงเป็นการกระทำที่โง่เขลามาก ในการพยายามที่จะจับทุกประเทศเข้ามามีในความเป็นยุโรปเพียงอย่างเดียว"

นี่คือหลักการที่ทำให้สหราชอาณาจักร กลายเป็นคนแปลกแยกที่สุดในสหภาพยุโรปเสมอมา

ABSTRACT

Managing immigration of non-EU national : The case Study of contemporary Britain

Suchaya Tancharoenpol

Self-preserving characteristics of Britain lead to uncertain relations among other member states of the largest bloc of deepening and widening European integration. Since the supra-national EU deprives national sovereignty, the British successive governments have reiterated political realism in the international relations. Without the prescriptive Europeanisation of immigration, Britain manages the immigration policy preserving national interest. Until its peak of the economic crisis and pressure of inflows of multicultural faces, economic determinants play a greater role than political determinants in the globalised world. The new five-tier programme in 2009 brings the greatest change in the British history aiming at restricting non-EU nationals both residing in and expecting to enter Britain. "Only immigrants producing large benefits and contributions to economy can enter Britain." Moreover, the governmental and local authorities challenge positive and negative impacts on Britain such as equal employments opportunities, state welfare, benefits, social cohesion and antidiscrimination. After one year of implementation, non-EU nationals find it 'firm but not fair' treatment due to the top priority of British interest. However, consequences of the policy for practically reducing the great flood of non-EU immigrants are anticipated to be effective by British citizens. To understand a comprehensive notion of both the EU and British immigration levels, key terms are analysed and evaluated through policies, academic researches, empirical situations and evidences along the whole chapters.

การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

สุชญา ตันเจริญผล

บทนำ

ประเทศสหราชอาณาจักรถือได้ว่าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปที่มีความแปลกแยกมากที่สุด¹ เมื่อคำนึงถึงการปกป้องอำนาจอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ เนื่องด้วยทั้งจากประวัติศาสตร์ต่างๆ และข้อจำกัดทางการเมือง หลังจากสหภาพยุโรปสามารถก่อตั้งตลาดเดียวได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1993 ทำให้อุปสรรคทางด้านภูมิศาสตร์หมดลง และเกิดเป็นการสนับสนุนการเคลื่อนย้ายคนอย่างเสรี การอพยพเข้าก่อให้เกิดการสร้างงานภายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้แก่คนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปเดินทางเข้ามาทำงาน โดยผ่านช่องทางนโยบายระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม เรื่องการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเป็นหนึ่งในประเด็นที่เป็นที่โต้แย้งที่สุดของสหภาพยุโรป เนื่องจากประเด็นดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงภายในแห่งชาติ และการตัดสินใจทางการเมืองของชาติหนึ่งๆ หลังช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 การอพยพเข้าได้ถูกนำมาอ้างเป็นหนทางในการแก้ไขประเด็นทางเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง และการขาดแคลนประชากรวัยแรงงาน ทั้งยังถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้าง เพื่อให้ได้รับการยอมรับใน

¹ Simon Bulmer, "Britain and European integration: of sovereignty, slow adaptation, and semi-detachment," in *Britain and the European community: The politics of semi-detachment*, ed. Stephen George (Oxford: Oxford University Press, 1992), p. 2.

โลกพหุสังคมและโลกาภิวัตน์ ในทวีปยุโรป โดยเฉพาะประเทศมั่งคั่ง จะเป็นเป้าหมายของผู้อพยพเพื่อหางานที่ดี และได้รับค่าตอบแทนสูง อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาและทิศทางโลกเปลี่ยนไป ยุคเศรษฐกิจถดถอยและข้อจำกัดทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นทำให้กระบวนการและนโยบายใหม่ในการจัดการกับการอพยพเข้ามีความเข้มงวดมากขึ้นตามไปด้วย โดยเมื่อเร็วๆ นี้ ข้อริเริ่มใหม่ๆ ในการจัดการกับกลุ่มคนอพยพมีผลบังคับใช้อย่างเข้มงวดในระดับสหภาพยุโรป ประการต่อมาทฤษฎีสัจนิยมเป็นแนวคิดหลักของรัฐบาลสหราชอาณาจักรเรื่อยมา ในเรื่องการใช้อำนาจทางการเมือง นอกจากนี้ ในปัจจุบันข้อกำหนดทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อทิศทางของนโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานและการอพยพ มากกว่าข้อกำหนดทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดกฎและมาตรฐานใหม่ในประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ ด้วยเหตุนี้การโยกย้ายถิ่นฐานจึงไม่ใช่เรื่องง่ายและน่าพึงพอใจอีกต่อไปสำหรับคนที่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป และไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรปอีกต่อไป

สำหรับเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐานในสหภาพยุโรป นโยบายและความร่วมมือดำเนินไปร่วมกันภายใต้กรอบใหญ่เท่านั้น แต่เรื่องของขอบข่ายอำนาจการตัดสินใจยังคงเป็นสิทธิ์ของแต่ละประเทศที่จะใช้อำนาจให้สิทธิ์ขาด ซึ่งในเรื่องดังกล่าว ข้าพเจ้ามีความสนใจอย่างมากเกี่ยวกับอิทธิพลของการบูรณาการสหภาพยุโรปต่อบรรดาประเทศสมาชิกว่าจะเลือกดำเนินนโยบายตามกฎสหภาพยุโรปหรือจะปกป้องอธิปไตยของชาติ ในการนี้ ข้าพเจ้าจึงมุ่งศึกษาถึงการจัดการโยกย้ายถิ่นฐาน ในแง่ของการจัดการและควบคุมการอพยพเข้า การต่อต้านการเลือกปฏิบัติ ความสมานฉันท์ รวมไปถึงอัตลักษณ์แห่งชาติของคนถือสัญชาติสหภาพยุโรปและไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปเป็นสัญลักษณ์ของการบูรณาการระดับภูมิภาคที่มีความแข็งแกร่งที่สุด ซึ่งองค์การเหนือรัฐของสหภาพได้รับการออกแบบให้มีบทบาทนำโครงสร้างภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกประเทศสมาชิก ที่เห็นด้วยกับแนวคิดการยอมสละอำนาจอธิปไตยอย่างเต็มที่ให้แก่สหภาพยุโรป

เมื่อพิจารณาถึงบริบท ประเทศที่คำนึงถึง “ผลประโยชน์ส่วนตน”

สหราชอาณาจักรเป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุด เพราะมีลักษณะเฉพาะทางการเมืองที่มีข้อจำกัด ซึ่งส่งผลต่อข้อจำกัดทางด้านนโยบายการเมืองระดับชาติ รวมไปถึงมีความยากลำบากในการบังคับใช้นโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลที่ค่อนข้างหลวมของสหภาพยุโรปต่อนโยบายทางการเมืองแต่ละประเทศมีพื้นฐานมาจากการจัดการองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะและเงื่อนไขของระบบรัฐสภาแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหราชอาณาจักรที่ได้รับการจัดว่าเป็น “คนแปลกหน้าในสหภาพยุโรป”² บริบททางการเมืองยังทำให้การบูรณาการและการบังคับใช้วิธีการเพื่อควบคุมรัฐยากยิ่งขึ้น³ ด้วยเหตุนี้ จึงยังไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงมากนักในกรอบนโยบายของสหราชอาณาจักร การมีอำนาจเหนือรัฐจึงยังไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงในนโยบายแห่งชาติของสหราชอาณาจักร อย่างน้อยก็ในเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐาน

ความรู้สึกเรื่องการยึดมั่นคุณค่าของชาติตนของสหราชอาณาจักรนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วยความคิดที่ว่า “สหราชอาณาจักรเป็นอาณาจักรซึ่งพระอาทิตย์ไม่เคยลับขอบฟ้า”⁴ คำอธิบายทางประวัติศาสตร์เรื่องการภูมิใจในชาติตนเอง ได้แก่ สถานะอันเรืองอำนาจของประเทศสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 การเป็นผู้นำที่มีอำนาจเหนืออาณาจักรและดินแดนอาณานิคมจำนวนมาก ความก้าวหน้าด้านสถาบันตั้งแต่ช่วงหลังสงครามกลางเมือง เป็นต้นมา ความสำเร็จในการรื้อฟื้นการแพ้สงคราม ความจงรักภักดีต่อราชวงศ์ รวมไปถึงอัตลักษณ์แห่งชาติ และการรวมคนเป็นหนึ่งเพื่อเข้าร่วมสหภาพยุโรป⁵

2. Stephen Wall, *A stranger in Europe: Britain and the EU from Thatcher to Blair* (Oxford: Oxford University Press, 2008), p. 215.

3. Simon Bulmer, “Britain and European integration: of sovereignty, slow adaptation, and semi-Detachment,” in *Britain and the European community: The politics of semi-detachment*, ed. Stephen George pp. 25-29.

4. Stephen Wall, *A stranger in Europe: Britain and the EU from Thatcher to Blair*, p. 205.

กระบวนการในการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติเริ่มเห็นความชัดเจน ตั้งแต่สหราชอาณาจักรสมัครเข้าเป็นสมาชิกประชาคมยุโรป และเกี่ยวข้องกับ กระบวนการบูรณาการยุโรปในปี ค.ศ. 1973⁶ ช่วงเวลานั้น สหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศที่ยึดแนวคิดชาตินิยม จนแทบจะไม่มีแนวโน้มสละอำนาจอธิปไตยของตนให้แก่สถาบันระดับเหนือชาติ เนื่องจากลักษณะของรัฐธรรมนูญแห่ง สหราชอาณาจักร⁷ ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศสมาชิกอื่นๆ สหราชอาณาจักร มักเป็นประเทศที่ทำลายฝันในการบูรณาการที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น⁸ ความลังเลในการเข้าร่วมการบูรณาการเหนือชาติส่งผลให้เกิดการขาดความ กระตือรือร้นทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นๆ นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยด้านความคิดเห็นจากสาธารณะชน กลุ่มที่ให้ความสนใจ พรรคการเมือง และองค์กรท้องถิ่นต่างๆ ที่ทำให้สหราชอาณาจักรมีบทบาทเป็น “ยามเฝ้าประตู”⁹ จับตาดู และคัดกรองความสัมพันธ์ของสหราชอาณาจักรและ ประชาคมยุโรปตลอดมา

นอกเหนือจากนั้น สหราชอาณาจักรยังปรารถนาที่จะมีบทบาทนำทั้ง ในระดับโลกและทวีปยุโรป ที่ผ่านมาสหราชอาณาจักรพิจารณาว่า ตนเองเป็นทั้ง ผู้กุมอำนาจด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม และเป็นผู้นำประเด็นทางการเมือง และการเมืองของโลกตามทิศทางของท่านเซอร์ วินสตัน เชอร์ชิล เนื่องจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง ท่านเชื่อว่าสหราชอาณาจักรเป็นศูนย์กลาง

⁵ Simon Bulmer, “Britain and European integration: of sovereignty, slow adaptation, and semi-Detachment,” in *Britain and the European community: The politics of semi-detachment*, ed. Stephen George, pp. 8-9.

⁶ Stephen George, *Britain and European integration since 1945: Making contemporary Britain*, p. 22.

⁷ Ibid., pp. 35-37.

⁸ Ibid., p. 31.

⁹ Simon Bulmer, “Britain and European integration: of sovereignty, slow adaptation, and semi-Detachment,” in *Britain and the European community: The politics of semi-detachment*, ed. Stephen George, p. 3.

การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

ของโลกทั้งสามคือ ดินแดนแอตแลนติก อาณาจักรสหราชอาณาจักรและโลกอาณานิคม และทวีปยุโรป¹⁰ โดยตลอดมา สหราชอาณาจักรต่อต้านการรวมกลุ่มทางภูมิภาค เพราะถือว่าการตัดสินใจให้สหรัฐอเมริกาและประเทศอาณานิคมเป็นเสมือนศัตรู น้ำหนักของการให้ความสำคัญของสหราชอาณาจักรในอดีตอยู่ที่เรื่องประเทศอาณานิคมและอาณานิคมเก่า¹¹ ทำให้ความต่อเนื่องในระบบความคิดดังกล่าวมีความสำคัญมากกว่ากระบวนการของการบูรณาการสหภาพยุโรป หรือการรวมกลุ่มทางภูมิภาค และยังเป็นการขัดขวางการทำงานระหว่างประเทศและการมีอำนาจเหนือรัฐอีกด้วย

การบูรณาการสหภาพยุโรปเป็นไปเพื่อให้ประเทศสมาชิกมีพื้นที่ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของสหราชอาณาจักรดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การบูรณาการกลับเป็นการพรากอำนาจอธิปไตยและความเป็นอัตลักษณ์ของชาติ และเพิ่มความแตกต่างในเรื่องวิธีการปฏิบัติแห่งชาติ¹² ยิ่งเป็นการตอกย้ำภาพลักษณ์ “พันธมิตรที่งุ่มง่ามเชื่องช้า”¹³ รัฐบาลสหราชอาณาจักรหลายสมัยต่อเนื่องไม่ให้ความมั่นใจว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจ จารีตทางการเมือง และรูปแบบสถาบันที่เปลี่ยนไปจะไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางแบบแผนแห่งชาติในระดับสหภาพยุโรป¹⁴ ด้วยเหตุนี้ การเมืองภายในประเทศสหราชอาณาจักรและอำนาจอธิปไตยแห่งชาติมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเนื้อหาสาระของนโยบาย

¹⁰ Stephen George, *Britain and European integration since 1945: Making contemporary Britain*, pp. 33-35.

¹¹ Ibid., pp. 34-35.

¹² Alex May, *Britain and Europe since 1945: Seminar studies in history* (New York: Addison Wesley Longman Limited, 1999), p. 91.

¹³ Stephen George, *An awkward partner: Britain in the European community*, 3rd ed. (Oxford: Oxford University Press, 1998), p. 275.

¹⁴ Stephen Wall, *A stranger in Europe: Britain and the EU from Thatcher to Blair*, p. 207.

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมัยนางมากาเรต แทตเชอร์ เป็นนายกรัฐมนตรีระหว่างปี ค.ศ. 1979 – 1984 ไม่ได้เพียงแค่ดำเนินนโยบายแบบเดิมเท่านั้น หากแต่ยังตั้งข้อสงสัยใหม่ๆ เกี่ยวกับประชาคมยุโรปและองค์การเหนือรัฐ¹⁵ ประการแรก เธอเป็นคนที่เริ่มแนวคิดแทตเชอร์¹⁶ ตั้งต้นเพื่อตรวจสอบกระบวนการทำงานต่างๆ ประการที่สองคือ การต่อต้านการขยายความร่วมมือภายในทวีปยุโรป เนื่องจากเห็นว่า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจมีความหมายโดยนัยถึงความร่วมมือทางการเมืองด้วยโดยปริยาย ประการสุดท้ายคือ สหราชอาณาจักรต่อต้านแนวคิด “สหภาพยุโรป”¹⁷ และปฏิเสธการความคิดที่จะรวมศูนย์การควบคุม ในทางตรงกันข้าม เธอนำเสนอแนวคิด “ความระแวงยุโรป”¹⁸ เพราะเธอเห็นว่าการทำงานร่วมกันไม่จำเป็นต้องรวมศูนย์การบริหารงานและอำนาจให้อยู่ที่ศูนย์กลาง ณ กรุงบรัสเซล เพียงอย่างเดียว เธอได้กล่าวด้วยถ้อยคำอันแข็งกร้าวในการประชุมที่เมืองบรูจ เมื่อปี 1988 ว่า

“ยุโรปจะแข็งแกร่งมากขึ้น เมื่อฝรั่งเศสคือฝรั่งเศส สเปนคือสเปน อังกฤษคืออังกฤษ แต่ละประเทศดำรงตนตามธรรมเนียม แบบแผน จารีต และอัตลักษณ์ของตน และคงเป็นการกระทำที่โง่เขลามาก ในการพยายามที่จะจับทุกประเทศเข้ามาใส่ในความเป็นยุโรปเพียงอย่างเดียว”¹⁹

¹⁵ Ibid., p. 56.

¹⁶ Eric J. Evan, *Thatcher and Thatcherism: Making of the Contemporary World* (London: Routledge, 1997), p. 2.

¹⁷ Lord Beloff, *Britain and European Union: Dialogue of the Deaf* (London: Macmillan Press, 1996), p. 12.

¹⁸ Alex May, *Britain and Europe since 1945: Seminar studies in history*, pp. 92-93.

¹⁹ Stephen George, *Britain and European integration since 1945: Making contemporary Britain*, p. 60; See more Margaret Thatcher, *British and Europe: Text of the speech delivered in Bruges by the Prime Minister on 20th September 1988* (London: Conservative Political Centre, 1988), p. 4.

ความสนใจเดียวที่เธอมีคือ การรวมตลาดเดียวของประชาคมยุโรป เนื่องจากสหราชอาณาจักรจะได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุดจากการเปิดการค้าเสรีภายในภูมิภาค แต่ต่อมา เธอได้คัดค้านนโยบายด้านสังคม เนื่องจากไม่พอใจกฎเกณฑ์ใหม่ๆ เกี่ยวกับการจ้างงาน โดยตลาดเสรีจะนำไปสู่หลักปฏิบัติที่หละหลวมและแข่งขันน้อยลง นั่นเป็นสาเหตุหนึ่งของการไม่เห็นด้วยกับนโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานตามทิศทางของสหภาพยุโรป ในเวลาต่อมา อาจกล่าวได้ว่าการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติและการต่อต้านพัฒนาการสหภาพยุโรป²⁰ ของ “หญิงเหล็ก”²¹ ผู้นี้ หยั่งรากลึกอย่างมากในจิตสำนึกและความคิดของสาธารณชน จนกระทั่งถึงสมัยของนายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ เขาพยายามลดบทบาทของสหราชอาณาจักรที่เป็น “ผู้ขัดขวางหลัก” ในยุคศตวรรษ 1980 ให้หมดไป ด้วยความพยายามยกระดับประเทศให้มีบทบาทในสหภาพและสถาบันขององค์กรเหนือชาติต่างๆ²² อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีสัจนิยม ยังดำรงอยู่อย่างโดดเด่นภายใต้แบบแผนจารีตประเพณีและอัตลักษณ์ของชาติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลอื่นๆ ในประเทศคือ ความคิดของสาธารณชน และกลุ่มกดดันต่างๆ²³ โดยเฉพาะในสมัยช่วงแรกที่เข้าเป็นสมาชิกประชาคมยุโรป เกิดกลุ่มกดดันประชาคมใหม่ ซึ่งส่งผลให้การก้าวหน้าในเชิงบูรณาการเป็นไปได้อย่างเชื่องช้า ประชาชนในประเทศคิดว่าตนและผลประโยชน์ต่างๆ จะไม่ได้รับความเอาใจใส่อย่างดีจากศูนย์กลางที่ห่างไกลอย่างกรุงบรัสเซลเท่ากับจากภายในประเทศตน²⁴ ในขณะที่ประเทศประเทศสมาชิกอื่นๆ ต่างปรับอัตลักษณ์

²⁰ Alex May, *Britain and Europe since 1945: Seminar studies in history*, p. 67.

²¹ Peter Riddell, *The Thatcher decade: How Britain has changed during the 1980s* (New York: Basil Blackwell, 1989), p. 188.

²² Ian Bache and Andrew Jordan, “Britain in Europe and Europe in Britain,” in *The Europeanization of British politics*, eds. Ian Bache and Andrew Jordan, 2nded. (New York: Palgrave Macmillan, 2008), p. 8.

²³ Stephen George, *Britain and European integration since 1945: Making contemporary Britain*, p. 65.

แห่งชาติให้ลดลงเพื่อทำงานร่วมกัน แต่สหราชอาณาจักรกลับพัฒนาความคิด
ลัทธิแห่งชาติให้เติบโตยิ่งขึ้น

พื้นฐานหลักของความคิดดังกล่าวมาจากสี่ประเด็นสำคัญ ประการแรก
คือ การที่ประเทศเคยอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจมากที่สุดในโลกตั้งแต่ช่วงก่อนถึง
ทศวรรษ 1950 แต่หลังจากช่วงสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา เหล่าประเทศ
ยุโรปตะวันตกล้วนตกอยู่ในสถานะอันด้อยในด้านแสนยานุภาพ ประการที่สอง
คือ ทศนคติของผู้นำประเทศเพียงส่วนน้อยที่สนับสนุนการบูรณาการสหภาพ
ยุโรป เพราะนักการเมืองส่วนมากยังไม่มีการเตรียมความพร้อมของทิศทางที่
แข็งแกร่งเพียงพอ และการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อระบบการมีอำนาจเหนือรัฐ
นอกเหนือจากนั้น นโยบายทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม
ยังมีความผูกพันอย่างแน่นหนากับประเทศกลุ่มอาณานิคมและสหรัฐอเมริกา
รวมไปถึงออสเตรเลีย แคนาดา และพันธมิตรที่ดีหลายประเทศนอกทวีป
ยุโรป²⁴ การตอบคำถามต่อสื่อแขนงต่างๆ ก็ยังไม่มีคำตอบเกี่ยวกับเนื้อหา
และโครงสร้างของสหภาพยุโรป ประการที่สามคือ สภาพภูมิศาสตร์ สหราชอาณาจักร
ตั้งอยู่บริเวณชายขอบทวีปยุโรปฝั่งหนึ่ง ดังนั้นประชาชนจึงมีทัศนคติ
ในด้านบวกเพียงเล็กน้อยต่อเรื่องการบูรณาการและผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นบน
ดินแดนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกิจในชีวิตประจำวัน การโยกย้ายถิ่นฐาน
ท้ายที่สุดประชาชนจึงเห็นว่าการเข้าร่วมการบูรณาการดังกล่าวเป็นเพียงความ
จำเป็นมากกว่าความสมัครใจและการตระหนักถึงความสำคัญ ซึ่งอาจเป็น
เพราะสหราชอาณาจักรเข้าร่วมการรวมกลุ่มในช่วงที่การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว
ของยุโรปจบลงในปีทศวรรษ 1960 และกำลังเดินไปสู่ยุคเศรษฐกิจถดถอย

²⁴ Alan Butt Philip, "British pressure groups and the European community,"
in *Britain and the European community: The politics of semi-detachment*,
ed. Stephen George (Oxford: Oxford University Press, 1992), p. 150.

²⁵ Neill Nugent, "British public opinion and the European community," in
Britain and the European Community: The politics of semi-detachment,
ed. Stephen George (Oxford: Oxford University Press, 1992), p. 190.

ด้วยสาเหตุประการดังกล่าวนี้ทำให้สหราชอาณาจักรแทบจะไม่ได้เผชิญกับประสบการณ์ด้านดีดังเช่นประเทศผู้ก่อตั้งทั้งหก²⁶ แนวความคิดตามจารีตที่ยังรากลึกในจิตใจยิ่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติและอธิปไตย ดังนั้นการกระตุ้นความสำคัญในการเข้าร่วมสหภาพอย่างสมัครใจในหมู่สาธารณชนที่เมินเฉยยิ่งทำได้ยาก²⁷

อย่างไรก็ตาม หลังจากช่วงทศวรรษ 1990 สหภาพยุโรปพยายามที่จะพัฒนานโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานระดับภูมิภาค ทั้งๆ ที่ทุกประเทศล้วนเห็นว่าเป็นประเด็นดังกล่าวค่อนข้างอ่อนไหว และกระทบต่อลักษณะพื้นฐานของแต่ละประเทศ แต่ด้วยความจำเป็นของความท้าทายที่เพิ่มมากขึ้น ประเด็นดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงปัญหาทั่วไป หากแต่เป็นปัญหาที่ได้รับการยกระดับความสำคัญอย่างสูงสุด ซึ่งทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคมต่างๆ ล้วนเผชิญ ตัวอย่างของบทบัญญัติเรื่อง “บัตรอียูสีฟ้า” และกฎเกณฑ์การบังคับใช้กับการเดินทางเข้าและอยู่อาศัยของบุคคลจากประเทศที่สาม แสดงให้เห็นถึงขอบเขตที่กว้างขึ้นของนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสถาบันระดับสหภาพยุโรปและนโยบายขององค์กรเหนือรัฐสนับสนุนการบูรณาการการโยกย้ายถิ่นฐาน และผลักดันไปสู่การบังคับใช้ในประเทศสมาชิก²⁸ ทั้งหมดนี้อาจกล่าวได้ว่า ช่วงเวลาที่ผ่านมา 30 ปี ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีในระดับประเทศและความร่วมมือระหว่างรัฐบาล รวมไปถึงรูปแบบที่เข้มข้นขึ้นของการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก²⁹

ประเทศสมาชิกบางประเทศรับข้อปฏิบัติของสหภาพยุโรป หรือประยุกต์ให้เข้ากับบริบทและนโยบายภายในประเทศตนเอง ในขณะที่บางประเทศยังไม่มี

²⁶ Stephen George, *Britain and European integration since 1945: Making contemporary Britain*, pp. 65-83.

²⁷ Stephen Wall, *A stranger in Europe: Britain and the EU from Thatcher to Blair*, p. 211.

²⁸ Andreas Ette and Thomas Faist, *The Europeanisation of national policies and politics of immigration: Between autonomy and the European Union* (London: Macmillan, 2007), p. 5.

²⁹ Ibid., pp. 6-7.

การเปลี่ยนแปลง หรือแม้กระทั่งโต้แย้งกับนโยบายการพัฒนาเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐานของสหภาพยุโรป นักวิชาการบางคนได้กล่าวว่า ข้อจำกัดทางการเมืองภายในของแต่ละประเทศเป็นตัวกำหนดให้ชาติสมาชิกปฏิบัติ หรือหลีกเลี่ยงการให้ความร่วมมือกับองค์กรเหนือรัฐระดับสหภาพ ข้ออ้างเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความล้มเหลวในการดำเนินการด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน เช่นเดียวกับกลุ่มความคิดเห็นสาธารณะและกลุ่มปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งมีความเหนียวแน่นมากในสหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรเป็นหนึ่งในตัวอย่างของกรณีศึกษาที่เป็นประโยชน์ด้านการเปลี่ยนแปลงของทิศทางการโยกย้ายถิ่นฐาน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบสหภาพยุโรปที่มีต่อการจัดการประเด็นดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงตามกระบวนการสหภาพยุโรปได้รับการเพิกเฉย ในขณะที่ผลประโยชน์แห่งชาติมีความสำคัญเหนือกว่าเสมอ วิธีการจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานขั้นพื้นฐานได้รับอิทธิพลน้อยมาจากสหภาพยุโรป และมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากเช่นกัน³⁰ สำหรับสหราชอาณาจักร ทิศทางนโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานได้รับการดำเนินการตามแนวทางของรัฐบาล ช่วงทศวรรษ 1990 เมื่อองค์กรเหนือรัฐเพิ่มระดับความสำคัญในสนธิสัญญามาสทริชต์ และได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นในสนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม มีการระบุกระบวนการให้ประเทศสมาชิกรายงานผลกระทบของสหภาพยุโรปต่อนโยบายการโยกย้ายถิ่นฐานแห่งชาติ สหภาพยุโรปพยายามที่จะผลักดันแนวทางปฏิบัติต่างๆ เข้าสู่การดำเนินการของนโยบายสหราชอาณาจักร อย่างไรก็ตาม ด้วยวิธีการที่ขาดมาตรการบังคับทำให้เกิดการตอบสนองที่หละหลวมในรายละเอียดต่างๆ ช่วงหลังปี 1999 มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่นำแนวทางและข้อริเริ่มของสหภาพยุโรปไปประยุกต์ใช้ อาทิ ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันการลักลอบการค้ามนุษย์³¹ โดยสรุปแล้ว ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในสหราชอาณาจักรในประเด็นดังกล่าว และรัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะละเว้นการปฏิบัติตามมาตรการของสหภาพยุโรป

³⁰ Ibid., pp. 21-22.

³¹ Ibid., pp. 22-23.

ทฤษฎีสัจนิยม

เมื่อพิจารณาถึงบริบทคำว่า “สัจนิยม” ซึ่งแสดงถึงหนทางในความพยายามได้มาซึ่งอำนาจระหว่างรัฐที่รักษาผลประโยชน์ในเวทีระหว่างประเทศ³² สหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบันถือเป็นสมาชิกหนึ่งในกระบวนการบูรณาการสหภาพยุโรป ที่ใช้อำนาจรัฐในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ รัฐบาลทุกสมัยบริหารประเทศด้วยการปฏิบัติตามการยึดผลประโยชน์แห่งชาติและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ปัจจุบัน สหราชอาณาจักรยังยึดทฤษฎีสัจนิยม และยึดแบบอย่างของการเมืองแห่งอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และเน้นการปฏิบัติตนเสมือนเป็นตัวกำหนดหลักเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ³³

ในปัจจุบันนี้ ทฤษฎีสัจนิยมยอมรับปัจจัยด้านเศรษฐกิจเข้าเป็นส่วนหนึ่งในกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันสูง เปรียบเสมือนการวางแผนกรอบยุทธศาสตร์และความมั่นคงในการเดินทางทางการเมืองระหว่างรัฐ และภูมิภาค ทฤษฎีสัจนิยมแบบใหม่เห็นว่า ผลประโยชน์แห่งชาติมีความสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกต้องพึ่งพาระบบเศรษฐกิจเสรี สหราชอาณาจักรอนุญาตการอพยพเข้าของแรงงานเมื่อเศรษฐกิจอยู่ในภาวะขาขึ้น และส่งเสริมการอพยพเข้าด้วยความพยายามที่จะเอาชนะข้อด้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคู่ต่อสู้ที่มีศักยภาพ³⁴ ดังนั้นจำนวนแรงงานอพยพเข้าจึงมีจำนวนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุของการอพยพเข้า ได้แก่ การศึกษาต่อ การท่องเที่ยว การลี้ภัยหรือการย้ายตามครอบครัว และสาเหตุหลักคือ การทำงาน เรื่องการจัดการการอพยพเข้าเป็นประเด็นที่คนส่วนใหญ่สนใจมาเป็นเวลานาน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับประเด็นการเมือง เศรษฐกิจ จำนวนการเปลี่ยนแปลงประชากร และการลดจำนวนของประชากรวัยทำงาน

³² Eytan Meyers, *Theories of international immigration policy: A comparative analysis* (New York: The Center for Migration Study of New York, 2009), p. 20.

³³ Martin Hollis and Steve Smith, *Explaining and understanding international relations* (Oxford: Oxford University Press, 1990), p. 27.

³⁴ Eytan Meyers, *Theories of international immigration policy: A comparative analysis*, pp. 22-29.

เมื่อมีจำนวนคนอพยพย้ายเข้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในบทความนี้ครอบคลุมเฉพาะแรงงาน นักเรียน และนักศึกษา ก่อให้เกิดข้อเรียกร้องในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐาน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ สถิติคนว่างงานที่สูงที่สุดในสหราชอาณาจักร และการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กต่างชาตินี้เกิดในสหราชอาณาจักร³⁵ สหราชอาณาจักรกลายเป็นประเทศที่มีความหนาแน่นมากที่สุดในทวีปยุโรป เนื่องจากการหลั่งไหลเข้าของผู้พวยพมาจากการขยายประเทศสมาชิกยุโรปตะวันออก สถานการณ์เช่นนี้สร้างแรงกดดันให้แกรัฐบาลในการจัดการกับให้เงินทุนเด็กและที่อยู่อาศัย ปัญหาอีกประการคือ เรื่องการแบ่งชนชั้นขึ้นในสังคมระหว่างคนสหราชอาณาจักรและคนต่างชาติ รวมไปถึงปรากฏการณ์การประท้วงในตลาดแรงงาน ความขัดแย้งภายใน และความสามัคคีในสังคมแรงงานอพยพส่วนใหญ่โดนกล่าวหาว่าริดรอนอัตลักษณ์แห่งชาติ และทำลายลักษณะทางธรรมชาติของประเทศผู้รับการอพยพ ประการสุดท้ายคือ แรงงานที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปพิสูจน์ให้เห็นถึงความสามารถด้านทักษะและความขยันมากกว่าคนที่ถือสัญชาติสหราชอาณาจักร และเมื่อมีการเปรียบเทียบเรื่องค่าจ้างแรงงานที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปได้รับค่าจ้างในอัตราที่ถูกกว่ามาก โดยเจ้าของธุรกิจเห็นประโยชน์มากกว่าในการที่สามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้อย่างมาก และยังสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานต่างๆ ได้อีกด้วย³⁶ สิ่งเหล่านี้กำลังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายๆ ประเทศ และสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประเทศของตนอีกด้วย

โลกยุคโลกาภิวัตน์มีความเชื่อมโยงอย่างมากกับทฤษฎีสัจนิยมการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นผลมาจากโลกยุค

³⁵ BBC News Analysis, "Increase in foreign-born workers," BBC News, 2009 [Online], Available from: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7884317.stm> [10 June 2009]

³⁶ Dominic Casiciani, "Record trend in UK migration," BBC News, 2007 [Online], Available from: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7096352.stm. [20 June 2009]

โลกาภิวัตน์ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเมืองระหว่างประเทศ และส่งผ่านความท้าทายต่างๆ สู่นักสังคมนิยม เช่น เรื่องการหมุนเวียนของเงินทุนข้ามพรมแดน การเปิดการค้าเสรี ตลาดเสรี และการลงทุนจากต่างชาติ เป็นต้น โดยจะเห็นแนวโน้มการครอบงำของสังคมนิยมแบบใหม่³⁷ ทฤษฎีสันและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนกลายมาเป็นตัวแปรสำคัญของการรักษาอำนาจและการอยู่รอดของชาติต่างๆ นอกจากนั้น นโยบายภายในประเทศและต่างประเทศซึ่งถูกบังคับใช้ตามข้อเรียกร้องผลประโยชน์แห่งชาตินั้นมีแนวโน้มที่จะถ่ายโอนอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจไปสู่องค์กรอิสระต่างๆ เช่นเดียวกับองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรเหนือรัฐ

ในกรณีของสหภาพยุโรป ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหภาพยุโรปถือเป็นกลไก หรือต้นแบบของความร่วมมือระหว่างรัฐ ซึ่งเติมเต็มแนวคิดในการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคยุโรปตะวันตก เพื่อสร้างสันติสุข และจัดระเบียบข้าศึกในยุคสงครามเย็น³⁸ การสร้างความสมดุลทางการเมืองยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก่อให้เกิดความยั่งยืนของสหภาพยุโรปในปัจจุบัน ดังเหตุการณ์ความสัมพันธ์แอ่งโกล-เยอรมัน ของเยอรมนี ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักรในช่วงการก่อตั้งประชาคมยุโรป³⁹ เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหนึ่งใน การสร้างความสมดุลระหว่างชาติมหาอำนาจในการต่อรอง และหลีกเลี่ยงการปฏิบัติอย่างรุนแรงต่อกัน หลังจากที่ประชาคมยุโรปมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจแล้ว นโยบายรวมตลาดเดียว การเสริมสร้างความร่วมมือทางการเมือง และความคิดเรื่ององค์กรเหนือรัฐแห่งสหภาพยุโรปจึงสามารถเกิดขึ้นได้

จากประเด็นเหล่านี้ ข้าพเจ้าสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีสังคมนิยมมีอิทธิพลอย่างมากในการดำเนินการของหลายๆ ประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาค

³⁷ Scott Burchill, *The national interest in international relations theory*, pp. 61-62.

³⁸ Ben Rosamond, *Theories of European integration*, p. 138.

³⁹ Sabine Lee, *Victory in Europe? Britain and Germany since 1945* (Harlow: Pearson Education Limited, 2001), p. 167.

และระดับโลก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การบูรณาการสหภาพยุโรปเป็นผลมาจากการพัฒนาในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบ เพื่อการเอาตัวรอดและเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ประเทศสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ การอยู่รอดของประชาชน และความมั่นคงแห่งชาติสมาชิก เพราะแต่ละประเทศล้วนมีแนวทางในการจัดการโดยยึดเหตุผลของตนเองและความร่วมมือแตกต่างกันไป ถ้าแต่ละประเทศบริหารนโยบายเพื่อความโยยหาอำนาจและชัยชนะ คงมีจุดจบเพียงแค่การโดนลอยคออย่างโดดเดี่ยวอยู่กลางมหาสมุทร สมาชิกทุกชาติจึงต้องร่วมกันหาทางออกที่สงบสุข และจัดการกับภัยคุกคาม ที่มีความท้าทายในโลกปัจจุบันที่มีความเชื่อมโยง

กฎเกณฑ์และนโยบายในปัจจุบัน

ตามที่มิชวาร์ในปัจจุบันนี้ มีการประท้วงมากมายเพื่อต่อต้านนโยบายของสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับเรื่องการอพยพเข้า ภาวะเศรษฐกิจถดถอยส่งผลต่ออัตราการว่างงานที่สูงขึ้นของประชากรภายในประเทศ คนงานประท้วงทั่วทั้งกรุงลอนดอนและภูมิภาคอื่นๆ⁴⁰ พวกเขาเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาลดและให้ความมั่นใจเกี่ยวกับการจ้างงานคนสัญชาติสหราชอาณาจักรก่อนเป็นลำดับแรก ผู้ผลิตหรือเจ้าของกิจการนิยมจ้างคนสัญชาติอื่นก่อน รวมไปถึงคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรป เพราะมีการเปิดนโยบายการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีทำให้มีตัวเลือกในตลาดแรงงานสูงขึ้น

ประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มสนับสนุนพรรคแรงงานสนับสนุนให้ประเทศลดจำนวนผู้อพยพเข้าอย่างฉับพลัน นั่นหมายความว่าต้องลดจำนวนลงร้อยละ 75 ของประชากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน⁴¹ ดังนั้น รัฐบาลยุคปัจจุบัน

⁴⁰ John Morlan, "Workers march over labour dispute," BBC News, 2009 [Online], Available from: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/nottinghamshire/7907226.stm. [20 June 2009]

⁴¹ MigrationWatch UK, "Neither Labour nor Conservatives will stop the population hitting 70m," MigrationWatch UK, 2009 [Online], Available from: <http://www.migrationwatchuk.org/briefingPaper/document/161>. [22 June 2009]

การจัดการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

พยายามที่จะหาทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุด โดยการเสนอมาตรการสมดุล ซึ่งควบคุมอัตราคนอพยพเข้าให้เท่าจำนวนคนอพยพออก ในยุคโลกาภิวัตน์ควรเปลี่ยนแนวทางการรับคนเข้าประเทศจากการเปิดกว้าง เป็นการคัดเลือก ดังนั้น กฎการให้คะแนนจึงได้รับการริเริ่มและมีผลบังคับใช้ในปี 2009 จุดประสงค์ของมาตรการดังกล่าวคือ เพื่อลดจำนวนคนอพยพเข้าที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรปอย่างเห็นได้ชัด⁴² โดยการจำกัดแรงงานที่ไม่มีทักษะ แต่เอื้อต่อแรงงานที่มีทักษะสูงหรือนักลงทุน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงแก่ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ แบบการตลาด ประเด็นที่ข้าพเจ้าต้องการศึกษาคือ ทำอย่างไรให้การบังคับใช้นโยบายแห่งชาติเรื่องการอพยพเข้าได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับการจัดการแรงงานสัญชาติอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎเกณฑ์ใหม่นี้ ใกล้เคียงกับระบบของประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นที่รู้กันว่า เข้าใจง่ายและมีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของโลก เมื่อแรงงานมีทักษะสูง แรงงานเหล่านั้นจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและยังทำให้ได้คะแนนสูงขึ้นด้วย ยิ่งคะแนนของบุคคลนั้นมีมากเท่าใด โอกาสในการทำงานในประเทศก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้น เป็นการให้ความมั่นใจกับประชาชนของประเทศว่า เฉพาะกลุ่มคนที่มีความรู้และเป็นที่ต้องการเท่านั้นที่จะได้เดินทางเข้ามาทำงานภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการให้คำแนะนำด้านการโยกย้ายถิ่นฐานแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับการก่อตั้งใหม่ พบว่ายังคงมีช่องว่างในระบบเศรษฐกิจ และการจัดการที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ ระบบการให้คะแนนดังกล่าวนี้ได้บูรรวมกฎทั้ง 80 ข้อที่เคยมีมา และแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ขึ้นอยู่กับชนิดของงาน ระดับทักษะทั่วไป ทักษะที่จำเป็นต่องาน ตำแหน่งงานชั่วคราวหรือถาวร และการย้ายเข้าของเยาวชน⁴³ รายละเอียดดังนี้

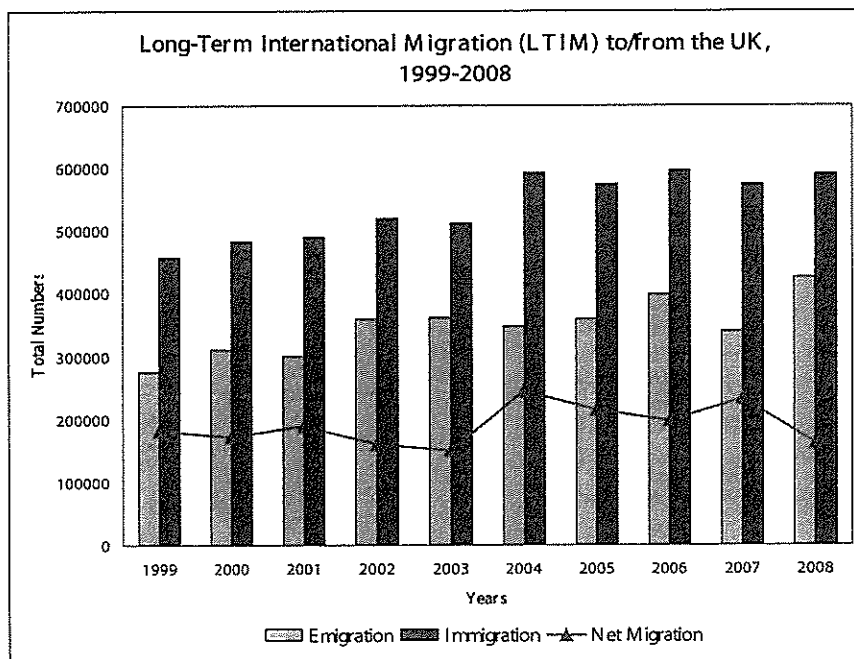
⁴² Dominic Casiciani, "Immigration points system begins," BBC News, 2008 [Online], Available from: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7269790.stm>. [10 June 2009]

⁴³ www.bbcnews.com. *Migration: How points will work*. 29 February 2008

- ➡ ประเภทที่ 1 ทักษะสูงส่วนบุคคล เพื่อสร้างความมั่นคงและผลผลิต
- ➡ ประเภทที่ 2 แรงงานที่มีทักษะที่ได้รับการเสนองาน เพื่อเติมเต็มช่องว่างแรงงานภายในประเทศ
- ➡ ประเภทที่ 3 จำนวนจำกัดสำหรับแรงงานที่มีทักษะต่ำ แต่จำเป็นเพื่อทดแทนการขาดแรงงาน ชั่วคราว
- ➡ ประเภทที่ 4 นักเรียน
- ➡ ประเภทที่ 5 การเคลื่อนย้ายเยาวชนและแรงงานชั่วคราว สำหรับคนที่ได้รับการอนุญาตให้ทำงานในสหราชอาณาจักรในช่วงเวลาจำกัด เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เศรษฐกิจเป็นหลัก

การหมุนเวียนอัตราการอพยพเข้า-ออกในสหราชอาณาจักร
ประจำปี 1999-2008

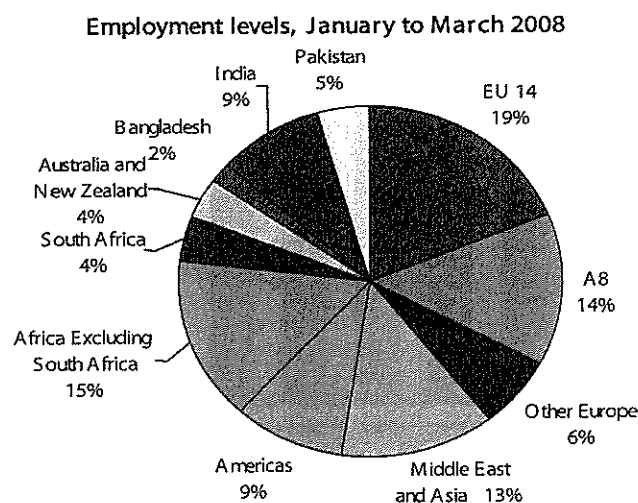
ตาราง 1

ตัวเลขในตารางกราฟด้านบนแสดงการบันทึกจำนวนการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานระยะยาว ตั้งแต่ปี 1999 - 2008 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (The Office of National Statistics (ONS) แสดงให้เห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2004 มีอัตราการเพิ่มขึ้นของการอพยพเข้าอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งบันทึกจำนวนสูงสุดได้ในปี 2006 อยู่ที่ 596,000 คน ในปี 2007 อยู่ที่ 574,000 คน และในปี 2008 อยู่ที่ 590,000 นอกเหนือจากนั้นแล้ว ประมาณ 505,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86 ไม่ใช่คนที่ถือสัญชาติสหราชอาณาจักร อัตราเฉลี่ยการหมุนเวียนแรงงานเข้า-ออก อยู่ที่ 190,000 ต่อปี และส่วนใหญ่มีสาเหตุด้านการทำงานเป็นหลัก⁴⁴ ตัวเลขนี้ถือได้ว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างน่าตกใจสำหรับสังคมคนสหราชอาณาจักร ทั้งประเด็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน โรงเรียน โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท

แรงงานต่างชาติอพยพในตลาดแรงงานสหราชอาณาจักร
มกราคม-มีนาคม 2008

ตาราง 2

เพื่อการอธิบายข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ขอกล่าวถึงองค์การสำรวจตลาดแรงงาน (The Labour Force Survey (LFS)) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักของแรงงานอพยพเข้าและขึ้นกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ริเริ่มเกณฑ์ใหม่ กล่าวคือ ในปี 2004 สมาชิกสหภาพยุโรปประกอบด้วย 15 ประเทศ โดยแยกสหราชอาณาจักรออกจากกลุ่มอียู 14 (EU 14) ต่อมาอีก 10 ประเทศได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกคือ สาธารณรัฐเชค โสโลวาเกีย เอสโตเนีย ฮังการี ลิทัวเนีย มอลตา โปแลนด์ สาธารณรัฐสโลวัก สโลวีเนีย และกลุ่มประเทศจี 8 (G8) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศยุโรปอื่นๆ (other Europe Group)⁴⁵ จำนวนที่ปรากฏแสดงตัวเลขล่าสุดของการจ้างงานคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหราชอาณาจักร ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม 2008 จากประชากรสหราชอาณาจักร 25,755,000 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 คนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหราชอาณาจักรมีจำนวน 3,682,000 คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตารางนี้คำนวณตัวเลขเฉพาะคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหราชอาณาจักร โดยคิดเป็นร้อยละร้อย หรือ 3,682,000 คน ในขณะที่มีคนระบุสถานที่เกิด 3,672,000 คน หรือร้อยละ 99.72 โดยคิดเป็น 10,000 คน หรือร้อยละ 0.28 เมื่อพิจารณา 5 อันดับแรกแล้ว อันดับหนึ่งของการจ้างงานในตลาดแรงงานคือ กลุ่มอียู 14 (EU 14) หรือกลุ่มประเทศสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 18.96 อันดับสองคือ กลุ่มแอฟริกายกเว้นแอฟริกาใต้ (Africa excluding South Africa) คิดเป็นร้อยละ 15.05 อันดับสาม และสี่มีอัตราเกือบเท่ากันคือ กลุ่มเอ 8 (A8) คิดเป็นร้อยละ 13.85 และกลุ่มตะวันออกกลางและเอเชีย (Middle East and Asia) คิดเป็นร้อยละ 13.12 ตามลำดับ อันดับที่ยี่ห้า

⁴⁴ Office for National Statistics. *International Migration, Annual Online Edition*. 1999 Series MN No.26, 2000 Series MN No.27, 2001 Series MN No.28, 2002 Series MN No.29, 2003 Series MN No.30, 2004 Series MN No.31, 2005 Series MN No.32, 2006 Series MN No.33. <http://www.statistics.gov.uk/StatBase/Product.asp?vlnk=15316>. South Wales: Migration Statistics Unit,

⁴⁵ Clancy, Gareth. *Employment of Foreign Workers in the United Kingdom: 1997 to 2008*. Economic and Labour Market Review. Vol 2, No 7. July 2008. Office for National Statistics. P.20-21.

การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

คือ กลุ่มอเมริกา (Americas) คิดเป็นร้อยละ 9.34 กลุ่มอื่นๆ ถัดมาคือ อินเดีย (India) ยุโรปอื่นๆ (Other Europe) ปากีสถาน (Pakistan) แอฟริกาใต้ (South Africa) ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (Australia and New Zealand) และบังกลาเทศ (Bangladesh)⁴⁶

ตามข้อมูลเบื้องต้น เราจะสามารถเห็นได้ว่ามีความหลากหลายสูงมาก เรื่องสัญชาติของคนที่อยู่อาศัยและทำงานในสหราชอาณาจักร การมาจากต่างที่และต่างระดับการศึกษาส่งผลต่อโอกาสในการเข้าถึงการทำงานและความก้าวหน้าทางธุรกิจ โดยแรงงานสัญชาติสหราชอาณาจักรและจากกลุ่มอื่นๆ 14 มักมีโอกาสดำรงตำแหน่งสายวิชาการและสายอาชีพเฉพาะ หรือระดับการจัดการ ในทางกลับกันแรงงานจากกลุ่มเอ 8 มักทำงานในสายประกอบการ เครื่องจักรและโรงงาน เป็นต้น⁴⁷

การพัฒนาการจัดการและนโยบายใหม่ภายใต้บริบท “ทฤษฎีสัจนิยม”

กฎเกณฑ์ดังกล่าวกระทบบุคคลที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอดีตประเทศอาณานิคม แอฟริกา และเอเชีย เนื่องจากมีการกำหนดอย่างชัดเจนถึงเกณฑ์ที่เข้มงวด แรงงานต้องแสดงหลักฐานการศึกษาและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ รวมไปถึงความรู้ทางด้านแบบแผนจารีตและประวัติศาสตร์สหราชอาณาจักร⁴⁸ กฎการให้คะแนนดังกล่าวกระทบต่อตลาดแรงงานและกระบวนการโดยรวม อาทิ เงื่อนไขการจ้างงาน โอกาสการเข้าถึงงาน นโยบายรับเข้าทำงาน สิทธิที่แรงงานจะได้รับ ระบบประกันสังคม และมาตรการต่อต้านการเลือกปฏิบัติ และการสร้างความสามัคคีภายในประเทศ

⁴⁶ Clancy, Gareth. *Employment of Foreign Workers in the United Kingdom: 1997 to 2008*. Economic and Labour Market Review. Vol 2, No 7. July 2008. Office for National Statistics. P.29-30.

⁴⁷ Clancy, Gareth. *Employment of Foreign Workers in the United Kingdom: 1997 to 2008*. Economic and Labour Market Review. Vol 2, No 7. July 2008. Office for National Statistics. P. 24-25.

⁴⁸ Home Office UK Border Agency, Points Based System June 2008

ด้วยเหตุนี้ภาคส่วนเอกชนและธุรกิจต่างตั้งคำถามว่า ธุรกิจต่างชาติที่ต้องใช้แรงงานทักษะฝีมือเฉพาะด้านจะอยู่ต่อไปได้อย่างไรเมื่อเกิดข้อจำกัดด้านการตัดสรแรงงานที่เข้มงวดเช่นนี้⁴⁹

หลายประเทศเห็นว่า การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานภายใต้บริบทสังคมนิยมเป็นประโยชน์เพียงแค่อหราชอาณาจักร ในฐานะประเทศต้นทางซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนา สำหรับผลด้านลบมีหลายประการ ได้แก่ การโยกย้ายถิ่นฐานเป็นแหล่งเงินทุนหลักของประเทศกำลังพัฒนา และแรงงานที่ไม่ได้ถือสัญชาติอียูส่งรายได้จำนวนมหาศาลกลับประเทศบ้านเกิด เงินที่ส่งกลับประเทศในปี 2008 มีจำนวนสูงถึง 305 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 281 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2007 ถึงแม้ว่าเป็นช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอย รายได้ที่ส่งกลับแต่ละประเทศยังคงมีจำนวนสูงมาก แต่เงินดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศ⁵⁰ เช่น ประเทศแถบทวีปแอฟริกาใช้เงินเหล่านี้ไปเพื่อการลดความยากจน หรือคล้ายกับเป็นยารักษาโรคภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม หลังจากกฎใหม่ที่เข้มงวดขึ้นมีการบังคับใช้ในปี 2009 ทำให้แรงบันดาลใจในการเดินทางเข้าไปทำงานของแรงงานต่างชาติอาจลดจำนวนลงอย่างมาก เมื่อจำนวนเงินส่งกลับลดลง อาจส่งผลกระทบอย่างมากต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ความรู้และทักษะใหม่ต่างๆ ที่แรงงานต่างชาติเรียนรู้จากประเทศผู้รับและจะนำกลับไปพัฒนาประเทศ มีลดน้อยลงไปด้วยเช่นกัน ระบบการให้คะแนนนี้จะไปจำกัดโอกาสการส่งมอบทักษะและความรู้ข้ามประเทศ

⁴⁹ www.bbcnews.com. *Can curry chain stand the heat?* 20 April 2008. *Chinese restaurants 'threatened'*. 3 March 2008.

⁵⁰ European Social Watch Report 2009. *Migrant Worker's Remittances: A Development Instrument in Question*. www.socialwatch.eu/wcm/remittances.html. 2009.

ผลกระทบของการจัดการการอพยพเข้าแบบใหม่ในสหราชอาณาจักร

ด้วยการเป็นประเทศผู้รับที่มีความสำคัญต่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สหราชอาณาจักรได้ก่อให้เกิดผลทั้งทางด้านดีและไม่ดีต่อประเทศต้นทาง โดยปกติแล้ว ประเทศพัฒนาแล้วมักออกนโยบายเพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงเข้าไปทำงานภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผลในด้านดีที่เกิดขึ้นคือ เมื่อเกิดความยุ่งยากซับซ้อน ทำให้แรงงานเหล่านั้นไม่ต้องการย้ายออก จึงเป็นการลดความเสี่ยงในการพรากแรงงานทักษะสูงจากประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ประเทศเหล่านี้ต้องการแรงงานที่มีความสามารถมากกว่า เมื่อมีการลดจำนวนทำให้เป็นการลดภาวะสมองไหล เนื่องจากโอกาสที่นักเรียนต่างประเทศจะเรียนจบแล้วกลับมาทำงานในประเทศบ้านเกิดล้วนมีสูงขึ้น ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลสหราชอาณาจักรระบุไว้ เช่นเดียวกับการลดผลกระทบข้างเคียงด้านลบที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนในตลาดแรงงานในการนำทักษะและความรู้ที่ได้กลับประเทศของตน โดยรัฐบาลสนับสนุนการเว้นช่วงของการกลับประเทศเกิดให้นานยิ่งขึ้นเมื่อหมดสัญญาเพื่อเป็นการสร้างความสมดุลในตลาดแรงงาน ในส่วนของประเทศกำลังพัฒนา แม้กระทั่งแรงงานทักษะต่ำยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านงานสาธารณูปโภคและงานบริการ

แนวโน้มการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นทำให้การจ้างงานแรงงานทักษะต่ำมีจำนวนลดลงและค่าจ้างถูกลง ในขณะที่แรงงานทักษะสูงจะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นและค่าจ้างสูงขึ้นด้วย ปัญหาสำคัญที่สุดที่แรงงานที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปกำลังเผชิญคือ การเข้าถึงการจ้างงาน มากกว่าการคำนึงถึงค่าจ้าง ความยากลำบากดังกล่าวมีสาเหตุมาจาก 3 ประเด็นหลัก ประการแรก คือ การขาดความสามารถทางภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการลดศักยภาพในการทำงานและการผลิต ประการที่สองคือ การปฏิบัติการในตลาดแรงงาน และประการสุดท้ายคือ กิจกรรมระหว่างการทำงาน ทั้งการเข้าร่วมในตลาดแรงงาน การแบ่งสรรประโยชน์ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงาน ระยะเวลาการทำงาน ระยะเวลาการว่างงาน การฝึกฝนทักษะ การลางาน การเลื่อนขั้น และประโยชน์ด้านความ

มั่นคงทางสังคม⁵¹ การทำงานที่ประสบผลสำเร็จจะเป็นผลดีต่อโอกาสในการทำงานต่อไป

การปรับเปลี่ยนระบบใหม่ นอกเหนือจากสาเหตุทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังมีสาเหตุแบบแฝงด้านการเมือง ซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนนโยบายในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ทั้งๆ ที่รัฐบาลอ้างว่ามีการควบคุมการอพยพเข้าของจำนวนแรงงานต่างชาติให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม แต่ตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เห็นได้ว่าการหลั่งไหลเข้าของแรงงานสู่สหราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่อง ด้วยวัตถุประสงค์แอบแฝงที่รัฐบาลในยุคนั้นใช้ชื่อเสียงของประเทศ ที่มีประชาชนหลากหลายเชื้อชาติเป็นจุดขาย เพื่อทำให้บรรยากาศของประเทศเอื้ออำนวยต่อสังคมพหุวัฒนธรรม สหราชอาณาจักรกลายมาเป็นสถานที่น่าดึงดูดสำหรับคนต่างชาติจากหลากหลายประเทศให้เข้ามาทำงาน พรรคแรงงานจึงได้รับเสียงสนับสนุนเพิ่มขึ้นจากนโยบายดังกล่าว

ในปัจจุบัน รัฐบาลไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ว่าประเด็นด้านสังคมทวีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อประชาชนภายในประเทศต่อต้านแรงงานต่างชาติที่ถูกกล่าวหาว่าเข้ามาแย่งผลประโยชน์ต่างๆ นอกเหนือจากแนวความคิดการให้สิทธิแก่คนที่มีบรรพบุรุษทางสายเลือดเป็นคนสหราชอาณาจักร หรือคนขาวแล้ว ในทางปฏิบัติ ยังมีการเลือกปฏิบัติตามความแตกต่างของที่มา ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และแบบแผน จารีตประเพณี การจำกัดการอพยพเข้าที่ไม่พึงปรารถนาในมุมมองของรัฐบาลสหราชอาณาจักรจะเป็นการช่วยสร้างความสามัคคีในสถานที่ทำงาน และส่งเสริมความกลมเกลียวทางสังคมที่ยั่งยืนในสังคมสหราชอาณาจักร ประการแรกคือ เส้นแบ่งระหว่างคนสหราชอาณาจักรและคนต่างชาติได้ถูกตัดออกไป ตั้งแต่รัฐบาลประกาศนโยบายแจกจ่ายงานและแบ่งอำนาจจากองค์กรกลางสู่องค์กรส่วนท้องถิ่น องค์กรส่วนท้องถิ่นในแต่ละภาคส่วนมีอำนาจตามที่ได้รับการมอบอำนาจ และจัดการงานที่บังคับและ

⁵¹ Zimmermann, Klaus F., ed. European Migration: What do we know?. Oxford: Oxford University Press, 2005. p.160.

สมัครใจ โดยคนสหราชอาณาจักรในชุมชนนั้นๆ ต้องช่วยแรงงานอพยพเข้าซึ่งเป็นคนต่างชาติให้เริ่มชีวิตใหม่อย่างราบรื่น และปรับตัวให้กลมกลืนกับบรรยากาศใหม่ๆ ส่วนผู้อพยพเข้าจะต้องเสียสละตนเองเพื่อช่วยเหลือสังคม อาทิ ทำงานอาสาสมัครในโรงพยาบาล หรือ งานบริการสังคม กระบวนการในการคัดเลือกแรงงานจะพิจารณาจากประเด็นดังกล่าว โดยให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลที่ทำงานเพื่อสังคม สร้างประโยชน์แก่ภาคการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และไม่เป็นการระคายต่อประเทศ บุคคลที่มีคุณภาพจะสร้างความลำบากให้แก่สังคมน้อยที่สุด หรือไม่สร้างเลย และสามารถปรับตัวให้เข้ากับแบบแผนในชีวิตประจำวันอย่างง่ายดาย

ผลกระทบต่อคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรป

ประเด็นสุดท้ายที่ศึกษาคือ ผลกระทบต่อคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรป ประการแรกคือ โอกาสการจ้างงานที่ไม่เท่าเทียมกันและการเลือกปฏิบัติต่อคนต่างชาติ ในทางปฏิบัติไม่มีใครสามารถให้ความมั่นใจได้ว่า คนที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรปจะได้รับการปฏิบัติอย่างดีและยุติธรรม ในบางครั้ง บุคคลกลุ่มนี้ได้รับการจัดให้อยู่ในฐานะคนรุ่นสอง หรือสาม เนื่องจากไม่ได้เกิดในสหราชอาณาจักรและไม่ได้เป็นคนสหราชอาณาจักรโดยสายเลือด คนกลุ่มนี้จำเป็นต้องพิสูจน์ศักยภาพตนเองในสังคมมากกว่าคนสหราชอาณาจักรและคนยุโรป เพราะการประพัตติตนในทุกขั้นตอนส่งผลต่อการพิจารณาในอนาคต อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขในการจ้างงานเป็นทุนพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับ แต่การเลือกปฏิบัติต่อคนต่างชาติ เป็นการปฏิบัติที่เปรียบเสมือนกฎเกณฑ์ทางจิตใจ ที่ต้องเกิดจากความตั้งใจและความสมัครใจจากคนๆ นั้น โดยระบบใหม่นี้ อาจช่วยกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกันต่อคนชาติต่างๆ ถ้าทุกคนเชื่อในหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานและปฏิบัติตามที่มีการระบุไว้ในกฎเกณฑ์อย่างไม่ลังเลใจ

ประการที่สองคือ การไล่แรงงานต่างชาติออก เจ้าของธุรกิจและสถาบันการศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เลือกผู้อพยพเข้าที่มีทักษะการทำงานและการศึกษาจากต่างประเทศ เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับการรวมกลุ่มทางภูมิภาคและตลาดระหว่างประเทศอื่นๆ ได้ ผู้อพยพเข้าจำนวนมากกำลังอยู่ในขั้นตอน

การพิจารณาว่าพวกเขาจะถูกส่งตัวกลับประเทศต้นทางหรือไม่ ทั้งๆ ที่บางคนอาศัยอยู่ในสหราชอาณาจักรมาเป็นเวลายาวนาน ก่อนมีการริเริ่มโครงสร้างระบบดังกล่าวเสียด้วย ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากและมีแนวโน้มที่จะปิดกิจการ ได้แก่ ธุรกิจรับจัดเลี้ยง ร้านอาหารและบริการต่างๆ เนื่องจากมีอุปสรรคด้านภาษาของแรงงานที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรป เช่น พ่อครัวร้านอาหารจีน อาจพูดได้เพียงภาษาจีนเท่านั้น ประการต่อมาคือ การให้คะแนนมีการประเมินอย่างหละหลวม และตัดสินแตกต่างกันเป็นกรณีๆ ไป เมื่อภูมิความยืดหยุ่นมาก ส่งผลให้ความน่าเชื่อถือลดน้อยลง ประการสุดท้ายคือ มาตราการดังกล่าวได้รับการพิจารณาว่าเป็นกลไกปกป้องผลประโยชน์ และการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมสำหรับคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป แรงงานอพยพจากประเทศกำลังพัฒนาต้องทนกับการเปรียบเทียบระดับคุณภาพกับแรงงานจากประเทศพัฒนาแล้ว นักเรียนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปถูกแบ่งแยกออกกลุ่มทั่วไปในตลาดแรงงาน เพราะตามกฎหมายนั้น ไม่ว่างานใดก็ตามต้องคัดเลือกนักเรียนสัญชาติสหราชอาณาจักรหรือสัญชาติสหภาพยุโรปก่อนเท่านั้น เมื่อไม่มีจึงสามารถพิจารณาคนสัญชาติอื่นได้ ซึ่งกลุ่มคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปเป็นคนกลุ่มหลักที่รัฐบาลตั้งเป้าจะลดจำนวน อาจถือได้ว่าเป็นการขับไล่โดยปริยายและต่อสู้ไม่ได้ นอกเหนือจากนั้น รัฐบาลยังให้คำมั่นที่แข็งแกร่งเกี่ยวกับการควบคุมการอพยพแรงงานอย่างเข้มงวดตามแนวชายแดน และการออกกฎหมายต่อต้านการโยกย้ายถิ่นฐานอย่างผิดกฎหมาย สหราชอาณาจักรไม่ต้องการเผชิญกับพหุสังคม ซึ่งเป็นความท้าทายจากการโยกย้ายถิ่นฐานอย่างเสรี ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้นอีกต่อไป

สรุป

ชื่อเสียงของคำว่า “ผู้แปลกหน้าในยุโรป” ยังคงใช้ได้กับสหราชอาณาจักร ความต้องการอย่างเป็นเอกฉันท์ของสหราชอาณาจักรคือ การขยายการบูรณาการสหภาพยุโรปเพียงเชิงกว้าง ไม่ใช่เชิงลึก แนวคิดสัจนิยมยังคงมีบทบาทหลักในการต่อต้านสถาบันแห่งสหภาพยุโรปและองค์กรเหนือรัฐ เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์

การจัดการโยกย้ายถิ่นฐานของคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรป กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักรในยุคปัจจุบัน

ภายในประเทศอย่างสูงสุด มาตราการที่ไม่บังคับของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐานทำให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามในการจัดการประเด็นดังกล่าวของสหราชอาณาจักร สาเหตุหลักของการยอมปรับเปลี่ยนนโยบายการจัดการโยกย้ายถิ่นฐานในปี 2009 เป็นผลมาจากแรงกระตุ้นด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ในยุคปัจจุบันข้อกำหนดทางเศรษฐกิจเอาชนะและอยู่เหนือปัจจัยทางการเมือง ผู้ที่สามารถให้ผลประโยชน์อย่างมหาศาลแก่ระบบเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้นจะสามารถเดินทางเข้าประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีหลากหลายทัศนคติในปัจจุบัน ทั้งจากคนสัญชาติสหราชอาณาจักรและคนที่ไม่ถือสัญชาติสหภาพยุโรปว่า ระบบการให้คะแนนแบบใหม่นั้นจะสามารถลดจำนวนคนต่างชาติได้จริง และจัดการกับคนเหล่านั้นอย่างเป็นธรรมได้หรือไม่ ข้อปฏิบัติเหล่านี้ทำให้เกิดภาระและอาจกลายมาเป็นต้นแบบที่ไม่ดีของประเทศสมาชิกอื่นๆ

แนวคิดสังคมนิยมทางการเมืองได้ถูกส่งต่อจากรัฐบาลแต่ละสมัย ตั้งแต่ยุคการปกครองของนางแททเชอร์ แนวคิดแททเชอร์ของพรคอนูรักษ์นิยมยังคงมีอยู่แม้กระทั่งในรัฐบาลพรรคแรงงาน ข้อจำกัดทางการเมืองและระบบรัฐสภาที่เข้มงวดจากกลุ่มความคิดสาธารณชนและกลุ่มกดดันต่างๆ ยังคงมีอยู่ เสมือนหนึ่งเป็นพลังนอกรัฐสภา การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและความลี้ลับในการยอมสละอำนาจอธิปไตยนำไปสู่การบูรณาการของสหภาพยุโรปที่ไม่สมบูรณ์แบบโดยที่ยังคงมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากที่สหราชอาณาจักรยังคงรักษาระยะห่างไว้และปฏิบัติตนเหมือนเป็นประเทศสมาชิกที่ได้รับการยกเว้น ถึงแม้ในปัจจุบันสหราชอาณาจักรมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้นำสหภาพยุโรป แต่แนวความคิดเหล่านี้ได้หยั่งรากลึกอยู่ในจิตใจมาช้านาน โดยนายกรัฐมนตรีกอร์ดอน บราวน์ เคยกล่าวสุนทรพจน์ไว้ครั้งหนึ่งในปี 2009 เกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการโยกย้ายถิ่นฐานในช่วงเวลาปัจจุบันและอนาคตว่า

“ผมภูมิใจในประเทศของผม ผมภูมิใจในความเป็น
คนอังกฤษ ทุกๆ คน ที่นี่ก็ภูมิใจในความเป็นอังกฤษ ที่นี่เป็น
ประเทศของความหลากหลาย แต่มีความมั่นคง เป็นประเทศที่

ประกอบด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่าง แต่มีคุณค่าสากล ก็ไม่สามารถ
ถูกทำให้แตกแยกโดยใคร หรืออะไรก็ตาม”⁵²

ท้ายที่สุด สหราชอาณาจักรเข้าร่วมการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปในปี
1973 ด้วยเงื่อนไขที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อไม่มีความเต็มใจ สหราชอาณาจักรใช้
สหภาพยุโรปเพียงเพื่อเป็นโล่สำหรับการเจรจาและเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางด้าน
เศรษฐกิจ โดยอาจกล่าวได้ว่า สหภาพยุโรปเปรียบเสมือนกลไกการดำเนินการด้าน
เศรษฐกิจมากกว่าการต้องการเข้าร่วมระบบองค์กรเหนือรัฐ สหราชอาณาจักร
เลือกที่จะไม่ละทิ้งอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองของประเทศ ด้วยเหตุนี้ การ
สละอำนาจอธิปไตยอย่างเต็มที่แทบจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในความสัมพันธ์ของ
สหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรป

เมื่อกล่าวถึงเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐาน เราสามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลง
ในระดับสหภาพยุโรป ซึ่งมีความพยายามกระตุ้นให้เห็นความสำคัญ และผลักดัน
ให้เกิดการบังคับใช้ในประเทศสมาชิก อย่างไรก็ตาม ด้วยมาตรการที่ไม่มีการ
บังคับอย่างเด็ดขาดทำให้เกิดความหละหลวมในการบังคับใช้ในประเทศสมาชิก
โดยเฉพาะเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งเป็นประเด็นที่กระทบต่อความมั่นคงแห่ง
ชาติและการควบคุมชายแดน ประเทศต่างๆ ต้องการมีแนวทางเป็นของตนเอง
และแยกกันจัดการแต่ละประเทศ ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผลที่เกิดขึ้นค่อนข้างจับต้อง
ได้ยากในภาพของการดำเนินการในแต่ละประเทศสมาชิก โดยเฉพาะสหราชอาณาจักร

ด้วยการเป็นประเทศปลายทางรายใหญ่ สหราชอาณาจักรต้องเผชิญ
กับการอพยพเข้าจำนวนมากจากทั้งประเทศยุโรปตะวันออกและประเทศนอก
ทวีปยุโรป ในทัศนคติของคนสหราชอาณาจักรแล้ว การอพยพเข้ามีผลด้านลบ
ต่อประเทศมากกว่าผลด้านบวก เพราะเป็นการเพิ่มจำนวนคนว่างงาน ประชากร

⁵² The official site of the Prime Minister's Office, "Speech on immigration by
the Prime Minister," 2009 [Online], Available from: <http://www.number10.gov.uk/Page21298>

เด็กต่างชาติเกิดใหม่หนาแน่น และการแตกแยกทางสังคม การจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานในปัจจุบันจึงได้รับอิทธิพลและแรงกดดันอย่างมากจากปัจจัยเศรษฐกิจ ซึ่งทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มากกว่าปัจจัยด้านการเมือง เช่น ความสัมพันธ์กับประเทศอาณานิคม ระบบการให้คะแนนก็เป็นหนึ่งในนโยบายการจัดการที่คำนึงถึงข้อกำหนดทางเศรษฐกิจเป็นหลัก เมื่อแรงงานที่ป็นที่ต้องการขาดตลาด บุคคลที่มีทักษะด้านนั้นก็จะได้คะแนนมาก ในทางกลับกัน เมื่อเศรษฐกิจถดถอยหรืออาชีพนั้นได้รับการเติมเต็มช่องว่าง แรงงานเหล่านั้นก็จะไร้ค่า และถูกส่งตัวกลับประเทศในที่สุด

สหราชอาณาจักรไม่ได้ต้องการเป็นแค่ผู้นำในสหภาพยุโรป หากแต่ยังต้องการเรียกคืนสถานะในอดีตที่เคยเป็นผู้นำของโลกและยกระดับความเชื่อมโยงระดับภูมิภาค ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การโยกย้ายถิ่นฐานกลายเป็นปัจจัยหลักของการสร้างความมั่งคั่งแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ยังมีการเปิดตลาดเดียว การโยกย้ายถิ่นฐานถือได้ว่าเป็นหนึ่งในทรัพยากรหลักด้านเงินทุน ถ้าได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐบาลพยายามแนะนำระบบการจัดการคนอพยพที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรปแบบใหม่ เพื่อสร้างรายได้มหาศาลให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่เป็นภาระต่อสังคม และไม่สร้างความแตกแยกในอัตลักษณ์แห่งชาติ เมื่อมีการจำกัดเฉพาะกลุ่มคนที่เป็นที่ปรารถนา รัฐบาลจะสามารถจับตามดูผลกระทบด้านลบ และเสริมสร้างแนวทางที่ดีได้อย่างทันท่วงที ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ข้อเรียกร้องทางเศรษฐกิจล้วนมีผลต่อการริเริ่มนโยบายและบังคับใช้มาตรการต่างๆ ในมุมมองของคนสหราชอาณาจักรจะมองว่า รัฐบาลจากพรรคแรงงานได้บังคับใช้มาตรการนี้ในเวลาที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อลดความตึงเครียดในตลาดแรงงานและตอบสนองโจทย์ในปัจจุบันได้ ซึ่งเป็นผลดีต่อพรรคที่จะได้รับเสียงสนับสนุนเพิ่มมากขึ้นจากภาคประชาชน แต่ภาครัฐมีจุดอ่อนในการบรรลุจุดประสงค์เรื่องการให้ข้อมูลและการปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ

ในโลกที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ การโยกย้ายถิ่นฐานกลายมาเป็นประเด็นข้ามชาติที่มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งไม่มีประเทศใดประเทศหนึ่ง

สามารถจัดการได้เพียงประเทศเดียว แต่เมื่อการจัดการได้คำนึงถึงผลประโยชน์
ของชาติตนเองมากเกินไป ถือได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของสมาชิกประเทศอื่น
นอกจากนั้นกลุ่มประเทศอาณานิคมเก่าและประเทศกำลังพัฒนาก็เพิ่มอำนาจ
การต่อรองสูงขึ้น การดำเนินการตามแนวคิดนี้ยังเป็นการตอกย้ำภาพลักษณ์
ของสหราชอาณาจักร ที่เป็นสมาชิกที่แปลกแยกที่สุดเสมอมาของสหภาพยุโรป
เมื่อพิจารณาจากหลายสถานการณ์ การอพยพเข้ามีสาเหตุหลักมาจากปัจจัยที่
เกี่ยวเนื่องกับการทำงาน มากกว่าเรื่องการค้าเสรี หรือการหลบหนีทางการเมือง .

ผู้อพยพเข้าที่ไม่ได้ถือสัญชาติสหภาพยุโรปในสหราชอาณาจักร ถือว่าถูก
จัดรวมอยู่ในกลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง เป็นทรัพย์สินของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
และเป็นเครื่องมือทางระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ประเทศไทยยังมีการจัดการ
เรื่องการโยกย้ายถิ่นฐานที่ดีและยุติธรรม ประเทศนั้นจะยิ่งพัฒนาได้ง่าย การโยก
ย้ายถิ่นฐานมีผลกระทบรอบด้าน ทั้งต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และอื่นๆ โดย
การจัดการที่ดีจำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อปฏิบัติที่สมดุลง เพื่อเสริมสร้าง
สังคมในทุกๆ ด้าน

สภารองงานเป็นแนวความคิดที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งของอันโตนิโอ กรัสมี่ ที่ยังมิได้มีการถูกนำมาศึกษาในแวดวงวิชาการรัฐศาสตร์ไทยมากนัก แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นในบริบทการเมืองอิตาลีช่วงปี 1919-1920 งานเขียนของกรัสมี่ใน L'Ordine Nuovo (The New Order) ถือได้ว่าเป็นงานเขียนช่วงก่อนถูกคุมขัง (Pre-Prison Writings) ที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านระบบทุนนิยมและชนชั้นนายทุนในอิตาลีได้อย่างแท้จริง

ABSTRACT

Antonio Gramsci and the Idea of the Factory Council

Watcharabon Buddharaksa

This paper attempts to answer two central questions; firstly, what is the idea of Gramsci's Factory Council? And secondly, what is the benefit of understanding this idea?

To answer these main questions, it is found in this study that, firstly, the idea of the Factory Council is derived from Antonio Gramsci's pre-prison writings appeared in the *L'Ordine Nuovo* (The New Order), a weekly newspaper published in Turin, between 1919 and 1920. The Factory Council was a relatively new form of the proletarian organization. There are several differences between the Factory Council and the Trade Union (goals, people, organizational relations, the real beneficiaries and democracy), but the most important difference is the Council aims to anti-capitalism and bourgeoisie but not for the Union.

Secondly, this concept of Factory council provides some aspects concerning Thai politics especially in the real significance of "Human" as the history maker and questioning for the anti-capitalism movements in Thailand.

อันโตนิโอ กรัมสกีกับแนวความคิดสภาโรงงาน¹

วัชรพล พุทธิรักษา

“หนทางสู่การแก้ปัญหาของชีวิตแบบคอมมิวนิสต์อย่าง
เป็นรูปธรรมคือการมีปฏิบัติการแบบคอมมิวนิสต์: การเข้าร่วม
กัน การได้แย่งกันฉันทมิตร เพื่อกระตุ้นและขยายจิตสำนึกของ
ผู้คน สร้างความเป็นเอกภาพและเติมเต็มด้วยการมองโลกใน
แง่ดีสำหรับการกระทำต่างๆ”²

อันโตนิโอ กรัมสกี

1. บทนำ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวความคิดเรื่อง “สภาโรงงาน” (The Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัมสกี โดยมีคำถามหลักของการศึกษาว่า แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมสกีนั้นคืออะไร มีสาระสำคัญเช่นไร และการทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมสกีนั้นมีคุณูปการอย่างไรบ้าง

¹ ปรับปรุงจากบทความที่นำเสนอครั้งแรกในที่ประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2552 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2552 และบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเรื่อง “สภาโรงงาน: อันโตนิโอ กรัมสกี กับแนวความคิดสังคมนิยม” (ทุนสนับสนุนการวิจัยโดย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร)

² Antonio Gramsci, “Worker’s Democracy (21 June 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 99.

หลุมฝังศพอันโตนิโอ กรัรมชี

อันโตนิโอ กรัรมชี (1891-1937) นักทฤษฎีการเมืองแนวมาร์กซิสต์ นักหนังสือพิมพ์ และนักเคลื่อนไหวทางการเมืองชาวอิตาลี เป็นบุคคลสำคัญที่มีผู้ให้ความสนใจศึกษาถึงแนวความคิดทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของเขอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน³

แนวความคิดสำคัญของกรัรมชีที่เป็นที่รู้จักและถูกนำมาศึกษาและประยุกต์ใช้กับการเมืองในระดับต่างๆอย่างกว้างขวางคือแนวคิดเรื่องการครองอำนาจนำ (Hegemony)⁴ ซึ่งมีบทบาทสำคัญทั้งในวงการวิชาการ

³ ในวงวิชาการสากลการศึกษาความคิดของกรัรมชีได้รับความนิยมมาก ดังเห็นได้จากการเผยแพร่ผลงานของกรัรมชี รวมถึงบทความ และบทความวิจัยที่ใช้ความคิดของกรัรมชีเป็นกรอบในการอธิบาย และการรวมตัวกันจัดสัมมนาเป็นประจำของ *International Gramsci Society* ดู www.internationalgramscisociety.org และ www.marxist.org/archive/gramsci

⁴ รายละเอียดในภาษาไทยดู งานของวัชรพล พุทธิรักษา (2550, 2551) และวนัส ปิยะกุลชัยเดช (2549, 2550)

รัฐศาสตร์⁵ เศรษฐกิจการเมือง สังคมวิทยา วัฒนธรรมศึกษา ภาษาศาสตร์และสื่อสารมวลชน เป็นต้น⁶ แนวความคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แต่ความแพร่หลาย และความนิยมในการใช้กรอบแนวความคิดของกรัมสซีเพื่อศึกษาการเมืองนั้นคงยังคงเป็นที่นิยมอย่างมากในระดับสากลเท่านั้น แต่ในวงวิชาการภาษาไทยนั้นยังมีการศึกษาที่เลือกใช้ความคิดของกรัมสซีอยู่อย่างจำกัด⁷ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานศึกษาในเชิงทฤษฎีและแนวความคิดของกรัมสซีในช่วงก่อนที่เขาจะถูกคุมขัง (Pre-prison context)⁸ ซึ่งเป็นบริบทที่สำคัญที่ควรให้ความสำคัญว่าจากความคิดทางการเมืองของกรัมสซีในช่วงวัยหนุ่มนั้นได้เป็นรากฐานของแนวคิด/ทฤษฎีใดของเขาในเวลาต่อมา

กรัมสซีในบริบทการเมืองอิตาลีในช่วงก่อนการเป็นนักโทษการเมือง ในสมัยการปกครองแบบเผด็จการฟาสซิสต์ของเบนิโต มุสโสลินี นั้นมีบทบาท

- 5 ทั้งในด้านการศึกษาการเมืองภายใน (Domestic politics) ในแง่ของการนำไปใช้ศึกษาการครองอำนาจของกลุ่ม/ชนชั้นต่างๆในสังคม และในบริบทการเมืองระหว่างประเทศ เช่น การรักษาเสถียรภาพของอำนาจนำ (Hegemonic stability) และการครองอำนาจในเชิงอุดมการณ์ และความคิดของชาติมหาอำนาจ องค์การระหว่างประเทศ หรือบริษัทข้ามชาติต่างๆ เป็นต้น ในแง่ของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศด้วยกรอบแนวคิดเชิงวิพากษ์ของกรัมสซี โปรดดูงานของ Adam David Morton (2007) และ Andreas Bieler and Adam David Morton (2001, 2003)
- 6 ที่น่าสนใจเช่นงานที่ศึกษาความคิดของกรัมสซีกับภาษาศาสตร์ เช่น งานของ Peter Ives (2005) ความคิดของกรัมสซีกับโลกาภิวัตน์ เช่น William Robinson (2005) โลกาภิวัตน์และทุนนิยม เช่น Mark Rupert (2005) เป็นต้น
- 7 งานภาษาไทยที่สำคัญที่ได้ศึกษาความคิดของกรัมสซีในยุคแรกคืองานของ สุรพงษ์ ชัยนาม (2525) นฤมล-ประทีป นครชัย (2527) และเจโรม คาราเบล (2525) เป็นต้น ในยุคหลังงานที่ใช้กรอบแนวคิดของกรัมสซี เช่นงานของ ประจักษ์ ก้องกีรติ (2548) ชินดา ชิตบัณฑิต (2550) วนัส ปิยะกุลชัยเดช (2548) และวัชรพล พุทธิรักษา (2549, 2550, 2551)
- 8 งานและความคิดของกรัมสซีจำแนกได้เป็นสองช่วงใหญ่คือ ช่วงแรก ผลงานในช่วงก่อนถูกคุมขัง (Pre-prison writings) ระหว่างปี 1919-1926 และ ช่วงที่สอง คือ ผลงานที่ผลิตขึ้นจากช่วงที่ถูกคุมขังในคุก จากการเป็นนักโทษการเมืองในสมัยการเรืองอำนาจของมุสโสลินี ผลงานของกรัมสซีในช่วงนี้อยู่ระหว่างปี 1926-1937

อย่างสำคัญในการนำเสนอแง่มุมเชิงทฤษฎีและแนวความคิดของตนผ่านทางหนังสือพิมพ์ฝ่ายก้าวหน้าของอิตาลีในขณะนั้นที่ชื่อ L'Ordine Nuovo (ออดีเนโนโว) หรือ New Order (ระเบียบใหม่)

ที่ L'Ordine Nuovo นี้เองกรัสมซีได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญหลายประการ⁹ แต่จุดเน้นหลักในการวิจัยครั้งนี้จะให้ความสนใจในการศึกษาไปยังทฤษฎีชื่อว่า “สภาโรงงาน” (The Factory Council) ที่ซึ่งก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติจริงในโรงงานครวดูกรรมจำนวนมากในเมืองตูริน (Turin) กล่าวคือเกิดการก่อตั้งสภาโรงงาน (Trade เป็นองค์กรประชาธิปไตยแท้จริงในทัศนะของกรัสมซี ในช่วงระหว่างทศวรรษของขบ1920 (ที่รู้จักกันในนามว่า Two Red Years)¹⁰ ซึ่งในบริบทการเมืองและสังคมอิตาลีขณะนั้นถือได้ว่า “หน่ออ่อน” (Nucleus) ของระบบสังคมนิยม (Socialism)¹¹ นั้นเกิดขึ้นจริงได้ในทางปฏิบัติ

ความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้คือ เป็นการศึกษาทฤษฎี/แนวคิดสภาโรงงานของกรัสมซีในเชิงลึก ซึ่งเป็นการนำเสนองานวิจัยเชิงทฤษฎีการเมือง¹² ในแง่มุมที่ยังไม่มีการนำมาศึกษาและถูกนำเสนอในสาขาวิชาการรัฐศาสตร์ของไทยแต่อย่างใด

⁹ เช่น ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดของมาร์กซ์ แนวความคิดเกี่ยวกับสังคมนิยมและการต่อต้านลัทธิฟาสซิสต์ เป็นต้น

¹⁰ หรือในภาษาอิตาลี “Biennio Rosso” ซึ่งในช่วงระหว่างปี 1919-1920 นั้นได้เกิดการรวมตัวกันจัดตั้งสภาโรงงานขึ้นอย่างกว้างขวางในประเทศอิตาลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อย่างตูริน (Turin) ดู Adam David Morton, *Unraveling Gramsci*, (London: Pluto Press, 2007), p. 77. และ Dante Germino, *Antonio Gramsci Architect of a New Politics*, (Louisiana: Louisiana State University Press, 1990), p. 94.

¹¹ ดู Carl Boggs, *Gramsci's Marxism*, (London: Pluto Press, 1976), p.94.

¹² และเป็นแนวคิด/ทฤษฎีที่มุ่งท้าทายต่อระบบทุนนิยมที่ขูดรีดเอาเปรียบชนชั้นแรงงานและผู้คนทั่วไป (Exploitative Capitalism) และมุ่งนำเสนอรูปแบบของสังคมอุดมคติที่เป็นไปได้ (Concrete Utopia) ซึ่งก็คือสังคมนิยม (Socialism) นั่นเอง ในประเด็นนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร.พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ สำหรับข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะที่ดีซึ่งต้องงานวิจัยนี้

1.1 คำถามหลักของงานวิจัย

- แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมสกีคืออะไร และมีสาระสำคัญเช่นไร

- การทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมสกีนั้นมีคุณูปการอย่างไรบ้าง

1.2 ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ที่มุ่งเน้นการตีความและวิเคราะห์ (Interpretative analysis) ของกรัมสกีในแนวคิดเรื่อง “สภาโรงงาน” (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัมสกีได้ใช้ระเบียบวิธีหลักในการได้มาซึ่งข้อมูลในการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์จากเอกสาร/ตำรา/บทความที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis)¹³ ซึ่งการได้มาซึ่งข้อมูลในส่วนแรกเริ่มต้นจากการศึกษาเอกสารชั้นต้น (Primary Sources) ได้แก่ งานเขียนของกรัมสกี ในช่วงก่อนถูกคุมขังระหว่างปี 1919-1920 ซึ่งปรากฏเป็นข้อเขียนในหนังสือพิมพ์ L'Ordine Nuovo (New Order)

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลจากเอกสารชั้นรอง (Secondary Sources) มาเป็นส่วนเสริมประกอบการวิเคราะห์และตอบคำถามหลักของงานวิจัยจากข้อมูลหลายแหล่งด้วยกันได้แก่ ตำราภาษาอังกฤษ และบทความในหนังสือและวารสารภาษาอังกฤษที่สามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำคัญ อาทิ JSTOR และ Social Science Index (SocIndex) รวมถึงแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่สำคัญ เช่นข้อมูลจากเว็บไซต์ International Gramsci Society¹⁴ และ Gramsci's Archive¹⁵ เป็นต้น

¹³ ดู Earl Babbie, *The Basic of Social Research*, (Canada: Thomson Wadsworth, 2008), p. 350.

¹⁴ <http://www.internationalgramscisociety.org/> [accessed; 5 September 2009]

¹⁵ <http://www.victoryiscertain.com/gramsci/> [accessed; 5 September 2009]

ส่วนต่อจากนี้จะเป็นการนำเสนอานิยาม (Definition) ของสภาโรงงานว่ามีความหมาย รวมถึงมีลักษณะที่สำคัญเช่นไร

2. สภาโรงงานคืออะไร ?

สภาโรงงาน (Factory Council)¹⁶ คือ ลักษณะของการจัดองค์กรรูปแบบใหม่ ของชนชั้นแรงงานที่ประกอบไปด้วยชนชั้นแรงงานจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งการจัดรูปแบบองค์กรของสภาโรงงานนั้นจะแตกต่างออกไปจากสหภาพแรงงาน (Trade Union) ทั้งในแง่ของการจัดองค์กร เป้าหมาย วิธีคิด และจิตวิญญาณของชนชั้นแรงงาน ทั้งนี้เป้าหมายสุดท้ายของสภาโรงงานอยู่ที่การนำไปสู่การสร้างสังคมคอมมิวนิสต์ที่แท้จริงได้

แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานนี้เกิดขึ้นจากความคิดของกรัมสกี โดยการนำเสนอผ่านช่องทางหนังสือพิมพ์ L'Ordine Nuovo (New Order)¹⁷ ในประเทศอิตาลีในช่วงระหว่างปี 1919 – 1920 ซึ่งแนวคิดนี้กรัมสกีได้รับแรงบันดาลใจจากการปฏิวัติรัสเซียโดยพรรคบอลเชวิกในปี 1917 ในฐานะที่เป็นการแสดงออกถึงการนำแนวคิดมาร์กซ์มาใช้ให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติ¹⁸

สำหรับกรัมสกีนั้นสภาโรงงานนั้นเปรียบได้กับการเป็นตัวแบบ (Model) ของการสร้างรัฐของชนชั้นกรรมาชีพ (Worker State)¹⁹ ซึ่งเป็นรัฐที่อยู่ภายใต้การนำของชนชั้นกรรมาชีพที่แท้จริง ปราศจากการกดขี่ ขูดรีดจากชนชั้น

¹⁶ นักวิชาการบางท่านเรียก Worker's Council ดู Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, (New York: Norton&Company, 2005), pp. 965-969.

¹⁷ ออกฉบับปฐมฤกษ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 1919 โดยมีคณะบรรณาธิการร่วมกับกรัมสกี คือ Angelo Tasca, Umberto Terracini และ Palmiro Togliatti ดู Adam David Morton, *Unraveling Gramsci*, p.82.

¹⁸ Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, p. 966.

¹⁹ Antonio Gramsci, "Union and Council (11 October 1919)", in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 118. และดู Richard Howson,

นายทุน ดังเช่นในระบบทุนนิยม ดังนั้นในแง่ของความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้คนในสภาโรงงานนั้นจึงมีลักษณะของความเป็นสหาย (Comradeship) ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน²⁰

สภาโรงงานคือ องค์กรและพื้นที่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งและเป็นปึกแผ่นระหว่างชนชั้นแรงงานด้วยกัน (Develop solidarity among worker) เป็น

องค์กรที่เชื่อมโยงระหว่างความรัก กับความเป็นพี่น้อง (Link between comradeship and affection) เป็นพื้นที่ซึ่งทุกคนในสภาโรงงานนั้นได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่า (Everyone is indispensable) เป็นสถานที่ซึ่งเหมาะสมกับผู้คนทุกคน (Everyone is in a proper place) เป็นที่ซึ่งผู้คนทุกคนมีหน้าที่ในการรับผิดชอบในการผลิตด้านต่างๆ (Everyone has a place for function) นอกจากนี้สภาโรงงานนั้น ยังเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการสร้างเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชนชั้นแรงงาน และกระตุ้นจิตวิญญาณแบบใหม่ของชนชั้นกรรมาชีพให้เกิดขึ้นอีกด้วย²¹

สภาโรงงานนั้นเป็นองค์กรที่จะเกิดขึ้นได้ภายใต้พื้นที่ของความสัมพันธ์ทางการผลิต ในโรงงานอุตสาหกรรม²²ที่ซึ่งชนชั้นแรงงานถูกเอาเปรียบจาก

“Hegemony in the Preprison context”, in *Hegemony: Studies in Consensus and Coercion*, Eds. By Richard Howson and Kylie Smith (London: Routledge, 2008), pp. 19-23.

²⁰ Ibid.

²¹ Ibid.

²² Antonio Gramsci, “The Factory Council (5 June 1920)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 164.

ความสัมพันธ์ทางการผลิตที่ไม่เป็นธรรมชาติแบบทุนนิยม²³ สาเหตุที่กรัสม์มองว่า
 สภาโรงงานต้องเกิดขึ้นภายใต้การผลิตในโรงงานนั้นเป็นเพราะกรัสม์มองว่าใน
 โรงงานอุตสาหกรรมนั้น กรรมมาชีพจะได้ร่วมกันสร้างองค์กรที่มีชีวิตชีวาแบบใหม่
 ขึ้นมาแทนสภาพแรงงานที่มุ่งเน้นการเรียกร้องเรื่องการรับประกันในเรื่อง
 คุณภาพชีวิตแต่ไม่ได้ต่อต้านระบบทุนนิยม แต่ในสภาโรงงานนั้นเปรียบได้กับการ
 เป็น “หน่ออ่อน” (Nucleus)²⁴ ของรัฐแบบใหม่ รัฐที่ล้มเลิกรูปแบบการเป็น
 ตัวแทนแบบเก่าในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาที่เป็นที่รองรับความชอบธรรม
 ของชนชั้นนายทุน และนำรูปแบบการเป็นตัวแทนแบบใหม่คือแบบสภาโรงงาน
 เข้ามาใช้แทน²⁵

สภาโรงงานสำหรับกรัสม์ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับคาร์ล มาร์กซ
 (Karl Marx)²⁶ ในด้านเป้าหมายสุดท้ายหรือสังคมในอุดมคติ คือการสร้างสังคม
 คอมมิวนิสต์ (Communism) ที่เกิดขึ้นจากพลังของชนชั้นกรรมมาชีพอย่างแท้จริง
 สภาโรงงานเป็นหน่ออ่อนในการฝึกฝนและขัดเกลาชนชั้นแรงงานในการนำไปสู่

²³ ในระบบทุนนิยมแรงงานถูกลดคุณค่าลงเหลือเพียงการเป็นเครื่องมือในการผลิต
 (Instrument of Production) สภาวะเช่นนี้ Marx เรียกว่า “สภาวะแปลกแยก”
 (Alienation) ดู Karl Marx, “Economic and Philosophic Manuscripts” in *Karl
 Marx Selected Writings*, Ed. By Lawrence H. Simon, (Indianapolis: Hackett
 Publishing, 1994), pp.58-68.

²⁴ Antonio Gramsci, “The Factory Council (5 June 1920)”, in *Antonio Gramsci
 Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 167.

²⁵ Ibid.

²⁶ กรัสม์ เห็นสอดคล้องกับ Marx ในเรื่องแรงงานเป็นเครื่องมือในการผลิตของนายทุน
 สังคมคอมมิวนิสต์คือเป้าหมาย และการเป็นสากลนิยมของชนชั้นกรรมมาชีพ ดู Antonio
 Gramsci, “The Factory Council”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed.
 By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, pp. 166, 167. ; ดู Karl Marx and
 Friedrich Engels, “The Communist Manifesto” in *Karl Marx Selected Writ-
 ings*, Ed. By Lawrence H. Simon, pp. 171, 174. และดู Leszek Kolakowski, *Main
 Currents of Marxism*, pp. 226-227.

อันไดโนโอ กริมซึกับแนวความคิดสภาโรงงาน

สังคมคอมมิวนิสต์ที่แท้จริง และเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่อย่างสำคัญยิ่งในการเป็นองค์กรที่ต่อต้านระบอบทุนนิยม²⁷ และทำหน้าที่ในการเป็นตัวการในการสร้างจิตสำนึก (Conscious agent)²⁸ ในการปลดปล่อยจากการครอบงำของระบบทุนนิยม และเป็นตัวเชื่อมประสานทางสังคม (Social cohesion) ทำหน้าที่สร้างความเห็นอกเห็นใจให้เกิดขึ้นในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพได้²⁹

กล่าวโดยสรุป สภาโรงงานนั้นคือการจัดรูปแบบองค์กรของชนชั้นกรรมาชีพรูปแบบใหม่เพื่อนำมาใช้แทนรูปแบบการรวมตัวกันแบบสหภาพ (Union) โดยที่สภาโรงงานนั้นเปรียบได้กับการเป็นนิวเคลียส หรือหน่ออ่อน³⁰ ของระบอบคอมมิวนิสต์ โดยทำหน้าที่ในการประสานในแง่ของจิตวิญญาณ และความรู้ของชนชั้นแรงงานเข้าด้วยกัน โดยมีแนวความคิดหลักในการต่อต้านระบอบทุนนิยม

หัวข้อถัดไปจะเป็นการนำเสนอถึงการจัดโครงสร้างองค์กร (Organization) ของสภาโรงงานตามแนวคิดของกริมซึ เพื่อเป็นการให้ภาพในรายละเอียดที่มากขึ้นของแนวความคิดสภาโรงงาน

3. สภาโรงงานมีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างไร ?

สภาโรงงานตามแนวทางของกริมซึนั้นเป็นองค์กรที่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงสำหรับชนชั้นแรงงาน ดังที่ปรากฏในบทความชิ้นสำคัญที่ชื่อ “Worker’s

²⁷ Antonio Gramsci, “The Factory Council (5 June 1920)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, pp. 165, 166.

²⁸ Ibid., p. 167.

²⁹ Antonio Gramsci, “Union and Council (11 October 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 117.

³⁰ ที่มีไข่เพิ่งเกิดหากแต่เกิดขึ้นแล้วและเกิดขึ้นจริงด้วยในบริบทการเมืองอิตาลีช่วงปี 1919-1920

Democracy”³¹ ซึ่งเป็นบทความที่กรีมซีเขียนขึ้นร่วมกับปาลเมโยโร โตเลียดดี (Palmairo Togliatti) ในงานชิ้นนี้กรีมซีและโตเลียดดี นำเสนอความคิดเกี่ยวกับลักษณะของการจัดองค์กรที่เป็นประชาธิปไตยของแรงงานไว้ดังนี้

“คณะกรรมการในคณะทำงาน (Workshop commission) เป็นองค์ประกอบสำคัญของ “ประชาธิปไตยของแรงงาน” (worker’s democracy) โดยที่แรงงานจะเป็นอิสระจากพันธะของเจ้านายของตน และมีชีวิตและพลังในการดำเนินชีวิตแบบใหม่ ในขณะปัจจุบันคณะทำงานนั้นมีหน้าที่ต้องควบคุม/สร้างข้อจำกัดให้กับพลังของนายทุนในโรงงาน โดยทำหน้าที่ในการเป็นผู้สร้างข้อโต้แย้ง และนำเสนอหลักการของชนชั้น ในอนาคตต้องยกระดับและพัฒนาพลังของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมนายทุน”³²

กรีมซีและโตเลียดดี มองเช่นเดียวกันกับมาร์กซ ว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงของชนชั้นแรงงานนั้นจะนำไปสู่สังคมสุดท้ายคือการล้มล้างชนชั้นนายทุน และสู่สังคมคอมมิวนิสต์ในท้ายที่สุด กรีมซีนับมองในโลกตามข้อเท็จจริงว่าในขณะปัจจุบันที่สังคมทุนนิยมเรืองอำนาจนั้น ชนชั้นแรงงานไม่อาจก่อการปฏิวัติได้อย่างทันทีทันใด แต่จะเป็นการปฏิวัติที่ต้องอาศัยเวลาและความอดทน³³ กรีมซีมองว่าในปัจจุบันที่การปฏิวัติยังไม่บังเกิดนั้นสิ่งที่แรงงานสามารถทำได้ในองค์กรที่เป็นประชาธิปไตยที่แท้เช่นในสภาโรงงานนั้นก็คือ การสร้างขีดจำกัด

³¹ Antonio Gramsci, “Worker’s Democracy (21 June 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, pp.96-100.

³² Ibid, p. 98.

³³ กรีมซี มองว่า การปฏิวัติของกรรมาชีพนั้นเป็นกระบวนการระยะยาว (Long term process) ดู Antonio Gramsci, “The Factory Council (5 June 1920)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 163.

อันโตนิโอ กรัมสกีกับแนวความคิดสภาโรงงาน

และแสดงพลังให้นายทุนได้ประจักษ์ถึงพลังของชนชั้นกรรมาชีพ และยกระดับการต่อสู้เพิ่มขึ้นไปในอนาคต³⁴

ลักษณะการจัดองค์กรของสภาโรงงานนั้นกรัมสกีและโตเลียตตี เสนอว่า

“คณะทำงาน (Workshop) นั้นจะมีคณะกรรมการภายใน (internal commission) ที่ประกอบจากหลายภาคส่วนทั้งสโมสรรสังคมนิยม ชุมชนชาวนาซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของชีวิตของกรรมาชีพ”³⁵

“แรงงานต้องดำเนินการอย่างปัจจุบันทันด่วนในการการเลือกตั้ง “สมัชชาผู้แทน” (Assemblies of delegates) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากคนงานผู้ได้ชื่อว่ามีประสบการณ์ในทางการเมืองมากที่สุด และมีความเป็นพี่น้องกัน ภายใต้แนวทางที่ว่า “อำนาจทั้งหมดของคณะทำงานสู่คณะกรรมการ” ควบคู่กันไปกับแนวทาง “อำนาจรัฐเพื่อสภาของแรงงานและชาวนา”³⁶

จากแนวคิดของกรัมสกีและ Togliatti จะพบว่าแนวคิดเรื่องสภาโรงงานนั้นไม่ได้เป็นเพียงการรวมตัวกันจัดองค์กรของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่เป็นองค์กรที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนอื่นๆในสังคมเช่น ชาวนา หรือการรวมตัวเป็นสโมสรรของชนอาชีพอื่นด้วย

สภาโรงงานนั้นใช้วิธีการเลือกตั้ง (Election) ให้มีสมัชชาผู้แทนขึ้นเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งชนชั้น (The whole of the working class)³⁷

³⁴ การต่อสู้ของแรงงานตรงนี้คือการต่อสู้เพื่อช่วงชิงการครองอำนาจนำ (Hegemonic war)

³⁵ Antonio Gramsci, “Worker’s Democracy (21 June 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 98.

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

ทั้งนี้ภายในสมัชชาผู้แทนนั้นจะมีคณะกรรมการผู้แทน (Committee of factory delegate) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดูแลในทุกแง่มุมของการทำงาน และชีวิต³⁸ รวมถึงทำหน้าที่ในการพยายามหาทางทำงานร่วมกันกับตัวแทนจากภาคส่วน (categories) อื่นๆ ทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพบริการ คนขับรถ พนักงานรกราง พนักงานรถไฟ คนกวาดถนน ลูกจ้างของเอกชน เสมียนในห้างร้าน และอื่นๆ³⁹

ในส่วนของการละเอียดในเรื่องของระบบการเลือกตั้งนั้นกรัสม์ชี้เสนอว่าสภาโรงงานหนึ่งๆนั้นจะมีตัวแทนคณะทำงานได้จำนวนเท่าใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละท้องถิ่นว่ามีชนชั้นแรงงานทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรม และชนชั้นผู้ไม่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต (Have-nots) มาก-น้อยและมีความพร้อมเพียงใด ทั้งนี้กรัสม์ชี้เสนอว่าควรให้มีสัดส่วนของตัวแทนคณะทำงานในแต่ละกลุ่มประเภทอาชีพ (Categories) แต่ละภาคส่วนในสัดส่วน “ตัวแทน 1 คนต่อคนงาน 15 คน” ดังข้อความต่อไปนี้

“สโมสรต่างๆ โดยความตกลงร่วมกับพรรคในเขตเมืองจะต้องมีการทำการสำรวจ (survey) พลังของชนชั้นแรงงานในพื้นที่ของตนก่อน เพื่อให้กลายมาเป็นสภาท้องถิ่น (local council) ของตัวแทนคณะทำงาน (workshop delegate)... ระบบการเลือกตั้ง (Electoral System) สามารถผันแปรขนาดของการเลือกตั้งได้ตามขนาดของคณะทำงาน โดยมีเป้าหมายในการเลือก ตัวแทน (delegate) 1 คน จากคนงาน (workers) 15 คน โดยแบ่งไปตามกลุ่มประเภทอาชีพต่างๆ”⁴⁰

³⁸ Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, p. 966.

³⁹ Antonio Gramsci, “Worker’s Democracy (21 June 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), p. 98.

⁴⁰ Ibid.

องค์ประกอบที่สำคัญในทฤษฎีสภาโรงงานของกรัมสกีคือการให้ความสำคัญกับ “มนุษย์” ในฐานะที่เป็นผู้สร้างและกำหนดความเป็นไปของประวัติศาสตร์⁴¹ กรัมสกีได้เสนอว่าบุคคลที่จะเข้าร่วมในสภาโรงงานและเป็นผู้ที่จะนำไปสู่การปฏิวัติโดยชนชั้นกรรมาชีพนั้นจะต้องมีลักษณะ “ปฏิวัติ” (Revolutionary) บางประการดังต่อไปนี้⁴² ประการแรก เป็นผู้ที่มีมือปฏิบัติ ไม่ใช่ผู้ที่มีแต่สำนวนโวหารชวนให้หลงใหล หรือเป็นผู้มองโลกในแง่ดีแบบโรแมนติกเพื่อฝัน ประการที่สอง เป็นผู้ที่มีจิตใจมุ่งมั่นและรับผิดชอบ ประการที่สาม เป็นชนชั้นแรงงานผู้ทำงานในโรงงานและภาคส่วนอื่น ประการที่สี่ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการให้เกิดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนระหว่างภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมได้ ประการที่ห้า เป็นผู้ที่สามารถรับรองในความปลอดภัย ตลอดจนเสรีภาพของผู้อื่นได้ ประการที่หก เป็นผู้ที่มีสามารถขับเคลื่อนการบริการทางสังคมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประการสุดท้าย เป็นผู้ปกป้องบุคคลอื่นไม่ให้จมสู่สถานะของความสิ้นหวังและความรุนแรงได้

โดยสรุป ในการตอบคำถามที่ว่า “สภาโรงงาน” นั้นมีการจัดองค์กรเช่นไร นั้นอ้างอิงบนพื้นฐานจากงานเขียนของกรัมสกีในที่นี้พบว่าสภาโรงงานนั้นเป็นแนวคิดที่เปิดกว้าง ไม่เพียงแต่คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้นที่สามารถเข้าร่วมในสภาได้ แต่ยังเปิดกว้างให้กับกลุ่มคนผู้ไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตในกลุ่มอาชีพ/ภาคส่วนอื่นๆ อาทิ เสมียน คนกวาดถนน คนขับรถไฟ ฯลฯ ได้มีส่วนร่วมในสภาเพื่อรับรองสิทธิและดูแลในกิจการทุกแง่มุมของชีวิตด้วย

สภาโรงงานนั้นได้นำกลไกของระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน (Representative Democracy) ในเรื่องการเลือกตั้ง (Election) มาใช้ แต่ทั้งนี้กรัมสกี

⁴¹ Antonio Gramsci, “Union and Council (11 October 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 119.

⁴² Antonio Gramsci, “The State and Socialism (28 June – 5 July 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), pp. 101-102.

Editorial board of
"Ordine Nuovo"

เสนอว่าควรเป็นการเลือกตั้งโดยเปิดโอกาสให้คนในทุกกลุ่มอาชีพโดยมีสัดส่วนตัวแทน 1 คนต่อแรงงาน 15 คน และให้มีตัวแทนจากทุกกลุ่มอาชีพด้วย ทั้งนี้จะพบว่าแนวคิดในเรื่องของการจัดองค์กรในงานเขียนของกรีมซีใน L'Ordine Nuovo ช่วงปี 1919-1920 นั้นเป็นเพียงการให้ภาพในหลักการกว้างๆของกรีมซีเท่านั้นแต่ไม่ได้เป็นการอธิบายหลักการทำงาน หรือกฎระเบียบอย่างลึกซึ้งของสภาโรงงานแต่ประการใด

4. สหภาพแรงงาน (The Union) กับสภาโรงงาน (The Council) นั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร?

ชนชั้นแรงงานมิได้ปราศจากการรวมตัวกันเป็นองค์กรเพื่อพิทักษ์ตลอดจนดูแลแรงงานในประเด็นด้านสิทธิของการได้รับการปฏิบัติจากนายจ้างที่เป็นธรรม หรือการเรียกร้องค่าแรงที่เหมาะสม "สหภาพแรงงาน" (Union) คือองค์กรที่ทำหน้าที่ดังที่กล่าวมา แต่ทั้งนี้สำหรับกรีมซีนั้นมองว่า องค์กรอย่างสหภาพแรงงานนั้นไม่ใช่องค์กรปฏิวัติ⁴³ที่จะนำพาชนชั้นแรงงานไปสู่การปฏิวัติชนชั้นนายทุนและสถาปนารัฐสังคมนิยมซึ่งเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงได้

⁴³ Antonio Gramsci, "The Factory Council (5 June 1920)", in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 164. และ Antonio Gramsci, "Trade Unions and the Dictatorship of the Proletariat (25 October 1919)", in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 123.

กรัมซีมองว่า “สภาโรงงาน” เหนือกว่าที่จะทำหน้าที่เป็น “หน่วยอ่อน” (Nucleus) หรือเป็นรากฐานที่สำคัญในการนำพาชนชั้นกรรมาชีพไปสู่การปฏิวัติของชนชั้นแรงงานที่แท้จริงได้ ในที่นี้ผู้เขียนได้นำเสนอข้อเปรียบเทียบระหว่างสหภาพแรงงานที่มีอยู่เดิมในสังคมทุนนิยมกับสภาโรงงานตามแนวคิดของกรัมซีในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1: นำเสนอข้อแตกต่างระหว่างสหภาพแรงงานกับสภาโรงงาน

ประเด็นเปรียบเทียบ	สหภาพแรงงาน/The Union	สภาโรงงาน/The Council
เป้าหมาย	- เรียกร้องสิทธิของแรงงาน - เรียกร้องค่าแรง - มิได้มีเป้าหมายจะปฏิวัติระบบทุนนิยม - ยังอยู่ในสังคมทุนนิยมได้	- ต่อต้านระบบทุนนิยม - เป้าหมายคือการปฏิวัติระบบทุนนิยม - เป้าหมายคือสังคมคอมมิวนิสต์
ผู้คนที่เข้าร่วม	- คนงานในโรงงาน/บริษัทเป็นหลัก	- ฐานการสนับสนุนกว้างกว่าจากหลากหลายอาชีพ
ความสัมพันธ์ในองค์กร	- ตัวแบบที่เป็นทางการ - มีสายการบังคับบัญชา - สั่งการแบบ Top-Down - เป็นองค์กรที่เข้าร่วมเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนตน	- เน้นความเป็นมิตร ปรึกษาหารือกัน - เป็นความสัมพันธ์ในแนวระนาบ และ Bottom-Up - เป็นที่ให้ความรู้ทางการเมือง และสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย
ผู้ที่ได้ประโยชน์แท้จริง	- เจ้าของกิจการ/ชนชั้นนายทุน	- ผู้ผลิต/คนงาน/ชนชั้นกรรมาชีพ
ความเป็นประชาธิปไตย	- เป็นเสรีนิยมประชาธิปไตยแบบรัฐสภา	- เป็นประชาธิปไตยของแรงงานอย่างแท้จริง

ที่มา: สรุปและตีความความคิดของกรัมซีโดยผู้เขียน

จากตารางข้างต้นผู้เขียนนำเสนอการสรุปข้อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสหภาพแรงงานและสภาโรงงานได้เป็นห้าประเด็นหลักด้วยกัน ได้แก่ ประการแรก ข้อเปรียบเทียบในด้านเป้าหมาย ประการที่สอง ด้านผู้คนที่เข้าร่วม ประการที่สาม ความสัมพันธ์ในองค์กร ประการที่สี่ ผู้ได้ประโยชน์แท้จริง และ ประการสุดท้าย ด้านความเป็นประชาธิปไตย

ประการแรก ด้านเป้าหมาย

สหภาพแรงงานนั้นเป็นองค์กรที่มาจากการรวมตัวของชนชั้นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจเอกชนต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มอำนาจในการต่อรองให้กับสหภาพในประเด็นเรียกร้องต่างๆ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นการเรียกร้องในเรื่องของการรับรอง/รับประกันในเรื่องของค่าแรง ชั่วโมงทำงาน และสวัสดิการของแรงงานในด้านต่างๆ สหภาพนั้นมีได้มีเป้าหมายของการรวมตัวกันเพื่อที่จะต่อต้านระบบทุนนิยม⁴⁴ หรือเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบใหม่ แต่ประการใด สหภาพนั้นเพียงแต่ต่อรอง/ท้าทาย ชนชั้นนายทุน แต่ยังสามารถประนีประนอมกับระบบทุนนิยมได้⁴⁵

ขณะที่สภาโรงงานนั้น กรัสมส์ให้แนวคิดที่สภาโรงงานนั้นเป็นองค์กรปฏิวัติที่มีเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate ends) อยู่กับการต่อต้านระบบทุนนิยมและเป็นรากฐาน/หน่ออ่อนในการฝึกฝนชนชั้นกรรมาชีพในการไปสู่การปกครองในสังคมคอมมิวนิสต์ได้ในท้ายที่สุด

ประการที่สอง ด้านผู้คนที่เข้าร่วม

สหภาพแรงงานเป็นการเข้าร่วมของชนชั้นกรรมาชีพ หรือผู้ที่ไม่ได้ถือครองปัจจัยการผลิต⁴⁶ ที่มีฐานจากแรงงานในอุตสาหกรรม หรือธุรกิจเอกชน

⁴⁴ Antonio Gramsci, "Union and Council (11 October 1919)", in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 118.

⁴⁵ Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, p. 966.

⁴⁶ ดู คำอธิบายของ Engel ในส่วนเชิงอรรถแรกสุดในส่วนที่ 1 ของ *The Communist Manifesto* ดู *Karl Marx and Friedrich Engels, "The Communist Manifesto"* in *Karl Marx Selected Writings*, Ed. By Lawrence H. Simon, p. 158.

อันโตนิโอ กรัมสกีกับแนวความคิดสภาโรงงาน

เป็นหลัก ขณะที่สภาโรงงานของกรัมสกีนั้นแม้จะมีชื่อว่า Factory Council แต่ในแง่ของฐานการเข้าร่วมของผู้คนนั้น สภาโรงงานจะมีฐานความร่วมมือระหว่างชนชั้น⁴⁷ กว้างขวางมากกว่าสหภาพแรงงาน กล่าวคือสภาโรงงานนั้นมีการเข้าร่วมของผู้คนนอกเหนือไปจากแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมแล้วยังมีชนชั้นชาวนา (Peasant)⁴⁸ และรวมถึงตัวแทนจากภาคส่วน (Categories) อื่นๆ อีกด้วย เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพบริการ คนขับรถ พนักงานรถราง พนักงานรถไฟ คนกวาดถนน ลูกจ้างของเอกชน เสมียนในห้างร้าน และอื่นๆ⁴⁹

ประการที่สาม ความสัมพันธ์ในองค์กร

สหภาพแรงงานเป็นองค์กรที่ยังคงมีลักษณะการทำงานแบบเป็นทางการ (Bureaucratic Organization) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสหภาพนั้นมีลักษณะการสั่งการในแนวตั้ง (Vertical) หรือแบบบนสู่ล่าง (Top-Down) ซึ่งยังมีลักษณะของบังคับ และไม่เปิดพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ได้มากนัก ในทางตรงข้ามสภาโรงงานนั้นเป็นพื้นที่ของความสัมพันธ์ที่เน้นความเป็นพี่น้อง ความเป็นสหายที่คอยดูแลในทุกมิติของชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่เป็นองค์กรเพื่อรักษาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของผู้เข้าร่วมเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในการผลิต การทำงาน และให้การเรียนรู้ ตลอดจนสร้างเสริมจิตสำนึกทางการเมืองอย่างมีชีวิตชีวาอีกด้วย⁵⁰ ดังนั้นในแง่ของความสัมพันธ์ขององค์กรสภาโรงงานจึงมีลักษณะความสัมพันธ์แบบล่างสู่บน (Bottom-Up) ที่ไม่ให้ความสำคัญกับสายการบังคับบัญชา แต่เน้นความสัมพันธ์ในแนวระนาบ (Horizontal) มากกว่าสหภาพแรงงาน

47 เป็น idea ของแนวคิดเรื่องกลุ่มประวัติศาสตร์ (Historical Bloc) ในเวลาต่อมา

48 เป็น นายทุนน้อย (Petty Bourgeois) ตามแนวของ Marx

49 Antonio Gramsci, "Worker's Democracy (21 June 1919)", in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 98.

50 Leszek Kolakowski, *Main Currents of Marxism*, p. 966.

ประการที่สี่ ผู้ได้ประโยชน์แท้จริง

ผู้ที่จะได้ผลประโยชน์แท้จริงจากสหภาพแรงงานนั้นไม่ใช่ชนชั้นกรรมาชีพ ในด้านหนึ่งแรงงานอาจจะได้รับการรับรองในเรื่องของสิทธิในการทำงาน รายได้ และสวัสดิการ แต่แท้จริงแล้วผลประโยชน์ที่แรงงานจะได้รับนั้นเป็นผลจากการประนีประนอมกับนายทุนเท่านั้นมิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่โครงสร้างความสัมพันธ์หรือระบบการปกครอง ดังนั้นผู้ที่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงย่อมเป็นชนชั้นนายทุนผู้เป็นเจ้าของแรงงานที่จะได้ประโยชน์จากผลกำไรส่วนเกินที่แรงงานผลิตให้อย่างต่อเนื่อง ในทางตรงข้าม สภาโรงงานนั้นเป็นการเข้าร่วมของผู้คนที่หลากหลายและเข้มแข็งยิ่งกว่าสหภาพแรงงาน อีกทั้งเป้าหมายหลักของสภาโรงงานนั้นก็คือการต่อต้านระบบทุนนิยม และไม่ประนีประนอมกับชนชั้นนายทุน ดังนั้นผลประโยชน์อันเกิดจากการเข้าร่วมในสภาโรงงานจึงตกแก่ชนชั้นแรงงานเองอย่างแท้จริง

ประการสุดท้าย ด้านความเป็นประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยของสหภาพแรงงานนั้นเปรียบได้กับการเป็นภาพจำลองของระบบเสรีนิยมประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (Liberal Democratic Parliamentary System) ที่ผู้แทนนั้นเป็นกลไกในการรักษาผลประโยชน์ให้แก่ชนชั้นปกครอง ซึ่งก็คือชนชั้นนายทุน แต่มวลชนก็ยังคงถูกกดขี่และไม่ได้มีเสรีภาพและความเสมอภาคอย่างแท้จริง ขณะที่สภาโรงงานนั้นเป็นองค์กรที่เป็นประชาธิปไตยของแรงงาน (Worker's Democracy) อย่างแท้จริงเนื่องจากแรงงาน (รวมถึงคนจากภาคส่วนอื่นด้วย) นั้นได้มีความเสมอภาค เสรีภาพ ศักดิ์ศรีและการยอมรับในคุณค่าความเป็นมนุษย์มากกว่าการให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งผู้แทนซึ่งกลายเป็นส่วนสำคัญในการรับใช้ชนชั้นนายทุน

ส่วนต่อจากนี้จะเป็นการนำเสนอถึงคุณูปการของทฤษฎีสภาโรงงานของกรัสมซีในแง่มุมต่างๆรวมถึงส่วนสุดท้ายซึ่งเป็นส่วนสรุปความคิดทั้งหมดของงานเขียนชิ้นนี้

5. คุณูปการของทฤษฎีสภาโรงงาน

แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมสกีนั้นมีความสำคัญในหลายแง่มุมด้วยกันในที่นี้ผู้เขียนสรุปคุณูปการของแนวคิดดังกล่าวของกรัมสกีได้เป็นสองด้าน ได้แก่ ด้านทฤษฎีและแนวความคิด และนัยยะต่อการพัฒนาการเมืองไทย

5.1 คุณูปการเชิงทฤษฎีและแนวความคิด

ความคิดทางการเมืองของอันโตนิโอ กรัมสกีในเรื่องสภาร่างงานนั้นเป็นการอธิบายให้รายละเอียดเพิ่มเติมและพัฒนาแนวความคิดมาร์กซิสม์ (Marxism) ให้ไปสู่การปฏิบัติของชนชั้นกรรมาชีพอย่างแท้จริงได้⁵¹ ความคิดของกรัมสกีในเรื่องสภาร่างงานนั้นเป็นการเปิดพื้นที่ในเรื่องของ “การเมืองแบบใหม่” (New Politics)⁵² ที่เปิดพรมแดนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กว้างขวางออกไปมากกว่าการเป็นเพียงการมีส่วนร่วมของผู้มีทั้งอำนาจและเงินตรา แต่เป็นการมีส่วนร่วม “อย่างแท้จริง” ของผู้คนในชนชั้นล่างของสังคม

แนวคิดเรื่องสภาโรงงานเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญต่อ “มนุษย์” ในฐานะที่เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิต/ชะตากรรมของตนเองและเป็นผู้กำหนดสร้างความเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์มนุษย์⁵³ การให้ความสำคัญต่อมนุษย์ในที่นี้สอดคล้องกับความเห็นของมาร์กซที่มองว่าระบบทุนนิยมนั้นทำให้มนุษย์เกิดความแปลกแยก (Alienation) ระหว่างมนุษย์กับสินค้าที่ผลิต มนุษย์กับเงินตรา และแม้แต่มนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกันเอง⁵⁴ ก็สูญเสียความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีระหว่างกันไป

⁵¹ Paul Ransome, *Antonio Gramsci A New Introduction*, (London: Harvester Wheatsheaf, 1992), p.208.

⁵² Carl Boggs, *Gramsci's Marxism*, (London: Pluto Press, 1976), pp.85-100. และ Anne Showstack Sassoon, *Gramsci's Politics*, (London: Croom Helm, 1980), pp.31-57.

⁵³ Antonio Gramsci, “Union and Council (11 October 1919)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 119.

⁵⁴ Karl Marx, “Economic and Philosophic Manuscripts” in *Karl Marx Selected Writings*, Ed. By Lawrence H. Simon, pp.58-68.

ความคิดของกรีมซีเป็นการให้ภาพปรัชญาของการลงมือปฏิบัติ⁵⁵ (Philosophy of Praxis) ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของกรีมซีในการต่อต้านแนวทางกำหนดนิยมแบบกลไก (Determinism) และพวกที่ยึดมั่นในหลักเศรษฐกิจกำหนด (Economic Determinism) ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งนั้นเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงจากข้อกำหนดเชิงโครงสร้างโดยอัตโนมัติ⁵⁶

ดังนั้นความคิดเรื่องสภาโรงงานของกรีมซีเป็นจึงข้อบ่งชี้ที่ดีว่าสำหรับกรีมซีนั้นการปฏิบัติโดยชนชั้นกรรมาชีพเพื่อไปให้ถึงสังคมคอมมิวนิสต์นั้นไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้เองโดยรอให้กรรมาชีพปฏิวัตินายทุนเสียเอง หากแต่เป็นการลงมือกระทำของผู้คนในปัจจุบันขณะเพื่อกำหนดความเป็นไปของมนุษย์ในอนาคตด้วยน้ำมือของตนเอง ดังที่ได้นำเสนอไปข้างต้นว่าสภาโรงงานนั้นเปรียบดัง “หน่ออ่อน” ของสังคมคอมมิวนิสต์อันเกิดจากการลงมือปฏิบัติของแรงงาน (และคนจากภาคส่วนอื่นด้วย) นั้นเอง

นอกจากนี้สภาโรงงานยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงร่องรอยของความคิดเรื่อง “กลุ่มประวัติศาสตร์” (Historic Bloc) และ “การครองอำนาจนำ” (Hegemony)⁵⁷ ที่ปรากฏขึ้นภายหลังจากที่กรีมซีถูกคุมขังแล้วหลังปี 1926

⁵⁵ ในเวลาต่อมาแนวคิดเรื่องสภาโรงงานได้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อิตาลี (Italian Communist Party; PCI) แต่ทั้งนี้ประเด็นข้อถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องของ PCI นั้นเป็นประเด็นใหญ่ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการนำเสนอของบทความชิ้นนี้

⁵⁶ นักมาร์กซิสต์บางคนมีความคิดเช่นนี้ เช่น Karl Kautsky และ Eduard Bernstein เป็นต้น ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น Right Wing Marxism ดู David McLellan, *Marxism after Marx*, (New York: Harper&Row, 1979), pp. 58-61. และ Jules Townshend, “Right-wing Marxism”, in *Twentieth-Century Marxism A Global Introduction*, Eds. By Daryl Glaser and David M. Walker, (New York: Routledge, 2007), pp. 48-52.

⁵⁷ ดู Richard Howson, “Hegemony in the Preprison context”, in *Hegemony: Studies in Consensus and Coercion*, Eds. By Richard Howson and Kylie Smith, pp. 17-31.; Steve Jones, *Antonio Gramsci*, (London: Routledge, 2007), pp.41-57 และ Anne Showstack Sassoon, *Gramsci's Politics*, pp.119-124.

กล่าวคือ แนวคิดเรื่องกลุ่มประวัติศาสตร์นั้นเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการผสมผสานแนวร่วมระหว่างชนชั้น กลุ่ม สังคมต่างๆให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันในช่วงเวลาหนึ่งในช่วงประวัติศาสตร์ ซึ่งกลุ่มประวัติศาสตร์นั้นถือเป็นแนวคิดองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างภาวะการครองอำนาจให้เกิดขึ้นโดยชนชั้นผู้สร้างการครองอำนาจเหนือชนชั้นอื่นในสังคม

ความคิดเรื่องสภาโรงงานเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางการคิดในเรื่องของการสร้าง “พันธมิตรระหว่างชนชั้น” (Class alliances) ให้เกิดขึ้นดังเห็นได้จากการให้ผู้คนที่มีที่มาจากหลากหลายภาคส่วนและอาชีพได้เข้าร่วมในสภาโรงงาน มิใช่เป็นเพียงการผนึกกำลังของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังสามารถผสมผสานแนวร่วม รวมถึงได้สร้างการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในเรื่องของประสบการณ์และแนวทางในการต่อสู้จากผู้คนในกลุ่มอาชีพอื่นๆได้อีกด้วย

5.2 ทฤษฎีสภาโรงงาน: นัยยะและความสำคัญต่อการเมืองไทย

การศึกษาแนวความคิดเรื่อง “สภาโรงงาน” ของอันโตนิโอ กรัมชี่นั้น มีประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจ ตลอดจนการพัฒนาการเมืองไทยอย่างไร? ต่อการตอบคำถามดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเสนอนัยยะและความสำคัญของแนวคิดดังกล่าวได้เป็นสองประการดังนี้

ประการแรก แนวคิดเรื่องสภาโรงงานให้แง่คิดในเรื่องของบทบาทและความสำคัญของมนุษย์ ดังนั้นแง่คิดดังกล่าวจึงมีความสำคัญและควรค่าแก่การนำมาคำนึงถึงบทบาทของ “มนุษย์” ในทางการเมืองของสังคมไทย

สังคมไทยแม้จะได้ชื่อว่ามีระบอบการปกครองรูปแบบที่เรียกว่าประชาธิปไตย แต่ทั้งนี้ก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเนื้อแท้ของประชาธิปไตยไทยนั้นเป็นเสรีนิยมประชาธิปไตย (Liberal Democracy) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative Democracy) อันเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งของระบบประชาธิปไตยของประเทศส่วนใหญ่ ซึ่งรูปแบบการปกครองดังกล่าวนี้ให้ความสำคัญต่อการแข่งขันอย่างเสรีต่อการได้มาซึ่งการได้อำนาจบริหาร และสิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล และการเป็นผู้แทนของประชาชน

ทั้งนี้แม้รัฐไทยจะเริ่มมีการตื่นตัวในการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น (Centralization) นับแต่ปีพ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลให้แนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนมีระดับการตื่นตัวและความสนใจ ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น แต่มิติสำคัญของการให้ความสำคัญต่อ “มนุษย์” ใน สังคมและการเมืองนั้นปฏิเสธได้ยากว่ายังคงมิได้เป็นประเด็นหลักของสังคมไทย มากไปกว่าประเด็นเรื่อง การเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับต่างๆ หรือการน้อมนำแนว ความคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

ความคิดเรื่องความสำคัญของมนุษย์ในฐานะผู้กำหนดสร้างความเป็นไป ทางประวัติศาสตร์ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญในการรับรู้ของประชาชนไทย ดังนั้นจากการ ศึกษาแนวคิดเรื่องสภาพโรงงาน คุณูปการแรกและเป็นประโยชน์ขั้นต่ำที่สุดที่มีต่อ การเมืองไทย คือการได้ตระหนักและทบทวนว่ารัฐ เอกชน ประชาสังคม และ ประชาชนไทยในปัจจุบันนั้นได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของ “มนุษย์” ในการมี ส่วนร่วมกำหนดทิศทางและความเป็นไปของสังคมได้อย่างแท้จริงและมีศักดิ์ศรี เท่าเทียมกันหรือไม่ และเพียงใด

อีกประการหนึ่ง แนวความคิดสภาพโรงงานได้ให้ข้อคิดที่สำคัญในการ ทำลายและต่อสู้ต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาภายใต้ อุดมการณ์เสรีนิยม รวมถึงอุดมการณ์เศรษฐกิจแบบทุนนิยม/เสรีนิยมใหม่ที่มุ่ง แสวงหากำไรสูงสุด

จากสภาพการณ์ของสังคมไทยปัจจุบันซึ่งสังคมไทยนั้นอาศัยรูปแบบการ ปกครองแบบประชาธิปไตยรัฐสภา (Parliamentary Democracy) และอิทธิพล ของอุดมการณ์เสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberalism) ที่เชื่อว่าการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ การโอนภารกิจให้เอกชนทำแทนรัฐ ฯลฯ และการ เชื่อมั่นในระบบตลาดเสรีว่าจะเป็นการนำพาความมั่งคั่งมาสู่ประเทศ แต่ข้อเท็จจริงคือประชาธิปไตยแบบรัฐสภาได้นำมาสู่การเกิดขึ้นของชนชั้นนำผู้อ้างสิทธิการ เป็นตัวแทนของประชาชน และอุดมการณ์เศรษฐกิจเสรีนิยมใหม่นั้นก็นำมาสู่การ ล่มสลายของผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการทำข้อตกลงการค้า เสรี (Free Trade Agreement; FTA) โดยขาดความรอบคอบและความเห็นพ้อง

จากประชาชน นอกจากนี้เสรีนิยมใหม่ยังนำมาสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ และปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น ปัญหาเรื่องธุรกิจการศึกษา เป็นต้น

สภาโรงงานนับเป็นรูปแบบของการต่อสู้ในยุคแรกๆของความพยายามในการต่อสู้และต่อต้านระบบทุนนิยม (Anti-Capitalism) และชนชั้นนายทุน⁵⁸ ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมอย่างยิ่ง แนวความคิดดังกล่าวให้แง่คิดในการลงมือ “ปฏิบัติ” และท้าทายต่ออำนาจที่เหนือกว่าโดยไม่หวั่นเกรงต่อผลที่อาจจะเกิดขึ้นแต่ประการใด ดังนั้นการศึกษาแนวความคิดสภาโรงงานของกรัมสกีจึงมีนัยยะต่อการตั้งคำถามถึงบทบาทของขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านทุนนิยม/ต่อต้านโลกาภิวัตน์/บรรษัทนิยม ในสังคมไทยได้ว่ามีความพร้อมและความกล้าที่จะลงมือปฏิบัติเพื่อต่อต้านการใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมได้มาก-น้อย ประการใด

6. สรุป

สภาโรงงานเป็นแนวความคิดที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งของอันโตนิโอ กรัมสกีที่ยังมิได้มีการถูกนำมาศึกษาในแวดวงวิชาการรัฐศาสตร์ไทยมากนัก แนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นในบริบทการเมืองอิตาลีช่วงปี 1919-1920 งานเขียนของกรัมสกีใน *L'Ordine Nuovo* (The New Order) ถือได้ว่าเป็นงานเขียนช่วงก่อนถูกคุมขัง (Pre-Prison Writings) ที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านระบบทุนนิยมและชนชั้นนายทุนในอิตาลีได้อย่างแท้จริง

สภาโรงงานเป็นรูปแบบของการจัดความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ของชนชั้นกรรมาชีพอันประกอบไปด้วยคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมและผู้คนจากหลากหลายอาชีพ (ที่ไม่ใช่ชนชั้นนายทุน) โดยมีความแตกต่างจากองค์กรที่มีอยู่ก่อนคือ สหภาพแรงงาน (Trade Union) หลายประการ (ดูการนำเสนอในหัวข้อที่ 4) แต่จุดแตกต่างที่สำคัญที่สุดคือสภาโรงงานนั้นต่อต้านระบบทุนนิยมและชนชั้นนายทุนแต่สหภาพแรงงานนั้นเพียงแต่ต่อรองในประเด็นเรื่องค่าแรงและสวัสดิการ

⁵⁸ Antonio Gramsci, “Two Revolutions (3 July 1920)”, in *Antonio Gramsci Pre-Prison Writings*, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, p. 168.

แต่ยังสามารถประนีประนอมกับระบบทุนนิยมได้ นอกจากนี้จากกล่าวได้ว่า สภาโรงงานนั้นเปรียบได้กับการเป็นนิเวศลียส หรือหน่ออ่อนของระบอบคอมมิวนิสต์ โดยทำหน้าที่ในการผสานในแง่ของจิตวิญญาณ และความรู้ของชนชั้นแรงงานเข้าด้วยกัน

แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของกรั่มซีมีความมีนัยยะต่อการตั้งคำถามถึงพัฒนาการทางการเมืองไทยในสองประเด็นหลักด้วยกันคือ การให้ความสำคัญต่อมนุษย์ในฐานะผู้กำหนดสร้างความเป็นไปทางประวัติศาสตร์ และอีกประการหนึ่งคือ สภาโรงงานนั้นเป็นบทเรียนต่อขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านระบบทุนนิยม/โลกาภิวัตน์ในปัจจุบันอีกด้วย

บรรณานุกรม

- เจอโรม คาราเบล. 2525. *ความขัดแย้งของการปฏิวัติ อันโตนิโอ กรัมสกีกับปัญหาของปัญญาชน*. แปลโดย สมบัติ พิศสะอาด. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ชนิดา ชิตบัณฑิตย์. 2547. *โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ: การสถาปนาพระราชอำนาจนำ*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย (มานุษยวิทยา) คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. 2548. *และแล้วความเคลื่อนไหวก็ปรากฏ การเมืองวัฒนธรรมของนักศึกษาและปัญญาชนก่อน 14 ตุลาฯ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิอุเซ็ปเป ฟิโอรี. 2526. *ชีวิตของอันโตนิโอ กรัมสกี*. แปลโดย นฤมล-ประทีป นครชัย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- วนัส ปิยะกุลชัยเดช. 2548. *ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัมสกี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรพล พุทธิรักษา. 2549. *รัฐบาลที่ก้ำกึ่งกับความพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพล พุทธิรักษา. 2550. *แนวความคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของกรัมสกี (Gramsci): บททดลองเสนอในการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองไทย*. บทความนำเสนอในงานประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 8 ณ ศูนย์การประชุมนานาชาติไบเทคบางนา 13 ธันวาคม 2550.

วัชรพล พุทธิรักษา. 2551. *กลุ่มประวัติศาสตร์ ปัญญาชน การครองอำนาจนำ และการโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ: แนวความคิดของอันโตนิโอ กรัมสกีกับการอธิบายการเมืองไทยร่วมสมัย*. บทความนำเสนอในงาน ประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 9 ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 2 ธันวาคม 2551.

Babbie, E. (2008) *The Basic of Social Research, Canada: Thomson Wadsworth*.

Bieler, A. and Morton, A.D. (2001) "Introduction: neo-Gramscian perspectives in international political economy and the relevance to European integration" in Bieler, A. and Morton, A.D. eds. *Social forces in the making of the new Europe: the restructuring of European social relations in the global political economy*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 3-24.

Bieler, A. and Morton, A.D. (2003) "Theoretical and Methodological Challenges of neo-Gramscian Perspectives in International Political Economy" *International Gramsci Society Online Article* January 2003, http://www.internationalgramscisociety.org/resources/online_articles/index.html [accessed; 5 September 2009]

Boggs, C. (1976) *Gramsci's Marxism*, London: Pluto Press.

Germino, D. (1990) *Antonio Gramsci Architect of a New Politics*, Louisiana: Louisiana State University Press.

Gramsci, A. (1994) "Worker's Democracy (21 June 1919)", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, Cambridge: Cambridge University Press.

- Gramsci, A. (1994) "*Union and Council (11 October 1919)*", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox, Cambridge: Cambridge University Press.
- Gramsci, A. (1994) "*The State and Socialism (28 June – 5 July 1919)*", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox , Cambridge: Cambridge University Press.
- Gramsci, A. (1994) "*Trade Unions and the Dictatorship of the Proletariat (25 October 1919)*", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox , Cambridge: Cambridge University Press.
- Gramsci, A. (1994) "*The Factory Council (5 June 1920)*", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox ; Cambridge: Cambridge University Press.
- Gramsci, A. (1994) "*Two Revolutions (3 July 1920)*", in Antonio Gramsci Pre-Prison Writings, Ed. By Richard Bellamy. Trans. By Virginia Cox , Cambridge: Cambridge University Press.
- Howson, R. (2008) "*Hegemony in the Preprison context*", in *Hegemony: Studies in Consensus and Coercion*, Eds. By Howson, R. and Smith, K., London: Routledge.
- Ives, P. (2005) "*Language, Agency and Hegemony: A Gramscian Response to Post-Marxism*" *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 8(4), pp.455-468.
- Jones, S. (2007) *Antonio Gramsci*, London: Routledge.
- Kolakowski, L. (2005) *Main Currents of Marxism*, New York: Norton & Company.

- Marx, K. (1994) *"Economic and Philosophic Manuscripts"* in Karl Marx Selected Writings, Ed. By Lawrence H. Simon, Indianapolis: Hackett Publishing.
- Marx, K. and Engels, F. (1994) *"The Communist Manifesto"* in Karl Marx Selected Writings, Ed. By Lawrence H. Simon, Indianapolis: Hackett Publishing.
- McLellan, D. (1979) *Marxism after Marx*, New York: Harper&Row.
- Morton, A.D. (2007) *Unraveling Gramsci Hegemony and Passive Revolution in the Global Economy*, London: Pluto Press.
- Ransome, P. (1992) *Antonio Gramsci A New Introduction*, London: Harvester Wheatsheaf.
- Robinson, W.I. (2005) *"Gramsci and Globalisation: From Nation- State to Transnational Hegemony"* Critical Review of International Social and Political Philosophy, 8(4), pp. 559-574.
- Rupert, M. (2005) *"Reading Gramsci in an Era of Globalising Capitalism"* Critical Review of International Social and Political Philosophy, 8(4), pp. 483-497.
- Sassoon, A.S. (1980) *Gramsci's Politics*, London: Croom Helm.
- Townshend, J. (2007) *"Right-wing Marxism"*, in Twentieth-Century Marxism a Global Introduction, Eds. By Glaser, D. and Walker, D. M., New York: Routledge.
- <http://www.internationalgramscisociety.org/> [accessed; 5 September 2009]
- <http://www.victoryiscertain.com/gramsci/> [accessed; 5 September 2009]
- <http://www.marxist.org/archive/gramsci> [accessed; 5 September 2009]

ผลร้ายที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงมากกว่าเมื่อเป็นกรณีของ
ประเทศโลกที่สาม เพราะว่าการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นรายได้
หลัก หรือเป็นเพียงแหล่งรายได้เดียว "กลไกการสนับสนุนราคานั้น
เดิมที ถูกสร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาภายในของยุโรปเอง แต่เมื่อเวลา
ล่วงเลยไป นโยบายนี้ได้กลายมาเป็นสิ่งที่สร้างผลเสียทั้งต่อประเทศ
สมาชิกของสหภาพยุโรปเอง และต่อประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย
ที่พึ่งพารายได้จากการค้าผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก ด้วย
เหตุนี้ในระยะยาวมันจึงเป็นนโยบายที่ไม่ยั่งยืนทั้งในเชิงเศรษฐกิจ
และการเมือง"

ABSTRACT

How the EU's CAP Widens the Disparity between the North and the South with a Special Reference to Thailand

Pensuparng Vitthayanukorn

The European Union's Common Agricultural Policy is seen as an obstacle in liberalising world agricultural trade. Furthermore, the claim of the EU being a benevolent superpower in helping the countries in the Global South fighting against poverty leads the poor countries into doubt. The reason is that the EU's highly protected agricultural sector still exists. It hinders developing countries to gain their income from agricultural trade—their major or only source of income—and exacerbates their economies. This, therefore, widens the disparity between the EU as countries in the Global North and those in the Global South. The eminence of the CAP still reflects an image of 'Fortress Europe' in the eyes of the Global South.

This research aims at simplifying the complexities of CAP as well as illustrating its effects on regional and global scale, especially on the Global South with a special reference to Thailand's agricultural trade, and to criticise the EU's claims of being a benign world superpower in building a better and more prosperous world despite its inequality-enhancing policy, namely the CAP is still eminent, along with the analysis of how this leads to a tension between developed and developing countries.

**นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป
ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไร
พร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ**

เพ็ญสุภาวงศ์ วิทยานุกรณ์

บทนำ

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป (Common Agricultural Policy หรือ CAP) ถูกมองว่าเป็นอุปสรรคต่อการเปิดการค้าเสรีภาคการเกษตรในระดับโลก ยิ่งไปกว่านั้น ข้ออ้างของสหภาพยุโรปที่ว่า ตนเป็นมหาอำนาจผู้มีความปรารถนาที่จะช่วยประเทศต่างๆ ในซีกโลกใต้ต่อสู้กับความยากจน ถูกตั้งข้อสงสัยโดยเหล่าประเทศยากจนเนื่องจากผลของนโยบายดังกล่าว คือการที่ภาคการเกษตรของสหภาพยุโรปยังคงได้รับการปกป้องในระดับที่สูง ส่งผลให้เป็นการขัดขวางกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในการเข้าถึง แหล่งรายได้จากการค้าสินค้าเกษตร อันเป็นแหล่งรายได้หลัก หรือรายได้เดียวของประเทศ และนำมาซึ่งผลเสียแก่เศรษฐกิจของประเทศเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผลที่ตามมาคือการเพิ่มช่องว่างของความเหลื่อมล้ำระหว่างสหภาพยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มประเทศในซีกโลกเหนือ และประเทศยากจนต่างๆ ในซีกโลกใต้ การดำรงอยู่ของนโยบายเกษตรร่วม ยังคงฉายภาพของ “ป้อมปราการยุโรป” (Fortress Europe) ต่อสายตาของประเทศโลกใต้

การวิจัยนี้มุ่งที่จะอธิบาย และแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อน และผลกระทบของนโยบายที่เกิดขึ้นในระดับภูมิภาค เช่นเดียวกับในระดับโลก โดยเฉพาะผลที่มีต่อประเทศในซีกโลกใต้ โดยอ้างอิงถึงผลกระทบที่มีต่อการค้าภาคการเกษตรของประเทศไทยเป็นตัวอย่าง และเพื่อที่จะวิพากษ์คำกล่าวอ้างของ

สหภาพยุโรปที่มีความตั้งใจว่าจะสร้างโลกที่ดีกว่า และมั่งคั่งกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งที่นโยบายที่มีผลกระทบความไม่เท่าเทียมกันอย่างน้อยนโยบายเกษตรดังกล่าว ยังคงอยู่ ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ว่าปัจจัยเหล่านี้ จะนำไปสู่ภาวะตึงเครียดระหว่างเหล่าประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาได้อย่างไร

วาทกรรมของเหนือ-ใต้

โลกเหนือ (the North) หมายถึงกลุ่มประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในบริเวณส่วนที่เป็นซีกโลกเหนือ (ยกเว้น ประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) ในความเป็นจริงแล้ว หากไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ กลุ่มประเทศโลกเหนือ ก็คือเหล่าประเทศที่เป็นชาติตะวันตกส่วนใหญ่ในทางกลับกัน โลกใต้ (the South) ถูกใช้เพื่อกล่าวถึงประเทศอื่นๆที่เหลือที่เป็นประเทศที่มีการพัฒนาที่ด้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเหล่าประเทศโลกเหนือ กล่าวคือเป็น “กลุ่มประเทศที่ไม่ได้เป็นประเทศอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นประเทศเกษตรกรรม และยากจนกว่า”¹ อีกทั้งส่วนใหญ่ของกลุ่มประเทศในซีกโลกใต้ เคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศที่อยู่ในซีกโลกเหนือ จากยุคสงครามเย็นจนเข้าสู่ยุคหลังสงคราม และศตวรรษที่ 21 หลายประเทศโลกใต้มีความเจริญก้าวหน้าและได้รับการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากขึ้น จนบางส่วนได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประเทศพัฒนาในโลกลเหนือ แต่กระนั้น กลุ่มประเทศในโลกลใต้ส่วนใหญ่ยังคงล้าหลังอยู่มาก

คำว่า “โลกใต้” ถูกใช้สลับสับเปลี่ยนกับคำอื่นๆอีกหลายคำ ได้แก่ กลุ่มประเทศโลกที่สาม (Third World countries), กลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า (less-developed countries หรือ LDCs), กลุ่มประเทศด้อยพัฒนา (underdeveloped countries หรือ UDCs), และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

¹ Barbara P. Thomas-Slayter, *Southern Exposure: International Development and the Global South in the Twenty-First Century* (Bloomfield, CT.: Kumarian Press, 2003), p. 3.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

(developing countries)² การใช้คำว่า “โลกที่สาม” มีต้นกำเนิดมาจากช่วงสงครามเย็น โดยกลุ่มประเทศที่ปฏิเสธการดำเนินนโยบายที่จะเข้าร่วมกับกลุ่มไม่ว่าจะเป็นทุนนิยมหรือสังคมนิยมก็ตาม แนวคิดดังกล่าวถูกเสนอขึ้นที่การประชุมบันดุง (Bandung) ที่ประเทศอินโดนีเซีย ในปี ค.ศ. 1955 ภายใต้การนำของ Jawaharlal Nehru จากอินเดีย และ Achmad Sukarno ของอินโดนีเซีย กลุ่มประเทศเสรีใหม่ที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดในโลกได้มองแนวคิดนี้เป็น “ทางเลือกที่สามนอกเหนือจากมโนคติและวิถีชีวิตของโลกที่หนึ่ง หรือโลกที่สอง”³ ทั้งที่กลุ่มประเทศเหล่านี้มีความหลากหลายทางแนวคิด และแนวโน้มทางเศรษฐกิจการเมือง แต่ประสบการณ์จากการที่เคยเป็นอาณานิคมและถูกเอารัดเอาเปรียบจากประเทศโลกเหนือได้กลายเป็นพลังสำคัญที่รวมพวกเขาเข้าด้วยกัน⁴

จอห์น อิสบิสเตอร์ (John Isbister) ได้แสดงความเห็นไว้ในหนังสือของเขาที่ชื่อ *สัญญาที่ไม่รักษา* (Promises not kept) ว่า ความหมายของโลกที่สามมีที่มาพร้อมกับ “ความรู้สึกที่เป็นปรปักษ์ ความตึงเครียด และการต่อสู้ดิ้นรน” เขาเพิ่มเติมอีกว่าคำในตัวของมันเอง เรียกร้องถึงการเปลี่ยนแปลง การแผ่ขยายของเสรีภาพ และความเท่าเทียมกัน สิ่งนี้ได้ดึงดูดความสนใจไปยังที่ประเด็นการล่าอาณานิคม และจักรวรรดินิยม เมื่อเวลาผ่านไป ความรู้สึกของการต่อต้านดังกล่าว ถูกทำให้อ่อนลง โดยมีการแปลงความหมายมาเป็นความรู้สึกของการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดแทน⁵ ตามความเห็นของ อิสบิสเตอร์ ประเทศโลกที่สามให้ความรู้สึกที่เป็นกลาง เพราะว่าพวกเขาแยกตัวออกจากกลุ่มของเหล่าประเทศมหาอำนาจในยุคหลังสงคราม ถึงกระนั้น “โลกที่สาม” ยังคงสื่อถึงการเป็นปรปักษ์

² Joshua S. Goldstein, *International Relations*, Brief 2nd ed. (New York: Pearson Longman, 2005), p. 290.

³ Thomas-Slayter, *Southern Exposure*, p. 4.

⁴ Thomas-Slayter, *Southern Exposure*, p. 4.

⁵ John Isbister, *Promises Not Kept: Poverty and the Betrayal of Third World Development*, 7th ed. (Bloomfield, CT: Kumarian Press, 2006), p. 15.

ระหว่างประเทศที่ยากจน กับประเทศร่ำรวย⁶ การแบ่งชนชั้นจึงแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในโครงสร้างเศรษฐกิจของโลก การแบ่งแยกโลกเหนือ-ใต้ เป็นผลมาจากความไม่สมมาตรของการสั่งสมความมั่งคั่ง และยังสะท้อนถึงดุลอำนาจในการต่อรองในการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย ดังที่เห็นได้อย่างชัดเจนในการเจรจาของ GATT หรือ WTO หรือภายในคณะกรรมการการเกษตร (Committee on Agriculture) การตัดสินใจต่างๆมีแนวโน้มที่จะขึ้นอยู่กับสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนา ถูกกีดกันและมีสิทธิในการออกความเห็นได้เพียงเล็กน้อย⁷

ความเหลื่อมล้ำระหว่างโลกเหนือและโลกใต้ สามารถบอกได้ว่าเป็นผลมาจากการจัดสรรทุนที่ไม่เท่าเทียมกัน เพราะมักจะเกิดการกระจุกตัวอยู่ในโลกเหนือเป็นส่วนใหญ่ ทฤษฎีการสะสมทุน (theories of accumulation) สามารถมองผ่านสองแนวความคิดหลักที่แตกต่างกันได้ ได้แก่ มุมมองจากฝ่ายเสรีนิยม (liberalism) และสังคมนิยม (socialism) ฝ่ายแรกมองปัญหานี้บนพื้นฐานของเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่มุ่งเน้น ประสิทธิภาพของการขยายและการเติบโตทางเศรษฐกิจให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้⁸ โดยที่อธิบายว่าเหล่าประเทศกำลังพัฒนาเพียงเดินตามหลังกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม ยิ่งกว่านั้น การสร้างความมั่งคั่งในโลกเหนือ เช่นเดียวกับในโลกใต้ล้วนเป็นสิ่งที่พึงกระทำ และมีได้เป็นไปในเชิงที่ขัดซึ่งผลประโยชน์ของกันและกัน กล่าวคือ การสะสมทุนเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย (positive-sum game) ด้วยเหตุนี้ ทุนนิยม (capitalism) จึงได้มุ่งที่จะระดมทุน ความมั่งคั่ง และส่งเสริมประสิทธิภาพด้วยความรวดเร็ว ไม่ใช่เพื่อที่จะกระจายผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน⁹ ในทำนองเดียวกัน ลัทธิพาณิชยนิยม

⁶ Isbister, Promises, p. 15.

⁷ Jennifer Clapp, 'WTO agricultural trade battles and food aid,' in *Third World Quarterly*, 25, 8, 2004: 1445.

⁸ Goldstein, *International Relations*, p. 293.

⁹ Goldstein, *International Relations*, p. 294.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับ
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

(mercantilism) หรือชาตินิยมทางเศรษฐกิจที่มีจุดประสงค์ที่จะสร้างชาติให้
ร่ำรวยและทรงอำนาจ¹⁰ ก็ส่งเสริมแนวคิดของการสะสมทุนนี้เช่นกัน แนวคิด
ดังกล่าวเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเฉพาะในทวีป
ยุโรป อย่างไรก็ตาม นโยบายพาณิชย์นิยมไม่เหมือนกับนโยบายเศรษฐกิจแบบ
เสรีนิยมตรงที่ มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับบทบาทของรัฐบาลในการจัดการ และ
จัดสรรทุน แทนที่จะพึ่งพากลไกตลาด ด้วยเหตุนี้ กลไกการป้องกัน เช่น กำแพง
ภาษี และเงินอุดหนุน จึงถูกนำมาใช้ เพื่อที่จะจำกัดการนำเข้าและส่งเสริมการ
ส่งออก¹¹ โดยสรุป แรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุดที่อยู่เบื้องหลังการล่าอาณานิคม
ของประเศยุโรปก็คือ ทุนนิยม และพาณิชย์นิยม ในทางกลับกัน ลัทธิสังคมนิยม
มีแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีสะสมทุนทางเศรษฐกิจ แม้จะมีส่วนที่คล้ายกับ
พาณิชย์นิยมในแง่ของการปล่อยให้รัฐเป็นผู้แบ่งสรรปันส่วนทุน และดำเนิน
นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่สังคมนิยมมุ่งที่จะกระจายความมั่งคั่ง
มากกว่าที่จะกักตุนไว้ เพื่อเป็นฐานของอำนาจเอกเช่นพาณิชย์นิยมในการ
วิเคราะห์ระดับระหว่างประเทศ การแบ่งแยกของเหนือและใต้จึงถูกมองใน
ลักษณะของการที่ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ได้ประโยชน์ และอีกฝ่ายเสียประโยชน์
(zero-sum game) ซึ่งการสะสมทุนในโลกเหนือส่วนใหญ่มาจากการเสียสละของ
โลกใต้¹²

ความสัมพันธ์เหนือ-ใต้เป็นส่วนที่สำคัญในการศึกษาการเปลี่ยนแปลง
ของเศรษฐกิจการเมืองในระดับระหว่างประเทศ สำหรับอดีตอาณานิคม “ความ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศพัฒนาไปตามความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน
กับเหล่าประเทศอุตสาหกรรม”¹³ ภายหลังก่ออาณานิคม ประเทศมหาอำนาจใน
ยุโรปมีความพยายามที่จะดำรงสายสัมพันธ์กับอดีตประเทศใต้อาณานิคมต่อไป

¹⁰ Laura LaHaye, 'Mercantilism,' 24 January 2010, <<http://www.econlib.org/library/Enc/Mercantilism.html>>.

¹¹ LaHaye, 'Mercantilism'.

¹² Goldstein, *International Relations*, p. 293.

¹³ Goldstein, *International Relations*, p. 298.

อย่างน้อยก็ผ่านทางตัวแทนผู้ปกครองของตน¹⁴ ด้วยเหตุนี้ ภาวะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงยังคงเห็นได้อย่างเด่นชัดในความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าอาณานิคมและอาณานิคมของตนเอง ทฤษฎีการพึ่งพา (dependency theory) ถูกพัฒนาโดยนักวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสายมาร์กซิสต์ (Marxist) เพื่อที่จะอธิบายความบกพร่องในการระดมทุนในประเทศโลกที่สาม พวกเขาได้ให้คำจำกัดความการพึ่งพาในรูปแบบของการพึ่งพาซึ่งกันและกันในระดับระหว่างประเทศว่าเป็นไปในลักษณะของอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันอย่างสุดขั้ว เกิดเป็นสภาพที่การสะสมทุนจากภายในเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถดำรงอยู่ได้¹⁵ รูปแบบที่เด่นชัดที่สุดของการพึ่งพาอันเป็นมรดกสืบทอดมาจากยุคอาณานิคมคือ มหาอำนาจในยุโรปกับประเทศต่างๆ ในแอฟริกา แคริบเบียน และแปซิฟิก (African, Caribbean, and Pacific countries) หรือที่เรียกรวมกันว่า กลุ่มประเทศเอซีพี (ACP) อันเป็นกลุ่มประเทศที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของเจ้าอาณานิคมยุโรปมาก่อน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศเอซีพี และกลุ่มประเทศมหาอำนาจยุโรปถูกทำให้เป็นรูปธรรมเมื่อกลุ่มประเทศยุโรป เห็นชอบที่จะมีการเอื้อสิทธิพิเศษให้แก่ประเทศเหล่านั้น โดยบรรจุนโยบายดังกล่าวไว้ในส่วนที่สี่ของสนธิสัญญากรุงโรม (Treaty of Rome) ในปี ค.ศ. 1957* โดยที่ข้อบัญญัตินี้เป็นเงื่อนไขของฝรั่งเศสในการก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community หรือ EEC) อันมีลักษณะเป็นสหภาพศุลกากร (customs union)

¹⁴ James Mayall, 'The shadow of empire: The EU and the former colonial world,' in Christopher Hill and Michael Smith, eds., *International and the EU* (Oxford: Oxford University Press, 2005), p. 293.

¹⁵ Goldstein, *International Relations*, p. 302.

*ส่วนที่ 4 ของสนธิสัญญากรุงโรมระบุให้สิทธิพิเศษแก่อัตตาณานิคมในการเข้าถึงตลาดของเจ้าอาณานิคมทั้งหลาย และขยายรวมไปถึงสิทธิในการเข้าสู่ตลาดของสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ย่อความจาก James Mayall, 'The shadow of empire,' in *International and the EU*, p. 297.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ตั้งแต่ยุคอาณานิคมจบจนปัจจุบัน แม้ว่ากลุ่มประเทศเอซีพี จะได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์แล้ว แต่ประเทศต่างๆในยุโรปก็ยังคงรักษาสัมพันธภาพดังกล่าวผ่านทางข้อตกลงพิเศษทางการค้า ได้แก่ อนุสัญญาอาอุนเด (Yaoundé Agreements), อนุสัญญาโลเม (Lomé Conventions), และอนุสัญญาโคโตนาว (Cotonou Agreement) อนุสัญญาเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือของลัทธิอาณานิคมใหม่ (neo-colonialism) เพราะเป็นการสืบต่อการหาผลประโยชน์โดยมิได้เข้าควบคุมทางการเมืองอย่างเป็นทางการเฉกเช่นในอดีต¹⁶ ความรู้สึกของการถูกกดขี่ และเอารัดเอาเปรียบโดยโลกเหนือ ยังคงแทรกซึมอยู่ในจิตใจของผู้ที่ตกเป็นเบี้ยล่างอย่างประเทศโลกใต้ จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ ความไม่พอใจที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศโลกที่สามก็ยังทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดอันได้แก่ การค้าในภาคการเกษตรถูกกัดกินและเอาเปรียบจากประเทศโลกเหนือ

นโยบายเกษตรร่วม (CAP)

การเริ่มต้นและพัฒนาการของ CAP

แนวคิดของนโยบายเกษตรร่วมถูกนำเสนอในที่ประชุมว่าด้วยสนธิสัญญากรุงโรม โดยประกอบด้วยสนธิสัญญาสองฉบับ ได้แก่ สนธิสัญญาจัดตั้งประชาคมพลังงานปรมาณูยุโรป (Treaty establishing European Atomic Energy Community: EAEC หรือ Euratom) และสนธิสัญญาจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (Treaty establishing the European Economic Community หรือ EEC) โดยที่ฉบับแรกมุ่งที่การส่งเสริมความร่วมมือในด้านการใช้พลังงานนิวเคลียร์ ส่วนฉบับที่สองมีเพื่อสร้างและทำให้สหภาพศุลกากรสมบูรณ์โดยประเทศสมาชิกได้เจรจากันเพื่อกำหนดอัตราภาษีศุลกากรต่อประเทศนอกกลุ่มในอัตราเดียวกัน (Common External Tariff หรือ CET) รัฐบาลฝรั่งเศสเป็นผู้ที่ผลักดันให้ประเทศผู้ก่อตั้งประชาคมยุโรป (European Community หรือ EC) ทั้งหก อันได้แก่

¹⁶ Goldstein, *International Relations*, p. 302.

เบลเยียม, เนเธอร์แลนด์, ลักเซมเบิร์ก, อิตาลี, เยอรมนีตะวันตก, และฝรั่งเศสเอง ยอมรับให้ความเห็นชอบในหลักการของนโยบายเกษตรร่วม และบัญญัติลงในสนธิสัญญากรุงโรมในปี ค.ศ. 1957 ด้วยเหตุนี้ ซีอีพี จึงกลายมาเป็นหนึ่งในเสาหลักของสนธิสัญญาจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (Treaty on EEC) และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อปี 1962

เหตุผลหลักของการสร้างนโยบายดังกล่าวคือ เรื่องของความมั่นคงทางอาหาร เพราะช่วงที่เกิดสงครามต่อเนื่องมายังช่วงหลังสงครามนั้น เกิดภาวะของการขาดแคลนอาหารในกลุ่มประเทศผู้ร่วมสงครามในยุโรป ด้วยเหตุนี้ ผู้นำของกลุ่มประเทศในยุโรปจึงเห็นร่วมกันถึงความจำเป็นที่จะนำพากลุ่มประเทศให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยปราศจากการพึ่งพาการนำเข้าจากภายนอก¹⁷ เพราะว่าการพึ่งพาการนำเข้าอาหารที่มากเกินไปนั้น จะส่งผลให้กลุ่มประเทศต้องเผชิญความเสี่ยงจากแรงกดดันภายนอก อีกทั้งยังนำไปสู่การรั่วไหลของเงินสะสมของรัฐและเป็นอันตรายต่อดุลการใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะรัฐต้องซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้นเพื่อที่จะเลี้ยงประชาชนของตน

อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ซีอีพี ถูกมองว่าเป็นการแลกเปลี่ยนกันระหว่างฝรั่งเศสและเยอรมนีในการสร้างตลาดร่วม (common markets) และเป็นผลมาจากการประนีประนอมเพื่อที่จะยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานระหว่างประเทศทั้งสองซึ่งมุมมองนี้มักจะถูกกล่าวถึงโดยนักวิชาการ อาทิ กรานต์ (Grant), นูเจนต์ (Nugent), ดินาน (Dinan), และโฮวาร์ด (Howarth) เป็นต้น¹⁸ ในขณะที่

¹⁷ Carlo Altomonte and Mario Nava, *Economics and Policies of an Enlarged Europe* (Cheltenham, U.K.: Edward Elgar, 2005), p. 253.

¹⁸ Wyn Grant, *The Common Agricultural Policy* (Basingstoke: Macmillan Press, 1997), p. 63-4; Neill Nugent, *The Government and Politics of the European Union*, 3rd ed. (London: Macmillan, 1994), p. 362; Desmond Dinan, *Europe Recast: A History of European Union* (Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2004), p. 96; Richard Howarth, 'The Common Agricultural Policy,' in Patrick Minford, ed., *The Cost of Europe* (Manchester: Manchester University Press, 1992), pp. 52-3.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกัน
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

เยอรมนีจะได้ประโยชน์จากการก่อตั้งตลาดร่วมทางด้านอุตสาหกรรม ฝรั่งเศส
ที่มีภาคเกษตรกรรมขนาดใหญ่แต่ไม่ได้รับการพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจเท่าที่ควร
นั้น ก็จะได้ประโยชน์จากระบบการเกษตรร่วมดังกล่าว ดังนั้น รัฐบาลฝรั่งเศส
ภายใต้การนำของนายพลเดอโกล (de Gaulle) จึงยืนยันความต้องการที่จะสร้าง
นโยบายเกษตรร่วม โดยแลกกับความก้าวหน้าของการผลักดันให้เกิดตลาดร่วม
สำหรับภาคอุตสาหกรรม¹⁹

นโยบายเกษตรร่วมครอบคลุมมาตราที่ 38 ถึง 45 ของสนธิสัญญากรุง
โรม และมีการบัญญัติวัตถุประสงค์ของซีเอฟพี ไว้ในมาตราที่ 39 โดยซีเอฟพี มุ่งที่:

- ก) เพิ่มผลิตผลทางการเกษตรโดยการส่งเสริมความก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยี สร้างความมั่นคงให้แก่การพัฒนาทางด้านการผลิต และ
ใช้ปัจจัยทางการผลิต โดยเฉพาะแรงงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ข) ดังนั้น เพื่อที่จะสร้างมาตรฐานการครองชีพที่เป็นธรรมสำหรับชุมชน
เกษตร จึงต้องเพิ่มรายได้ของเกษตรกร
- ค) สร้างความมั่นคงแก่ตลาด
- ง) สร้างความมั่นคงของปริมาณอาหารในสหภาพ
- จ) ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงอาหารได้ในราคาที่สมเหตุสมผล

นโยบายเกษตรร่วมทำให้สหภาพยุโรปไม่เพียงแต่สามารถที่จะผลิตผล
ผลิตทางการเกษตรได้อย่างพอเพียง แต่ด้วยเวลาไม่นานในยุคทศวรรษที่ 1970
สหภาพได้เปลี่ยนสถานะของตนจากเป็นผู้นำเข้าสินค้าเกษตรรายใหญ่ มาเป็น
หนึ่งในผู้ส่งออกสินค้าเกษตรหลักของโลก อย่างไรก็ตาม เมื่อความกังวลเกี่ยวกับ
ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเริ่มแผ่กว้างในช่วงทศวรรษที่ 1990 วัตถุประสงค์ของ
ซีเอฟพี จึงเริ่มถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ่อยครั้ง เพราะว่านโยบายดังกล่าวให้ความ
สำคัญกับนโยบายส่งเสริมการผลิต (productionist policy) โดยที่ไม่คำนึงถึง
ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม²⁰

¹⁹ Howarth, 'The Common Agricultural Policy,' p. 53.

²⁰ Grant, *The Common Agricultural Policy*, p. 64.

นโยบายเกษตรร่วมได้วางอยู่บนสามหลักการสำคัญ คือ

1) ตลาดเดียว (*A single market*) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของผลผลิตทางการเกษตรอย่างอิสระภายในตลาดที่ถูกรวมกัน มีการยกเลิกข้อจำกัดและสิ่งกีดขวางต่างๆที่มีผลต่อการค้า ตลาดร่วมจะดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบ นโยบาย และกลไกในการทำการค้าจากหน่วยงานส่วนกลาง นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดราคากลางเพื่อใช้ในกลุ่ม และเป็นการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของนโยบายเกษตรร่วมอีกด้วย

2) สิทธิพิเศษของสหภาพ (*Community preference*) หมายถึง การที่ผลผลิตของรัฐสมาชิกได้รับการปกป้องจากแรงกดดันจากภายนอก เช่น การจำกัดการนำเข้าสินค้าที่สามารถแข่งกับสินค้าในสหภาพได้ และราคาที่ผันผวนในตลาดโลก หลักการดังกล่าวมีความจำเป็น เพราะราคาของกลุ่มมักจะสูงกว่าราคาที่ตลาดโลก ดังนั้นเพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ จึงต้องมีการแทรกแซงจากรัฐบาล ยิ่งไปกว่านั้น การปกป้องในลักษณะนี้ยังเป็นการส่งเสริมการส่งออกอีกทางหนึ่งด้วย

3) เอกภาพทางการเงิน (*Financial solidarity*) แนวทางนี้ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการกระจายภาระของซีเอฟอี ผ่านทางงบประมาณของสหภาพ กล่าวคือ เป็นการมุ่งที่จะแบ่งเบาภาระของนโยบายในหมู่ประเทศสมาชิคนั้นเอง กองทุนค้ำประกันราคาและวางแผนทางด้านการเกษตรแห่งยุโรป (*European Agricultural Guidance and Guarantee Fund* หรือ *EAGGF*) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณของนโยบายเกษตรร่วม มีการแบ่งกองทุนดังกล่าวเป็นสองส่วนได้แก่ ส่วนค้ำประกัน (*guarantee section*) ทำหน้าที่ให้เงินทุนในการเข้าแทรกแซงตามกลไกของนโยบาย และส่วนแนะแนว (*guidance section*) โดยจะจัดการเงินทุนเพื่อการปรับปรุงแปรรูปนโยบายในกาลต่อไป²¹

²¹ Altomonte and Nava, *Economics*, p. 257; T. Hitiris, *European Community Economics*, 2nded. (New York: Harvester Wheatsheaf, 1991), pp. 168-9.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับ
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

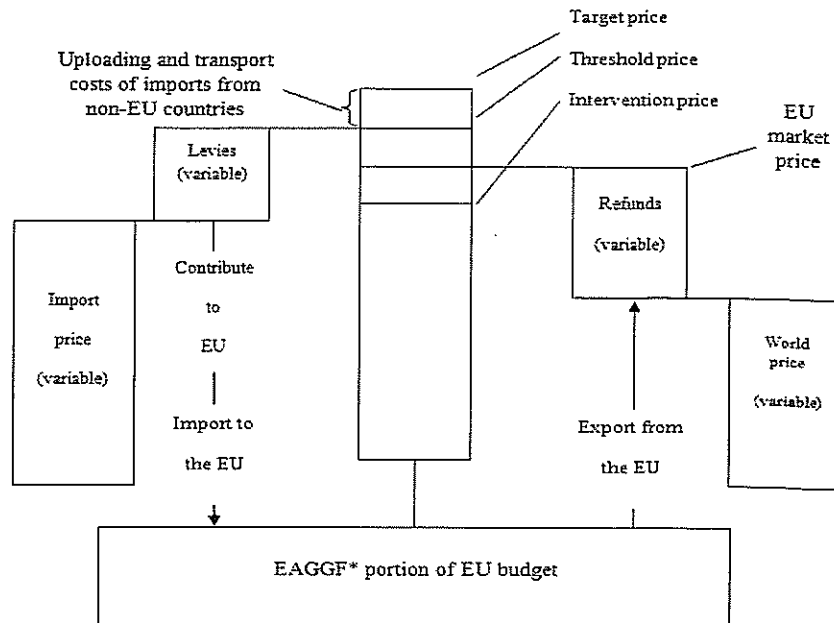
เกิดข้อสงสัยว่าทำไมการเกษตรถึงมีความพิเศษกว่าภาคธุรกิจอื่นๆ และ
ทำไมต้องได้รับการปกป้องมากมายนัก มีเหตุผลมากมายที่อธิบายความสำคัญ
ของเกษตรกรรมที่มีต่อรัฐ และสาเหตุของการที่เกษตรกรสามารถเข้ามามีอิทธิพล
ควบคุมการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบาย แต่สิ่งที่เราควรจะทำความเข้าใจมีอยู่
สองอย่างหลักๆด้วยกัน ประการแรกคือ ธรรมชาติของภาคการเกษตรที่มีความ
แตกต่าง ไม่เหมือนกับภาคเศรษฐกิจอื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการปฏิบัติ
ที่พิเศษตามไปด้วย และประการที่สองคือ การใช้การหาเสียงสนับสนุน หรือ
การล็อบบี้ (lobby) ทางการเกษตร มีอำนาจในเชิงการเมืองและมีอิทธิพลต่อ
การเมืองของยุโรปด้วย ทั้งที่ประชากรในภาคการเกษตรมีจำนวนลดลงอย่าง
ต่อเนื่อง แต่เกษตรกรก็ยังมีพันธมิตรที่แข็งแกร่งซึ่งทำให้การหาเสียงสนับสนุน
พวกของตนมีอำนาจในการควบคุมการเมืองที่จะเอื้อต่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน
กลไกของซีเอฟที : ระบบสนับสนุนราคา (Price support system)

ในการสร้างความมั่นคงให้กับตลาด และปกป้องผู้ผลิตสินค้าเกษตร
ภายในประเทศ ราคากลางจึงถูกกำหนดขึ้นสำหรับผลผลิตที่มีความสำคัญ ใน
ระบบสนับสนุนราคามีการจัดจำพวกของราคาไว้สามประเภท ได้แก่ ราคาเป้าหมาย
(a target price), ราคาสินค้าที่รวมภาษีนำเข้าแล้ว (a threshold price),
และราคาแทรกแซง หรือราคาประกัน (an intervention or guaranteed price)
(ดูแผนภูมิที่ 1)

- 1) ราคาเป้าหมาย คือราคาที่เกษตรกรหวังที่จะได้ในตลาดเปิด
- 2) เมื่อ EU นำเข้าสินค้าที่ถูกกว่าสินค้าในตลาด ราคาสินค้าจะถูกรวม
กับภาษีนำเข้า ทำให้ราคาสินค้านำเข้าเพิ่มสูงขึ้น เป็นวิธีในการลด
ความสามารถในการแข่งขันของสินค้านำเข้า
- 3) การผลิตที่มากเกินไปทำให้ราคาภายในสหภาพลดลง จนเมื่อถึง
ราคาประกัน คณะกรรมาธิการก็จะเข้าแทรกแซงโดยการซื้อผลผลิต
ส่วนเกินเหล่านั้น²²

²² Nugent, *The government*, p. 369.

แผนภูมิที่ 1: ระบบการสนับสนุนตลาดของสินค้าเกษตรของสหภาพยุโรป

* กองทุนค้ำประกันราคาและวางแผนทางด้านการเกษตรแห่งยุโรป (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund: EAGGF)

ที่มา: Neill Nugent, *The Government and Politics of the European Union*, 3rd ed. (London: Macmillan, 1994), p. 369.

แผนภูมิด้านบนอธิบายระบบการสนับสนุนราคาของซีเอฟพี รวมไปถึงกลไกการปกป้องสินค้าภายในของสหภาพยุโรป ถ้าราคาสินค้านำเข้าต่ำกว่าราคาสินค้าที่รวมภาษีแล้ว จะไม่มีการเปิดรับการนำเข้า ดังนั้นเพื่อที่จะชดเชยความต่างระหว่างราคานำเข้าที่ต่ำ (ในที่นี้คือราคา ณ ตลาดโลก) กับราคาตลาดของสหภาพยุโรปที่สูงกว่า จึงมีการเพิ่มภาษีนำเข้า (import levy) สำหรับสินค้านำเข้าเข้ามา²³ วัตถุประสงค์ของการใช้ภาษีนำเข้าก็เพื่อที่จะลดทอนความสามารถใน

²³ Allan Buckwell, 'The CAP and world trade,' in *The Common Agricultural Policy and the World Economy: Essays in Honour of John Ashton* (Oxon: C.A.B. International, 1991), p. 226.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

การแข่งขันของสินค้านำเข้าต่อสินค้าภายใน และเพื่อแยกตลาดภายในออกจากการแข่งขันระหว่างประเทศโดยปล่อยให้ผู้บริโภคเป็นผู้รับภาระ²⁴ บัคเวล (Buckwell) ชี้ให้เห็นว่า จากการใช้นโยบายป้องกันส่งผลให้เกิดผลกระทบสำคัญ 5 อย่าง หนึ่ง ราคาที่คงที่เร่งให้เกิดการผลิตมากขึ้น สอง เป็นการลดปริมาณการบริโภคสินค้าที่นำเข้าจากภายนอก ผลกระทบสองอย่างนี้กล่าวมานำมาสู่ผลกระทบลำดับสาม ซึ่งได้แก่การลดปริมาณการนำเข้า ซึ่งคือ รายได้ของสหภาพเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเก็บภาษีนำเข้าต่างๆ และห้าคือการสร้างความมั่นคงให้กับตลาดภายในสหภาพเพื่อป้องกันการผันผวนของราคาที่เกิดขึ้นในตลาดโลก เพราะว่าราคา ณ ตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามปริมาณการผลิตพืชผลและปริมาณความต้องการ ดังนั้น สิ่งนี้จึงส่งผลกระทบต่อภาษีนำเข้าให้เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะอุดช่องว่างระหว่างราคาในสหภาพยุโรป และตลาดโลกตามกลไกของระบบ²⁵

อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณาคือการใช้เงินชดเชยเพื่อการส่งออก ด้วยความจริงที่ว่าสหภาพยุโรปผลิตมากเกินไปอันเป็นผลมาจากราคาภายใน หรือกล่าวคือราคาเป้าหมายที่ถูกตั้งไว้สูงเกินไป ดังนั้นการจำกัดปริมาณเช่นการใช้โควตา หรือการแบ่งส่วนเพื่อพักการผลิต (a set-aside) และเงินชดเชยเพื่อการส่งออก (export subsidies) ถูกนำมาใช้เพื่อรับมือกับปัญหาผลผลิตที่ล้นตลาดนั่นเอง ในขณะที่การแบ่งส่วนเพื่อพักการผลิตใช้เพื่อจำกัดปริมาณการผลิต เงินชดเชยเพื่อการส่งออกถูกนำมาใช้เพื่อที่จะส่งออกผลผลิตราคาแพงของสหภาพยุโรป ณ ราคาของตลาดโลก เพื่อที่จะชดเชยความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากส่วนต่างของราคาของตลาดโลกกับราคาเป้าหมายในสหภาพ²⁶ วิธีการนี้เป็นการทำให้สินค้าของสหภาพยุโรป สามารถแข่งขันกับผู้ส่งออกรายอื่นๆ ได้นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ผลของกลไกดังกล่าวถูกมองว่าเป็นอันตรายต่อทั้งผู้ส่งออกรายอื่น และตัวสหภาพยุโรปเอง ในขณะที่สหภาพทุ่มสินค้าส่วนเกิน และขยาย

²⁴ Altomonte and Nava, *Economics*, p. 258.

²⁵ Buckwell, "The CAP," p. 226.

²⁶ Altomonte and Nava, *Economics*, p. 259; Buckwell, "The CAP," p. 227.

ปริมาณการส่งออกของตนในตลาดโลก การตรึงราคาสินค้าที่ส่งออกไปให้ต่ำพอที่จะแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่นๆ ได้จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมหาศาล ในขณะเดียวกัน การกระทำดังกล่าวกดดันให้ราคาในตลาดโลกต่ำลงซึ่งเป็นการคุกคามผู้ส่งออกโดยเฉพาะกลุ่มประเทศในโลกที่สาม สิ่งนี้จึงเป็นตัวบั่นทอนความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรอื่นๆ²⁷

นอกจากนี้ยังมีวิธีการอื่นๆ ที่สหภาพยุโรปใช้ในการกำจัดผลผลิตส่วนเกินอีกด้วย อาทิ การซื้อและเก็บไว้ในคลังจนกว่าราคาในสหภาพยุโรปจะเพิ่มขึ้น จัดการส่งออกผ่านโครงการการให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร หรือแม้กระทั่งการแปรรูปไปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์²⁸ อย่างไรก็ตาม วิธีการเหล่านี้ล้วนต้องใช้งบประมาณจากสหภาพยุโรปทั้งสิ้น เมื่อเริ่มมีเสียงแสดงความไม่พอใจต่อระบบสนับสนุนราคาของซีอีพีทั้งจากภายในสหภาพเองและในสังคมระหว่างประเทศ ก็ได้มีความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนนโยบายดังกล่าว โดยที่หลังจากมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ในปี 1992 นโยบายเกษตรได้ถูกปรับปรุงแก้ไขอย่างเห็นได้ชัดโดยที่มีการแนะนำระบบการให้ความช่วยเหลือเพื่อชดเชย (a system of compensatory aid) เพื่อที่จะแก้ไขและเปลี่ยนจากระบบสนับสนุนราคาเดิมที่เป็นปัญหา มาเป็นการให้การสนับสนุนรายได้โดยตรง (income support)²⁹

ผลลัพธ์ของมาตรการสนับสนุนราคา

ผลของระบบการสนับสนุนราคาทำให้เกิดการผลิตส่วนเกินในสหภาพยุโรปของซีอีพี ถูกออกแบบมาเพื่อเพิ่มการผลิตในสหภาพเป็นสำคัญ ดังนั้น ก่อนช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 มีส่วนเกินของการผลิตธัญพืช ผลิตภัณฑ์จากวัว น้ำตาล และไวน์ จนเกิดเป็นประโยคที่ว่า 'butter mountains and wine lakes' (เนยเป็นภูเขา และไวน์เป็นทะเลสาบ) ด้วยเหตุนี้ สหภาพจึงต้องหาทาง

²⁷ Buckwell, 'The CAP,' p. 227.

²⁸ Nugent, *The government*, p. 370.

²⁹ Nugent, *The government*, p. 371.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

จัดการกับส่วนเกินดังกล่าวโดยการเข้าแทรกแซงทั้งจากการรับซื้อ และเก็บไว้ในคลังสินค้า อย่างไรก็ตาม ปลายปี 1986 ส่วนเกินที่เพิ่มมากขึ้นนั้น มีมากกว่าที่จะรองรับไว้ได้หมด สหภาพยุโรปจึงเกิดความพยายามที่จะกำจัดด้วยการส่งออก พร้อมทั้งใช้การหนุนราคาเพื่อให้ราคาต่ำกว่าที่เป็นจริง อันเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าของตนในตลาดโลก สหภาพยุโรปได้ทุ่มตลาดด้วยการหนุนราคาและเกิดเป็นปัญหาด้านงบประมาณที่เรื้อรังตั้งแต่นั้นเรื่อยมา³⁰

จากมุมมองทางการเงินซีอีพี ต้องการเงินก้อนใหญ่ในการดำเนินงานด้วยเหตุนี้ สองในสามของงบประมาณของสหภาพยุโรป จึงถูกนำมาใช้สำหรับการดำเนินนโยบายเกษตรทุกปี ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นงบที่เพิ่มขึ้น และมีการจัดการโดยกองทุนค้ำประกันราคาและวางแผนทางด้านการเกษตรแห่งยุโรป (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund หรือ EAGGF) อย่างไรก็ตาม งบประมาณส่วนใหญ่ต้องเสียไปกับการเข้าแทรกแซงด้วยการซื้อการจัดเก็บ และหนุนราคาเพื่อการส่งออก

ตารางที่ 1 : งบประมาณรายจ่ายของภาคเกษตรของ EEC โดยเลือกจากปี ค.ศ. 1965-1990 (ล้านปอนด์)

1965	64.6
1970	2948.4
1975	2712.1
1980	7031.6
1985	12078.5
1990	19203.9

ที่มา: ดัดแปลงจาก Richard Howarth, 'The Common Agricultural Policy,' in Patrick Minford, ed., *The Cost of Europe* (Manchester: Manchester University Press, 1992), p. 58.

³⁰ Howarth, 'The Common Agricultural Policy,' pp. 58-9.

เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรซีเอฟพีจึงสร้างมาตรการในการปกป้องผู้ผลิตของสหภาพยุโรป จากผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพกว่าจากภายนอก ภาษีนำเข้าถูกนำมาใช้กับสินค้านำเข้าที่มีราคาถูกกว่าสินค้าในสหภาพ เพื่อที่จะไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าภายใน เป็นการกีดกันสินค้าเหล่านั้นออกจากตลาดไป นอกจากนี้ยังมีการโต้เถียงว่า การสนับสนุนทางด้านการค้าของซีเอฟพี เป็นเครื่องมือที่ขัดขวางประเทศกำลังพัฒนาในการทำการค้าและเข้าถึงความร่ำรวย เนื่องจากเหตุผลที่ว่า หากประเทศเหล่านั้นร่ำรวยขึ้นก็จะมีอำนาจทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น สหภาพยุโรปจึงมองว่าสิ่งนี้เป็นภัยคุกคามต่อสถานภาพของตนในการต่อรองภายใน WTO³¹ นี่จึงเป็นที่มาของการกีดกันสินค้าราคาถูกจากภายนอกที่เข้ามาในสหภาพ

จากกลไกของนโยบาย ภาระได้ตกไปอยู่ที่ผู้บริโภคและผู้เสียภาษี เพราะเป็นผู้ที่ต้องจ่ายให้ซีเอฟพี ผ่านทางราคาอาหารที่สูง และ ยังต้องให้เงินสนับสนุนในการหนุนราคาอีกทอดด้วย³² ยิ่งไปกว่านั้น นโยบายนี้มีผลเสียต่อผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย เพราะพวกเขาต้องเสียเงินส่วนใหญ่ของรายได้ไปกับการซื้ออาหาร ซึ่งนโยบายดังกล่าวมีการเก็บภาษีสูงในสินค้าจำพวกธัญพืช น้ำตาล และผลิตภัณฑ์จากวัวอีกด้วย³³ นี่เป็นแนวทางในการส่งต่อรายได้จากผู้บริโภคไปยังผู้ผลิตโดยตรงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด

นโยบายเกษตรมีแนวโน้มที่จะปกป้องเกษตรกรโดยที่กีดกันผลผลิตของภายนอกออกจากตลาด อันส่งผลให้ผู้บริโภคต้องเสียเงินไปกับผลผลิตที่มาจากฟาร์มของสหภาพยุโรป มากกว่าสินค้านำเข้าที่มีราคาถูกกว่า สภาพที่เกิดขึ้นนี้ทำให้เกิดข้อถกเถียงว่า ซีเอฟพีกำลังขัดกับจุดประสงค์ของตัวมันเองในการมุ่งที่จะจัดหาผลผลิตทางการเกษตรที่มีราคาสมเหตุสมผลแก่ผู้บริโภค

³¹ Altomonte and Nava, *Economics*, p. 263.

³² Brian Gardner, *European Agriculture: Policies, Production and Trade* (London: Routledge, 1996), p. 7.

³³ Gardner, *European Agriculture*, p. 7; Howarth, 'The Common Agricultural Policy,' pp. 60-1.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ผลกระทบในระดับโลก: กลุ่มประเทศในโลกใต้ และประเทศไทย

ซีเอฟพี และผลกระทบระหว่างประเทศ

ปรากฏการณ์ที่สำคัญที่สุดของนโยบายเกษตรร่วม คือการที่ สหภาพยุโรปเปลี่ยนบทบาทจากผู้นำเข้าอาหารรายใหญ่มาเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรแทน กลไกของซีเอฟพี ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการส่งออก และในเวลาเดียวกันก็ลดการบริโภคและการนำเข้าด้วยเช่นกัน³⁴ การสนับสนุนเพื่อการส่งออกเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกษตรกรเพิ่มการผลิต ในขณะที่ภาชนะนำเข้าคอยจำกัดปริมาณการนำเข้าจากต่างประเทศที่เข้ามาในสหภาพ เพื่อที่จะกันไม่ให้สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าภายในเข้ามาในตลาดของสหภาพนั่นเอง

³⁴ Brent Borrell and Lionel Hubbard, 'Global economic effects of the EU Common Agricultural Policy,' in *Economic Affairs*, 20, 2, June 2000: 18.

ตารางที่ 2: การผลิตข้าวสาลีและธัญพืชเมล็ดหยาบโลก,
ปี 1974/75-1988/89 (ล้านตัน)

	1974/75	1979/80	1988/89*
Total world production	976.8	1,164.7	1,378.0
United States	20.4	25.5	16.2
(as % of total)			
Other major exporters**	9.8	7.9	7.4
Western Europe	14.5	12.6	15.7
Soviet Union	18.8	14.7	14.8
Eastern Europe	9.3	7.8	7.3
People's Republic of China	10.0	12.5	14.7
Others	17.1	18.9	23.9

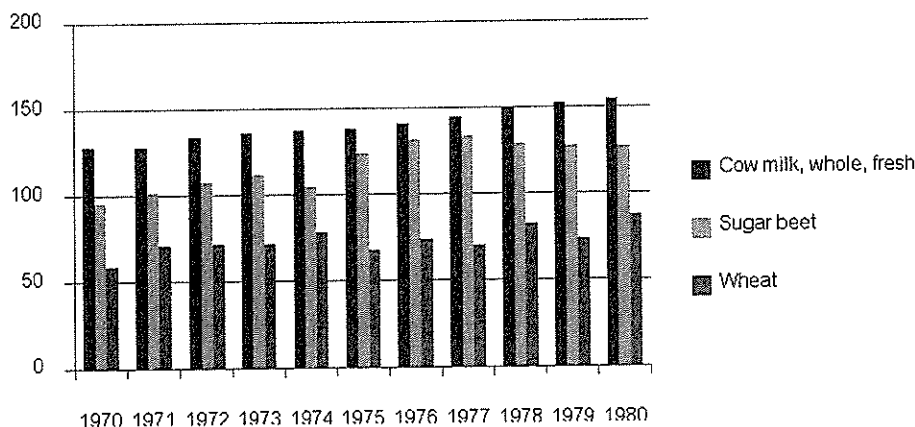
* โดยประมาณ

** ผู้ส่งออกหลักรายอื่นๆ ได้แก่ อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย แคนาดา แอฟริกาใต้ และไทย

ที่มา: ดัดแปลงจากตารางที่ 13.1: *World wheat and coarse grains trade, 1974/1975-1988/89* ใน John Lingard and Lionel Hubbard, 'The CAP and its effects on developing countries,' in *The Common Agricultural Policy and the World Economy: Essays in Honour of John Ashton* (Oxon: C.A.B. International, 1991), p. 244.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับ
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

**แผนภูมิที่ 2 : ปริมาณการผลิตนมวัว น้ำตาลจากต้นบีท
และข้าวสาลีของ EU, ปี 1970-1980 (ล้านตัน)**

ที่มา: FAOSTAT, 5 January 2010, <<http://faostat.fao.org>>.

จากตารางที่ 2 ช่วงกลางทศวรรษที่ 1970 มูลค่าการผลิตข้าวสาลีและธัญพืชเมล็ดหยาบ (เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ฯลฯ) ของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจาก 14.5 เปอร์เซ็นต์ของการผลิตของโลกทั้งหมด มาเป็น 15.7 เปอร์เซ็นต์ในช่วงปลายทศวรรษ 1980 เช่นเดียวกับในแผนภูมิที่ 2 ที่มีการเติบโตของผลผลิตทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น นมวัว น้ำตาลจากต้นบีท และข้าวสาลีซึ่งเป็นผลมาจากระบบการสนับสนุนราคานั้นเอง

ผลลัพธ์ของการแทรกแซงราคามากมายเช่นนี้ ทำให้สหภาพยุโรปผลิตสินค้าเกษตรออกมามากเกินไปจนตลาดภายในไม่สามารถรองรับได้หมด ดังนั้นจึงมีความพยายามที่จะกำจัดส่วนเกินดังกล่าวในตลาดโลกแทน หากปราศจากการสนับสนุนทางด้านราคา ผลผลิตที่มาจากสหภาพจะไม่สามารถทำการแข่งขันกับผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้เปรียบกว่าได้ ดังนั้นจึงมีการขายส่วนเกิน ณ ราคาที่ได้รับการแทรกแซง สิ่งตามมาคือการไหลท่วมของสินค้าเกษตรจากสหภาพยุโรปในตลาดโลก และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆ เพราะปริมาณสินค้าเหล่านั้นกดราคาในตลาดโลกลง และทำให้สินค้าของสหภาพ

ที่ได้รับการช่วยเหลือจากกลไกการแทรกแซง สามารถแข่งขันกับผู้ส่งออกรายอื่นได้ จึงมักจะมีการกล่าวถึงการล่มสลายของสหภาพยุโรปอยู่บ่อยครั้ง³⁵

ผลกระทบจากการบิดเบือนดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้เกิดผลเสียร้ายแรงต่อประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายซึ่งพึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลัก สิ่งนี้จึงอธิบายได้ว่า ทำไมเมื่อประเทศอุตสาหกรรมดั่งเช่นสหรัฐฯ และยุโรปเข้ามามีอิทธิพลในการค้าเกษตรและตลาดโลก ประเทศเหล่านั้นจึงเกิดความไม่พอใจต่อประเทศร่ำรวยทั้งสอง

ผลกระทบของ CAP ที่มีต่อโลกใต้และประเทศไทย

ตามที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ผลร้ายที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงมากกว่าเมื่อเป็นกรณีของประเทศโลกที่สาม เพราะว่าการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นรายได้หลักหรือเป็นเพียงแหล่งรายได้เดียว “กลไกการสนับสนุนราคานั้น เดิมทีถูกสร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาภายในของยุโรปเอง แต่เมื่อเวลาผ่านไป นโยบายนี้ได้กลายมาเป็นสิ่งที่สร้างผลเสียทั้งต่อประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปเอง และต่อประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่พึ่งพารายได้จากการค้าผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ ในระยะยาวมันจึงเป็นนโยบายที่ไม่ยั่งยืนทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการเมือง”³⁶

ผลกระทบที่สำคัญของการที่ EU กลายมาเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของภาคเกษตรคือ ความต้องการของการนำเข้าของ EU ได้ลดลงไปพร้อมกันด้วย

³⁵ Hitiris, *European Community Economics*, pp.190-1; Borrell and Hubbard, ‘Global economic effects,’: 20.

³⁶ Altomonte and Nava, *Economics*, p. 260.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ตารางที่ 3 : การค้าข้าวสาลีและธัญพืชเมล็ดหยาบโลก,
ปี 1974/75-1988/89 (ล้านตัน)

	1974/75	1979/80	1988/89*
Total trade	127.6	186.8	224.0
<i>Exports:</i>			
United States (as % of total)	48.9	58.2	50.9
Other major exporters**	34.4	29.7	20.9
Western Europe	10.0	8.9	18.0
Soviet Union	3.9	0.3	0.3
Others	3.4	2.8	9.9
<i>Imports:</i>			
Western Europe (as % of total)	25.7	16.4	4.3
Soviet Union	4.1	16.3	20.3
Japan	14.5	13.1	13.8
Eastern Europe	8.7	9.4	4.2
People's Republic of China	-	5.8	8.4
Others	46.9	39.0	49.0

* โดยประมาณ

** ผู้ส่งออกหลักรายอื่นๆ ได้แก่ อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย แคนาดา แอฟริกาใต้ และไทย

ที่มา: ดัดแปลงจากตารางที่ 13.1: *World wheat and coarse grains trade, 1974/1975-1988/89* ใน John Lingard and Lionel Hubbard, 'The CAP and its effects on developing countries,' in *The Common Agricultural Policy and the World Economy: Essays in Honour of John Ashton* (Oxon: C.A.B. International, 1991), p. 244.

ข้อมูลของตารางที่ 3 บ่งชี้ว่า จากปี ค.ศ. 1974-1989 ปริมาณการส่งออกจากยุโรปตะวันตกเพิ่มมากขึ้นจาก 10.0 เพอร์เซ็นต์ มาเป็น 18.0 เพอร์เซ็นต์ของปริมาณการค้าทั้งหมด ในทางกลับกัน มูลค่าการนำเข้าของสหภาพยุโรปกลับลดลงจาก 25.7 เพอร์เซ็นต์ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1970 เหลือเพียง 4.3 เพอร์เซ็นต์เมื่อถึงปลายทศวรรษ 1980 ปรากฏการณ์นี้สามารถสังเกตได้จากการที่สหภาพยุโรปถึงจุดที่ปริมาณของผลิตภัณฑ์จากนม และน้ำตาลมีอย่างพอเพียง ส่งผลให้การนำเข้าเนื้อวัวจากบอตสวานาและน้ำตาลจากกลุ่มประเทศแคริบเบียนลดลง ยิ่งไปกว่านั้นสหภาพยุโรปได้กลายมาเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกผลิตผลทางการเกษตรรายใหญ่ของโลก จากสถานภาพดังกล่าวจึงทำให้ประเทศกำลังพัฒนามองว่าสหภาพได้กลายมาเป็นผู้แข่งขันรายสำคัญในการค้าสินค้าเกษตร ปัจจัยทั้งสองอย่างนี้ ได้กลายมาเป็นสาเหตุของความตึงเครียดที่เพิ่มขึ้นในเวทีการค้าระหว่างประเทศ³⁷

การที่นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรปทำให้เกิดการบิดเบือนในด้านของราคา ส่วนหนึ่งถูกมองว่าเป็นประโยชน์แก่เหล่าประเทศกำลังพัฒนาเช่นเดียวกัน เป็นที่แน่นอนว่า นโยบายดังกล่าวสร้างผลเสียแก่สินค้าส่งออกที่มาจากประเทศโลกที่สาม แต่สำหรับประเทศยากจนที่พึ่งพาการนำเข้าอาหารจากภายนอกรวมไปถึงผู้บริโภคอาจจะได้รับประโยชน์จากผลของนโยบายมากกว่า เพราะว่าการค้าอาหารถูกลง อันเป็นผลมาจากปริมาณการส่งออกที่มากเกินไปของสหภาพ ดังนั้น สิ่งนี้จึงเอื้อให้แก่ประเทศยากจนที่นำเข้าอาหาร ตัวอย่างเช่นประเทศในแอฟริกาและเอเชียเป็นต้น³⁸ นอกจากนี้ ปริมาณอาหารที่เป็นส่วนเกินยังเป็นประโยชน์เพราะมีการส่งไปช่วยประเทศยากจนภายใต้โครงการการให้ความช่วยเหลือในด้านอาหารอีกด้วย³⁹ อย่างไรก็ตาม เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าถ้าปล่อยให้ซีเอฟียังคงมีผลลดราคาอยู่เช่นนี้ จะทำให้

³⁷ John Lingard and Lionel Hubbard, 'The CAP and its effects on developing countries,' in *The Common Agricultural Policy and the World Economy: Essays in Honour of John Ashton* (Oxon: C.A.B. International, 1991), p. 242.

³⁸ Buckwell, 'The CAP,' p. 237; Lingard and Hubbard, 'The CAP,' p. 241; Gardner, *European Agriculture*, p. 92.

³⁹ Buckwell, 'The CAP,' p. 238.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับ
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ผลผลิตที่มาจากประเทศกำลังพัฒนาลดลง เพราะเมื่อรัฐของประเทศเหล่านั้น นำ
เข้าอัญพืชราคาถูกมาจากผู้ผลิตภายนอก ก็จะเกิดผลทำให้ราคา ณ ตลาดภายใน
ถูกทำให้ต่ำลงไปอีก และไม่จูงใจผู้ผลิตภายในประเทศให้ผลิตเพิ่มขึ้น สิ่งนี้อาจจะ
เป็นส่วนที่ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างเชื่องช้า สถานการณ์
ดังกล่าวจึงนำไปสู่การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจในเชิงมหภาคของนโยบาย
ปกป้องภาคเกษตรของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมดั้งเช่น สหภาพยุโรปและ
สหรัฐอเมริกา การเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่ต่ำของประเทศโลกที่สาม
จะกระทบกับอัตราการขยายตัวของตลาดที่รองรับการส่งออกจากประเทศ
เหล่านั้นอีกด้วย ในปี 1990 องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา
(Organisation for Economic Co-operation and Development หรือ
OECD) คำนวณว่า ความสูญเสียของประเทศกำลังพัฒนาที่เกิดขึ้นจากนโยบาย
ป้องกันทางการค้ามีมูลค่าสูงถึง 26,000 ล้านดอลลาร์ ต่อปี⁴⁰

สหภาพยุโรปมีความสำคัญต่อประเทศยากจน เพราะว่าสหภาพได้ให้
ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษบางอย่างสำหรับประเทศโลกที่สามบางกลุ่ม
โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของสมาชิกสหภาพยุโรปหลักๆ
ได้แก่ กลุ่มประเทศ เอซีพี ผ่านทางชุดของอนุสัญญาโลเม ตั้งแต่ปี 1975-1999
และถูกแทนที่ด้วยอนุสัญญาโคโตนาว ในปี 2000 ผลจากสัญญาดังกล่าว ทำให้
ประเทศคู่ภาคีสามารถส่งออกสินค้าของตนโดยปราศจากภาษี หรือโควตา โดยที่
ไม่มีการกำหนดข้อแลกเปลี่ยนต่างตอบแทนใดๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อยกเว้นบาง
ประการสำหรับสินค้าต่างๆซึ่งได้รับการปกป้องจากซีเอฟพี และ น้ำตาล ก็เป็นสินค้า
หนึ่งที่ต้องมีข้อตกลงทางการค้าพิเศษเพราะเป็นสินค้าที่มีความสำคัญทั้งใน
สหภาพยุโรป และกลุ่มประเทศเอซีพี เนื่องจากสามารถเพาะปลูกได้ทั้งในภูมิภาค
เขตอบอุ่นและเขตร้อน⁴¹ อย่างไรก็ตามมีการถกเถียงกันอยู่บ่อยครั้งว่า ข้อตกลง
ทางการค้าพิเศษระหว่างสหภาพยุโรปกับกลุ่มประเทศเอซีพีนั้น เป็นความ
พยายามของสหภาพที่จะดำรงไว้ซึ่งสายสัมพันธ์กับอดีตอาณานิคมของตนใน

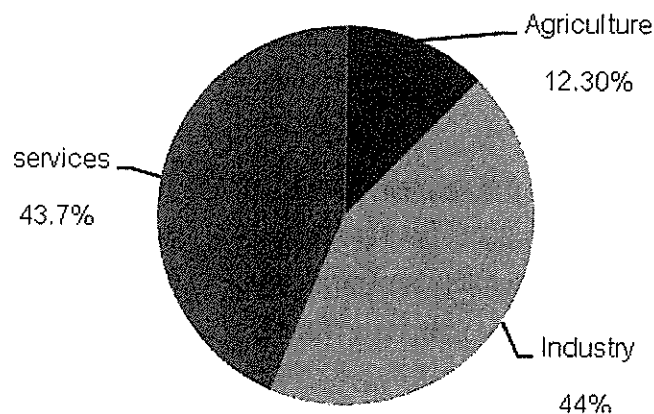
⁴⁰ Buckwell, "The CAP," p. 238.

⁴¹ Lingard and Hubbard, "The CAP," p. 253.

ลักษณะของการพึ่งพาอีกด้วย นอกจากข้อตกลงทางการค้า สหภาพยุโรปยังริเริ่มโครงการ ‘Everything But Arms’ (EBA) สำหรับเหล่าประเทศด้อยพัฒนา (Least Developed Countries หรือ LLDCs) โดยที่ให้ประเทศเหล่านั้นสามารถส่งสินค้าทุกอย่างที่ไม่ใช่อาวุธเข้ามาค้าขายภายในสหภาพยุโรปได้โดยปราศจากภาษี หรือโควตาจำกัดใดๆ (แต่ก็มีข้อยกเว้นสำหรับกล้วย น้ำตาล และข้าวด้วย)⁴²

ในกรณีของประเทศไทย นโยบายเกษตรร่วมมีผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมของไทยอย่างไม่ต้องสงสัย ไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศโลกใต้ และแม้ว่ารายได้หลักจะมาจากภาคอุตสาหกรรมเสียส่วนใหญ่ แต่ตามที่เราเห็นได้จากสัดส่วนในแผนภูมิที่ 3 ภาคเกษตรกรรมยังมีความสำคัญอย่างมากเพราะว่า เป็นภาคที่มีปริมาณของแรงงานมากที่สุด (แผนภูมิที่ 4)

แผนภูมิที่ 3: สัดส่วนของ GDP แบ่งตามภาคธุรกิจ (%), ปี 2009

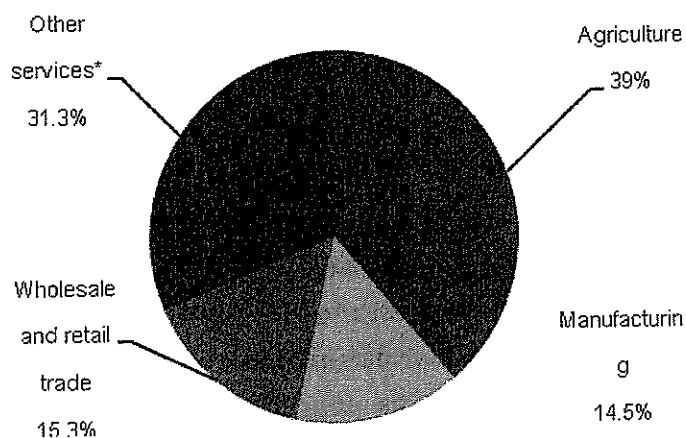

ที่มา: Central Intelligence Agency (CIA), *The World Factbook*, 5 January 2010, <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>>.

⁴² European Commission, ‘Everything But Arms,’ 10 March 2010, <http://ec.europa.eu/trade/wider-agenda/development/generalised-system-of-preferences/everything-but-arms/index_en.htm>.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

แผนภูมิที่ 4 : อัตราแรงงานแบ่งตามภาคธุรกิจ (%), ปี 2008

* งานบริการอื่น ๆ รวมถึงภาคธุรกิจการเงิน การศึกษา โรงแรม และร้านอาหาร เป็นต้น

ที่มา: Bank of Thailand, 5 January 2010, <http://www.bot.or.th/English/EconomicConditions/Thai/genecon/Pages/Thailand_Glance.aspx>.

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเป็นหนึ่งในสิบของผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลก ในปี 2008 ไทยครองส่วนแบ่งมูลค่าการส่งออกคิดเป็น 2.4 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ 4) สินค้าส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพด อ้อย มะพร้าว และถั่วเหลือง⁴³

⁴³ Central Intelligence Agency (CIA), The World Factbook, 5 January 2010, <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>>.

ตารางที่ 4: ผู้ส่งออกหลักสินค้าเกษตร 10 อันดับ,
ปี 2008 (พันล้านดอลลาร์ และเปอร์เซ็นต์)

Exporters	Value	Share in world exports			
	2008	1980	1990	2000	2008
EU(27)	566.32	-	-	41.8	42.2
Extra-EU(27) exports	127.63	-	-	10.1	9.5
United States	139.97	17.0	14.3	12.9	10.4
Brazil	61.40	3.4	2.4	2.8	4.6
Canada	54.08	5.0	5.4	6.3	4.0
China	42.29	1.5	2.4	3.0	3.2
Argentina	37.50	1.9	1.8	2.2	2.8
Indonesia	32.86	1.6	1.0	1.4	2.4
Thailand	31.66	1.2	1.9	2.2	2.4
Malaysia	27.80	2.0	1.8	1.5	2.1
Australia	26.14	3.3	2.9	3.0	1.9

ที่มา: World Trade Organisation (WTO), 5 January 2010, <http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2009_e/its09_merch_trade_product_e.pdf>.

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้เจรจาการค้าไทย ได้รับการยืนยันว่า ภาคการเกษตรของไทยก็ได้รับผลกระทบจากมาตรการของซีเอฟพี⁴⁴ ตัวอย่างเช่น ในกรณีของปลาทูน่ากระป๋อง ซึ่งผลจากนโยบายทำให้ความสามารถในการแข่งขันของปลาทูน่ากระป๋องของไทยลดลง เมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอซีพี และกลุ่ม

⁴⁴ Interviewed by the author in February 2010. Trade officers, Ms. Pongwalai Puapan and Mr. Chet Suksang, from the Department of Trade Negotiations, Ministry of Commerce.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ประเทศแถบละตินอเมริกา เพราะสหภาพยุโรปจะเอื้อประโยชน์ให้กับประเทศอดีตอาณานิคมของตนมากกว่า⁴⁵ นอกจากนี้ การหนุนราคาเพื่อส่งเสริมการส่งออกทำให้ราคาธัญพืชของสหภาพยุโรปมีราคาที่ถูกลง ส่งผลให้สามารถแข่งขันกับมันสำปะหลังสำหรับใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ของไทยได้ และลดความต้องการในการนำเข้ามันสำปะหลังจากไทยไปด้วย⁴⁶ และในกรณีของน้ำตาล ก็เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ดีที่จะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของซีเอฟพีที่มีต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

⁴⁵ เจริญการค้าทวีภาคี, สำนักกรมเศรษฐกิจพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 'ยุทธศาสตร์การขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป,' (กรกฎาคม 2545), หน้า 10.

⁴⁶ เจริญการค้าทวีภาคี, สำนักกรมเศรษฐกิจพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 'ยุทธศาสตร์การขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป,' หน้า 10.

ตารางที่ 5 : ผู้ผลิตน้ำตาลหลัก 10 อันดับ, ปี 2008/9 (ล้านตัน)

	Quantity of production	Quantity of export	
Brazil	38.633	23.685	[1]
India	16.304	0.237	[15]
EU	14.865	0.707	[9]
China	13.587	-	-
Thailand	7.717	5.004	[2]
USA	6.924	-	-
Mexico	5.761	0.707	[9]
SADC*	5.309	1.793	[4]
Australia	4.810	4.225	[3]
Pakistan	4.239	-	

[#] = การจัดอันดับการส่งออกของโลก

* ประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาตอนใต้ (Southern African Development Community: SADC)

ที่มา: Illovo Sugar Limited, 5 January 2010, <http://www.illovosugar.com/World_of_sugar/Sugar_Statistics/International.aspx>.

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในห้าของผู้ส่งออกน้ำตาลหลักของโลก (ตารางที่ 5) และตลาดน้ำตาลหลักที่มีการสำรวจในปี ค.ศ. 2006 อยู่ในทวีปเอเชีย (53 เปอร์เซ็นต์) และส่วนใหญ่ส่งออกภายใน ASEAN (คิดเป็น 37 เปอร์เซ็นต์)⁴⁷ อย่างไรก็ตาม การที่ซีเอฟพีเข้าแทรกแซงและหนุนราคาการส่งน้ำตาลของสหภาพ

⁴⁷ Office of the Cane and Sugar Board, Ministry of Industry, Thailand, 'Thailand's Sugar Industry in 2007,' 5 January 2010, <en.ocsb.go.th/images/1194580943/Presentation001.pdf>.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

ยุโรป ในระดับสูงถูกพิจารณาว่าขัดต่อกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organisation หรือ WTO) ว่าด้วยการค้าเสรีและการค้าที่เป็นธรรม ดังนั้น ในปี 2003 ประเทศไทย พร้อมด้วยบราซิลและออสเตรเลีย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลหลัก ได้นำข้อพิพาทที่เกิดจากสหภาพยุโรปใช้มาตรการสนับสนุนราคาที่มากเกินไป เพื่อที่จะทำให้น้ำตาลของสหภาพราคาค่าเกินความเป็นจริง และสามารถส่งออกน้ำตาล เพื่อแข่งขันกับประเทศต่างๆในตลาดโลกได้ (สามารถดูระดับที่สหภาพยุโรปช่วยสนับสนุนราคาน้ำตาลได้ในตารางที่ 6) ฟ้องต่อองค์การการค้าโลกและจบลงด้วยชัยชนะของผู้ส่งออกน้ำตาลทั้งสามประเทศ ผลที่ตามมาคือ สหภาพยุโรปได้จำกัดปริมาณการผลิต เช่นเดียวกับลดระดับการพยุงราคาให้เป็นไปตามหลักที่องค์การการค้าโลกกำหนด

ตารางที่ 6: มูลค่าการให้เงินอุดหนุนการส่งออกของ EU แบ่งตามผลิตภัณฑ์, ปี 2008 (ล้านยูโร)

	Values of subsidies
Total	926
Cereals	10
Sugar and Isoglucose	501
Fruit and Vegetables	19
Products of the Wine-Growing Sector	15
Milk and Milk Products	29
Beef and Veal	33
Pigmeat, Eggs, Poultry and Beekeeping	201
Processed Agricultural Products	118

ที่มา: European Commission, 2009. Annexes to the Commission Staff Working Document Accompanying the 2nd Financial Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the

*European Agricultural Guarantee Fund - 2008 Financial Year: SEC(2009)
1368 Part II. < <http://www.reformthecap.eu/key-data-on-the-cap>>.*

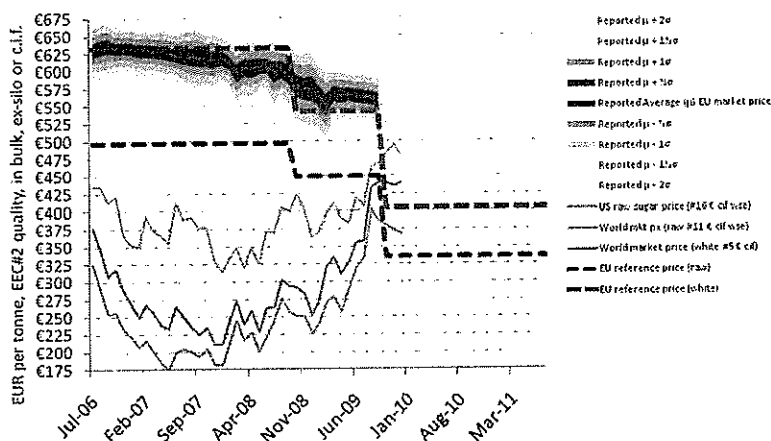
อย่างไรก็ตาม จากการที่ราคาน้ำตาล ณ ตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่กลางปี 2009 และถึงระดับที่สูงกว่าราคาในตลาดของ EU (ตามแผนภูมิที่ 5) นำไปสู่การที่สหภาพยุโรปตั้งใจที่จะส่งออกน้ำตาลเพิ่มอีก 500,000 ตันในปีนี้ (2010) ซึ่งทำให้ประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลหลักอื่นได้แก่ ประเทศไทย บราซิล และออสเตรเลีย เริ่มหวั่นวิตกว่า การกระทำของสหภาพยุโรปจะส่งผลให้ระดับราคาน้ำตาลลดต่ำลง และสหภาพยุโรปอาจจะละเมิดข้อตกลงที่ทำไว้กับองค์การการค้าโลกก็เป็นได้⁴⁸ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องคอยเฝ้าระวังและตรวจสอบการส่งออกของสหภาพยุโรปว่าจะเป็นการท่วมตลาดน้ำตาล หรือมีการใช้มาตรการสนับสนุนราคาในตลาดโลกอีกหรือไม่

⁴⁸ Allan Odhiambo, 'Spat over EU sugar exports to keep prices up,' 22 February 2010, <<http://www.businessdailyafrica.com/Company%20Industry/-/539550/866356/-/item/0/-/1pmq6jz/-/index.html>>; Reuters, 'Sugar exporters criticize EU sales plan at WTO,' 18 February 2010, <http://www.khaleejtimes.com/biz/inside.asp?xfile=/data/commodities/2010/February/commodities_February26.xml§ion=commodities>.

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับอ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

แผนภูมิที่ 5: รายงานราคาน้ำตาลของ EU และตลาดโลก

ที่มา: 'Commission to publish monthly price data,' 12 December 2009, <<http://www.sugartraders.co.uk/2009/12/commission-to-publish-monthly-price.html>>.

สำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการส่งออกจากภาคเกษตรกรรม การที่ EU กลายเป็นผู้ส่งออกหลักของผลผลิตทางการเกษตร เป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรม EU เป็นกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมที่ร่ำรวย และมีแหล่งรายได้หลายทางอันจะเห็นได้จากส่วนแบ่งใน GDP ซึ่งในปี 2009 รายได้จากภาคบริการเท่ากับ 71.9 เปอร์เซ็นต์ของ GDP ทั้งหมด และสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมคิดเป็น 25.9 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนเพียงแค่ 2.1 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น⁴⁹ สหภาพยุโรปสร้างรายได้มหาศาลผ่านทางภาคบริการและอุตสาหกรรม แต่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ล้วนต้องพึ่งพารายได้จากภาคการเกษตรเป็นสำคัญ สถานการณ์เช่นนี้จึงถูกมองว่าเกิดการสะสมความมั่งคั่งที่มากเกินไปภายในสหภาพยุโรป

ด้วยเหตุนี้ นโยบายเกษตรร่วมจึงเป็นนโยบายที่เพิ่มความเหลื่อมล้ำระหว่างโลกเหนือและโลกใต้ ในขณะที่กลุ่มประเทศร่ำรวยมีรายได้จากหลายภาค

⁴⁹ CIA, The World Factbook.

ธุรกิจ แต่ก็ยังขัดขวางประเทศกำลังพัฒนาในการเข้าถึงแหล่งรายได้หลัก ซึ่งก็คือ รายได้จากการค้าผลผลิตทางการเกษตร ประเทศโลกใต้จึงไม่พอใจเมื่อสหภาพ ยุโรปพยายามที่จะขยายส่วนแบ่งของตนในตลาดโลก และบางครั้ง แย่งตลาด ของตน ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ความตึงเครียดระหว่างโลกเหนือและใต้ที่ยังคงดำรงอยู่ และเห็นได้อย่างเด่นชัดในการเจรจาการค้าระดับโลก

บทสรุป

นโยบายเกษตรร่วมเป็นผลผลิตของการบูรณาการเข้าด้วยกันในระดับ ภูมิภาคของกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป เพื่อที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ปริมาณ อาหารในสหภาพ อีกทั้งยังเป็นการปกป้องผู้ผลิตอีกด้วย ดังนั้น ประชาคมยุโรป จึงสรรสร้างกลไกในการป้องกันสำหรับตอบสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าวขึ้น นโยบายการเกษตรจึงมุ่งที่จะปกป้องตลาดภายในและผู้ผลิตจากสภาวะความ ผันผวนที่เกิดขึ้นในตลาดโลก และการที่นโยบายร่วมในระดับภูมิภาค มีจุด มุ่งหมายที่จะปกป้องประเทศสมาชิกของกลุ่ม ได้นำไปสู่การพิจารณาว่า นโยบาย เกษตรร่วมของสหภาพยุโรปทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างโลกเหนือและโลกใต้ เพิ่มขึ้นได้อย่างไร

สหภาพยุโรปได้รับการพิจารณาว่าเป็นกลุ่มที่มีการรวมตัวกันในระดับ ภูมิภาคในลักษณะทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก ประกอบไปด้วยประเทศอุตสาหกรรม ต่างๆที่ร่ำรวยและมีความก้าวหน้า ครอบครองทั้งอำนาจทางเศรษฐกิจและ การเมือง ส่งผลทำให้กลุ่มประเทศยุโรปเป็นหนึ่งในตัวแสดงหลักที่มีอำนาจมาก ที่สุดในระบบระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ กลุ่มประเทศจึงสามารถที่จะมีอิทธิพล เหนือองค์การระหว่างประเทศ หรือระบบระหว่างประเทศเพื่อที่จะเอื้อแก่ ผลประโยชน์ของตนเอง ดังนั้นเราจึงมักจะเห็นการส่วละเมิดกฎระเบียบการค้า เสรี และการค้าอย่างเป็นธรรมขององค์การการค้าโลกอยู่บ่อยๆ สิ่งนี้ยังทำให้ความ ไม่พอใจของซีกโลกใต้ที่มีต่อโลกเหนือทวีเพิ่มมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ เกิดการแพร่กระจายของการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคในหลายพื้นที่ทั่วโลก เพื่อที่จะต่อกรกับสหภาพยุโรป และนำไปสู่สงครามการค้าระหว่างกลุ่มอย่างเสี่ยง ไม่ได้ ซีเอฟพีได้ทำให้การเผชิญหน้านี้แย่งลงไปในอันเป็นผลเนื่องมาจากการใช้

นโยบายเกษตรร่วมของสหภาพยุโรป ทำให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเหนือและใต้กว้างขึ้นอย่างไรพร้อมกับ
อ้างอิงถึงประเทศไทยเป็นพิเศษ

มาตรการสนับสนุนราคา และสร้างความเสียหายแก่ผู้ส่งออกสินค้าเกษตรโดยเฉพาะเหล่าประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมักจะพึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลัก ภาชีนำเข้าทำให้สินค้าเกษตรที่ถูกนำเข้าในสหภาพยุโรปไม่สามารถแข่งขันกับผลผลิตของสหภาพยุโรปเองได้ หรือแม้กระทั่งขัดขวางไม่ให้สินค้าเหล่านั้นเข้ามายังตลาดของสหภาพยุโรป ในขณะเดียวกัน การอุดหนุนเพื่อการส่งออกมีผลช่วยให้สินค้าของสหภาพยุโรปที่ดียิ่งกว่า สามารถแข่งขันกับผู้ส่งออกรายอื่นๆในระดับระหว่างประเทศได้ จากสภาพเช่นนี้ จึงสามารถกล่าวได้ว่า ประเทศกำลังพัฒนาที่ยากจนไม่ได้เพียงแค่ถูกกีดกันออกจากตลาดของสหภาพยุโรป เท่านั้น แต่ยังต้องแข่งขันกับสินค้าของสหภาพในตลาดโลกอีกด้วย ในขณะที่สหภาพยุโรปพึ่งพารายได้จากภาคธุรกิจอื่นๆเป็นหลัก ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาการค้าในภาคเกษตรกรรมเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ซีเอฟพีจึงถูกมองว่าเป็นเครื่องมืออันตรายของสหภาพยุโรป ในการทำสงครามการค้าในระดับระหว่างประเทศ สิ่งนี้ทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ประเทศกำลังพัฒนา ผู้ซึ่งมีความรู้สึกว่าการขัดขวางในการเข้าถึงความมั่งคั่งที่ตนพึงจะได้รับ ซีเอฟพีจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศโลกเหนือและโลกใต้โดยไม่ต้องสงสัย

สำหรับประเทศไทย ตลาดหลักสำหรับผลิตผลส่งออกทางการเกษตรคือ ทวีปเอเชีย ดังนั้นตลาดของสหภาพยุโรปจึงมีใช้แหล่งส่งออกหลักของไทย อย่างไรก็ตาม การส่งออกของไทยก็ได้รับผลกระทบจากซีเอฟพีดังเช่นในกรณีของน้ำตาล ไทยเป็นหนึ่งในห้าของผู้ส่งออกน้ำตาลของโลก และมีการประเมินว่า น้ำตาลปริมาณมหาศาลที่มีการใช้มาตรการพยุงราคาของสหภาพยุโรปจะทำให้ราคาของน้ำตาลในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กลางปี 2009 ลดต่ำลงทางสหภาพยุโรปอ้างว่า ราคาน้ำตาลในสหภาพนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าในตลาดโลก ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ EU สามารถส่งออกน้ำตาลได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้กลไกแทรกแซง ในปีนี้ สหภาพจึงมีแผนที่จะส่งออกน้ำตาลปริมาณ 500,000 ตันสู่ตลาดโลก⁵⁰ แต่สำหรับผู้ส่งออกรายอื่นๆ มองว่านี่เป็นความ

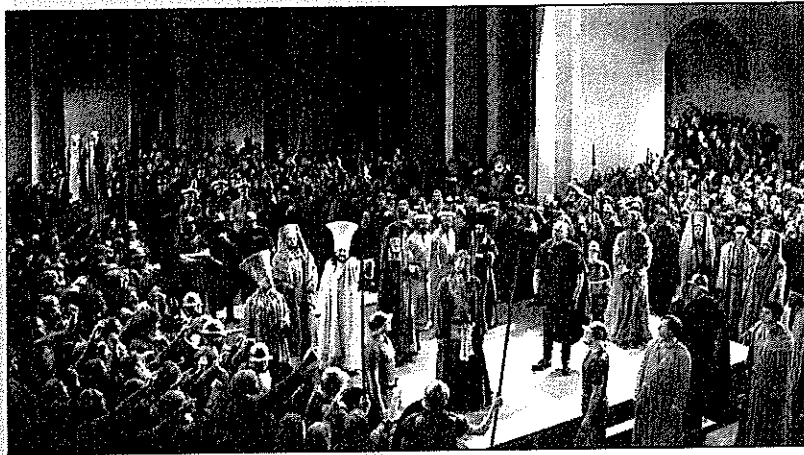
⁵⁰ Odhiambho, 'Spat over EU sugar exports'; Reuters, 'Sugar exporters'.

พยายามของสหภาพที่จะกำจัดน้ำตาลตกค้างของตนออกสู่ตลาดโลก อันจะส่งผลให้ราคาน้ำตาลลดต่ำลง และสร้างความเสียหายให้แก่การค้าน้ำตาลของผู้ส่งออกน้ำตาลทั้งหลาย ซึ่งผู้ส่งออกน้ำตาลหลัก อาทิเช่นบราซิล ไทย และออสเตรเลีย เริ่มที่จะวิตกกังวลต่อสถานการณ์ดังกล่าว

เป็นที่เข้าใจได้ว่า ประเทศต่างๆไม่ว่าจะร่ำรวยหรือยากจนก็ล้วนต้องปกป้องภาคการเกษตรของตนเอง เพราะเป็นภาคธุรกิจพื้นฐานของประเทศ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีทางที่จะมีการยกเลิกนโยบายเกษตรร่วมดังกล่าว หรืออีกนัยหนึ่งคือ ที่ยกเลิกไม่ได้เป็นเพราะนโยบายนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการค้าสินค้าเกษตรโลกไปแล้ว การยกเลิกซีเอฟพีจะทำให้เกิดความเสียหายมากกว่าผลดี เพราะว่าซีเอฟพีทำให้ระดับราคาสินค้าในตลาดโลกอยู่ในระดับที่ต่ำอยู่เสมอ ประเทศยากจนซึ่งพึ่งพาการนำเข้าอาหารจากภายนอกสามารถเข้าถึงอาหารราคาถูกในตลาดโลกได้ อย่างไรก็ตาม การพึ่งพาเช่นนี้อาจจะส่งผลเสียในระยะยาวได้ เพราะการพึ่งพาการนำเข้าอาหารที่มากเกินไปทำให้เกิดสภาพที่ไม่เอื้อต่อผู้ผลิตภายในประเทศ อีกทั้งยังไม่มีสิ่งจูงใจในการพัฒนาการผลิตของภาคเกษตรกรรมอีกด้วย นอกจากนี้ การนำเข้ายังส่งผลให้เกิดภาวะที่เสี่ยงต่อความผันผวนในตลาดโลก และตราบไคที่มีงบประมาณสำหรับซื้ออาหาร ก็จะทำให้เกิดการซื้อต่อไปแม้ว่าราคาจะเพิ่มสูงขึ้นก็ตาม นำมาซึ่งปัญหาภาระหนี้สินทางด้านการงบประมาณอีกต่อหนึ่ง

จากประเด็นเหล่านี้ จึงสามารถสรุปได้ว่า ความปรารถนาของสหภาพยุโรปที่จะสร้างโลกที่ดีกว่าที่เป็นอยู่นั้นบกพร่อง เนื่องจากสหภาพยุโรปไม่สามารถที่จะช่วยประเทศยากจนในโลกได้ให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ และไปถึงจุดที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตราบไคที่ตลาดของสหภาพยุโรปยังถูกปิดกั้นไว้ด้วยระดับภาษีที่สูง และยังคงมีปริมาณสินค้ามหาศาลที่ได้รับการหนุนราคาไหลออกสู่ตลาดโลก ก็จะเป็นการยากที่ประเทศยากจนจะสามารถยืนหยัดด้วยตนเองได้ สุดท้ายแล้ว สิ่งนี้จึงมีผลให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างโลกทั้งสองขยายเพิ่มมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

หมู่บ้านโอบารามากา เป็นตัวอย่างของพลังความผูกพันของชุมชนเล็กๆชุมชนหนึ่งที่รวมกันใญามทุกข์และใญามสุขเป็นชุมชนที่รู้จักประนีประนอม ชัดเกลากะแสดความคิดความขัดแย้งต่างๆของสังคมใหญ่ๆรอบข้างและมารวมกันใญอดมการณ์เดียวกัน ทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีตัวอย่างหนึ่งว่าจิตสำนึกร่วมกันทางศาสนาและศิลปะเป็นกุญแจที่มีสมรรถภาพใญกระบวนการขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนท่ามกลางธรรมชาติแวดล้อมอันงดงามที่ชาวบ้านอนุรักษ์มาได้อย่างต่อเนื่องตลอดหลายร้อยปีที่ผ่านมา

ABSTRACT

The Oberammergauer Passionsspiel 2010

Chotiros Kovithvattanaphong

The history of the Passion Play performed every 10 years since 1634, in Oberammergau, is well known. However the Play was not always seen, by outsiders, as an enactment of the vow and gratitude towards God.

Let us briefly state that by the end of the 18th century, the Play had become a national concern. It was, somehow, subject of political and religious conflict and, later, was caught in the battle between traditionalists and progressives.

The way the Play portrayed the Jews became a subject of violent controversy related to the anti-Semitism current of the time. Worst, it was referred to and used as a propaganda tool by Hitler who, twice, attended at the representation.

At times, the Play was encouraged then later simply tolerated by the Vatican that, to this day, still keeps a close watch on it. The Play has nevertheless stimulated a continuous flow of overseas visitors to this small Alpine village. I, too, followed the steps of hundreds and thousands of those who went to Oberammergau to witness the event.

This article aims at presenting the historical background of the performance, at covering the staging of the Play, the cast, the music, the people contributing to the performance, as well as at introducing the village itself as an exemplary community of harmony, in terms of natural environment, social and economical achievement through the engagement in the Play.

On the other hand, here is an opportunity for people of another faith to find some answer to the question : "Why has the figure of Jesus Christ nailed on the Cross been such an important symbol of Christianity and indeed the bond among the Christians? ".

The Oberammergau Passion Play has reached its religious commitment through an outstanding artistic and musical performance. The Play not only perpetuates our inner search to understand the meaning of life and death but also allows non-christians to rethink about their own belief and their attitude towards it.

การแสดงคริสตนาฏกรรม ที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในเยอรมนี¹

ไซดริส โกวิทวัฒนพงศ์

เหตุการณ์ในบั้นปลายชีวิตของพระเยซูเป็นเนื้อหาของศิลปะมาไม่ต่ำกว่าสองพันปีแล้ว ปรากฏแสดงไว้ในศิลปะตะวันตกทุกรูปแบบ เช่นในจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะการทำการะจกสี เนมิตศิลป์ต่างๆ การสร้างโบสถ์หรือวัด เพื่ออุทิศให้พระเจ้าก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่แสดงจิตศรัทธาอันแก่กล้า หรือการจัดกระบวนการในสัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์ (the Holy Week)² ที่แสดงจิตสำนึกบาปและรู้คุณต่อพระเจ้า การแสดงละครคริสตนาฏกรรมเป็นศิลปะอีกประเภทหนึ่งเพื่อจุดหมายเดียวกันนี้และเคยมีมานานแล้วเช่นกัน มิได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในศตวรรษที่สิบเจ็ดที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกา (Oberammergau)

¹ คริสตนาฏกรรมในที่นี้หมายถึง Passion Play หรือ Passionsspiele [ปาซ็อนนสปิลเล] ในภาษาเยอรมัน ที่มาจากคำละตินว่า passio แปลว่า ทุกข์ทรมาน ในบริบทของคริสต์ศาสนา เขียนด้วยอักษร P ตัวใหญ่ มีความหมายรวมถึงการทรมาน การตรึงบนไม้กางเขนและการตายของพระเยซู ในภาษาอังกฤษบางทีก็ใช้คำ the Play สั้นๆเมื่อหมายถึงการแสดงคริสตนาฏกรรม ความหมายของคำ passion ที่ใช้กันทั่วไปในปัจจุบันหมายถึงอารมณ์รุนแรงที่ควบคุมไม่ได้ยาก หรือค้นหาในความใคร่ หรือความกระตือรือร้นอย่างแรงที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คำละติน passio ก็เป็นฐานของคำ patient (ผู้ป่วย) ในภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส ที่เก็บนัยของความทุกข์ทรมานจากคำละตินเดิมไว้

² สัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์ในปฏิทินคริสต์ศาสนา คือสัปดาห์สุดท้ายก่อนวันอีสเตอร์ (Easter) ซึ่งตรงกับปลายฤดูหนาวและต้นฤดูใบไม้ผลิ พิธีรำลึกถึงพระเยซูเริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์ก่อนวันอีสเตอร์ (เรียกกันว่า Palm Sunday) เพื่อรำลึกถึงวันที่พระเยซูเข้าเมืองเยรูซาเล็ม ตามด้วยวันพฤหัสบดี (เรียกว่า Maundy Thursday) เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์หลายเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนที่พระเยซูจะถูกจับ เช่นการไปที่เขามะกอกแก้สเชอมาณี การรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย การ

เนื้อหาที่ปรากฏในศิลปะประเภทต่างๆ ก็คงที่ โดยเฉพาะเน้นตั้งแต่ตอน พระเยซูเข้าเมืองเยรูซาเล็ม ออกสั่งสอนและช่วยเหลือเยยวยาคนเจ็บคนป่วย ถูกจับ ถูกทรมาน ถูกพิพากษา ถูกตรึงบนไม้กางเขน และการฟื้นคืนชีวิต ในพิธีมิสซาที่มีทุกวันตลอดสัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์ตามวัดคริสต์ต่างๆ พระนักบวชผู้ประกอบพิธีจะอ่านเรื่องราวเหตุการณ์ตอนต่างๆ เหล่านี้ให้ฟังจากคัมภีร์และแทรกบทสอน บทอธิบายขยายความของผู้พูด พร้อมทั้งเชิญชวนคริสต์ศาสนิกชนให้คิดตรึกตรองตามไปด้วยเพื่อกระชับจิตศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้า

การบนบานต่อพระเจ้าหรือการปาวารนาตัวว่าจะทดแทนบุญคุณหากทุกสิ่งเป็นไปตามที่ตนขอ (ในศาสนาอื่นใดก็เช่นกัน) มิใช่เป็นเรื่องแปลกที่เพิ่งทำกัน ในยุคศตวรรษที่สิบเจ็ดนั้น สิ่งที่ทำให้การแสดงของชาวบ้านโอบารามากา เด่น และพิเศษเหนือการแสดงอื่นใดแบบใด คือความต่อเนื่องของการปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่ได้ให้ไว้ต่อพระเจ้า ไม่ว่าจะในยามยากเพียงใด ในยามที่หมู่บ้านตกอยู่ใต้อาณัติของพวกทหาร หรือในยามที่มีการประท้วงต่อต้านศาสนาก็ตาม แม้จะขลุกขลักเลื่อนวันเวลาไปบ้าง หรือหยุดชะงักไปชั่วคราวเพราะความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นระหว่างสงครามโลกเป็นต้น ชาวบ้านนี้ก็ได้พยายามจัดการแสดงให้ได้อย่างต่อเนื่องสืบมาจนถึงทุกวันนี้ นับได้ 376 ปี ความตั้งใจที่จะธำรง

สถาปนาพิธีศีลมหาสนิท) ต่อด้วยวันศุกร์ (ที่เรียกว่า Good Friday) เพื่อรำลึกถึงการที่พระเยซูถูกจับ ถูกตัดสินโทษ ถูกตรึงบนไม้กางเขน และการตายของพระองค์ ส่วนในวันเสาร์ก่อนวันอีสเตอร์ (หรือ Holy Saturday) ก็เพื่อรำลึกถึงพระเยซูผู้ตายแน่วในสุสาน และจบลงด้วยวันอีสเตอร์ (หรือ Holy Sunday) ซึ่งถือเป็นวันที่พระเยซูฟื้นคืนชีพ เป็นวันเริ่มต้นของฤดูใบไม้ผลิที่ทุกอย่างเกิดใหม่สดสวย การจัดพิธีรำลึกเหตุการณ์ต่างๆ ทำกันในวันวัด ตามโรงเรียน มักจัดกิจกรรมในวัน Palm Sunday และหรือวันอีสเตอร์ให้เด็กๆ ได้ร่วมสนุกกัน หลายประเทศจัดกระบวนแห่ไปในเมือง แห่รูปปั้นของพระเยซูและพระแม่มารีที่ชาวเมืองเคารพบูชาไปตามถนนในเมือง ประชาชนรุมกันเข้าไปแตะต้องรูปปั้น วางดอกไม้ ผู้ร่วมกระบวนแห่เช่นในสเปน โดยเฉพาะ ทံข้าวปิดหน้าปิดตาตั้งแต่หัวจรดเท้า เปิดโหว่เฉพาะตรงดวงตา เป็นการแต่งตัวของผู้รู้สำนึกบาป การเดินเข้ากระบวนเหมือนการสารภาพบาปการทรมานตนเองหรือการประจานตนเอง (สัปดาห์ศักดิ์สิทธิ์ของสเปนเรียกว่า เซมานา ซานตา - Semana Santa ที่เราได้เห็นการถ่ายทอดเป็นข่าวสั้นๆ ในโทรทัศน์

รักษาและสืบทอดคำปณิญาอย่างไม่ลดละนี้เองที่ทำให้การแสดงคริสตนาฏกรรมของโอบาราม่าเกา เป็นที่กล่าวขวัญกันอย่างแพร่หลายมาตั้งแต่ศตวรรษที่สิบเจ็ดและรู้ไปทั่วโลก จนในที่สุดเมื่อกล่าวถึงหมู่บ้านโอบาราม่าเกา ทุกคนก็ถึงการแสดงคริสตนาฏกรรมอย่างแยกกันมิได้

บทความนี้ต้องการนำการแสดงคริสตนาฏกรรมมาตีแผ่เพื่อให้เราเข้าใจกระบวนการของชุมชนเล็กๆชุมชนหนึ่งในเยอรมนี ที่ได้ยกระดับความรู้สำนึกในบุญคุณ ขึ้นเป็นชนบประเพณีของชาวบ้าน และทำให้การแสดงของพวกเขากลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญระดับประเทศไปจนถึงระดับโลก ในมุมมองของผู้ชมต่างศาสนา การแสดงคริสตนาฏกรรมของหมู่บ้านนี้ นับเป็นความสำเร็จน่าชมเชยทั้งในแง่สังคม แง่ศิลปะการแสดง และแง่ของความศรัทธาต่อศาสนา

1. ทำไมจึงมีการจัดแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาราม่าเกา

การจัดแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาราม่าเกา มีต้นเหตุความเป็นมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่สิบเจ็ด ยุโรปในยุคนั้น เกิดสงครามสามสิบปี (1618-1648)³ ที่ส่งผลกระทบต่อทุกหัวระแหง ในเบื้องต้นเป็นข้อพิพาททางศาสนา ระหว่างกลุ่มคนที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์กับกลุ่มที่นับถือนิกายโรมันคาทอลิก ข้อพิพาทนี้สืบเนื่องมานานกว่าหนึ่งศตวรรษตั้งแต่เกิดการปฏิรูปศาสนาขึ้นในปี 1537 แต่ทั้งสองนิกายยังคงไม่ลงรอยกัน ประเทศอื่นๆก็เข้าร่วมฝ่ายโปรเตสแตนต์บ้าง ฝ่ายคาทอลิกบ้าง จึงกลายเป็นสงครามที่แผ้วถางกว้างครอบคลุมยุโรปเกือบทั้งทวีป สงครามที่ยืดเยื้อยาวนานเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดข้าวยากหามาแพง ตามด้วยโรคระบาดที่แพร่ระบาดออกไปทั่วยุโรปอย่างรวดเร็วราวไฟป่า ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปี 1631 สงครามที่ไบร์เทินเฟล

³ สงครามสามสิบปี (1618-1648) เป็นสงครามที่สลับซับซ้อนมากที่เริ่มขึ้นในดินแดนที่เป็นเยอรมนีปัจจุบัน และแผ่กระจายออกไปทั่วยุโรป มิได้มีสาเหตุใดสาเหตุเดียวแต่วิวัฒนาการจากสาเหตุทางศาสนาจนในที่สุดรวมไปถึงการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นระหว่างราชวงศ์ฮับส์บูร์กกับราชวงศ์บูร์บง การเมือง การล่าอาณานิคม เศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบจากสงครามสามสิบปีนี้เป็นกลไกสร้างและหล่อหลอมรัฐใหม่แคว้นใหม่จนเป็นประเทศใหม่ๆที่เกิดขึ้นในยุโรป

(Breitenfeld)⁴ ฝ่ายโปรเตสแตนต์มีชัยชนะเป็นครั้งแรก หลังจากที่ถูกฝ่ายคาทอลิกประหารประหารเรื่อยมา และได้เข้ายึดเมืองวูร์ซบูร์ก(Würzburg) และเมืองมิวนิก บาวาเรียทั้งแคว้นถูกพวกทหารเข้ารุกราน ความอึดอัดขัดสนทำให้กองทหารมิได้รับการเลี้ยงดูหรือมิได้รับเงินค่าจ้าง จึงกลายเป็นทหารโจรเข้าแย่งชิงทรัพย์สินของประชาชนและกระทำชำเราต่อสตรีชาวเมืองในทุกแห่งที่พวกทหารไปถึง ทหารโจรเหล่านั้นกลายเป็นตัวพาหะแพร่เชื้อโรคที่ระบาดคร่าชีวิตคนไปเป็นจำนวนมาก เฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้ของเยอรมนีผู้คนเสียชีวิตไปมากกว่าหนึ่งล้านคน ชาวบ้านโอบารามาเกาได้พยายามต่อสู้ปกป้องตนให้พ้นภัยโรคร้ายไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพราะสถานที่ตั้งเอื้ออำนวยต่อการปิดหมู่บ้านตัดขาดออกจากถิ่นอื่นๆ เนื่องจากมีภูเขาล้อมรอบโดยตลอด และการสัญจรผ่านเข้าออกหมู่บ้านนี้ทำได้เฉพาะในเดือนที่อากาศร้อนเท่านั้น นอกจากนี้ชาวบ้านได้กำหนดกฎเกณฑ์ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการห้ามคนแปลกถิ่นเข้าหมู่บ้านและห้ามคนในหมู่บ้านออกไป เช่นนี้ทำให้หมู่บ้านนี้เป็นเขตปลอดโรคระบาด จนเมื่อชาวบ้านคนหนึ่งชื่อ กัสปาร์ ชิซลาร์ (Gaspard Schisler) ผู้ได้จากไปทำงานที่เมืองเอสเชินโลเฮ (Eschenlohe) ที่อยู่ไม่ห่างจากหมู่บ้านโอบารามาเกา หมู่บ้านนั้นกำลังถูกระบาดคุกคาม เขาได้แอบแฝงตัวพันสายตาของพวกทหารยามกลับเข้าหมู่บ้านในยามราตรีเพื่อพบกับครอบครัวตนที่มิได้ย้ายตามไป โดยหารู้ไม่ว่า เขากลายเป็นผู้นำโรคระบาดมาสู่ภรรยาและลูกๆ ตัวเขาเองก็ตายเพราะโรค ภายในเวลาเพียงไม่กี่เดือนชาวบ้านโอบารามาเกา เสียชีวิตไปทั้งหมด 84 คน

ในยุคนั้น คนยังไม่เข้าใจสาเหตุความเป็นมาของโรคและเชื้อโรคโดยเฉพาะเรื่องกาฬโรค ความไม่รู้ทำให้เล่าลือไปต่างๆ นานา เป็นจินตนาการของคนที่ไม่หาคำอธิบายเหตุการณ์เขย่าขวัญประหลาดต่างๆ หลายคนสรุปว่าทั้งหมดนี้เป็น การลงโทษจากพระเจ้า สมควรที่ชาวบ้านจะร่วมมือกันทำพิธีกรรมและแสดง

⁴ ดูรายละเอียดได้ที่ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/78733/Battle-of-Breitenfeld>

จิตศรัทธาอันแก่กล้าในพระเจ้า อาจทำให้พระเจ้าคล้ายพระพิโรธลง ดังนั้นในเดือนกรกฎาคม ปี 1633 สมาชิกของหมู่บ้านโอบาร์รามเกาประกาศเรียกให้ชาวบ้านมารวมกันที่วัด และร่วมกันทำปฏิญญาสาบานต่อหน้าไม้กางเขนที่วัด ประจำหมู่บ้านว่า หากพระเจ้าช่วยให้พวกเขาพ้นภัยจากโรคระบาด ทุกสิบปี พวกเขาจะร่วมกันแสดงฉากชีวิตตอนสุดท้ายของพระเยซูผู้ถูกตรึงบนไม้กางเขนจนสิ้นใจบนไม้กางเขน⁵ โรคภัยยุติลง ชาวบ้านจัดการแสดงคริสตนาฏกรรมครั้งแรกในปีถัดมา (1634) และหลังจากนั้นทุกสิบปี⁶

2. แนะนำหมู่บ้านและชาวบ้านโอบาร์รามเกา

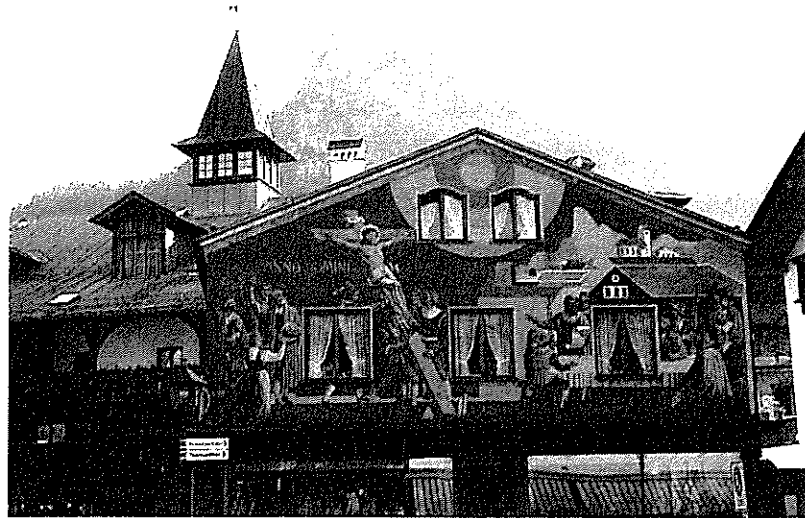
โอบาร์รามเกา (Oberammergau ชื่อเมืองมาจากการรวมคำ ober... ต้นน้ำอามาร์ ที่แปลว่า “เหนือ” เข้ากับคำ ammergau ที่มาจากชื่อแม่น้ำ Ammer (แปลว่า น้ำ) และ gau (แปลว่า ถิ่น, ย่าน) รวมกันหมายถึงหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ต้นน้ำอามาร์)⁷ หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่เหนือระดับน้ำทะเลราว 762 เมตร มองไปทิศทางใดเห็นเนินเขาเทือกเขา จึงอยู่ในอ้อมอกของเทือกเขาแอลป์ ภูเขาที่เด่นที่สุดมีสองลูกคือภูเขาลาบาร์ (Laber) สูง 1683 เมตรอยู่ทางทิศตะวันออกจากหมู่บ้านสามารถขึ้นกระเช้าไฟฟ้าไปถึงยอดเขาได้ ที่นั่นเห็นทิวทัศน์ของทั้ง

⁵ คำสาบานตน ที่จัดทำขึ้นที่วัดประจำหมู่บ้านโดยคณะสงฆ์ของหมู่บ้านที่ประกอบด้วยสมาชิกชุมชน รวมกันรู้จักกันในนามว่า “Six and Twelve Parish Councillors”

⁶ เมื่อดูตัวเลขปี 1634 อาจทำให้สงสัยว่า หากการแสดงมีทุกสิบปี ทำไมมีการแสดงในปี 1871 แล้วต่อมาเป็นปีที่จบลงด้วยเลขศูนย์ เช่น ปี 1990, 2000, 2010 เรื่องมีอยู่ว่าในปี 1680 คณะผู้จัดเกิดเห็นตรงกันว่า การแสดงแต่ละครั้งน่าจะให้ตรงกับปีแรกของแต่ละทศวรรษ เพื่อให้เป็นไปตามนี้ จึงมีการเลื่อนการแสดงขึ้นไปล่วงหน้าสี่ปี ตั้งแต่ปี 1680 ซึ่งเป็นการแสดงครั้งที่หก แล้วต่อไปเป็น 1690, 1700 เรื่อยลงมาถึงปัจจุบัน ส่วนปีที่ลงท้ายด้วยเลขอื่น ๆ นั้น เพราะมีเหตุให้งดและเลื่อนถัดไปปีหนึ่งเช่น สงคราม (1871) หรือมีการจัดแสดงรอบพิเศษฉลองการสิ้นสุดของสงครามโปเลียน (1815) หรือเพื่อฉลองครบรอบสามร้อยปีของปฏิญญาการแสดงคริสตนาฏกรรม (1934) เป็นต้น

⁷ Ammer เป็นแม่น้ำสายเล็กๆ ในแคว้น Baden Württemberg ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเยอรมนี เป็นแม่น้ำสายหนึ่งที่ไหลลงสู่แม่น้ำ Neckar ที่เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำไรน์ (เขียนในภาษาเยอรมันเป็น Rhein อ่านว่า /ไรน/ ส่วน Rhine สะกดแบบอังกฤษ)

เมืองและภูเขาที่ล้อมรอบ ในฤดูหนาวผู้คนนิยมไปเล่นสกีกันที่นั่น และภูเขาโคเฟล (Kofel) สูง 1365.5 เมตร จากหมู่บ้านเราสามารถมองเห็นไม้กางเขนปีกบนยอดเขาได้ชัดเจน อยู่ทางทิศใต้ ลักษณะยอดเขาลูกนี้กลายเป็นเอกลักษณ์เด่นเหมือน “ลายเซ็น” บนฟ้าที่ขึ้นบอกตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้าน⁸

1) อาคารหลังนี้ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน เห็นยอดเขาโคเฟล (Kofel) สูงเด่นอยู่ด้านหลัง มีจิตรกรรมเฟรสโก (Lüftmalerei) ประดับบนกำแพงด้านนอกของอาคารเต็มทั้งพื้นที่ ภาพที่เห็นนี้ด้านขวาเห็นยอดเขา Kofel หอระฆังของวัดประจำหมู่บ้านและหลังคาบ้าน กลุ่มชาวบ้านมารวมกันปรึกษาหารือ คนหนึ่งมือชี้ไปทางซ้าย ทางซ้ายสุดของเฟรสโก ห้าคนชูมือแสดงความเห็นด้วย มีคำจารึกว่า Anno Domini 1633 (หมายถึงปีคริสต์ศักราชที่ 1633) ถัดมาเป็นภาพพระเยซูบนไม้กางเขนที่หลายคนช่วยกันยกขึ้นตั้ง สื่อความหมายของการจัดแสดงคริสต์นาฏกรรม เฟรสโกนี้จึงเหมือนบทสรุปความเป็นมาของการจัดการแสดงคริสต์นาฏกรรมของหมู่บ้าน Oberammergau

⁸ ในสมัยก่อน เทศกาลต่างๆมักจัดกันบนเนินลาดของภูเขาลูกนี้ เช่นงานฉลองวันครบรอบวันประสูติของพระเจ้าลูตวิกที่สอง (Ludwig II, 1845-1886. กษัตริย์แห่งบาวาเรียที่ชาวโลกจดจำได้เป็นพิเศษในฐานะของกษัตริย์ผู้รักและส่งเสริมศิลปะทุกแขนง โดยเฉพาะวรรณกรรม จิตรกรรม ดนตรีและอุปรากร กับสถาปัตยกรรม เช่นทรงให้สร้างปราสาทพระราชวังจำนวนมาก ที่รู้จักกันดีเช่นปราสาทนอยชวานสไตน์-Neuschwanstein ทรงเป็นผู้อุปถัมภ์นักประพันธ์ดนตรี ริชาร์ด วากเนอร์-Richard Wagner เป็นต้น)

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามากาในเยอรมนี

ชื่อหมู่บ้านนี้ปรากฏในจารึกโบราณปี 1150 นักโบราณคดีพบหลักฐานว่าชาวเคลต์ (Celts) เคยตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่น ในยุคโรมัน เมืองนี้ก็อยู่บนเส้นทางการค้าที่ทอดเชื่อมเมืองเวโรนา (Verona) ในอิตาลีกับเมือง เอาสบูร์ก (Augsburg) ในเยอรมนี และโดยเฉพาะเมื่อมีการสถาปนาอารามนักบวชขึ้นที่เมืองเอ็ดทาล (Ettal)⁹ และกำหนดเส้นทางค้าขายเวนิส-เอาสบูร์ก (Venice-Augsburg) ในปี 1330 จึงเป็นจุดก้าวกระโดดของหมู่บ้านโอบารามากา ที่กลายเป็นทางพักและทางผ่านของพ่อค้าทั้งหลาย เมืองเอ็ดทาลเป็นศูนย์จาริกแสวงบุญในยุคกลางศูนย์หนึ่งและเป็นศูนย์ขายไม้แกะสลักที่ทำเป็นรูปไม้กางเขนและรูปอื่นๆที่มีคนซื้อกันมากในยุคนั้น อยู่ห่างจากหมู่บ้านโอบารามากาเพียง 3.2 กิโลเมตรเท่านั้น ทำให้ชาวบ้านโอบารามากาส่งงานไม้แกะสลักไปขายที่เอ็ดทาล งานไม้แกะสลักของหมู่บ้านจึงเป็นงานทำเงินสำคัญของชาวบ้านนี้ ทดแทนการเพาะปลูกที่ไม่ได้ผลเพราะสภาพภูมิประเทศไม่อำนวย ในปี 1333 หมู่บ้านได้รับเอกสิทธิ์ในการเป็นผู้นำส่งสินค้าบนเส้นทางที่เรียกว่า ร็อตตสตราซ (Rottstrasse)

⁹ เอ็ดทาล(Ettal) เป็นเมืองเล็กๆอยู่ห่างจากหมู่บ้านโอบารามากา ราว 3.2 กิโลเมตร จักรพรรดิ Ludwig IV แห่งบาวาเรียเป็นผู้สถาปนาอารามนักบวชคิเบเนดิกตินขึ้นที่นั่นในปี 1330 ต่อมาในปี 1370 มีการก่อสร้างวัดใหม่เพิ่มเข้าไปและอุทิศแด่พระแม่มารี สถาปัตยกรรมที่นั่นเดิมเป็นแบบกอธิค แต่หลังจากการบูรณะปฏิสังขรณ์ติดต่อกันมาตั้งแต่ศตวรรษที่สิบแปด กลายเป็นวัดแบบบาร็อก อารามนักบวชนี้ยังเป็นที่ผลิตเหล้าและเบียร์ที่เหล่านักบวชทำกันเองที่นั่นตั้งแต่ยุคกลาง และได้กลายเป็นสินค้านำรายได้มาทำนุบำรุงศาสนาและอารามที่ตั้งของอารามและของเมืองนี้สวยงามน่าทึ่งเพราะอยู่ในหุบเขาแอลป์นั่นเอง อารามที่เอ็ดทาลนี้เป็นศูนย์การเรียนการสอนสำหรับชุมชนในแถบบาวาเรียนี้ เด็กๆในหมู่บ้านโอบารามากา เมื่อจบจากโรงเรียนในหมู่บ้านก็ไปเรียนต่อณสำนักเรียนที่เอ็ดทาล และประสบความสำเร็จในชีวิตในแขนงต่างๆ บ้างกลับไปเป็นครูสอนหนังสือที่หมู่บ้าน ปัจจุบันยังมีสถาบันการเรียนการสอนที่นั่นอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง ความสำคัญของเมืองเอ็ดทาล เพิ่มขึ้นตามลำดับจนได้เป็นเมืองศูนย์กลางศูนย์หนึ่ง ชาวบ้านโอบารามากา ได้ฝึกงานแกะสลักจากที่นี่ เพราะงานไม้แกะสลักเริ่มขึ้นจากที่นี่ เพื่อประดับตกแต่งอารามวัด เมื่อชาวบ้านทำงานไม้ขึ้นได้สำเร็จก็มักส่งไปรวมกันที่นั่นเพื่อขายแก่เมืองอื่นๆ เมืองเอ็ดทาลจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับหมู่บ้าน โอบารามากา ในแบบของวัดแม่ผู้อุปถัมภ์

ระหว่างเมืองพาร์เท็นكيرเคิน (Partenkirchen) และโอบาร์ามาเกา ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น และยังเท่ากับว่าหมู่บ้านนี้ถูกยกขึ้นเป็นเอกเทศในตลาดโลก ได้ช่วยให้งานไม้แกะสลักของหมู่บ้านแพร่ออกไปทุกทิศ ชาวบ้านก็มีโอกาสรับรู้แนวโน้มใหม่ๆ ของลูกค้านานาชาติด้วย ที่ตั้งอันวิเศษนี้ทำให้เป็นที่หมายปองของชนกลุ่มต่างๆ ตลอดมา โอบาร์ามาเกาจึงตกอยู่ในมือของเจ้าผู้ครองที่เปลี่ยนไปหลายต่อหลายคนตลอดหลายศตวรรษ ช่วงที่โดดเด่นที่สุดของหมู่บ้าน คือ เมื่อถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนในปกครองของดยุคแห่งบาวาเรีย (Bavaria ในภาษาอังกฤษ และ Bayern [บาย-อัน] ในภาษาเยอรมัน)

รายได้จากการบริการด้านคมนาคมและที่พักอาศัยให้กับผู้สัญจรผ่านเข้าออกหมู่บ้านนี้ ทำให้ชาวบ้านพอมีอันจะกินอย่างสุขสบายพอตัว ยกเว้นในช่วงฤดูหนาวเท่านั้นเมื่อหิมะตกปกคลุมทำให้การเดินทางไม่สะดวก ชาวบ้านออกไปไหนไม่ได้ไกล ฤดูหนาวจึงเป็นช่วงคนว่างงาน ไม่มีรายได้ แต่ชาวบ้านก็สร้างงานประเภทใหม่ขึ้นทำระหว่างฤดูหนาว นั่นคือการแกะสลักไม้ การแกะสลักไม้ที่นั่นปรากฏระบุไว้ในจารึกยุคกลางตั้งแต่ปี ค.ศ. 1111 ว่าบาทหลวงจากเมืองโรเทินบูค (Rottenbuch) ได้นำงานฝีมือเป็นไม้แกะสลักรูปลักษณะของสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน จากหมู่บ้านอัมมาเกา (Ammergau หมู่บ้านลุ่มแม่น้ำ Ammer) ติดตัวไปยังดินแดนแบร์ทส์ก้าเดิน (Berchtesgaden) ยังมีบันทึกนักท่องเที่ยวชาวฟลอเรนซ์ชื่อ ฟรันเชสโก เว็ตตอรี (Francesco Vettori, 1508) ที่ระบุว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ แกะสลักไม้กางเขน ฝีมืองามประณีต เพื่อนำไปขายในถิ่นอื่นๆ ในปี 1563 ช่างแกะสลักของหมู่บ้านได้รับตราตั้งจากเจ้าอาวาสแห่งเมืองเอ็ดทัลที่เป็นเหมือนรหัสหรือโลโก้เฉพาะสำหรับงานฝีมือของหมู่บ้านนี้ ทั้งได้ออกบัญญัติระบุว่า ลูกหลานแท้ๆ ของนายช่างไม้แกะสลักเท่านั้น ที่มีสิทธิ์เรียนและค้าขายงานไม้แกะสลัก ต่อมาในปี 1681 มีบัญญัติออกใหม่อนุญาตให้ชาวบ้านโอบาร์ามาเกา มีสิทธิ์เรียนและสอนการแกะสลักไม้ ซึ่งเท่ากับยอมรับและประกาศยกระดับฝีมือความชำนาญของชาวบ้านนี้

สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นไม้แกะสลักในตอนแรกเป็นรูปลักษณะของสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านก่อนอื่นใด แล้วจึงเพิ่มรูปลักษณะแบบอื่นๆ เข้าไปตามค่านิยมของ

ชาวบ้าน โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 1760 ช่างแกะเริ่มประดิษฐ์รูปลักษณะทั้งหลายที่ประกอบฉากการเกิดของพระเยซูในคอกวัว (Weihnachtskrippe หรือ Christmas Crib) นอกจากโจเซฟ พระแม่มาเรีย พระเยชูองค์น้อย ยังมีชาวบ้านสัตว์เลี้ยงและสามกษัตริย์ผู้เดินทางไปคารวะชื่นชมและเทวทูตแบบต่างๆ เช่น เทวทูตนักดนตรีเป็นต้น ก่อนหน้านั้นสิ่งประดับชุดกำเนิดพระเยซูสำหรับเทศกาลคริสต์มาสมักทำจากกระดาษและผ้าเป็นสำคัญ ชุดไม้แกะเนื้อหานี้พัฒนาต่อมา มีการแทรกเหตุการณ์อื่นๆเข้าไปข้างเคียงพร้อมรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆที่เพิ่มเข้าไปในฉาก แล้วแต่ว่าฉากประดับนี้จะไปตั้งบนพื้นที่กว้างใหญ่เพียงใด ถ้าไปประดับที่วัด จะเป็นมุมหนึ่งในวัด บนพื้นที่ใหญ่ ตั้งวางกันบนพื้นเลย รูปลักษณะที่ประดิษฐ์ขึ้นจึงต้องขยายขนาดตามไปด้วยเพื่อให้สมมาตรกับพื้นที่ เล่ากันว่างานเนรมิตชุดกำเนิดพระเยซูสำหรับประดับวัดประจำหมู่บ้านที่ใช้เวลาทำถึงร้อยปีนั้น งามประณีตและวิจิตรพิสดารมาก จนพระเจ้าลูทวิกที่สอง (Ludwig II) ต้องเสด็จไปชมที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในปี 1872 และทรงพอพระทัยมาก งานแกะชุดใหญ่นี้ต่อมาถูกย้ายไปตั้งประดิษฐานในพิพิธภัณฑ์ของหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้คนที่ผ่านมาได้เห็นและชื่นชมกันอย่างทั่วถึง

การแกะสลักไม้ได้กลายเป็นศิลปะที่ขึ้นหน้าขึ้นตาของหมู่บ้านโอบาร์มาเกา เป็นที่กล่าวขวัญนอกดินแดนภาคใต้ของเยอรมนีออกไปสู่นานาชาติประเทศ เริ่มจากการเป็นธุรกรรมภายในครอบครัว เป็นธุรกิจขนาดเล็กส่งขายแก่พ่อค้าในหมู่บ้าน หรือแก่ช่างแกะสลักด้วยกัน ผู้จะออก “แบกร่ขาย” ไปในถิ่นต่างๆ ด้วยการแบกผลผลิตรวมกันบนแคร่ไม้ที่จัดทำเหมือนเครื่องหลังแบบเป้ (kraxe) ไม่นานต่อมา เมื่อการค้าปลีกขยายตัวออกไป มีการก่อตั้งศูนย์รวมและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ขึ้นหลายแห่ง สร้างเป็นเครือข่ายการตลาดแบบใหม่ขึ้น แยกฝ่ายผลิตและฝ่ายขายปลีกออกจากกัน เกิดอาชีพพ่อค้าผู้นำผลผลิตออกไปเร่ขายในถิ่นอื่นๆทั่วยุโรป¹⁰แบบไปถึงหน้าบ้านเลยทีเดียว ตั้งแต่ศตวรรษที่สิบแปด งาน

¹⁰ ภาพพ่อค้าผู้แบกผลงานไม้แกะสลักรูปลักษณะต่างๆ ก็ได้กลายเป็นเนื้อหาหนึ่งของสิ่งแกะสลักของชาวบ้านนี้ด้วยเช่นกัน แสดงชัดเจนว่าพวกเขามีได้สัมผัสบาทของพ่อค้า “แบกร่” เหล่านี้ผู้มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ศิลปะและชื่อเสียงของชาวบ้านนี้

2) ภาพพ่อค้าแบกเร่ขายผลิตภัณฑ์งานไม้แกะสลัก เป็นเนื้อหาหนึ่งของงานไม้แกะสลักด้วย รูปปั้นไม้มีขนาดใหญ่เท่าคนจริงเลยทีเดียว ตั้งประดับอยู่หน้าร้านขายผลิตภัณฑ์งานไม้แกะสลักในหมู่บ้าน

ไม้แกะสลักของหมู่บ้านนี้มีขายออกไปทั่วโลกแล้ว ทั้งรูปไม้กางเขน (ชาวคริสต์มีไม้กางเขนประจำบ้านไม่น้อยกว่าสามสี่อันต่อครัวเรือน) รูปนักบุญ รูปประดับในฉากกำเนิดพระเยซู รูปเครื่องใช้ไม้สอยในครัวเรือน และของ

สะสมหรือของเล่นแบบต่างๆ งานไม้แกะสลักในปัจจุบันได้วิวัฒนาการพัฒนาขึ้นตามค่านิยมของแต่ละยุคสมัย เช่น ชายหนุ่มเล่นดนตรี ผู้หญิงกำลังวิดน้ำหรือเด็กๆ ในอิริยาบถต่างๆ มีทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย เล่นกัน อ่านหนังสือ เล่นดนตรี ร้องเพลง นอนหลับ ไปโรงเรียนเป็นต้น และยังมีรูปสัตว์ประเภทต่างๆ หรือรูปลักษณะอื่นๆ อีกมาก¹¹ ชาวเยอรมันยังนิยมซื้อรูปไม้จำหลักเป็นของขวัญวันเกิดแก่เด็กและลูกหลาน

¹¹ ประมาณหนึ่งเดือนก่อนคริสต์มาสในเยอรมนี ตามเมืองต่างๆ จะเปิดตลาดคริสต์มาสเพื่อให้ประชาชนไปเดินหาซื้อของประดับบ้านในเทศกาลแห่งครอบครัว ไปซื้อของขวัญที่จะมอบให้แก่กัน ตามชนบทที่มี ส่วนใหญ่เป็นสิ่งผลิตจากงานฝีมือ ที่ทำกันมาในช่วงฤดูหนาวหรือในยามว่าง ตลาดคริสต์มาสในเยอรมนีสืบทอดมาจากค่านิยมการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้และการใช้เวลาว่างในช่วงฤดูหนาวที่ทุกคนเก็บตัวไม่ไปไหนไกลหรือเตร็ดเตร่จนกลางดึก เป็นตลาดกลางแจ้งในจัตุรัสใหญ่ของแต่ละเมือง ตลาดเริ่มในตอนหัวค่ำ หลากสีสันจากแสงไฟและจากสรรพสิ่งที่ผู้ทำนำไปตั้งขาย เดินตลาดพิเศษเฉพาะเทศกาลแบบนี้สนุกสนานทีเดียว ผู้คนไปที่ตลาด ยิ้มแย้มแจ่มใสที่ได้เห็นของเล่นแบบต่างๆ เหมือนได้กลับเป็นเด็กอีกครั้งหนึ่ง มีสปิริตสูง สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นขึ้นได้ในความหนาวเย็นของอากาศเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคม ปัจจุบันมีสินค้าอุตสาหกรรมจากจีนเข้าไปด้วย

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในเยอรมนี

ในปัจจุบันมีนายช่างฝีมือที่เปิดบ้านให้คนเข้าไปชมการแกะสลักประจำวัน ที่เขาทำอยู่และสามารถซื้อผลงานของเขาได้เลยที่บ้าน ศิลปะการแกะสลักไม้ยังคงทำกันเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ แม้ว่าจำนวนศิลปินนักแกะสลักไม้ในหมู่บ้านได้ลดลงไปมาก เหลือประมาณห้าสิบคน แต่เมื่อเทียบจำนวนประชากรในหมู่บ้านที่มีราวห้าพันกว่าคนก็ยังไม่ถือว่าสำคัญอยู่ ในหมู่บ้าน (บนถนน Ludwig Lang Strasse) มีสถาบันรัฐเพื่อการเรียนการสอน จรรโลงและถ่ายทอดความรู้และพัฒนาฝีมือแก่อนุชนรุ่นต่อมา (เช่นที่ Pilatushaus โปรดดูต่อข้างล่างนี้) กิจกรรมที่ทำในระหว่างฤดูหนาว ได้กลายเป็นงานประจำ เป็นอาชีพ หรือเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์แนวคิดศิลปะแขนงนี้ต่อมาจนทุกวันนี้ และในที่สุดงานไม้แกะสลักเป็นเอกลักษณ์เฉพาะอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นบ้านของเยอรมนี

ไม้เป็นวัสดุชนิดเดียวในงานแกะสลักของศิลปินชาวบ้านโอบาร์มาเกา ใช้แต่ไม้สน (spruce) บางทีก็ใช้ไม้จากต้นโลม (Lime tree หรือในภาษาเยอรมันเรียกว่า ต้นลินเดน - linden) ไม้สองชนิดนี้มีลวดลายเนื้อไม้ที่แตกต่างจากเนื้อไม้อื่น ทำให้งานแกะสลักของถิ่นนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะผิดจากงานแกะสลักไม้อื่นๆที่ใช้ไม้โอ๊คหรือไม้อื่น ในแถบอื่นๆของประเทศ นายช่างใช้วัสดุแบบอื่น เข้าช่วยเช่นลวด โลหะ พลาสติก และเครื่องกลไกสมัยใหม่ ประกอบกันทำฐานไขว้ เป็นกล่องสี่เหลี่ยมหรือทรงกลม กลายเป็นกล่องดนตรีตามรสนิยมที่พัฒนาไปตามยุคสมัย เมื่อไปประเทศเยอรมนีจะเห็นร้านค้าที่ขาย “ของเล่น” แบบนี้โดยเฉพาะ เป็นของเล่นหรือของสะสมราคาแพงทีเดียว เป็นราคาของฝีมือบวกวิญญาณสำนักอันละเอียดอ่อนของศิลปินผู้ทำ ผลผลิตจากการแกะสลักที่เห็นกันตามร้านที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกา ย่อมมีคุณภาพและฝีมือแตกต่างกัน รวมทั้งที่มีผลผลิตแบบอุตสาหกรรมจากเอเชียที่ปะปนสอดแทรกในหมู่ช่างฝีมือแท้ๆของนายช่างชาวเมืองเอง

สิ่งแรกที่เตะตาผู้คนที่ผ่านเข้าไปในหมู่บ้านโอบาร์มาเกา ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองนี้นานมากน้อยเพียงใด คือจิตรกรรมเฟรสโกที่ประดับกำแพงอาคารบ้านเรือนในหมู่บ้านนี้ เป็นสิ่งดึงดูดสายตาจนเกือบจะเป็นเอกลักษณ์แบบหนึ่ง ในความเป็นจริงการประดับอาคารด้านนอกด้วยจิตรกรรมเฟรสโกแบบนี้ เห็นได้

ทั่วไปในแคว้นบาวาเรียและบางส่วนในแคว้นตีรอล (Tyrol) ของออสเตรีย แต่ที่พิเศษคือมีภาพเกี่ยวเนื่องกับคริสต์นาฏกรรมจำนวนมากว่า นอกเหนือจากภาพชีวิตชาวบ้านและภาพจากเทพนิยายพื้นบ้าน เฟรสโก้แบบนี้เรียกกันในภาษาเยอรมันว่า ลุฟท์มาเลอร์าย (Lüftmalerei ที่แปลได้ว่า จิตรกรรมในอากาศ) เทคนิคการเนรมิตเฟรสโก้แบบนี้เข้าใจว่ามาจากการประดับด้านหน้าอาคารในศิลปะบาโรกในประเทศอิตาลีและภาคใต้ของเยอรมนี¹² และเริ่มนิยมกันในแถบหุบเขาแอลป์ในศตวรรษที่สิบแปดเท่านั้น ในตอนนั้นพ่อค้าและนายช่างฝีมือผู้ร่ำรวยต้องการเสริมหน้าตาด้วยการประดับเฟรสโก้ด้านนอกของอาคารที่พักหรือร้านค้าให้ทุกคนได้เห็น ตัวอย่างเฟรสโก้ที่สวยงามเป็นพิเศษในหมู่บ้านนี้คือเฟรสโก้ที่ประดับอาคารพิลาตุสเฮาส์ (Pilatushaus) (โปรดดูในบทความข้างล่างนี้) โดยเฉพาะด้านที่ติดสวน เสนอภาพพิลาตกำลังตัดสินความกรณีพระเยซู

สุดทางถนนเคอนิก-ลูตวิก-ชตริช (König-Ludwig-Strasse) ในหมู่บ้านนี้มีเนินสูงที่เป็นที่ตั้งของประติมากรรมหินอ่อนขนาดใหญ่เล่าเหตุการณ์พระเยซูถูกตรึงบนไม้กางเขน มีอัครทูตจ้องเห็นและพระแม่มารีย์ยืนอยู่สองข้างไม้กางเขน (Kreuzigungsgruppe) ความสูงทั้งหมดคือ 12.192 เมตร เป็นอนุสาวรีย์หินอ่อนที่พระเจ้าลูตวิกที่สองทรงประทานให้แก่ชาวบ้านโอบาร์ามาเกา หลังจากที่พระองค์ได้เสด็จมาชมการแสดงคริสต์นาฏกรรมรอบพิเศษที่หมู่บ้านนี้ในปี 1871 การแสดงรอบพิเศษนี้เพื่อพระองค์โดยเฉพาะมิได้เป็นการแสดงปกติเพื่อชาวบ้านและสาธารณชน มีผู้ติดตามพระองค์ผู้เข้าชมการแสดงด้วยอีกสี่คนเท่านั้น พิธีเปิด

¹² การเรียกเฟรสโก้แบบนี้ในภาษาเยอรมันว่า ลุฟท์มาเลอร์าย (Lüftmalerei) นั้น ชาวบ้านโอบาร์ามาเกา จะพอใจกับคำอธิบายว่า มาจากชื่อบ้านหลังหนึ่งว่า Zum Lüftl ของ Johann Joseph Zwink (ผู้มีผลงานอยู่ในช่วงปี 1735-53) ผู้เป็นจิตรกรชั้นครู เขาได้ตกแต่งประดับอาคารในหมู่บ้านหลายแห่ง รวมทั้ง Pilatushaus การเนรมิตเฟรสโก้แบบนี้ เริ่มตั้งแต่การทาสีน้ำผสมสารเกลือแร่บางชนิดลงบนกำแพงที่เพิงฉาบปูนปลาสเตอร์สดๆเปียกๆอยู่ สีจะแห้งติดแน่นบนกำแพงปูนนั้นเลยและไม่ละลายน้ำอีก เทคนิคนี้เป็นกรรมวิธีหนึ่งของการสร้างภาพลวงตา (trompe d'oeil) ที่ทำให้ภาพวาดสองมิติดูเหมือนภาพสามมิติที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่า จึงลวงตาคนดู

อนุสาวรีย์นี้ทำที่หมู่บ้านในวันที่ 15 เดือนตุลาคมปี 1875 เพื่อฉลองวันคล้ายวันประสูติครบห้าสิบชันษาของพระมารดาของพระเจ้าลูตวิกที่สอง ในการทำอนุสาวรีย์ขนาดใหญ่นี้ขึ้นไปบนเนินเขา มิใช่เป็นเรื่องง่ายเลย พระองค์ได้ส่งรถม้าพิเศษที่ทรงเจาะจงให้สร้างเพื่อนำอนุสาวรีย์ขึ้นมายังหมู่บ้านและนำขึ้นไปประดิษฐานบนเนินเขา เกิดอุบัติเหตุรถม้าคว่ำและทับนายช่างจำหลักหินคนสำคัญกับนายช่างตัดหินเสียชีวิต มีผู้สังเกตว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นหลังจากที่พระองค์เสด็จมาที่หมู่บ้าน และทรงสั่งให้ถ่ายภาพฉากการแสดงคริสตนาฏกรรมไว้¹³

ในหมู่บ้านมีพิพิธภัณฑ์ (Oberammergau Museum) ที่ กีโด ลัง (Guido Lang, 1865-1921) เป็นผู้ให้สร้าง เขาเป็นผู้แทนจำหน่ายและเผยแพร่ผลงานแกะสลักของหมู่บ้านนี้ ได้จ้างสถาปนิกจากเมืองมิวนิก ชื่อฟรันซ เซล (Franz Zell) มาออกแบบและควบคุม พิพิธภัณฑ์นี้เปิดตั้งแต่เดือนพฤษภาคมปี 1910 และปี 2010 ครบรอบร้อยปีของการสถาปนาพิพิธภัณฑ์ อาคารพิพิธภัณฑ์จึงเป็นอาคารที่เก่าแก่ที่สุด สำคัญที่สุดและสวยที่สุดในประวัติศาสตร์ของแคว้นบาวเวเรีย การแกะสลักไม้ในหมู่บ้านก็ทำกันมากกว่าห้าร้อยปี ที่นี่จึงรวมผลงานไม้แกะสลักตั้งแต่ศตวรรษที่สิบเจ็ดเป็นต้นมา และรวมผลงานฝีมือชั้นครูแสดงไว้เป็นจำนวนมาก ผู้ไปชมจะได้เห็นงานฝีมือชั้นเยี่ยมเป็นรูปไม้กางเขนข้างรูปพระเยซู พระแม่มารีย์ นักบุญ ของเล่นเป็นไม้ทาสี เป็นกล่องเครื่องเย็บปักถักร้อย หรือเป็นสิ่งทับกระดาษที่แกะจากต้นไม้เมเปิลหรือจากต้นไม้อื่น รวมทั้งประติมากรรมไม้จำหลักสมัยใหม่เป็นต้น ทั้งหมดเป็นพยานหลักฐานของฝีมือและ

¹³ ฝ่ายจัดการแสดงได้บอกแก่ผู้เข้าชมด้วยจดหมายและด้วยวาจาก่อนการแสดงทุกครั้งและทูลรอบว่า ห้ามมิให้ถ่ายภาพใดๆทั้งสิ้นระหว่างการแสดง อาจเพื่อกระชับจิตสำนึกของผู้ดูว่านี่มิใช่การแสดงเพื่อความบันเทิง เป็นการแสดงเพื่อจุดมุ่งหมายของการก้ำบั้น จึงขอให้ผู้ชมเคารพเจตจำนงดังกล่าว ไม่มีการขู่ใดๆว่า ผู้ขัดขืนอาจประสบเคราะห์ วันที่ข้าพเจ้าไปชมนั้นไม่ปรากฏมีผู้ใดฝ่าฝืน แต่กรณีของพระเจ้าลูตวิกที่สองที่ทรงสั่งให้ถ่ายรูปจึงเป็นสิ่งเตือนใจอย่างหนึ่ง การแสดงนี้ไม่มีการถ่ายทำเพื่อจัดเป็นแผ่นซีดีออกจำหน่าย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงรุ่นไหนปีไหน ภาพที่เราดูได้จากพิพิธภัณฑ์การแสดงคริสตนาฏกรรม เป็นภาพของคณะผู้จัดทำเท่านั้น เข้าใจว่าถ่ายในขณะที่มีการซ้อมใหญ่

วิญญานสร้างสรรค์ของชาวบ้านโอบารามาเกา ดังกล่าวไว้ข้างต้น ประดิษฐานกรรมชุดกำเนิดพระเยซูที่งามวิจิตรประณีตของหมู่บ้านนี้อยู่ในห้องที่จัดเป็นพิเศษชั้นล่างของพิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์นี้เหมือนเอกสารด้านสังคมของหมู่บ้าน ชีวิตในหมู่บ้าน ชีวิตประจำวันของชาวบ้าน ระบบการค้าขายเป็นต้น และแน่นอนที่สุดพิพิธภัณฑ์นี้มีนิทรรศการประวัติการจัดแสดงคริสต์นาฏกรรม การพัฒนาบทละครพร้อมดนตรีประกอบ การเปลี่ยนแปลงในการจัดฉาก ในเครื่องแต่งกายของตัวละครในแต่ละยุค เป็นต้น พร้อมสำเนาบทละครฉบับปี 1662 ที่เป็นฉบับที่เก่าแก่ที่สุดที่เหลือตกทอดมา ในแต่ละโอกาสยังมีการจัดนิทรรศการผลงานด้านศิลปะของศิลปินปัจจุบันอีกด้วย

สถานที่อีกแห่งที่ต้องกล่าวถึง มีชื่อเรียกว่า ปิลาตุสเฮาส์ (Pilatushaus) และโดยเฉพาะเฟรสโกฝีมือของ ฟรันส์ เซอร์ฟ ฌวงค์ (Franz Seraph Zwink, 1748-1792) ผู้สืบสานงานเฟรสโกต่อจากบิดา J.J.Zwink ดังกล่าวในเชิงอรรถข้อ 12) ที่ประดับกำแพงของอาคารตั้งแต่ปี 1784 อาคารนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้การสอนศิลปะการแกะสลักไม้ของหมู่บ้านที่เป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองจากรัฐ ปีกหนึ่งของอาคารชั้นล่างเป็นห้องแกะสลักที่เปิดให้คนเข้าไปชมการทำงานของศิลปิน มีการเนรมิตงานฝีมือด้านอื่นด้วยเช่นจิตรกรรมประดับไม้ เป็นต้น ผู้เข้าชมจะได้เห็นฝีมือและเทคนิคของพวกเขาขณะทำงานอย่างใกล้ชิด ในอาคารมีนิทรรศการศิลปะจิตรกรรมหลังกระจก (Paintings behind Glass)¹⁴ ที่รวมวัตถุสะสมจากศิลปะด้านนี้ไว้ได้มากกว่าหนึ่งพันชิ้น โดยเฉพาะเมื่อโจฮัน คริส (Johann Krötz, 1858-1919) เจ้าของบริษัทกลั่นเบียร์ที่เมืองมูร์เนา (Murnau) ได้นำสมบัติสะสมที่เป็นงานจิตรกรรมหลังกระจกทั้งหมดมามอบให้ ในปี 1955

¹⁴ นอกจากด้านไม้แกะสลักแล้ว ยังมีผลงานกระจกเคลือบสี ที่เจาะจงเรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า verre églomisé ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษไว้ว่า world behind glass เป็นจิตรกรรมบนด้านหลังของกระจก กรรมวิธีนั้นเริ่มด้วยการแกะภาพลงบนด้านหลังของแผ่นกระจกแล้วใส่สีลงภาพตามจินตนาการบนด้านหน้าของกระจก กรรมวิธีนี้เริ่มขึ้นในศตวรรษที่สิบแปดที่มูร์เนา และ โอบารามาเกา ที่ได้กลายเป็นเนรมิตศิลป์อีกแบบหนึ่งที่วิวัฒนาการพัฒนาต่อกันมาบนดินแดนนั้น พิพิธภัณฑ์ใน ปิลาตุสเฮาส์ ได้สะสมผลงานด้านนี้ไว้จำนวนมาก

งานเนรมิตศิลป์เหล่านี้ทำขึ้นในหมู่บ้านโอบาราม่าเกาและในหมู่บ้านรอบๆทะเลสาบสต็อฟเฟิล (Staffel) ที่น่ารู้คือผลงานเหล่านี้เป็นที่สนใจของศิลปินเช่น วาสลีย์กันดินสกี (Wassily Kandinsky) และ ฟรันซ มาร์ก (Franz Marc) ผู้ได้นำเสนอตัวอย่างงานเนรมิตศิลป์จากที่นั่นจำนวนเก้าชิ้นลงพิมพ์ในหนังสือคู่มือแนะนำศิลปะแบบต่างๆเผยแพร่ไปทั่วเยอรมนี (Der Blaue Reiter หรือ The Blue Rider, ปี 1912)

เมื่อกล่าวถึงหมู่บ้าน ย่อมต้องรวมวัดประจำของหมู่บ้านด้วย เพราะวัดเคยเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน หอระฆังของวัดในชนบทที่อาจมองเห็นได้ไกลๆจากหน้าต่างรถไฟที่วิ่งข้ามเมือง ชื่อบอกว่าที่นั่นมีหมู่บ้าน เป็นจุดรวมจิตสำนึกของชุมชนหนึ่ง วัดประจำหมู่บ้านที่นั่นก็เช่นกัน สร้างขึ้นในระหว่างปี 1736-1742 เป็นตัวอย่างที่งดงามตัวอย่างหนึ่งของศิลปะยุครีอ็อกโกโก¹⁵ ภายในวัดทาสีขาวประดับสีทอง ประกอบด้วยประติมากรรมไม้จำหลักฝีมือของชาวบ้านเอง รวมทั้งองค์ประกอบต่างๆ เช่น แท่นบูชา รูปปั้นทุกรูปหรือส่วนที่คิดว่าเป็นหินอ่อนนั้น แท้จริงเป็นงานไม้ทั้งสิ้น เพดานที่ประดับด้วยจิตรกรรมเฟรสโกก็เป็นฝีมือของศิลปินลูกบ้านโอบาราม่าเกาเอง ทั้งหมดรวมกันสร้างบรรยากาศที่สงบและสว่างโปร่งใส ในวัดมีไม้กางเขนบนแท่นบูชาด้านทิศใต้ เบื้องหน้าไม้กางเขนนี้เอง

¹⁵ วัดที่หมู่บ้านโอบาราม่าเกา ปรากฏกล่าวถึงในจารึกปี 1179 หมู่บ้านนี้ตั้งบนเส้นทางค้าสำคัญหลายเส้นที่เชื่อมเยอรมนีกับอิตาลีและกับเมืองต่างๆในหุบเขาแอลป์ ก่อนที่อาคารวัดจะเป็นแบบรีอ็อกโกโกที่เห็นในปัจจุบัน วัดได้ผ่านการปรับปรุงบูรณะและสร้างใหม่มาหลายต่อหลายครั้ง ตั้งแต่วัดอาคารไม้ทั้งหลังเหมือนวัดทั่วไปในต้นยุคกลางมาเป็นวัดก่อด้วยหินแบบโรมันเนสก์ในยุคกลาง ตามด้วยวัดแบบกอธิคจนถึงศตวรรษที่สิบแปด แต่ละแบบเสื่อมลงไปตามกาลเวลาจนสุดท้ายจะบูรณะปฏิสังขรณ์ได้ ในปี 1736 เหล่านักบวชและชาวบ้านได้ร่วมมือกันสร้างวัดใหม่ โดยมี Joseph Schmuzer เป็นหัวหน้าสถาปนิกกับลูกชาย Franz Xavier Schmuzer ผู้สร้างแท่นบูชาและเนรมิตงานปูนปั้น (stucco) ทั้งหมด ส่วนจิตรกรรมประดับแท่นบูชาและจิตรกรรมเฟรสโกเป็นผลงานของ Matthäus Günther จิตรกรรีอ็อกโกโกฝีมือเยี่ยมที่เป็นที่รู้จักกันดีในยุคนั้น กับจิตรกรลูกบ้านโอบาราม่าเกาเองชื่อ Franz Seraph Zwink ในวัดยังเก็บเอกสารระบายนามชาวบ้านโอบาราม่าเกาผู้เสียชีวิตเพราะโรคระบาด นับเป็นหลักฐานยืนยันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านนี้

3) วัดคาทอลิกหรือที่เรียกกันว่าวัดประจำหมู่บ้าน (St.Peter und Paul) ภายในตกแต่งตามศิลปะรีออคโกโก ให้สังเกตแท่นบูชาทางขวามือที่เห็นพระเยซูบนไม้กางเขน เบื้องหน้าไม้กางเขนนี้เอง ที่ชาวบ้านมารวมกันทำปฏิญญาต่อพระเจ้าในปี 1633 ว่าจะจัดการแสดงคริสต์นาฏกรรมหากหมู่บ้านพ้นจากภัยโรคระบาด

ที่ชาวบ้านไปรวมกันในปี 1633 สวดวิงวอนและบนบานต่อพระเจ้าในยามจนมุม (ดังได้กล่าวมาข้างบน) วัดนี้ชาวบ้านสร้างอุทิศแด่พระแม่มารีและนักบุญปีเตอร์ กับนักบุญปอลที่มาเป็นชื่อเรียกวัด (St.Peter und Paul) วัดนี้เป็นวัดโรมันคาทอลิก ในหมู่บ้านมีวัดโปรเตสแตนต์ (ชื่อในภาษาเยอรมันที่นั่นคือ Die Evangelisch-Lutherische Kreuzkirchengemeinde) อยู่ไม่ไกลจากโรงละคร เป็นวัดแบบเรียบง่ายกว่าเพราะดั้งเดิมเป็นบ้านชาวนา ผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ (ตามแนวของมาร์ติน ลูเธอร์) ก็ร่วมการแสดงและเล่นดนตรีในคริสต์นาฏกรรม ปี 2010 ด้วยเช่นกัน ดูเหมือนว่าชาวคาทอลิกกับโปรเตสแตนต์ในหมู่บ้านนี้อยู่เคียงข้างกันไปในความตั้งใจมุ่งมั่นเดียวกันที่จะจรรโลงการปฏิบัติตามคำที่ชาวบ้านในยุคศตวรรษที่สิบเจ็ดได้บนบานไว้ และรวมกันในจิตศรัทธาต่อศาสนาเดียวกัน

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาราม่าเกาในเยอรมนี

แม้ในหลักการปลีกย่อยจะแตกต่างกัน หมู่บ้านนี้นับเป็นตัวอย่างของชุมชนที่สามัคคีกลมเกลียวกันทั้งในยามทุกข์และในยามสงบ การจัดแสดงคริสตนาฏกรรมเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุด

3. โรงละคร

การปฏิรูปคริสต์ศาสนาคริสต์โรมันคาทอลิกในต้นยุคเนอเนสซ็องส์ เอื้ออำนวยให้จัดการแสดงคริสตนาฏกรรมที่สื่อความศรัทธาแก่กล้าในศาสนาที่น่าสังเกตคือระหว่างปี 1600-1650 มีการสร้างโรงละครเพื่อแสดงคริสตนาฏกรรมโดยเฉพาะในแคว้นบาวาเรียและบนดินแดนใกล้เคียง (ที่เป็นประเทศออสเตรียปัจจุบัน) สลึบแห่งและอีกสองร้อยห้าสิบแห่งในระหว่างปี 1650-1900 แต่ไม่มีการแสดง ณ ที่ใดที่จะมีความหมายมากเท่ากับที่จัดในหมู่บ้านโอบาราม่าเกา ดังได้อธิบายมาข้างต้น

ที่ตั้งโรงละครในปัจจุบันเป็นที่ตั้งเดียวกันมาตั้งแต่ปี 1830 โรงละครแห่งนี้มิได้เป็นโรงละครโรงแรกของหมู่บ้าน โรงแรกนั้นเป็นอาคารเรือนไม้ทั้งหลังแบบเรียบง่าย สร้างขึ้นเหนือพื้นที่ที่เป็นหลุมฝังศพของชาวบ้านที่เสียชีวิตด้วยโรคระบาด โรงแรกใช้เป็นที่จัดแสดงติดต่อกันมาถึงปี 1820 ระหว่างศตวรรษที่สิบเจ็ดสิบแปด มีการจัดฉาก การตกแต่งต่อเติม การเพิ่มกลไก ที่นั่งและวัสดุจำเป็นอย่างอื่น ๆ ถูกนำเข้าไปเพิ่มและปรับปรุงเรื่อยมาตามวิวัฒนาการด้านเทคนิค โดยเฉพาะในปี 1815 เมื่อ นิโกเลา อุมลือค (Nikolaus Umlach) บาทหลวงประจำหมู่บ้านได้ออกแบบเวทีการแสดงใหม่ จึงมีการโยกย้ายอะไรต่ออะไรในโรงละครครั้งใหญ่

การแสดงในปี 1830 ได้ไปจัดบนทุ่งหญ้าผืนกว้างใหญ่ด้านทิศเหนือของหมู่บ้าน ทุ่งหญ้านั้นจึงมีนามเรียกกันต่อมาว่าเป็น “ทุ่งหญ้าคริสตนาฏกรรม” ทุ่งหญ้านี้เองที่เป็นที่ตั้งของโรงละครที่เห็นในปัจจุบัน ในปี 1880 มีการขุดพื้นที่ตรงหน้าเวทีลงไปข้างล่าง เพื่อสร้างให้เป็นที่ตั้งของวงดนตรี เท่ากับว่าผู้ชมจะไม่เห็นนักดนตรีบนเวทีอีกต่อไป ในปี 1890 มีการสร้างหลังคาคลุมเหนือพื้นที่นั่งชมบางส่วน และในปี 1900 พื้นที่นั่งทั้งหมดมีหลังคาปกคลุมโดยมีโครงเหล็กสูงโค้ง

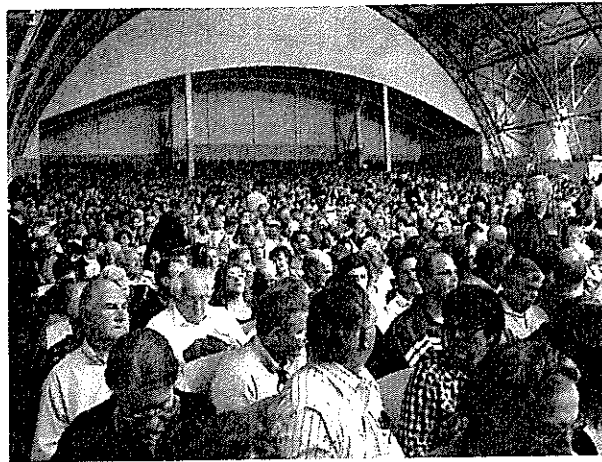

4) หน้าโรงละคร มีสระน้ำพร้อมประติมากรรมพระเยซูบนหลังลา(เข้าเมืองเยรูซาเล็ม) มีขอวากขึ้นในท่าประทานพร มีอัครทูตสิบสองคน (สัญลักษณ์ของผู้ยอมตายเพื่อจรรโลงความเชื่อแห่งตน) รูปปั้นพระเยซูตั้งกล่าวอยู่บนฐานที่เป็นหินก้อนใหญ่ มีรอยกรีดเป็นช่องในเนื้อหินเพื่อให้สายน้ำไหลลงในสระ ลักษณะของช่องทางน้ำแบบนี้โยงถึงบาดแผลบนตัวของพระเยซูอย่างชัดเจน ย้ำเตือนชาวคริสต์ว่า พระเยซูยอมหลังเลือดเพื่อช่วยชาวยิวไว้

5) ภาพเวทีแสดงคริสต์นาฏกรรม จากเว็บไซต์ของหมู่บ้านที่ <http://www.passion-play-oberammergau.com/> สถาปัตยกรรมเวทีเป็นแบบโรมันเรียบและสง่า อาคารตรงกลางเวทีมีหลังคา และลึกเข้าไปข้างใน มีหลังคาแบบต่างๆ เป็นที่แสดงฉากภาพนิ่งและละครสดด้วย ให้สังเกตแถวนักร้องที่แยกออกสองข้างเวทีเมื่อต้องการเปิดให้เห็นพื้นที่อาคารกลาง ให้เห็นฉากภาพนิ่งในนั้นเป็นต้น

การแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามาเกาในเยอรมนี

6) ภายในโรงละคร พื้นที่บริเวณที่นั่งทั้งหมดมีหลังคาปิดคลุม เมื่อเทียบกับโรงละครแห่งชาติในเมืองหลวงต่างๆของยุโรป ที่นับเป็นโรงละครแบบเรียบง่ายที่สุด สมถะแบบพอเพียง ผู้ชมส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยวัยกลางคนแล้ว

บนเสาหกเสา ยึดหลังคาไว้ทั้งหมด ปัจจุบันก็ยังเป็นเช่นนั้น ในปี 1930 มีการออกแบบสร้างเวทีใหม่อีก สร้างเวทีเปิดโล่งไม่มีหลังคา ปีนั้นจอร์จ โจฮัน ลัง(Georg Johann Lang) เป็นผู้นำกับการแสดง และไรมอนด์ ลัง(Raimund Lang) (ผู้จะกำกับการแสดงคริสต์นาฏกรรมปี 1950) เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างครั้งนั้น ในปี 1950 อาคารโรงละครขยายยึดตัวไปตามยาว เพื่อรองรับจำนวนผู้ชมที่เพิ่มขึ้นทุกครั้ง ที่นั่งที่เคยเป็นม้านั่งยาวๆเรียงเป็นแถว ก็เปลี่ยนมาเป็นเก้าอี้ที่นั่งมีพนัก และที่พนักแขน เช่นนี้ทำให้โรงละครมีที่นั่งทั้งหมด 5,200 ที่นั่ง โรงละครจะคงเป็นอย่างนี้จนถึงการแสดงปี 1990

การปรับปรุงบูรณะโรงละครครั้งใหญ่ยังมีอีกภายหลังการแสดงปี 1990 ชาวบ้านตกลงเป็นเอกฉันท์ว่าทั้งภายในโรงละครและด้านหน้าภายนอกอาคารต้องเปลี่ยนใหม่หมด ภายในควรสะดวกสบายเพียงพอและเวทีก็ต้องนำเครื่องกลไกสมัยใหม่เข้าช่วย ดังนั้นในปี 1997 ชาวบ้านมารวมกันออกเสียงเลือกโครงการพัฒนาโรงละครที่มีผู้เสนอสามแบบ เมื่อออกเสียงกันแล้วก็ได้จัดการทำตามแบบที่ตกลงกัน จนแล้วเสร็จภายในสองปี ได้โรงละครใหม่ที่สวยงาม ที่นั่ง

7) เมื่อเข้าไปในโรงละคร เห็นห้องโถงกว้างใหญ่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการแสดงคริสตนาฏกรรม มีรูปภาพของผู้แสดงและการแสดงในสมัยก่อนๆ รวมทั้งข้อมูลเอกสารและเทปบันทึกเสียงดนตรีให้ฟังเป็นตัวอย่าง เหนือขึ้นไป(ชั้นบน) เป็นที่จัดแสดงอุปกรณ์ เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมรายละเอียดข้อมูลอย่างชัดเจนที่สุด เป็นข้อมูลที่บริบูรณ์ที่สุด

ใหม่ มีระบบทำความร้อนฝังอยู่ใต้พื้น บริเวณพื้นที่หลังเวทีตลอดจนเครื่องมือเครื่องกลไกที่ใช้ ได้เปลี่ยนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ห้องเก็บเสื้อผ้า ห้องแต่งตัว ก็ขยายออกกว้าง เพิ่มห้องสุขาและความสะดวกในการใช้ ห้องโถงที่เข้าสู่โรงละคร ได้รับการปรับปรุงใหม่เพื่อให้ผู้ชมที่ต้องนั่งรถเข็นเข้าออกได้สะดวก เพิ่มพื้นที่นิทรรศการ การปรับปรุงยังรวมถึงการติดตั้งระบบกันไฟ การป้องกันส่วนประกอบที่เป็นเหล็กกล้าและที่เป็นเครื่องไม้ ทั้งยังปรับเปลี่ยนโฉมหน้าของอาคารทั้งหลัง โรงละครปรับใหม่นี้มีที่นั่ง 4,700 ที่ ทั้งหมดมีหลังคาปกคลุมทั้งสกายและพลอดักซ์¹⁶ ระบบเสียงภายในก็ยอดเยี่ยม ที่ทำให้ผู้ชมทุกคนไม่ว่านั่ง ณ ตำแหน่งใดจะได้ยินคำพูดบนเวทีโดยที่ผู้แสดงไม่ต้องใช้ไมโครโฟนหรือต้องติดตั้งเครื่องขยายเสียงใดๆ และตำแหน่งที่นั่งก็ทำให้สามารถมองเห็น

¹⁶ โรงละครในปี 2010 มีที่นั่งทั้งหมด 4,720 ที่ การปรับปรุงโรงละครครั้งนี้ เป็นโอกาสให้ชาวบ้านต้องหันมาพิจารณาว่าควรอนุมัติให้โรงละครในการแสดงอื่นๆไหมในปีที่ไม่มี การแสดงคริสตนาฏกรรม เพราะน่าเสียดายที่จะถูกปิดเงียบไปเลยตลอดเก้าปี ผลของ

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาร์อัมเกาในเยอรมนี

8) เครื่องแต่งกายของคหบดีชาวยิว
พร้อมเครื่องสวมศีรษะ จาก
นิทรรศการเครื่องแต่งกายชั้นสอง
ของโรงละคร

9) เครื่องแต่งกายของเทวทูตที่จัด
แสดงไว้ณชั้นล่างของพิพิธภัณฑ์
Oberammergau Museum

เวทีที่ยกระดับขึ้นได้ชัดเจน

อาคารโรงละครที่เห็นในปี 2010 นั้นเป็นผลจากการปรับปรุงครั้งใหญ่ในปี 2000 ด้านหน้าเป็นบริเวณจัดนิทรรศการที่รวมสรรพสิ่งที่เคยใช้ในการแสดง ภาพถ่ายของบุคคลรุ่นก่อนผู้เคยแสดงในบทต่างๆ เสื้อผ้าที่ใช้ในการแสดงแต่ละยุค พร้อมข้อมูลและเอกสารภาพประกอบมากมาย กำแพงชั้นปีระหว่างบริเวณห้องโถงที่เป็นที่จัดนิทรรศการกับบริเวณโรงละครที่เป็นพื้นที่นั่งยกระดับไล่เลี่ยจากสูงลงสู่ที่ต่ำภายในอาคารทรงยาว แล้วจึงเป็นเวทีที่ตั้งยกระดับขึ้น ในปี 2010 นี้มีนวัตกรรมใหม่ที่เพิ่มเข้าไปคือ หลังคาใหญ่เหมือนโดมครึ่งวงกลมที่สามารถขับเคลื่อนให้เข้าปิดพื้นที่เวทีได้ทั้งหมด เนื่องจากการแสดงในตอนกลางคืนนั้น อากาศเย็นถึงหนาวโดยเฉพาะในเดือนกันยายนและตุลาคม (โรงละครจัดผ้าห่มแจกให้คลุมกันหนาวด้วย) เวทีที่โล่งเปิดสู่ท้องฟ้าขึ้น เห็นทัศนียภาพของเนินเขาสวยงามก็จริง แต่นั่นหมายความว่า ผู้แสดงต้องพร้อมที่จะแสดงในอากาศทุกแบบ ไม่ว่าฝนตก แดดออกหรือมีลมพายุ เคยปรากฏว่าผู้แสดงในบทนำหลายคนล้มป่วยพร้อมกัน การแสดงคริสต์นาฏกรรมแม้ในตอนดึก หากฝนไม่ตกก็ไม่ปิดหลังคา ดังที่ระบุและประกาศให้ผู้ซื้อตั๋วทุกคนรับรู้ว่าจะไม่มีการยกเลิกการแสดงรอบใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าอากาศจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นผู้ถือตั๋วสบายใจได้ว่า ได้ชมการแสดงแน่ๆ

บนเวทีมีอาคารตรงกลางแบบเรียบง่ายตามแบบสถาปัตยกรรมโรมัน ขนาบด้วยทางเดินแบบอารเขตสองข้าง แล้วมีอาคารพร้อมเสาค้ำแบบโรมันทั้งสองข้างเช่นกัน ดังภาพจากเว็บไซต์เกี่ยวกับการแสดงคริสต์นาฏกรรมโดยเฉพาะของหมู่บ้านนี้ ที่ <http://www.passionplay-oberammergau.com/>

การทำประชาวิจารณ์และประชามติ คืออนุมัติให้ใช้ได้ตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมา นับเป็นก้าวสำคัญก้าวหนึ่งที่เบนออกจากชนบทที่ท้าวติดต่อกันมาตั้งแต่ปี 1634 เพราะฉะนั้นตั้งแต่เริ่มสหสวรรชที่ยี่สิบเอ็ดมา มีการแสดงอื่นๆที่ไม่เกี่ยวกับคริสต์นาฏกรรม เช่น ละครโอเปร่าเรื่อง Elektra ของ Richard Strauus, Carmen ของ Bizet, Aida และ Nabucco ของ Verdi, Magic Flute ของ Mozart, St.Matthew Passion ของ Bach เป็นต้น หากผ่านไปหมู่บ้านนี้ระหว่างฤดูร้อนในปีที่ไม่มีการแสดงคริสต์นาฏกรรม ก็มีโอกาสมชมการแสดงอื่นๆ

อาคารตรงกลางเวที มีบริเวณลึกเข้าไปข้างใน เป็นบริเวณแสดงของฉากภาพนิ่ง (ที่เจาะจงเรียกตามภาษาฝรั่งเศสว่า tableaux vivants [ตาโบล วีว็อง]) เป็นฉากเล่าเหตุการณ์ที่ผู้แสดงหยุดนิ่งกับที่ในตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดอย่างเจาะจง เหมือนเป็นภาพจิตรกรรม และที่ปรากฏเป็นระยะๆตามเนื้อหาของบทละคร เมื่อไม่มีฉากภาพนิ่ง แลวนักร้องที่กระจายแยกออกไปยืนสองข้างของเวที จะเดินเข้าประชิดกันเป็นแถวเดียว ปิดบังบริเวณภายใน ที่จะมีการเปลี่ยนฉากโดยไม่ต้องมีการปิดม่านและผู้ชมเองก็แทบไม่ทันสังเกต เพราะด้านหน้าการแสดงยังคงดำเนินต่อไป) เมื่อไม่มีฉากภาพนิ่ง การแสดงละครสดก็ขยายเข้าไปใช้พื้นที่นี้ด้วยไม่มากนักน้อย แต่จะรวมกันอยู่นอกอาคารสถาปัตยกรรมทั้งหมดมากกว่า การแสดงคริสตนาฏกรรมแต่ละครั้ง มีการเปลี่ยนบริเวณการปรับเปลี่ยนพื้นที่ภายในอาคารกลางราวสี่สิบครั้ง จึงต้องมีระบบกลไกเทคนิคที่มีสรรพภาพ รวมทั้งการมีเวทีที่เคลื่อนหมุนกลับเข้าไปได้ และมีเวทีที่ยกขึ้นเลื่อนลงได้ภายในอาคารตรงกลางนี้ เวทีการแสดงของหมู่บ้านนี้ไม่มีม่าน ทุกอย่างที่เกิดขึ้นบนเวทีจึงอยู่ในสายตาของผู้ชม การประสานงานกับการขับเคลื่อนเวทีหลายแบบหลายลักษณะภายในอาคารได้อาศัยความชำนาญสุดยอดของผู้ทำหน้าที่ด้านนี้ เพราะต้องให้เงียบที่สุดและไม่ให้ผู้ชมเห็นเลย เพราะในระหว่างการสับเปลี่ยนเวที การแสดงยังดำเนินต่อไป

ในปีที่ไม่มีการแสดงคริสตนาฏกรรม มีการจัดทัวร์เพื่อเข้าชมเทคนิคและการจัดฉากละครโดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์โดยตรงด้านนี้เป็นผู้อธิบาย และมีโอกาสเข้าไปชมบริเวณด้านหลังของโรงละครที่เป็นห้องต่างๆสำหรับเก็บเครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายเหล่านี้เป็นสมบัติล้ำค่าด้านงานฝีมือ เพราะศิลปะการออกแบบและลายปักอันละเอียดสวยงามที่ประดับเครื่องแต่งกายบางแบบ ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เฟอนิเจอร์และสิ่งของเครื่องใช้ในการแสดง บางชิ้นมีอายุกว่าสองร้อยปี เช่นม้านั่งที่มีในฉากอาหารมื้อสุดท้ายเป็นต้น การเข้าชมเวทีกับเจ้าหน้าที่เพิ่มความกระจำและความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงอย่างมาก ซึ่งจะยิ่งกระตุ้นความชื่นชมยินดีของผู้เข้าชมว่า ชาวบ้านหมู่บ้านนี้มีวิญญานสำนึกที่เป็นพลังแรงเพียงใด การจัดแสดงนั้นมีใช้เรื่องง่ายเลยและเช่นเดียวกับผู้แสดง และ

นักดนตรี เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมีการซ้อมเข้มอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเจ็ดเดือนเป็นอย่างน้อยก่อนการแสดงจริง การซ้อมแต่ละครั้งไม่ต่ำกว่าสิบชั่วโมง

ในศตวรรษก่อนๆ จัดการแสดงสัปดาห์ละรอบ แต่ละรอบแบ่งออกเป็นสองภาคเช้าและภาคบ่าย การแสดงมีติดต่อกันตลอดฤดูร้อนราวสามเดือน ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม และหากว่ารอบใดมีผู้ชมมากเกินไปกว่าจำนวนที่นั่งในโรงละคร ก็จะมีรอบพิเศษให้ในวันรุ่งขึ้น ในปี 1871 การแสดงเริ่มต้นเช้าในวันที่ 24 เดือนมิถุนายน จึงเพิ่มการแสดงสัปดาห์ละสองรอบ ไปจนจบปลายเดือนกันยายน

การแสดงในปี 2010 เป็นการแสดงครั้งที่สี่สิบเอ็ดของหมู่บ้าน เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 เดือนพฤษภาคมถึงวันที่ 3 ตุลาคม แสดงทั้งหมด 102 รอบ แสดงในวันอาทิตย์ อังคาร พฤหัสบดี ศุกร์และเสาร์ ในแต่ละรอบแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคแรกตั้งแต่บ่ายสองครึ่งถึงห้าโมงเย็น และภาคหลังตั้งแต่สองทุ่มถึงสี่ทุ่มครึ่ง ก่อนหน้านั้น การแสดงจัดในช่วงเช้าและช่วงบ่าย เพิ่งมาเปลี่ยนในปี 2010 นี้เองตามคำแนะนำของผู้กำกับการแสดงและตามเสียงข้างมากจากชาวบ้านที่มาลงคะแนนในการทำประชามติ

4. เนื้อหาของการแสดงและบทละครที่ใช้

การนำเหตุการณ์ในช่วงชีวิตสุดท้ายของพระเยซูมาถ่ายทอดในรูปแบบละครนั้น ต้องมีบทแสดงและบทเจรจาสำหรับผู้แสดงแต่ละคน บทละครของคริสต์นาฏกรรมในยุคก่อนๆที่เคยจัดทำกันในยุโรป ไม่เหลือตกทอดมาให้เห็นเป็นตัวอย่างเลยจนถึงฉบับในศตวรรษที่สิบห้าสิบหก บทละครที่เก่าแก่ที่สุดที่นักประวัติศาสตร์สามารถแกะรอยเจาะจงได้อย่างมั่นใจ คือ บทที่ใช้ในปี 1662 ที่ประกอบด้วย 4902 บรรทัด เป็นบทที่เขียนขึ้นมาโดยอาศัยเนื้อหาจากบทละครฉบับปลายศตวรรษที่ 15 ของเมืองอาสบูร์ก(Augsburg) และจากบทละครฉบับศตวรรษที่ 16 ของเมืองนูร์นแบร์ก (Nürnberg) กล่าวสั้นๆคือ บทละครที่ใช้กันมักได้อาศัยแนวทางการสร้างคำพูดคำเจรจาจากฉบับของเมืองอื่นๆที่รับมาจากที่อื่นอีกเช่นกัน จึงยากที่จะเจาะจงว่าฉบับใดเป็นฉบับเริ่มแรก

บทละครที่ใช้ในการแสดงในปีหลังๆ ถูกเปลี่ยนแปลงทบทวนแก้ไขหรือแต่งขึ้นใหม่เสมอตามบริบทสังคมในแต่ละสมัย เช่น ในปี 1750 บาทหลวงแฟรดินัน รอสเนอร์ (Ferdinand Rosner) นักบวชคติเบเนดิกตินจากอารามเมืองเอ็ดทัล (เอ็ดทัล) ได้เขียนบทละครขึ้นใหม่ทั้งหมด เรียกกันว่าเป็นฉบับปัสซีโยโนวา (Passio Nova, แปลว่าฉบับใหม่) ฉบับนี้ประกอบด้วยคำกลอน 8547 บรรทัด ใช้ภาษาทางการ สละสลวยตามขนบของการละครร็อคโกโก ฉบับนี้เน้นบทบาทของซาตานในฐานะที่เป็นผู้คลั่งและผู้ผลักดันเหตุการณ์ให้ดำเนินไปสู่จุดสุดยอดของเนื้อเรื่อง (climax) เนื้อหาดังกล่าวทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเกินขอบเขตของเรื่องที่เล่าไว้ในคัมภีร์ใหม่

ในปี 1770 รัฐบาลบาวาเรียได้สั่งให้ยุติการแสดง แต่ชาวบ้านโอบาร์มาเการวมกันประท้วงอย่างไม่ลดละจนในที่สุดรัฐบาลต้องยกเลิกคำสั่งห้าม และการแสดงดำเนินต่อไปในปี 1780 และปี 1790 คณะผู้จัดได้ตัดจำนวนบทกลอนลดลงไปเหลือ 4809 บรรทัดและมีได้เน้นบทบาทของพญามาร หรือเล้าแจกแจง รายละเอียดเกี่ยวกับนรก เพียงแต่พาดพิงไปถึงนิดๆ หน่อยๆ และเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกสั่งห้ามอีก บาทหลวงอ็อทมาร์ ไวซ (Othmar Weis) พระนักบวชจากอารามที่เอ็ดทัลได้แต่งบทละครขึ้นใหม่ในปี 1811 ฉบับใหม่นี้ไม่มีบทบาทของพญามารรวมอยู่ด้วยเลย และยึดเนื้อหาในคัมภีร์ใหม่เท่านั้น เจาะจงว่าจุดมุ่งหมายเดียวในการจัดแสดงคือการแสดงโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นในชั่วชีวิตสุดท้ายของพระเยซูและการตายของพระองค์เท่านั้น บาทหลวงไวซเน้นความหมายของการสำนึกผิดและการขอใช้บาป ได้ตัดเนื้อหาที่เป็นแบบเปรียบเทียบ ที่มาจากตำนานอื่นๆ และที่เน้นความหลังหรือปาฏิหาริย์ออกไปหมด ทั้งยังแทรกเนื้อหาจากเทววิทยายุคใหม่ เปลี่ยนคำพูดเป็นบทร้อยแก้ว เป็นถ้อยคำยาวๆ เน้นเนื้อหาด้านคุณธรรม และเสนอให้เห็นความขัดแย้งในสังคม ไวซยังได้เก็บลักษณะบางอย่างในบทละครฉบับของรอสเนอร์ไว้ นั่นคือการจัดฉากหนึ่งที่ผู้แสดงนั่งอยู่กับที่บนเวทีในตำแหน่งและในบทบาทตามบริบทของเหตุการณ์ในคัมภีร์เก่าและตามกาลเวลามาสู่คัมภีร์ใหม่ ผู้ชมก็จะเข้าใจการเปรียบเทียบเนื้อหาในคัมภีร์เก่าและใหม่พร้อมๆ กันไป ฉากการแสดงภาพนิ่งมีทั้งหมดสิบสามฉาก การแสดงปีนั้น (1811)

มีดนตรีประกอบที่เป็นผลงานของ โรชุส เด็ดลาร์ (Rochus Dedler, 1779-1822) ลูกบ้านโอบารามาเกา ผู้เป็นครูประจำหมู่บ้าน

ปี 1815 มีการแสดงรอบพิเศษเพื่อฉลองการสิ้นสุดของสงครามกับ นโปเลียน ในตอนนั้น ได้มีการชำระบทละครของไวซและดนตรีของเด็ดลาร์อย่างละเอียดลออ การชำระเนื้อหาบทละครครั้งนี้ ได้เปิดโอกาสให้มีการแทรกและเพิ่มจำนวนบุคคลบนเวทีละครด้วย เช่นในตอนที่เราถึงพระเยซูขี่ลาเข้าเมืองเยรูซาเล็ม และมีประชาชนมารวมกันต้อนรับพระองค์มือถือใบปาล์มโบกไปมาตามทางที่พระองค์ผ่าน ฉากนี้เป็นโอกาสให้ชาวบ้านจำนวนมากตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงผู้สูงอายุ(รวมทั้งสัตว์ในหมู่บ้าน)ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงซึ่งเท่ากับการปลูกฝังวิญญาณสำนึกแก่เด็กๆและกระชับศรัทธาของผู้ใหญ่ด้วยจิตแน่วแน่ที่จะดำเนินการแสดงต่อไปตราบนานเท่านาน

นอกจากฉบับของไวซ ยังมีฉบับของ อลัว ไดเซ็นแบร์เกอ (Alois Daisenberger) นักบวชคนหนึ่งของหมู่บ้าน แต่งขึ้นสำหรับการแสดงในปี 1850 เขายึดเนื้อหาจากคัมภีร์ใหม่ฉบับของอัครทูตจอห์นเป็นหลัก แต่ในที่สุด รัฐบาลสั่งให้ชำระเนื้อหาให้ดีขึ้น มีการนำทั้งฉบับของไวซและของไดเซ็นแบร์เกอ มาประสมประสานกัน ได้บทละครฉบับใหม่ (เรียกว่าฉบับไวซ-ไดเซ็นแบร์เกอ - Weis-Daisenberger) ที่จะใช้แสดงกันต่อมาจนถึงปี 2000 (มีเปลี่ยนแปลงบ้างระหว่างทศวรรษในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งตัวของผู้แสดง ดนตรีและการจัดฉาก) ฉบับนี้เน้นการใช้ภาษาที่กะทัดรัด กระชับโน้มนำในศาสนาให้คุกรุ่นและสร้างความอบอุ่นใจแก่ผู้ดู สัญลักษณ์ในบทละครก็เป็นแบบสามัญเข้าใจง่าย นับเป็นฉบับ “ชาวบ้าน” ที่นิยมกันทั่วไป และกลายเป็นสิ่งขับเคลื่อนวิญญาณสำนึกในศาสนาที่ดีที่สุด

อย่างไรก็ตาม ฉบับไวซ-ไดเซ็นแบร์เกอ ก็ทำให้เกิดข้อโต้แย้งขึ้นมาว่า เนื้อหาเสนอให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างความดีกับความชั่ว โดยมีชาวคริสต์เป็นฝ่ายความดีและชาวยิวเป็นฝ่ายความชั่ว แม้ว่าตามข้อเท็จจริงในคัมภีร์ ครอบครัวของพระเยซู อัครสาวกและสาวกทั้งหลายเป็นชาวยิวเหมือนกัน ในการแสดงคริสต์นฏกรรมของหมู่บ้านโอบารามาเกา ตั้งแต่ปี 1634 เป็นต้นมา

การแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามากาในเยอรมนี

นั่น แน่นอนที่ชาวบ้านได้มีเจตนาแอบแฝงของการรังเกียจชนเผ่ายิว เพราะการรังเกียจเผ่าพันธุ์ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกนั้นโดดเด่นขึ้นในปลายศตวรรษที่ 19 เท่านั้น เนื้อหาบทละครจึงเป็นไปตามค่านิยมและจิตสำนึกของสังคมในยุคของผู้ประพันธ์ อย่างไรก็ตาม แม้ทุกคนรังเกียจทัศนคติแบบนี้ ชาวียวยังคงถูกประณามบ่อยๆว่า “เป็นผู้ฆ่าพระคริสต์”

เมื่อฮิตเลอร์ไปชมการแสดงที่หมู่บ้านในปี 1930 พร้อมด้วย โจเซฟ เกอเบล (Joseph Goebbels) หัวหน้าฝ่ายโฆษณาชวนเชื่อ ก็ยังไม่ช่วยลดอคตินี้ลงเลย ทั้งๆที่ในปีนั้นคติชาตินิยมก็ยังมีได้เริ่มขึ้น (คติชาตินิยมโผล่ขึ้นเต็มตัวในช่วงปี 1933-1945) ความขัดแย้งในความคิดเห็นทวียิ่งขึ้นเมื่อฮิตเลอร์ผู้กลายเป็นบุคคลหมายเลขหนึ่งของเยอรมนีได้ไปชมการแสดงที่หมู่บ้านอีกครั้งหนึ่งในปี 1934 ที่จัดเป็นพิเศษครอบรอบสามร้อยปีที่ชาวบ้านได้ทำปฏิญญาต่อพระเจ้าไว้ตั้งแต่ปี 1633 และที่ได้จัดการแสดงครั้งแรกในปี 1634 ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ฮิตเลอร์ได้ให้ความเห็นคล้ายตามเนื้อหาของบทละครว่าสมควรให้เป็นไปตามนั้น ทำให้ต่อมาฮิตเลอร์ได้เขียนเกี่ยวกับการแสดงคริสต์นาฏกรรมว่า “จำเป็นต้องให้การแสดงคริสต์นาฏกรรมดำเนินอย่างต่อเนื่องที่หมู่บ้านโอบารามากา ไม่มีที่ใดหรือการแสดงใดที่สามารถถ่ายทอดการทรยศหักหลังของพวกยิวในยุคโรมันได้ดีเท่ากับการแสดงที่นั่น ผู้ชมจะได้ตระหนักว่าปิลาท (Pontius Pilate, ผู้พิพากษาไทยพระเยซู) เป็นชาวโรมันที่เหนือกว่าทั้งในแง่เชื้อชาติและในแง่สติปัญญา เขาเด่นตระหง่านเหมือนหินผาที่สะอาดเกลี้ยงเกลาเหนือความโสโครกของชาวียว” คำวิจารณ์ของฮิตเลอร์มิได้ช่วยเผยแพร่การจัดการแสดงคริสต์นาฏกรรมเลย แต่กลับตอกย้ำอคติให้รุนแรงขึ้นอีก ทั้งที่อคตินี้มิได้อยู่ในวิญญานสำนึกของชาวบ้านโอบารามากาเลยแม้แต่น้อย

การแสดงในปี 1940 ได้ถูกยกเลิกไปเพราะสงครามโลกครั้งที่สอง และได้กลับมาจัดการแสดงใหม่ในปี 1950 แน่นอนที่พฤติกรรมที่พวกนาซีมีต่อชาวียว และการสังหารล้างเผ่าพันธุ์ของฮิตเลอร์ ทำให้ข้อขัดแย้งระหว่างชาวคริสต์ชาวียวทวีความรุนแรงขึ้นอีก ในปี 1965 สันตะปาปาจอห์นที่สี่สืบสามได้ยกปัญหาบทละครคริสต์นาฏกรรมขึ้นในที่ประชุมสภาคณะสงฆ์ที่วาติกันครั้งที่สอง และ

ขอให้มีการตรวจสอบประเด็นนี้อย่างถี่ถ้วน หลังจากนั้นสภาคณะสงฆ์ได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่า ชาวคริสต์ควรมีที่ทำใหม่ในแง่บวกต่อชาวยิวและชาวยิวไม่ว่ารุ่นเก่าหรือรุ่นใหม่ไม่ใช่ผู้รับผิดชอบต่อการตายของพระเยซู

เนื้อหาของบทละครถูกปรับเปลี่ยนแก้ไขในระหว่างปี 1969 ถึงปี 1989 เช่นการแสดงในปี 1970 ได้ตัดบทที่เกี่ยวกับการถากถางเยาะเย้ยชาวยิวออกเพื่อลดคำวิพากษ์วิจารณ์ลง ถึงกระนั้นก็ยังมีการประท้วงรุนแรงจากกลุ่มชาวยิวอเมริกันและจากชาวคริสต์บางกลุ่มด้วย บทเพลงชาวยิวผู้หนึ่งเขียนวิจารณ์ว่าการแสดงคริสต์นาฏกรรมที่นั่นเป็น “ฝันร้าย” ที่รุกรานสิทธิความเป็นยิว ภายในหมู่บ้านโอบาร์มาเกาเอง คณะกรรมการผู้จัดการแสดงได้ปรึกษาหารือว่าควรจะหยุดใช้บทละครฉบับของไคเซ็นแบร์เกอ และกลับไปใช้ฉบับปี 1750 ของรอชนาร์ดีกว่าไหม เพราะในฉบับนี้ ผู้แต่งกล่าวโทษพญามารมากกว่าชาวยิว คณะกรรมการได้เรียกร้องเงินเพื่อทดลองแสดงตามคตินี้ในปี 1977 นักวิจารณ์ทั้งหลายต่างชื่นชมการตัดสินใจนี้ แต่ชาวบ้านไม่เห็นด้วยเพราะมีความผูกพันกับฉบับของไคเซ็นแบร์เกอ โดยปริยายชาวบ้านโอบาร์มาเกาต้องเป็นผู้ตัดสินขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับการแสดงและเนื้อหามากกว่าผู้ใดจากนอกหมู่บ้านมิใช่หรือ

ในปี 1978 ผู้สนับสนุนการใช้ฉบับไคเซ็นแบร์เกอ เป็นบทละคร ได้รับเลือกเป็นประธานสภาชุมชน และตัดสินใจให้ใช้ฉบับไคเซ็นแบร์เกอต่อไปในการแสดงปี 1980 แต่ให้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางตอนที่อาจสื่อการรังเกียจชนเผ่ายิวเสีย การเปลี่ยนเนื้อหาค่อยเป็นค่อยไป ทำให้คณะกรรมการชาวยิวอเมริกันร่วมมือกับสภาต่อต้านการใส่ร้ายป้ายสีและสภาปัญญาชนชาวคาทอลิก เข้าต่อรองกับชาวบ้านโอบาร์มาเกา เพื่อกรองเนื้อหาของบทละครอีก

ข้อขัดแย้งและการประท้วงจากกลุ่มต่างๆดังกล่าว รวมทั้งจากชาวคาทอลิกและชาวโปรเตสแตนต์ มีผลในแง่บวกมากขึ้นๆ ที่นำไปสู่การชำระเนื้อหาบทละครทั้งหมดสำหรับการแสดงปี 2000 ทั้งผู้กำกับการแสดง คริสเตียนสตูกคิล (Christian Stückl) และ อ็อตโต ฮูบาร์ (Otto Huber) ผู้กำกับคนที่สอง (ผู้เป็นหัวหน้าตัวแทนหมู่บ้านในการเจรจากับกลุ่มต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น) ได้ร่วม

กันเขียนบทละครฉบับใหม่ทั้งหมด โดยเก็บเนื้อหาประมาณร้อยละหกสิบจากฉบับไดเซ็นแบร์เกอแล้วนำมาเขียนใหม่ ไม่มีตอนสาปแช่งชาวยิว เน้นให้รู้ว่พระเยซูและเหล่าสาวกทั้งหลายเป็นชาวยิวเช่นกัน ในฉากอาหารมื้อสุดท้ายยังให้ตั้งเชิงเทียนแปดแฉก (ที่เรียงกันเป็นแนวเดียว เชิงเทียนแบบนี้ชาวยิวใช้ในพิธีเทศกาล Hanukkah) ให้เห็นอย่างชัดเจน และเหล่าสาวกอัครทูตห่มผ้าคลุมไหล่ตามธรรมเนียมของชาวยิวเมื่อสวมมณฑปาวนา พระเยซูประทานพรในภาษาฮีบรู ฉากพระเยซูถูกฟ้องและถูกนำตัวขึ้นศาลนั้น ได้แทรกให้เห็นว่าในกลุ่มของโจทก์ผู้ฟ้องร้องเองหลายคนได้ประท้วงให้มีการพิพากษาที่ยุติธรรม ฉบับปี 2000 ตัดคำสาปแช่งออกด้วย มติคณะกรรมการของหมู่บ้านได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า “คริสตนาฏกรรมมิได้มีเจตจำนงในการหาตัวผู้ใดผู้หนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือเจาะจงกล่าวหาว่าใครผิด ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการตายของพระเยซู” เน้นให้แต่ละบทบาทมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากขึ้น เนื้อหาไม่จำกัดอยู่กับการแสดงความทุกข์ทรมานของพระเยซูเท่านั้น แต่เสนอภาพของพระองค์ในฐานะของนักสู้เพื่อธำรงความเชื่อของพระองค์ โดยไม่ลืมหันที่จะเตือนสติชาวคริสต์ว่าพระเยซูพระแม่มารี นางมารีมัดเดอแลน อัครสาวกทุกคน หรือชุมชนชาวคริสต์ในยุคแรกๆ เป็นชาวยิวเหมือนกันทั้งหมดทั้งปวง

ในการเตรียมการแสดงปี 2010 นั้น ผู้กำกับทั้งสองของปี 2000 ยังคงทำหน้าที่ตรวจสอบเนื้อหาเพื่อมิให้มีอคติรังเกียจชนชาวยิวหลงเหลือในบทละคร พร้อมกับเน้นการสื่อสารแห่งความรัก แก่ผู้ชมในยุคต้นสหสวรรษที่ยี่สิบเอ็ดนี้ ศาสตราจารย์ดอกเตอร์ลูตวิก เมอติล(Ludwig Mödl) นักประวัติศาสตร์ศาสนาแห่งมหาวิทยาลัยนครมิวนิก ได้รับแต่งตั้งให้เป็นทีปรึกษาด้านเทววิทยาเพื่อช่วยตรวจทานบทละครฉบับใหม่อย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยเฉพาะในเรื่องการเสนอและสร้างภาพชาวยิวในการแสดงคริสตนาฏกรรม ยังมีคณะที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยชาวคริสต์และชาวยิวที่ได้มารวมกันเพื่อช่วยจัดทำบทละครให้เป็นไปตามเป้าหมาย

การแสดงคริสตนาฏกรรมจึงมิได้ราบรื่นตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งๆที่ตามหลักการเป็นเรื่องเฉพาะส่วนตัวของชาวบ้านหมู่หนึ่งที่ต้องการแสดงความกตัญญูรำลึกถึง

พระเยซูคริสต์ แต่คริสตนาฏกรรมที่โอบารามาเกา กลับกลายเป็นเรื่องระดับชาติ และระดับนานาชาติไปแล้ว สิ่งที่ยืนเป็นหลักอยู่เบื้องหลังความขึ้นลงของสังคมในแต่ละยุค คือความทุ่มเทอย่างหมดจดหมดใจของชาวบ้านนี้ ไม่ว่าจะถูกห้าม ถูกกล่าวหา ถูกรุกรานจากสงคราม พวกเขายังคงรวมกัน เป็นพลังใจที่ไม่ลดละด้านความแปรปรวนของอุดมการณ์หลายกระแส พวกเขาร่วมจะเริ่มใหม่ทุกครั้งเพื่อให้การแสดงนั้นคงอยู่และสืบต่อไป การแสดงคริสตนาฏกรรมที่นั่นมีชีวิตต่อมาได้เพราะผู้แสดงแต่ละคนนำชีวิตและจิตสำนึกส่วนตัว เข้าไปต่อเติมให้ ผู้แสดง นักดนตรี ผู้กำกับ ผู้จัดฉาก และทุกคนในหมู่บ้าน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง รวมทั้งผู้ไปชมจากทุกมุมโลก ทำให้หมู่บ้านโอบารามาเกา กลายเป็นศูนย์รวมจิตสำนึก ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันศูนย์หนึ่งในประวัติศาสตร์สังคมยุคใหม่ของยุโรป

ในบทนำของหนังสือแนะนำหมู่บ้านและการแสดงที่แจกแก่ผู้ชมปี 2010 อ็อตโต ฮูบาร์ ผู้กำกับคนที่สองและที่ปรึกษาด้านการแสดงของคริสตนาฏกรรม เขียนเน้นไว้ว่าประเด็นสำคัญที่สุดในการจัดการแสดงคริสตนาฏกรรมปี 2010 คือ ปลุกความหวังและปลุกพลังในการดำเนินชีวิต วิธีหนึ่งก็คือการเชื่อในพระเจ้าอย่างแท้จริงและปฏิบัติตามคำสอนด้วยความรักและศรัทธา และด้วยการรักเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพราะพระเจ้าอยู่ในแต่ละคน และความรักที่มีต่อพระเจ้า คือความรักความเอื้อเฟื้อและเมตตากรุณาที่แต่ละคนแสดงต่อบุคคลที่อยู่รอบข้าง นี่เป็นจุดยืนใหม่ที่พระเยซูได้สอนไว้ ผู้อ่านต้องไม่สับสนกับสังคมในยุคนั้นว่าไม่สงบเพียงใด เยรูซาเล็มเป็นสังคมที่อยู่ใต้การปกครองของชาวโรมัน เป็นสังคมที่เต็มไปด้วยข้อขัดแย้ง สังคมที่ใช้การกดขี่ข่มเหงเป็นวิธีปราบความแตกต่าง สังคมที่ชาวประชาไฝหาเสรีภาพ ไฝหาอิสรภาพพ้นจากอำนาจของเจ้าผู้ครองต่างแดน อิสรภาพจากการถูกบังคับให้เสียภาษีและการยอมตนเป็นทาสรับใช้ เป็นสังคมที่รอคอยการมาของผู้ที่จะมาปลดปล่อยเปลื้องทุกข์ ผู้ที่จะนำสันติสุขและความยุติธรรมมาให้ คริสตนาฏกรรมปี 2010 ต้องการย้ำให้รู้ว่าพระเยซู คนนี้แหละ ผู้เทศนาอย่างนี้แหละที่ชาวบ้านต้องการสื่อ พวกเราหวังว่า การแสดงจะดลใจให้ผู้ชมเกิดความหวังและมีพลังในการดำเนินชีวิต

5. วิธีการขับเคลื่อนเนื้อหาอย่างต่อเนื่องบนเวที

การแสดงประกอบด้วย 11 องก์ เป็นภาคที่หนึ่ง 5 องก์และภาคที่สอง 6 องก์ แต่ละองก์ เริ่มด้วยอาร์มภท ตามด้วยฉากภาพนิ่ง¹⁷ ที่มีคณะนักร้องประสานเสียงเป็นผู้ขับเนื้อหาของฉากภาพนิ่ง ถ้าเป็นบทของตัวละครตัวเดียวในฉากนั้น นักร้องเดียวจะทำหน้าที่ถ่ายทอดคำพูดของตัวละคร ถ้าเกี่ยวกับตัวละครหลายตัวพร้อมกันในฉากนั้น ทั้งคณะหรือส่วนหนึ่งของคณะเป็นผู้ขับร้องคำพูดหรือความคิดของตัวละครทั้งกลุ่มเป็นต้น จบฉากภาพนิ่ง คณะนักร้องเดินเข้าเวทีไปทางประตูสุดเวที ผู้แสดงเข้าเวทีจากทางเข้าออกสองข้างอาคารตรงกลางเวที เริ่มการแสดงสด เป็นตัวละครต่างๆพร้อมบทเจรจา เมื่อการแสดงสดจบลงคือจบองก์นั้น

พิเศษเฉพาะในสามองก์ที่เมื่อจบการแสดงสด ตามด้วยบทร้องของคณะนักร้องประสานเสียง ในกรณีพิเศษเหล่านี้ คณะนักร้องมิได้เข้าเวทีไปเมื่อจบฉากภาพนิ่ง แต่ไปยืนอยู่หน้าอาคารสองข้างบนเวที และจะร้องบทส่งท้ายขององก์นั้น ด้วยการหันมากล่าวย้ำกับผู้ชมโดยตรงว่าให้จดจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่นในองก์ที่ห้า เมื่อการแสดงสดจบลง คณะนักร้องประสานเสียงหันมาย้ำกับผู้ชมว่าอย่าลืมเหตุการณ์บนเขาเกิธเซมานี(Gethsemani) ว่าพระเยซูในร่างของคนผู้รู้เจ็บปวดต้องต่อสู้กับความกลัวความท้อแท้เพราะรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับพระองค์ หรือในองก์ที่แปด หลังจากละครสดจบลง ผู้เล่าออกมาพำพรรณนาถึงการที่พระเยซูถูกทหารโรมันเย็บนโยบาย ตามและสลับด้วยบทร้องว่าทำไมพระเยซูยอมทน เพื่อใคร หรือในองก์ที่สิบ มีอาร์มภทแทรกเพิ่มเข้าตรงกลางระหว่างบทละครสดสองตอนสั้นๆ พรรณนาความทุกข์ทรมานของพระเยซูขณะแบกไม้กางเขนเดินหกล้มหกลุกไปยังเขาอกสก็อตตะ(Golgotha) และจบลงด้วยบทร้องสั้นๆย้ำกับผู้ชมว่าให้ดูและจดจำความรักของพระเยซูว่ามีมากเช่นใดที่ได้ยอมทนถึงเพียงนั้น และในองก์สุดท้ายที่เริ่มด้วยบทละครสดเมื่อเทวทูตประกาศ

¹⁷ ยกเว้นองก์ที่หนึ่ง เพราะมีบทนำตามด้วยฉากภาพนิ่งแล้ว และองก์ที่ 11 ซึ่งเป็นองก์สุดท้ายเป็นองก์ที่สั้นที่สุด

การฟื้นชีวิตของพระเยซู คณะนักร้องทั้งหมดร้องเพลงสรรเสริญปลาบปล้ำอย่างที่สุด (Hallelujah!)

เราสรุปกระบวนการดำเนินเนื้อเรื่องได้ดังนี้

1. แต่ละองก์เริ่มด้วยอาร์มภท (prologue) ใช้คนหนึ่งคนพูดเป็นร้อยแก้ว เล่าเนื้อหาสรุปของเหตุการณ์รวมในแต่ละองก์ด้วยบุรุษที่สาม เนื้อหาจากคัมภีร์ใหม่ อาจกล่าวโยงไปถึงเหตุการณ์คล้ายกันในคัมภีร์เก่าด้วยเพียงสั้นๆ ในการแสดงปี 2010 ผู้รับหน้าที่นี้ คือ อ็อตโต ฮูบาร์ รองผู้กำกับการแสดง และโดมินีกุส ฉวิงค์ (Dominikus Zwink)

2. ผู้เล่า (narrator) เป็นคนหนึ่งที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเนื้อหาของละครสดที่จะแสดงในแต่ละองก์ เป็นบทร้อยแก้ว ผู้รับหน้าที่นี้คือสองคนที่ทำหน้าที่ในอาร์มภท ในบางองก์ คณะนักร้องประสานเสียงทั้งคณะ(หรือครึ่งหนึ่ง) ทำหน้าที่เล่าเรื่อง(narration) ด้วยการขับร้องทำนองเสนาะเช่นในองก์ที่ห้าก่อนขึ้นฉากที่สอง

3. ละครสด เป็นการแสดงและการเจรจาโดยตรงระหว่างตัวละครบนเวที เป็นเหตุการณ์ในชีวิตของพระเยซู ละครสดบางที่ใช้พื้นที่ทั้งเวทีโดยรวมทั้งหลังคาของอาคารสถาปัตยกรรมบนเวทีเช่นหมู่ทหารที่ขึ้นไปบนหลังคาเพื่อจะโจมตีเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นให้ถนัดตาสมจริงตามที่เล่าไว้ในคัมภีร์ใหม่เป็นต้น เพราะฉะนั้นอาคารบนเวทีจึงเป็นสิ่งก่อสร้างที่ถาวรมั่นคง ละครสดยังรวมถึงการนำสัตว์เช่นแกะ ม้า ลา นก ขึ้นไปร่วมในกระบวนนักแสดงด้วย เช่นพระเยซูขึ้นบนหลังลาจริงๆ ทหารโรมันขึ้นบนหลังม้าเป็นต้น เด็กเล็ก หนุ่มสาวหรือผู้สูงอายุก็คือชาวบ้านในหมู่บ้านเอง

4. ฉากภาพนิ่ง¹⁸ ถ่ายทอดเหตุการณ์ในคัมภีร์เก่า ที่เหมือนนิมิตทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดในบริบทคล้ายๆกันในคัมภีร์ใหม่ การจัดเป็นภาพนิ่งแทนการ

¹⁸ การจัดฉากภาพนิ่งเริ่มมีขึ้นในปี 1720 แล้ว และเป็นรูปธรรมมากขึ้นในการแสดงปี 1730 เมื่อผู้กำกับปีนั้นผู้เป็นบาทหลวงจากอารามคตออกุซดินที่ Rottenbuch ชื่อAnselm Manhardt เเจาะจงให้ฉากภาพนิ่งสื่อของการเปรียบเทียบ ที่เขาเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงด้วยสำนวนภาษาฝรั่งเศสว่า Tableaux Vivants [ตาโบล วีว็อง]

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามาเกาในเยอรมนี

แสดงสด เพื่อเน้นว่า เหตุการณ์นั้นเป็นอดีตที่สิ้นสุดลงแล้ว ส่วนละครสดเป็นเรื่องของปัจจุบัน

5. ฉากภาพนิ่งจัดอยู่ภายในกรอบของอาคารตรงกลางเวที ผู้แสดงนั่งอยู่ในท่าที่สื่อให้เข้าใจว่าเป็นใครทำอะไรเป็นต้น ฉากภาพนิ่งมีภูมิทัศน์ประกอบด้วยและเป็นฉากภาพที่มีสีสันเหมือนจิตรกรรมบนผืนผ้าใบ เนื้อหาของแต่ละฉากมีคณะนักร้องประสานเสียงเป็นผู้ถ่ายทอดด้วยการเล่าการเจรจาที่ใช้ทำนองเสนาะตามแนวของดนตรีศาสนาในยุโรป เมื่อเป็นคำพูดของตัวละครตัวเดียวในฉากภาพนิ่ง ก็ใช้นักร้องเดี่ยวเป็นผู้ถ่ายทอดคำพูด ถ้าเป็นของตัวละครทั้งหมด คณะนักร้องจะร้องพร้อมกัน เนื้อร้องทั้งหมดใช้บุรุษที่หนึ่งและสอง และบางทีก็จบลงด้วยการย้ากับผู้ชมโดยตรง แบบเชิญชวนให้คิดตาม ให้เชื่อและมีศรัทธาเป็นต้น เพราะฉะนั้นคณะนักร้องประสานเสียงจึงทำหน้าที่เชื่อมเหตุการณ์ในอดีตกับละครสดและเชื่อมการแสดงกับผู้ชมทั้งหมดอย่างตรงไปตรงมา ในบางองค์คณะนักร้องไม่เข้าไปหลังเวที แต่ยืนบนชั้นบันไดครึ่งวงกลมที่อยู่ด้านหน้าของอาคารสองข้างบนเวที เหมือนเป็นสักขีพยานของเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น และเมื่อการแสดงจบลงทั้งคณะร้องบทส่งท้ายสั้นๆ ขององค์นั้น ย้าประเด็นสำคัญและผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่เพิ่งจบลงหรือย้าเตือนผู้ชมให้จดจำเหตุการณ์เป็นข้อเตือนใจ

6. การจัดฉากภาพนิ่งแทรกเข้าไปในละครสด สอดคล้องกับขนบของการเปรียบเทียบระหว่างคัมภีร์เก่าและใหม่ ที่ศิลปะหลายประเภทนำไปเป็นแนวทางสร้างสรรค์ในคริสต์ศิลป์ตั้งแต่ยุคกลาง ดังปรากฏตัวอย่างในจิตรกรรมกระจกสีที่โบสถ์เมืองชาร์เตรอ (Chartres) ประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

การเปรียบเทียบไพบาระหว่างคัมภีร์เก่าและใหม่ในขนบของคริสต์ศาสนา เพื่อสื่อความต่อเนื่องของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ก่อนและหลังพระเยซู เน้นว่าสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในคัมภีร์เก่า กรุยทาง ทำนายว่าอะไรจะเกิดขึ้นในชีวิตของพระเยซูในคัมภีร์ใหม่ หรือคัมภีร์เก่าเป็นฐานอันมั่นคงของคัมภีร์ใหม่ หรือคัมภีร์ใหม่เป็นภาพสะท้อนของเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วในคัมภีร์เก่า ในที่สุดยืนยัน “ความไม่สิ้นสุดของกาลเวลา” ตั้งแต่พระเจ้าสร้างโลกมาจนถึงทุกวันนี้ เพิ่มมิติของความ

ลึกลับในวิวัฒนาการของมนุษยชาติ ว่าทุกสิ่งที่เป็นอดีต ปัจจุบันและอนาคตของมนุษยชาตินั้นพระเจ้าได้ลิขิตมาก่อนแล้วหรือ การจัดแสดงแบบนี้ดูเหมือนจะสามารถกระชับเนื้อหาและสารจากศาสนาในจิตสำนึกของคนดูได้ดีกว่า การแสดงคริสต์นาฏกรรมนี้ได้รับการเอกลักษณ์เฉพาะของการถ่ายทอด การอ่าน การตีความ และการทำความเข้าใจกับเนื้อหาในคัมภีร์ได้ครบถ้วนตามแนวที่สืมาปราชญ์ของคริสต์ศาสนาได้วางไว้ตั้งแต่ต้นยุคกลาง¹⁹

7. การแสดงใช้ชาวบ้านโอบารามาเกาทั้งหมด ทั้งเด็กเล็กๆและผู้ใหญ่ รวมทั้งสัตว์ที่เลี้ยงในหมู่บ้านด้วย เวทีกว้างเพียงพอสำหรับฉากใหญ่ๆ ตั้งได้ยกตัวอย่างมาแล้วเช่นฉากฝูงคนที่แห่ตามพระเยซูผู้ขี่ลาเข้าเมืองเยรูซาเล็มที่มีผู้แสดงบนเวทีกว่าหนึ่งพันคน หรือฉากตรึงพระเยซูบนไม้กางเขน ไม้กางเขนขนาดใหญ่พร้อมพระเยซูบนนั้น หรือไม้กางเขนที่ตรึงนักโทษอีกสองคน ถูกตั้งยกขึ้นตั้งกลางเวทีต่อหน้าต่อตาผู้ชม ทั้งหมด นับว่าเป็นการจัดฉากจัดการแสดงที่มีประสิทธิภาพสมจริงอย่างสมบูรณ์

โดยทั่วไปชีวิตของพระเยซูเป็นที่คุ้นเคยกันมากกว่า แต่เนื้อหาจากคัมภีร์เก่า²⁰เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ เพราะหากไม่มีคัมภีร์เก่าก็ไม่มี

¹⁹ สืมาปราชญ์ในคริสต์ศาสนามีนักบุญ Augustine, Jerome, Ambrose และนักบุญ Gregory ทั้งหมดมีชีวิตอยู่ในต้นคริสตกาล ได้รับสมญาว่าเป็น Fathers of the church นักบุญทั้งสี่เป็นนักเขียนละตินคนแรกของคริสต์ศาสนา มหาปราชญ์ทั้งสี่มักปรากฏในคริสต์ศิลป์ประเภทต่างๆ ในฐานะเป็นผู้จรรโลงเผยแพร่อำนาจของอัครสาวกสี่คนผู้แต่งคัมภีร์ใหม่ อันมีนักบุญ Matthew, Luk, Mark และ John อัครสาวกทั้งสี่นี้จะปรากฏสี่ทิศสี่มุมที่ล้อมรอบพระเยซูในคริสต์ศิลป์เสมอ (บางทีใช้ภาพคน วัว สิงโต และนก ทั้งหมดติดปีกสื่อ “ความวิเศษ” แทนอัครสาวกทั้งสี่) สื่อนี้ว่าคัมภีร์ของอัครสาวกทั้งสี่กระจายไปทุกทิศและเผยแพร่ไปทุกแห่งหน ส่วนสืมาปราชญ์มิได้แต่งคัมภีร์ แต่แปลคัมภีร์มาเป็นภาษาละตินที่เข้าใจง่าย และมีงานเขียนด้านเทววิทยา ปรัชญาศาสนาเป็นต้น งานของสืมาปราชญ์มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการคริสต์ศาสนาดังแต่นั้นมา และปูทางการคิดตรึงตรอง วิเคราะห์ด้วยเหตุผล จนกลายเป็นภูมิหลังที่ขาดเสียมิได้ในหมู่ปัญญาชนยุโรป

²⁰ คำ Bible มาจากคำ biblos ในภาษากรีก ที่แปลว่า “หนังสือ” คริสต์ธรรมคัมภีร์รวมหนังสือหลายสิบเล่มเข้าด้วยกันเป็นประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติที่หลากหลาย ละเอียดจับ

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามาเกาในเยอรมนี

คัมภีร์ใหม่ เนื้อหาของคัมภีร์เก่ายาวและละเอียดมาก มากกว่าสองในสามของเนื้อหาคัมภีร์คริสต์ศาสนาทั้งหมด การแสดงคริสตนาฏกรรมที่นี้ในปี 2010 ได้เลือกมาจัดเป็นฉากภาพนิ่งทั้งหมด 13 ฉาก แต่ละฉากนำการแสดงละครสดในแต่ละองค์ ตามกระบวนการขับเคลื่อนบทละครที่เปรียบเทียบระหว่างคัมภีร์เก่าและเหตุการณ์ในชีวิตของพระเยซูในคัมภีร์ใหม่ ดังนี้

1) ในบทนำการแสดง ฉากภาพนิ่งคือเหตุการณ์อาดัมกับอีฟถูกขับออกจากสวรรค์ อาดัมกับอีฟต้องลำบาก มีลูกหลาน แต่พระเจ้าก็ตั้งใจจะช่วยเหลือมนุษย์จะส่งพระบุตรไปเกิดในโลกมนุษย์เพื่อช่วยไถ่บาปให้มนุษย์ เช่นนี้ได้โยงมาเป็นละครสดตอนพระเยซูเข้าเมืองเยรูซาเล็มเพื่อเผยแพร่วาทะสอนของพระเจ้าในองค์ที่หนึ่ง

2) ในองค์ที่สอง ฉากภาพนิ่งคือเหตุการณ์ที่โมเสสพาชาวอิสราเอลข้ามทะเลแดงได้อย่างปลอดภัย นำละครสดตอนพระเยซูสั่งสอนชาวยิว ว่าพระเจ้าจะช่วยพวกเขา ขอให้มีความเชื่อและศรัทธาในพระเจ้า ก็จะปลอดภัย

3) ในองค์ที่สาม ฉากภาพนิ่งคือเหตุการณ์ที่โมเสสขึ้นไปบนเขาซีนายและนำบัญญัติสิบประการลงมาให้ชาวยิว แต่พบว่าชาวยิวได้หันไปบูชารูปปั้นวัวทองคำแทน นำบทละครสดตอนพระเยซูลงจากเขามะกอก ถูกจูดาทรยศ ทำให้ทหารโรมันจับตัวพระเยซูไปได้

4) ในองค์ที่สี่ ฉากภาพนิ่งคือตอนรับประทานอาหารในคืนสุดท้ายในทุกครัวเรือนของชาวอิสราเอล ก่อนพากันอพยพออกจากอียิปต์ นำบทละครสดตอนอาหารมื้อสุดท้ายของพระเยซูในหมู่เหล่าอัครสาวก และพระเยซูสถาปนาพิธีศีลมหาสนิท

ข้อสังเกต นับเป็นสุดยอดของวรรณกรรมตะวันตกที่เป็นพื้นฐาน เป็นจุดก้าวกระโดดไปสู่วัฒนธรรมทุกอย่างทุกประเภท เนื้อหาเริ่มตั้งแต่กำเนิดของมนุษยชาติ และจบลงกับคัมภีร์ของอัครสาวกจอห์น นักประวัติศาสตร์ได้กำหนดวันเวลาของเรื่องราวสมัยอับราฮัม(บรรพบุรุษของพระเยซู) ว่าอยู่ในช่วง 1800 ปีก่อนคริสตกาล จนถึงราวปีค.ศ. 100 เมื่ออัครทูตจอห์นสิ้นชีวิต และกำหนดว่าพระเยซูเกิดในราวปีที่ 5 ก่อนคริสตกาล และสิ้นชีพในราวปี ค.ศ. 30

5) ในองก์ที่ห้า ฉากภาพหนึ่งคือตอนจ๊อบ (Job) ผู้เป็นคนดีคนซื่อตรง แต่จำต้องสูญเสียทุกอย่าง ทั้งชื่อเสียงและเงินทอง จ๊อบก้มหน้าก้มตารับการกรรมด้วยความขมขื่น นำบทละครสดตอนพระเยซูขึ้นไปอยู่บนเขามะกอก พร่ำรำพันเยี่ยงมนุษย์ผู้รู้ว่าการตายกำลังรออยู่เบื้องหน้า พระเยซูท้อแท้หมดกำลังใจ เทวทูตได้มาปลอบและสั่งไม่ให้สิ้นศรัทธา

6) ในองก์ที่ห้าเช่นกัน ฉากภาพหนึ่งอีกฉากหนึ่งคือตอนโมเสสเห็นพระเจ้า มาปรากฏสุกสว่าง อยู่กลางพุ่มไม้ที่กำลังลุกไหม้ เขาคุกเข่ารับคำสั่งจากพระเจ้า นำบทละครสดตอนพระเยซูบนเขามะกอก คุกเข่ามองสู่เบื้องบน ยอมตนเป็นผู้รับใช้พระบิดา ยอมรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นตามพระประสงค์ของพระบิดา

7) ในองก์ที่หก ฉากภาพหนึ่งคือตอนดาเนียล (พระผู้เผยวจนะ-prophet) ถูกลงโทษและถูกจับโยนลงในช่องสิงโต ให้เป็นอาหารของสิงโตเพราะดาเนียลยืนยันไม่ยอมละทิ้งความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าของเขา นำบทละครสดตอนพระเยซูยอมให้จับ ถูกเยียนโบย ถากถางเยาะเย้ยจากพวกชาวเยรูซาเลม

8) ในองก์ที่หกเช่นกัน ฉากภาพหนึ่งอีกฉากหนึ่งคือเหตุการณ์ในชีวิตของจ๊อบอีก ที่ถูกเยาะเย้ยถากถาง ถูกภรรยาทุหมิ่นขนาดเทสิ่งโสโครกรดตัวเขา เขาอดทนไม่ปริปากบ่นใดๆเลยตลอดเวลาเจ็ดวันและแม้จะสงสัยพระเจ้า แต่ในที่สุดก็ประกาศยอมตนต่อคำสั่งและความยุติธรรมในแบบของพระเจ้า นำบทละครสดตอนพระเยซูปล่อยให้คนอื่นเยาะเย้ยอย่างสงบ

9) ในองก์ที่เจ็ด ฉากภาพหนึ่งตอนเคน (Cain) ผู้ฆ่าอาเบล (Abel) ด้วยความอิจฉาริษยาที่พระเจ้าทรงโปรดอาเบลมากกว่า (ทั้งคู่เป็นลูกของอาดัมกับอีฟ) เคนทนทุกข์ทรมานสำนึกผิดและเสียใจในสิ่งที่ได้ทำไป นำบทละครสดตอนจูดาสผู้ชั่วตัวพระเยซูให้ทหารโรมันจับตัวไป แล้วเสียใจคลุ้มคลั่งจนในที่สุดแขวนคอตาย

10) ในองก์ที่แปด ฉากภาพหนึ่งตอนโมเสสถูกแพโรห์อียิปต์ขับไล่ออกจากวัง ปลดจากตำแหน่ง ให้ไปอยู่ในหมู่ชาวอิสราเอล นำบทละครสดตอนพระเยซูถูกจับตัวไปอยู่ต่อหน้าปีลาต ถูกท้วงหน้าพระชาวียวกว่าหาใส่ร้ายว่าเป็นผู้ก่อกบฏ นำฝูงคนปฏิวัติด้านอำนาจของโรมัน พระเยซูนิ่งเฉย พูดเพียงว่าอาณาจักรของพระองค์ไม่ได้อยู่บนโลกนี้

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในเยอรมนี

11) ในองก์ที่เก้า ฉากภาพหนึ่งตอนโจเซฟในคัมภีร์เฝ้าผู้นำอาหารมาให้ชาวอิสราเอลในอียิปต์ เพราะเกิดข้าวยากหมากแพง ผู้คนไม่มีอันจะกิน นำบทละครสดตอนพระเยซูผู้มั่งคั่งนามบนศิระชะ ตายเพื่อให้ชาวยิวเห็นทางสู่พระเจ้า

12) ในองก์ที่สิบ ฉากภาพหนึ่งตอนอับราฮัมให้อิชชัคหอบหินขึ้นไปบนเขาโมเรียห์ เพื่อจะฆ่าสังเวยอิชชัคตามคำสั่งของพระเจ้า นำบทละครสดตอนพระบุตรแบกไม้กางเขนที่จะตรึงตนเองเดินขึ้นเขา เพื่อไถ่บาปให้มนุษยชาติ

13) ในองก์ที่สิบเช่นกัน ฉากภาพหนึ่งตอนโมเสสหล່อรูปร่างมั่งคั่งไว้บนเสาสูง และช่วยชีวิตผู้ที่เชื่อในพระเจ้าให้พ้นจากพิษงู นำบทละครสดตอนพระเยซูตายบนไม้กางเขน เลือดหลังไหลช่วยส่องทางแก่ผู้ที่เชื่อในพระบิดาสู่อาณาจักรของพระองค์

6. ผู้กำกับการแสดงและคณะผู้แสดง²¹

ผู้กำกับการแสดงในคริสตนาฏกรรมปี 2010 คือคริสเตียน สตูกคิล (Christian Stückl) เคยดำรงตำแหน่งนี้เมื่อสิบปีก่อนในการแสดงปี 1990 ตอนนั้นเขาเพิ่งมีอายุ 27 ปี จึงเป็นผู้กำกับที่อายุน้อยที่สุด เขาเป็นลูกบ้านโอบาร์มาเกา เติบโตมาในแวดล้อมของการแสดงคริสตนาฏกรรม ได้เห็นได้ยินผู้ชมที่พักอยู่ในครอบครัวเขาพูดถึงการแสดงมาตั้งแต่เด็ก และในฐานะเด็กของหมู่บ้านก็ป่วนเปื้อนอยู่แถวโรงละคร ดูเขาซ้อมกัน ถามโน่นถามนี่ด้วยความสนใจเรื่อยมาในตอนแรกเขาเข้าศึกษาและฝึกฝนเพื่อจะเป็นช่างไม้แกะสลัก แต่ก็ได้ตั้งกลุ่มนักแสดงสมัครเล่นของหมู่บ้านด้วย ในปี 1987 เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้กำกับประจำคณะ Münchener Kammerspiele [มุนเชินเนอ คามา-สปีเล] ในปีเดียวกันนี้เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับของการแสดงคริสตนาฏกรรม ในฐานะที่เป็นคนหนุ่มที่มีความคิดแนวใหม่ๆ การกำกับการแสดงปี 1990 จึงมิได้ราบรื่นนัก อันเป็นธรรมดาของการเปลี่ยนแปลง แต่ผลสุดท้ายก็ดำเนินไปด้วยดี ในการแสดงปี 2000 เขาและอ็อตโต ฮูบาร์ จึงสามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและเพิ่มเติมบทละครครั้งใหญ่ตามที่เขาเห็นดี รวมถึงการย้ายเวลาแสดงไปอยู่ในภาคบ่าย

²¹ ดูภาพผู้แสดงได้ที่ <http://www.passionplay-oberammergau.com/>

และภาคค่ำ ตั้งแต่รับเป็นผู้กำกับการแสดงปี 1990 สตูกคีลต้องการเป็นผู้คัดเลือกผู้แสดงเอง จนถึงตอนนั้นสภาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ เขาเริ่มตระเตรียมนักแสดง ปู่ทาง ส่งเสริมและผลักดันนักแสดงรุ่นหนุ่มสาวให้ได้บทสำคัญๆ ถึงกับพาพวกเขาไปยังอิสราเอลเพื่อให้นักแสดงรุ่นใหม่สัมผัสและมีประสบการณ์บางอย่างบางลักษณะเกี่ยวกับฉากและภูมิหลังของเนื้อเรื่อง ในที่สุดเขาเองเป็นผู้เลือกผู้แสดงบทสำคัญๆในการแสดงปี 2010 เขาให้ความเห็นว่า หากจะให้การแสดงคริสต์นาฏกรรมยืนยงต่อไป การแสดงจำเป็นต้องวิวัฒนาการไปตามกาลสมัย เพื่อดึงดูดอนุชนรุ่นใหม่ๆ การแสดงต้องสามารถกระตุ้นจิตสำนึกเกี่ยวกับความหมายของการตายและการฟื้นคืนชีวิตของพระเยซูให้ได้ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในแง่นี้เท่ากับว่าผู้กำกับเองก็ต้องหาความสมดุลให้ได้ระหว่างการเคารพขนบที่สืบทอดมากับการปรับเปลี่ยนการละครให้สนองรับสภาพสังคมในปัจจุบัน น่ารู้อีกว่า ทั้งปู่และพ่อของเขาเข้าร่วมการแสดงในปี 1990 เมื่อเขาได้รับเลือกให้เป็นผู้กำกับเป็นครั้งแรก ปู่ของเขาเข้าร่วมในการแสดงในบทสำคัญต่างๆตั้งแต่ปี 1930 เรื่อยมาจนถึงปี 2000 ที่เขาได้รับบทของหัวหน้าพระชาวยิว ตอนนั้นปู่มีอายุ 76 ปีแล้ว ส่วนบิดาของเขาก็เคยแสดงเป็นจูด้า เป็นหัวหน้าพระชาวยิวในปี 1980, 1984, 1990 เป็นต้น ตระกูลสตูกคีล (Stückl) และตระกูลสวิงค์ (Zwink) เป็นสองตระกูลที่รวมอยู่ในหมู่บ้านที่ลงนามในปฏิญญาต่อหน้าไม้กางเขนในปี 1633 ว่าจะจัดการแสดงคริสต์นาฏกรรมเพื่อแก้แค้นและตอบแทนพระเจ้าเป็นเจ้าทุกสิบปี

ตระกูลสวิงค์ เป็นตระกูลดั้งและเด่นที่สุดตระกูลหนึ่งของหมู่บ้าน สามารถสืบสายย้อนหลังไปได้ถึงปี 1446 เป็นอย่างน้อย คนหนึ่งในตระกูลนี้คือฟรังส์ เซรัฟสวิงค์ (Franz Seraph Zwink, 1748-1792) จิตรกรร็อกโกโกผู้ได้จารึกฝีมือจิตรกรรมเฟรสโกบนผนังด้านนอกของบ้านหลายหลังในหมู่บ้าน ในด้านการแสดงลูกหลานตระกูลนี้เคยรับบทเป็นพระเยซู พระแม่มารีย์และจูด้าในปี 1980 และในปี 2010 มาร์กุส สวิงค์ (Markus Zwink) เป็นผู้กำกับด้านดนตรีและวาทยากร ส่วนโดมินิก สวิงค์ (Dominikus Zwink) รับหน้าที่ของผู้เล่าเรื่องในอาร์มภท

อ็อตโต ฮูบาร์ รองผู้กำกับการแสดงได้ทำหน้าที่แก้ไขปรับปรุงบทละคร

การแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามากาในเยอรมนี

สำหรับการแสดงปี 1990 และปี 2000 เขาเกิดในหมู่บ้านนี้ จบจากโรงเรียนในสังกัดของอารามวัดเอ็ดทัล และเป็นครูเสมอมา เขาอุทิศตนเพื่อส่งเสริมศิลปะการละคร และได้จัดแสดงละครของหมู่บ้านในละแวกนี้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ตำแหน่งรองผู้กำกับการแสดงแล้ว เขาเองทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องในอารัมภบท (prologue) ผู้หนึ่ง และเป็นผู้เล่าเรื่องในฉากภาพนิ่งด้วย (narrator) ปู่ของเขา ฮูบาร์ รุตส์ (Huber Rutz) เคยรับบทของหัวหน้าพระชาวยิวในการแสดงสามครั้ง และบทของปีเตอร์ในการแสดงปี 1950 ปัจจุบัน อ็อตโต ฮูบาร์และภรรยาหมู่บ้านพักให้เขาในหมู่บ้าน

ยังมีตระกูลสำคัญที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการแสดงติดต่อกันมาทั้งตระกูลที่ชาวบ้านทุกคนรู้จักคือตระกูล ไพรซิงการ์ (Preisinger) เช่น อันตัน ไพรซิงการ์ ซีเนียร์ (Anton Preisinger Snr.) นักแสดงที่เป็นที่ยกย่องชื่นชมมากที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์นักแสดงของหมู่บ้าน เมื่ออายุสิบขวบ เขาแสดงเป็นเทวดา ต่อมาเป็นลาซารุสในปี 1934 เป็นพระเยซูในปี 1950 และปี 1960 ยังเป็นผู้กำกับการแสดงปี 1970 และรับบทหาย่อยๆต่อมาอีก(เพราะอายุมากขึ้นๆ) ในการแสดงปี 1980 และ 1984 ลูกชายเคยแสดงเป็นปีลาตในปี 1980 และหลานชาย อันตัน ไพรซิงการ์ จูเนียร์ (Anton Preisinger Jr.) ผู้ทำหน้าที่บริหารกิจการโรงแรมของตระกูล (Alte Post Hotel) ในหมู่บ้าน ก็เคยแสดงเป็นจูดาสในปี 2000

ผู้แสดงทั้งหมดเกือบ 2400 คนที่รวมคนแสดงในบทบาทสำคัญๆทั้งหมด 21 บทบาท (ที่มีบทเจรจาบนเวที สั้นและยาวรวมกันทั้งสิ้น 120 บท) แต่ละบทบาทมีนักแสดงสองคนที่ฝึกซ้อมด้วยกันมาที่พร้อมจะแสดงได้ทุกเมื่อ ผู้แสดงอื่นๆเช่นทหารโรมัน คนเฝ้าวัดและชาวประชา นักดนตรี คณะนักร้องประสานเสียงที่มีทั้งชายและหญิงและนักร้องเดี่ยว รวมกันประมาณหนึ่งร้อยคน (ใช้ประมาณห้าสิบคนในการแสดงแต่ละครั้ง) ช่างเทคนิคต่างๆ แผนกบริการผู้ชม เป็นต้น ผู้ช่วยในทุกด้านทุกแขนง ทั้งหมดเลือกจากคนในหมู่บ้าน จากทุกอาชีพทุกสถานะ เป็นผู้ที่เกิดในหมู่บ้านหรือผู้ที่ย้ายภูมิลำเนามาอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีแล้ว ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าร่วมการแสดง ต้องอยู่ในเงื่อนไขดังนี้

ก. ผู้เกิดที่หมู่บ้านโอบาราม่าเกา ไม่จำกัดว่าเป็นชาวคาทอลิกหรือชาวโปรเตสแตนต์ และแม้ไม่นับถือศาสนาหนึ่งศาสนาใดก็มีสิทธิ์

ข. ผู้มีภูมิลำเนาอยู่ที่หมู่บ้านนี้ ติดต่อกันนานเกินยี่สิบปีแล้ว ไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา เช่นในการแสดงปี 2000 มีชาวมุสลิมในหมู่บ้านเข้าร่วมแสดงด้วย

ค. เด็กนักเรียนของหมู่บ้าน ไม่ว่าจะมาจากที่ใด บิดามารดามีสัญชาติอะไรหรือเกิดที่ไหน

ง. สมาชิกในครอบครัวของทหารประจำการขององค์การนาโต (NATO - North Atlantic Treaty Organization) ที่มีศูนย์ฝึกอบรมอยู่ใกล้หมู่บ้าน

จ. สตรีที่เข้าชายตามข้อ ก ถึงข้อ ง มีสิทธิ์สมัคร ตั้งแต่ปี 1990 สภาชุมชน (ตามคำแนะนำของผู้กำกับปีนั้นคือ Stückl & Otto Huber) ได้ลงมติยกเลิกเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้สมัครสตรีที่เคยกำหนดไว้ว่า ต้องเป็นโสดและมีอายุไม่เกิน 35 ปี

7. ดนตรี นักดนตรีและคณะนักร้อง

การแสดงที่เกิดขึ้นก่อนปี 1811 ไม่มีดนตรีประกอบการแสดง และเริ่มขึ้นตั้งแต่ที่ โรซุช เด็ดลาร์ (Rochus Dedler) ได้ประพันธ์บทดนตรีเพื่อการแสดงปี 1811, 1815 และปี 1820 บทประพันธ์ทั้งสามไม่เหมือนกันทีเดียว ตั้งแต่นั้นมาการแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านนี้จึงเป็นทั้งบทละครพูดและเพลงร้องขับประสานเสียง รวมทั้งมีฉากภาพนิ่ง ดนตรีมีความสำคัญและมีศักดิ์มีสิทธิ์เท่าบทละคร เพราะเป็นสิ่งเชื่อมบทละครพูดกับฉากภาพนิ่งให้ดำเนินขับเคลื่อนไปอย่างสมบูรณ์ ดนตรีจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการแสดงที่ทำสืบต่อมาตลอดหนึ่งร้อยแปดสิบปี และคงเป็นไปไม่ได้ในปัจจุบันหรือในอนาคตที่จะตัดดนตรีออกจากการแสดง

เด็ดลาร์ เกิดในหมู่บ้านโอบาราม่าเกา เป็นบุตรชายของผู้ดูแลโรงแรมเล็กๆ ในหมู่บ้าน เขาเริ่มเรียนดนตรีที่อารามนักบวชคติดอกัสตินในเมืองโรเทินบุค (Rottenbuch) ไม่ไกลจากหมู่บ้าน และไปเรียนต่อที่เมืองมิวนิก ในยุคนั้นเมืองมิวนิกขึ้นชื่อว่าเชี่ยวชาญในด้านการเรียนการสอนดนตรี เขาเองมีเสียงทุ้มต่ำที่

วิเศษสุด (เสียง bass) เป็นที่ยอมรับนับถือว่าเป็นผู้มีอัจฉริยะด้านการดนตรี เขา
กลับมาอยู่ที่หมู่บ้านจนถึงแก่กรรม และพอใจกับการเป็นครู เป็นผู้นำกลุ่มนักร้อง
ประสานเสียงและเป็นผู้เล่นอแกนของหมู่บ้านตลอดชีวิต ใครๆก็รู้จักเขาในฐานะ
นักประพันธ์ดนตรีศักดิ์สิทธิ์ ที่ใช้ในพิธีกรรมต่างๆในวัดคริสต์ไม่เพียงแต่ในหมู่บ้าน
เกิดแต่ตามหมู่บ้านและเมืองในถิ่นไกลออกไป ในเวลาเพียงยี่สิบปีที่เขาใช้ชีวิตใน
หมู่บ้าน เขาได้ประพันธ์ดนตรีไว้มากกว่าร้อยบท และบทเพลงประกอบดนตรี
สำหรับพิธีมิสซาและและพิธีส่งวิญญาณไปสวรรค์ รวมทั้งหมตือกราวยี่สิบบท
บทเพลงเหล่านี้ยังคงใช้ร้องกันต่อมาในวัดของหมู่บ้านจนถึงทุกวันนี้ แน่นนอนที่บท
ประพันธ์ดนตรีประกอบการแสดงคริสตนาฏกรรมของเขาเป็นที่ชื่นชม จดจำและ
ตรึงใจชาวบ้านมากที่สุด

ก่อนที่จะมีบทประพันธ์ดนตรีเฉพาะคริสตนาฏกรรมของเด็ดลาร์นั้น
ดนตรีที่ประกอบการแสดงใช้บทร้องเกรกอเรียน (Gregorian chants) และบทร้อง
เดี่ยว เด็ดลาร์ได้รับอิทธิพลจากบทร้องเหล่านี้ที่ใช้มาก่อนหรือไม่นั้น ไม่มีหลักฐาน
ใดๆยืนยัน ดังกล่าวข้างต้นแล้วว่าบทประพันธ์ของเขาสำหรับการแสดงสามปีนั้น
ไม่เหมือนกัน เราต้องไม่ลืมว่าการแสดงปี 1811, 1815 และปี 1820 นั้น ยังคง
แสดงกันในโรงละครที่ตั้งเหนือสุสานผู้เสียชีวิตไปในโรคระบาด ดนตรี ขนาดของ
คณะนักร้องและวงดนตรี ถูกพื้นที่บังคับและจำกัดไว้มาก เด็ดลาร์เองเป็นผู้กำกับ
การแสดง เขาเองเป็นผู้เล่าเรื่องในบทนำแต่ละฉากในคัมภีร์เก่าที่มีทั้งหมด
ยี่สิบสี่ฉาก เขาท่องจำบทอันยืดยาวได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังเป็นผู้ร้องส่วนที่เป็น
เสียงต่ำเองด้วย ทั้งหมดนี้เป็นบทบาทหน้าที่อันยิ่งใหญ่สำหรับคนๆเดียว
การทำงานอย่างทุ่มเททั้งกายและใจแบบนี้ทำให้สุขภาพเขาแย่ลงๆ ในที่สุด
ล้มป่วยและสองปีต่อมาก็ถึงแก่กรรม

ดนตรีที่เขาประพันธ์ไว้ในปี 1820 สำหรับนักดนตรีสมัครเล่นในการแสดง
คริสตนาฏกรรม ให้ท่วงทำนองตามขนบเพลงสวดของชาวคริสต์ มีทั้งบทร้อง
ประสานเสียงและบทร้องเดี่ยวทั้งสี่ระดับเสียง (อันมีระดับเสียง soprano, alt,
tenor และ basso ดังที่คณะผู้จัดเจาะจงไว้) ในบทร้องที่เล่าเหตุการณ์ และสำหรับ
การร้องหมู่ ดนตรีทำหน้าที่เหมือนตัวประสานและถ่ายทอดวิญญาณสำนึก

เกี่ยวกับโศกนาฏกรรมที่กำลังดำเนินอยู่บนเวที เชื่อมเหตุการณ์ในคัมภีร์เก่า กับ เหตุการณ์คริสต์นาฏกรรม

การย้ายการแสดงไปอยู่บนสนามหญ้าด้านทิศเหนือของหมู่บ้านในปี 1830 นั้น หมายถึง พื้นที่แสดงกว้างใหญ่ขึ้นมากและเพื่อผู้ชมจำนวนมากขึ้นด้วย คนตรีที่ประกอบการแสดงก็ต้องสมดุลกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ คนตรีต้นฉบับของ เด็ดลาร์ที่เข้ามาจึงต้องปรับปรุงหรือประพันธ์ขึ้นใหม่ เมื่อบทละครเปลี่ยนอีกบ่อยๆ ในศตวรรษที่สิบเก้า คนตรีก็ต้องปรับตามให้เข้ากับบทละครด้วย ข้อขัดแย้งใน เนื้อหาของบทละครดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นในศตวรรษที่ยี่สิบ ทำให้ต้องประพันธ์ บทดนตรีประกอบการแสดงเกือบทุกครั้ง ในการแสดงปี 1950 ศาสตราจารย์ ออยเคิน ปีปส์ (Eugen Papst)²² นักดนตรีลูกบ้านโอบารามาเกาเช่นกัน มีส่วนช่วยยกระดับผลงานประพันธ์ของเด็ดลาร์ให้ปรากฏอีกครั้งหนึ่ง คนตรีฉบับปรับปรุงใหม่นี้ได้อนุรักษ์สิ่งดีๆ จากงานประพันธ์ของ เด็ดลาร์ไว้ ฉบับนี้ใช้เรื่อยมา อีกสี่สิบปี นับเป็นช่วงสงบเพราะไม่มีปัญหาด้านดนตรีในการแสดงแต่ละครั้ง จนถึงปี 1977 ชาวบ้านโอบารามาเกาบางคนอยากให้หันกลับไปใช้บทละครของ รอกเนอร์ ทั้งหมดนี้ปูทางไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดในการแสดง ปี 2000 ทั้งในด้านบทละครและในด้านดนตรี

แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงบทละคร ทำให้ต้องพิจารณาบทดนตรีที่ใช้ว่า สอดคล้องกันหรือไม่ บทประพันธ์ของเด็ดลาร์ยังคงเป็นจุดใจกลางของการแสดง ปี 2000 แต่เมื่อมีการสร้างฉากภาพนิ่งจากคัมภีร์เก่า เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนใหม่ ก็ต้องมีบทละคร มีดนตรีเพิ่มหรือเปลี่ยนตามไปด้วย ผู้กำกับการแสดงด้านดนตรี มาร์กุส สวังก์ (Markus Zwick) เป็นผู้รับภาระด้านนี้ (เขาเป็นวาทยากรด้วย) ต้องประพันธ์ดนตรีใหม่เองด้วย โดยยึดลีลาดนตรีของเด็ดลาร์ และยังได้นำ บทประพันธ์อื่นๆ บางส่วนที่เด็ดลาร์ทำไว้ มาดัดแปลงให้สมบูรณ์เข้ากันได้ทั้งหมด ในการแสดงปี 2010 เขาก็ประพันธ์และปรับปรุงดนตรีขึ้นใหม่ให้สมบูรณ์ที่สุด ถึงกระนั้นทั้งชาวบ้าน โอบารามาเกาและเขาเองยังคงยกย่องเด็ดลาร์ ว่าเป็น

²² ออยเคิน ปีปส์ เป็นเพื่อนและร่วมงานคนหนึ่งของ Richard Strauss (1864-1949) ชาวเยอรมันผู้เป็นนักดนตรีเอกของโลกผู้หนึ่ง

การแสดงคริสต์นาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกาในเยอรมนี

ผู้ให้กำเนิดการแสดงคริสต์นาฏกรรมประกอบดนตรี ชื่อของเด็ดลาร์ ยังคงปรากฏจารึกในเอกสารประกอบการแสดงเรื่อยมา

การแสดงแต่ละครั้งใช้คณะนักร้องประมาณ 50 คนและคณะนักดนตรีประมาณ 50 คน เลือกลงมาจากคณะนักร้อง อำมาเกาเออ โมเท็ตเท็นกอร์ (Ammergau Motettenchor) ที่มีมากกว่า 100 คน และจากนักดนตรีกว่า 100 คนเช่นกัน การเลือกนักร้องเดี่ยวนั้น เลือกไว้สามสี่คนสำหรับระดับเสียงแต่ละระดับ ให้สามารถเข้าแสดงได้ทุกเมื่อ มีปรากฏเสมอว่า นักร้องส่วนใหญ่ที่เคยร่วมในการแสดงปี 2000 ได้รับเลือกให้กลับมาร่วมวงอีกในปี 2010 เพราะฉะนั้นเมื่อถึงเวลาต้องซ้อม นักร้องส่วนใหญ่รู้จักคำร้องและดนตรีแล้ว พวกเขาต้องจดจำคำร้องและดนตรีให้ได้ขึ้นใจ การเป็นหนึ่งในคณะนักร้องนั้นถือว่าเป็นเรื่องเสริมหน้าตามาก เพราะคณะนักร้องอยู่บนเวทีต่อหน้าต่อตาผู้ชมตลอดเวลา และในองก์ที่หนึ่งเมื่อพระเยซูคริสต์เข้าเมืองเยรูซาเล็ม คณะนักร้องได้เข้าร่วมแสดงบทของชาวเมืองเยรูซาเล็มด้วย (ฉากนี้มีผู้แสดงบนเวทีกว่าพันคน) สำหรับการแสดงปี 2010 มีผู้ร่วมแสดงทั้งหมด 2400 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็ก 630 คน มีนักร้องในการแสดงแต่ละรอบ 48 คนและนักดนตรี 55 คนบวกกับนักร้องเดี่ยวให้ฝึกเทียบดูว่า หมู่บ้านโอบาร์มาเกาปัจจุบันมีประชากรราว 5,300 คน

การเลือกนักร้องจากผู้สมัครทั้งหมดเพื่อประกอบเป็นคณะนักร้องประสานเสียงในการแสดงปี 2010 นั้น เริ่มขึ้นในฤดูใบไม้ผลิปี 2009 ผู้ได้รับเลือกต้องร่วมซ้อมสองครั้งในแต่ละสัปดาห์ ตั้งแต่ต้นฤดูใบไม้ร่วงเรื่อยมาจนถึงกำหนดการแสดง การเลือกนักร้องเดี่ยว (soloists) เริ่มขึ้นในปี 2008 แล้ว ผู้คนสนใจสมัครเป็นนักร้องเดี่ยวนั้น อันเป็นผลจากนโยบายของมารกุซ สวิงค์ (Markus Zwick) ผู้กำกับการดนตรีและวาทยกรประจำปี 2010 (เขาดำรงตำแหน่งนี้มาแล้วในการแสดงปี 1990 และปี 2000) เขาต้องการสนับสนุนผลักดันหนุ่มสาวที่มีเสียงดีและรักดนตรีให้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์และความสามารถเพื่อจะได้เป็นนักร้องที่ดีต่อไปในอนาคต นักร้องหนุ่มสาวเหล่านี้ ต้องซ้อมร้องซ้อมเสียงอย่างน้อยสัปดาห์หนึ่งกับครูดนตรีอาชีพแขนงนี้โดยเฉพาะที่เชิญมาจากเมืองมิวนิก หลังจากนั้นพวกเขายังต้องไปร้องโชว์ให้คณะกรรมการมืออาชีพเลือกตัวอีกด้วย

8. การคัดเลือกผู้แสดง

หนึ่งถึงสองปีก่อนปีที่มีการแสดง ชาวบ้านโอบารามาคาไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย ผู้ต้องการมีส่วนในการแสดง ไม่ว่าจะเป็นบทอะไร ต้องกรอกใบสมัครไปยื่นต่อสภาชุมชนอย่างเป็นทางการ สำหรับการแสดงปี 2010 นั้นมีผู้ใหญ่ลงสมัคร 1800 คนและเด็กๆอีก 600 กว่าคน บางคน (เช่นผู้ชาย) เจาจะจงด้วยว่าต้องการเป็นทหารโรมัน เพราะพวกเขาจะโกนหนวดโกนเคราหรือตัดผมได้ตามปกติ เพราะในบทสำคัญๆทั้งหมด 21 บทนั้น (ที่มีบทเจรจาบนเวที เช่น พระเยซู สาวก พระ ฯลฯ) ผู้ชายที่ได้รับเลือกต้องเริ่มไว้ผม ไว้หนวดและไว้เคราตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิของปี 2009 ไปจนจบการแสดงในเดือนตุลาคมปี 2010 ผู้กำกับการแสดง เป็นผู้เสนอแนะว่าใครบ้างควรรับบทไหนในทั้งหมด 21 บท และเขาจะจงด้วยว่าแต่ละบทต้องเตรียมผู้แสดงอย่างน้อยสองคนที่จะเข้าแสดงแทนกันได้ในทุกเมื่อ มีศักดิ์ศรีและความสำคัญเท่าเทียมกัน หาได้เป็นตัวสำรองของใครไม่ เพราะในปี 2010 มีการแสดงทั้งหมด 102 รอบ

ในเย็นวันที่ 7 เมษายน 2009 คณะกรรมการผู้จัดการแสดงมีประชุมลับเพื่อพิจารณาตัดสินว่าการคัดเลือกผู้แสดงควรเป็นไปตามคำแนะนำของผู้กำกับการแสดงไหม หลังจากการถกเถียงตลอดเวลาสี่ชั่วโมง มติตกลงให้เป็นไปตามคำแนะนำของผู้กำกับ วันที่ 8 เมษายน เวลาเก้านาฬิกาสามสิบนาที ชาวบ้านมารวมกันที่วัดคาทอลิกประจำหมู่บ้าน เริ่มด้วยพิธีสวดสั้นๆที่มีทั้งการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า การอ่านพระคัมภีร์และการสวด จบแล้ววงดุริยางค์ของหมู่บ้านนำทั้งคณะและผู้ชมเดินไปตามถนน ไปหยุดอยู่ที่วัดโปรเตสแตนต์เพื่อสวดอีกครั้งหนึ่ง²³ แล้วทั้งหมดเคลื่อนกระบวนต่อไปที่โรงละคร บนเวทีมีวงดนตรีและคณะนักร้องประสานเสียงนั่งอย่างพร้อมเพรียง วงดุริยางค์ของหมู่บ้านเข้าไปประจำที่เช่นกัน ชาวบ้านมานั่งรวมกันอยู่ในโรงละครด้วย และคณะเจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์บาวาเรียผู้ติดตามมาถ่ายทอดสดการทำปฏิกิริยาต่อพระผู้เป็นเจ้าเพื่อสืบทอดความตั้งใจที่เคยให้ไว้ตั้งแต่ปี 1633 พิธีศาสนาเริ่มขึ้น

²³ เช่นเดียวกับในเมืองอื่นใด มีวัดคาทอลิกและวัดโปรเตสแตนต์ ในเมืองเดียวกัน

โดยมีรองเจ้าคณะนักบวชฝ่ายคาทอลิกของถิ่นนี้ พระของวัดประจำหมู่บ้าน และเจ้าคณะนักบวชฝ่ายโปรเตสแตนต์ของถิ่นนี้และนักบวชของวัดโปรเตสแตนต์ของหมู่บ้านเป็นผู้ประกอบพิธีร่วมกัน มีการบรรเลงดนตรีบางตอน การขับร้องประสานเสียงด้วย ถึงเวลาเด็กชายวัยสิบขวบชื่อ คริสต็อฟ สเตอการ์ (Christoph Stöger) (เด็กคนนี้ทำหน้าที่ประจำอยู่หน้าแท่นบูชาของวัดประจำหมู่บ้าน) เป็นผู้ทำปฏิญาณแทนหมู่บ้านทั้งหมดว่าจะสืบสานการแสดงคริสตนาฏกรรมต่อไปเพื่อรำลึกถึงพระเมตตาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่ได้ช่วยชีวิตชาวบ้านโอบารามะเกาให้พ้นจากโรคระบาดในปี 1633 ไว้ได้ ชาวบ้านทั้งหมดที่อยู่ในโรงละครเปล่งเสียงยืนยันพร้อมกันตามนั้น ผู้กำกับการแสดงพาฝูงเด็ก ๆ ขึ้นไปบนเวทีและร้องเพลงต้อนรับแสดงความยินดีปราโมทย์ เพลงนำที่ได้กร้องนี้จะเป็นเพลงนำของฉากพระเจ้าเยซูเข้าเมืองเยรูซาเล็มในองก์ที่หนึ่ง (ในการแสดงจริงคณะนักร้องประสานเสียงเป็นผู้ขับร้องเท่านั้น) แต่ในวันประกอบพิธีนี้ เด็ก ๆ วงดนตรี คณะนักร้องประสานเสียงและชาวบ้านที่อยู่ในโรงละครขับร้องพร้อมกัน

หลังอาหารเที่ยง ถึงเวลาประกาศรายชื่อผู้สมัครว่าใครได้รับเลือกให้แสดงบทอะไร ทุกคนสนใจอยากรู้โดยเฉพาะบทเด่นๆ ยี่สิบเอ็ดบท ด้านหน้าบริเวณโรงละครจึงมีคนหลายร้อยคนรวมกันอยู่เพื่อคอยฟังผล วิธีการประกาศก็ใช้วิธีเขียนชื่อลงบนแผ่นกระดาษดำสองแผ่นใหญ่ที่ตั้งอยู่นอกโรงละคร ผู้เขียนคอยบรรจุเขียนทีละชื่อๆ ยิ่งทำให้ผู้คนกระสับกระส่าย เพราะต้องอดทนคอยดูตามคนเขียนไปที่ละชื่อๆ ว่าใครรับบทไหนเป็นต้น ผู้แสดงที่ได้รับเลือกทั้งหมด สื่อให้เห็นจุดยืนของผู้กำกับ (Christian Stückl) ว่าต้องการส่งเสริมหนุ่มๆ สาวๆ ให้เข้ามามีบทบาทในการแสดงมากขึ้นๆ เพื่อเตรียมพวกเขาสำหรับการแสดงครั้งต่อไปในอนาคตด้วย ผู้กำกับการแสดงยังต้องการให้โอกาสนักแสดงแต่ละคนเป็นผู้ถ่ายทอดจิตวิญญาณของตัวละครด้วยตัวเอง ให้คิดเองว่าจะพูดบทนั้นๆ อย่างไร (คำพูดนั้น กำหนดไว้แล้ว ไม่แต่งขึ้นเอง) แสดงท่าทางเช่นไรเป็นต้น ฝึกกันไปเช่นนี้ทีละเล็กทีละน้อย เมื่อถึงเวลาแสดงจริงในเดือนพฤษภาคมปี 2010 พวกเขาแต่ละคนเหมือน “ได้เติบโตในเลือดเนื้อและวิญญาณของตัวละครตัวนั้นๆ อย่างแท้จริง” เหมือนกับนวนิยาย เคราและผมที่ผู้แสดงชายต้องปล่อยให้ยาวตั้งแต่ปี

2009 จนกลายเป็นบุคลิกใหม่ของพวกเขา การซ่อมเริ่มตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2009 สัปดาห์ละสามสี่ครั้ง บนเวทีไม่ว่าฝนตก แดดออก มีพายุหรือหิมะก็มีได้ว่างเว้น

ยังมีคนอีกจำนวนมากที่ไม่ได้แสดงแต่ทำหน้าที่ช่วยด้านอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดหา ฝ่ายบูรณาการ ฝ่ายผลิตสิ่งของเครื่องใช้ เช่นงานฝีมือเครื่องแต่งกายใหม่ทั้งหมดสองพันชุด เป็นผลงานจากอุตสาหกรรมภายในครอบครัว ด้วยความร่วมมือจากฝ่ายเครื่องแต่งกายโรงละครหลวงที่เมืองมิวนิก เสื้อผ้าทำจากผ้าฝ้าย ผ้าปักทอด้วยไหมทอง ผ้าไหม ผ้าแพรหรือผ้าดาวน์ ผ้าดินเงินดินทอง เป็นต้นโดยมี สเตเฟน ฮาเกอไนอาร์ (Stefan Hageneier) นักออกแบบลูกบ้านโอบาร์ามาเกา เป็นผู้ออกแบบฉากจัดเวทีพร้อมอุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องประดับ เครื่องแต่งกายในบริบทแต่ละฉากอีกยี่สิบแปดชุด โดยเน้นความถูกต้องตรงกับประวัติศาสตร์แห่งยุค การแสดงพัฒนาจากความเรียบง่ายเป็นความอลังการของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผู้แสดง เพื่อสร้างความตื่นตะลึงและความประทับใจแก่ผู้ชม โดยบรรยายเน้นความมั่งคั่งของผู้สวมใส่นั้นคือเหล่าพระนักบวชนอกรีตชาวยิวหรือข้าหลวงโรมัน เมื่อเทียบกับความเรียบง่ายของเครื่องนุ่งห่มของชาวยิวพื้นบ้านรวมทั้งของพระเยซูและของเหล่าสาวกด้วย โดยเฉพาะในการแสดงปี 1990, 2000 และ 2010 ฉากและเครื่องแต่งกายยืนยันทันอย่างชัดเจนถึงจุดยืนของคณะผู้กำกับว่า ต้องการให้การแสดงเป็นไปตามกรอบของยุคสมัยใหม่ ของศิลปะการละครยุคปัจจุบันที่ฉากและเครื่องแต่งกายสำคัญมากพอๆกับการแสดง เพราะเป็นสิ่งตรงสายตาผู้ชมได้ตั้งแต่นาทีแรก ศิลปะการละครพัฒนาไปพร้อมๆกับวิวัฒนาการของแฟชั่น ดังการแสดงโอเปร่าตะวันตก นักออกแบบแฟชั่นชั้นสูงเป็นผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายของผู้แสดง เครื่องแต่งกายจึงเป็นส่วนหนึ่งที่แยกออกจากศิลปะการละครมิได้ ที่ตรงภาพกับอากัปกริยาของตัวละครแต่ละตัวในจินตนาการของผู้ชมตลอดไป

ทุกคนที่มีส่วนในการจัดการแสดงคริสต์นาฏกรรมนี้ มิได้เป็นผู้ที่มีจิตศรัทธาต่อคริสต์ศาสนาเท่าเทียมกันทุกคน เพราะฉะนั้นมิติทางศาสนามีได้เป็นฐานสำคัญฐานเดียว แต่การแสดงกลายเป็นขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเฉพาะ

ของหมู่บ้าน ที่พวกเขาในฐานะสมาชิกของชุมชนชาวบ้าน อยากมีส่วนร่วมด้วย โดยเฉพาะด้านดนตรีและการขับร้อง ที่เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมพื้นฐานที่มีเคย ถดถอยลดน้อยลงเลยในวิญญานสำนึกของชาวเยอรมันโดยเฉพาะตั้งแต่ศตวรรษ ที่สิบห้าเป็นต้นมา และดังกล่าวนั้นแล้ว ดนตรีเป็นองค์ประกอบที่ขาดเสียมิได้ในการแสดงนี้

ผู้แสดงทั้งหมดเป็นนักแสดงสมัครเล่น และไม่มีใครมีรายได้จากการแสดง ดังเช่นนักแสดงอาชีพที่มีรายได้เป็นกอบเป็นกำหรือมีรายได้ประจำ มาถึงวันนี้ เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้แสดงต้องสละเวลาจำนวนมากมาย ผลจากการงานในชีวิตจริงในอาชีพของเขาแต่ละคนเพื่อมาซ้อมมาแสดงติดต่อกันเป็น เวลานานเกือบปี แต่ละคนยอมสูญเสียรายได้ประจำที่เขาทำอยู่ ที่เขาต้องละไว้ชั่วคราวจนกว่าการแสดงจะสิ้นสุดลง หรือแม้เป็นพ่อค้าเขาก็ต้องหยุดทำการค้า ไปนาน คณะกรรมการจึงอนุมัติเงินชดใช้แทนรายได้ประจำที่น้อยลงหรือเสียไป เงินชดเชยนี้ก็น้อยเกินกว่าที่จะเรียกเป็นเงินค่าจ้างหรือค่าตอบแทน เป็นที่ ประจักษ์แน่ชัดว่า ไม่มีผู้แสดงคนใดที่ร่ำรวยขึ้นหรือตั้งตัวได้เพราะได้แสดงใน คริสตนาฏกรรม

9. ผู้ชม

เมื่อการแสดงคริสตนาฏกรรมเป็นที่กล่าวขวัญเลื่องลือออกไปไกลทุกมุม โลก จำนวนผู้ชมที่เดินทางไปชมการแสดงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สถิติผู้เข้าชมการแสดง เชนในปี 1830 มีผู้ชมทั้งสิ้นประมาณ 13,000 คน ในปี 1840 จำนวนผู้ชมเพิ่ม ขึ้นเกือบสามเท่า คือประมาณ 35,000 คน ในปี 1880 ที่โทมัส คูก (Thomas Cook & H. Gaze) เริ่มขายทัวร์เป็นแพ็คเกจนำชาวอังกฤษข้ามฝั่งมาชมการแสดง เปิดศักราชของการนำเที่ยวเป็นหมู่เป็นคณะขึ้น ปีนั้นมีการแสดง ๔๐ รอบ จำนวน ผู้ชมเพิ่มจากหลักหมื่นเป็นหลักแสน และตั้งแต่นั้นมาก็อยู่ในหลักแสนขึ้นไปเช่น ในปี 1900 มี 174,000 คน และในปี 1950 มีถึง 480,000 คน สถิติล่าสุดของ การแสดงปี 2010 มีผู้ชมทั้งหมด 520,000 คน การเดินทางสะดวกมากขึ้นตาม ความเจริญก้าวหน้าของประเทศเยอรมนี การบริการด้านคมนาคมจากจุดต่างๆ ในเยอรมนีได้มีการวางแผนอย่างละเอียดพร้อมเพรียง ที่เอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยว

เที่ยวสามารถไปถึงหมู่บ้านได้อย่างสะดวก และเข้าชมการแสดงแล้วกลับได้อย่างปลอดภัย เพราะมีรถรับส่งไปยังจุดต่างๆเพื่อจับรถไฟ หรือรถขนส่งต่อไปได้อีกการรถไฟ รถขนส่งในเยอรมนีก็จัดตารางใหม่เพิ่มขบวนรถไฟ รถประจำทาง และรถขนส่งเพื่อรองรับผู้เข้าชม ทั้งนี้ไม่รวมรถทัวร์ของบริษัทต่างๆที่จัดทัวร์พาถูกคัมมาชมการแสดงแล้วพากลับไปส่งอีกมากมายหลายบริษัท ในช่วงระยะที่มีการแสดงคริสต์นาคูกรรม ยังเป็นโอกาสดีสำหรับชาวต่างถิ่น(จากเยอรมนี) หรือต่างแดน(จากประเทศอื่น) ผู้ประสงค์จะไปชมสถานที่สำคัญอื่นๆในปริมณฑลของแคว้นบาวาเรีย เพราะมีเครือข่ายเตรียมรองรับอย่างพร้อมเพรียง

ในหมู่ผู้ชม²⁴ มีผู้สูงอายุจำนวนมากกว่ากลุ่มอายุอื่น หลายคนต้องนั่งรถขึ้นไป ผู้สูงวัยทั้งหลายอาจมีความปรารถนาหลุ่มลึกในใจว่าอยากไปชมการแสดงนี้ก่อนสิ้นบุญ ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ชาวอเมริกัน และบางชาติจากเอเชียเช่นฟิลิปปิน ญีปุ่น ดังกล่าวไว้ว่าโทมัส คูกจากกรุงลอนดอนเป็นคนแรกที่คิดจัดทัวร์พาชาวอังกฤษข้ามทะเลมาชมการแสดง (1880) หลังจากนั้นก็มีบริษัทต่างๆจากสหรัฐอเมริกา และจากทุกประเทศในยุโรป ที่จัดทัวร์พาไปที่หมู่บ้านโอบาร์มาเกา พร้อมตัวสำหรับเข้าชมแล้วพากลับ ในสมัยใหม่ทัวร์ที่จัดไปชมการแสดง

²⁴ ในหมู่ผู้ไปชมมีบุคคลดังบุคคลเด่นทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ นอกจากฮิตเลอร์ ผู้ไปชมการแสดงสองครั้งดังกล่าวมาข้างต้น มีนักเขียนเช่น Thomas Mann, Hans Christian Anderson, Simone de Beauvoir, Jean-Paul Satre, Rabindranath Tagore, หรือนักแต่งเพลง Franz List, Richard Wagner, Anton Bruckner หรือวิศวกร Gustav Eiffel, Henry Ford, สมาชิกในราชวงศ์จากรัสเซีย จากสเปน, ปี 1871 พระเจ้า Ludwig II แห่งบาวาเรียเสด็จไปชมการแสดง, ยังมีนายกรัฐมนตรีอังกฤษ Ramsay Macdonald ในปี 1930 หรือประธานาธิบดี Dwight D.Eisenhower ในปี 1950, จากสำนักวาติกันเช่นสันตะปาปา Pius XI ในปี 1910, และสันตะปาปาองค์ปัจจุบัน Benedict XVI ก็เคยไปชมการแสดงสองครั้งในปี 1980 ก่อนที่จะขึ้นเป็นสันตะปาปา ในฐานะที่เป็นเจ้าอาวาสในเขตการปกครองเมืองมิวนิก(München)และเมืองฟรายซิง(Freising) ในตอนนั้นท่านยังเป็นผู้ประกอบพิธีสวดเปิดงานการแสดงที่โรงละครด้วย ต่อมาในเดือนสิงหาคมปี 2000 ในฐานะที่เป็นคาร์ดินัล (Curia Cardinal Joseph Ratzinger) ผู้รับผิดชอบเรื่องลัทธิความเชื่อและศรัทธาประจำกรุงวาติกัน, ในเดือนสิงหาคมปี 2010 สมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ ทรงเสด็จไปชมการแสดง

ขยายเส้นทางพาไปเที่ยวยุโรปก่อนและรวมการไปชมการแสดงเข้าไปด้วย เช่นนี้ทำให้ผู้ที่ไม่พร้อมจะท่องเที่ยวที่อื่นๆ ต้องเสียค่าค่าเดินทางเพิ่มขึ้นอีก วิธีที่ง่ายที่สุดและดูเหมือนว่าถูกที่สุดสำหรับผู้ที่ต้องการไปชมการแสดงจริงๆ คือการจองตัวเองโดยตรงกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งสามารถติดต่อเข้าถึงได้จากเว็บไซต์ของการแสดง (<http://www.passionplay-oberammergau.com/>) มีราคาตั๋วแบบต่างๆ ที่เราเลือกได้ ที่ปักในราคาที่เรต้องการจ่าย ราคาถูกกว่ากันมาก และหากจองล่วงหน้าสักสองปี ก็มีโอกาสได้พักตามบ้านของชาวบ้าน (ที่จัดเป็นแบบ Bed & Breakfast) หรือโรงแรมที่ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านเลย เป็นโอกาสที่ดีจะได้ทำความรู้จักใกล้ชิดกับหมู่บ้านและชาวบ้าน ส่วนจะเดินทางต่อหรือไม่ ไปที่ใดก่อนหรือหลังการแสดง ก็แล้วแต่ใจปรารถนา

ผู้ซื้อตั๋วจะได้รับแจกหนังสือแนะนำหมู่บ้านและความรู้เกี่ยวกับการจัดแสดง หนังสือบทละครทั้งเรื่องที่มีคำพูดในละครทุกคำ ทุกวรรค ทั้งหมดแปลเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติทั้งหลาย ควบคู่กับภาษาเยอรมัน

ที่น่าประทับใจคือ ผู้ชมเหมือนถูกตรึงกับที่ ตั้งอกตั้งใจดูการแสดง ชาวอังกฤษและชาวอเมริกันโดยเฉพาะได้รับคำแนะนำจากหัวหน้าทัวร์ว่า ให้พกไฟฉายขนาดเล็กติดตัวเข้าไปในโรงละคร และใช้ส่องอ่านบทละครควบคู่ไปกับการชมการแสดง เพราะมีบทสนทนา บทโต้ตอบ บทรำพึงรำพันต่างๆ ที่ใช้ภาษาเยอรมันทั้งหมด เช่นนี้พวกเขาก็เข้าใจและเข้าใจการแสดงได้เต็มที่ ในที่สุดการแสดงได้ตรึงผู้ชมไว้นานอย่างต่อเนื่องตลอดห้าชั่วโมงกว่า ตั้งแต่บ่ายสองโมงครึ่งถึงห้าโมงเย็นและตั้งแต่สองทุ่มถึงสี่ทุ่มครึ่ง ข้าพเจ้าไม่เห็นมีใครหลับสักคนเดียวในบริเวณโดยรอบที่ข้าพเจ้านั่ง ต่างอ่านและดูอย่างตั้งใจ เป็นภาพที่น่าประทับใจที่อาจนับได้ว่าเป็นการทำสมาธิหรือการปฏิบัติธรรมแบบหนึ่ง ในมุมมองนี้การแสดงคริสตนาฏกรรมเป็นความสำเร็จสุดยอดของหมู่บ้านนี้

10. การบริหารจัดการเงินรายได้

หนึ่งปีก่อนปีการแสดง สภาชุมชนจะมอบอำนาจให้แก่กลุ่มบุคคลที่ได้เลือกเป็นผู้กำกับการแสดง รองผู้กำกับฯ ผู้กำกับการดนตรี บาทหลวงคาทอลิกและ

พระนักบวชโปรเตสแตนต์ บุคคลกลุ่มนี้ร่วมกันเป็นคณะกรรมการคริสตนาฏกรรม คณะกรรมการนี้เองที่จะบริหารและตัดสินปัญหาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคริสตนาฏกรรม โดยมีการเรียกประชุมชาวบ้านมาลงคะแนนเสียงในการทำประชามติ เพื่อตัดสินปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นมา ภาระหน้าที่นี้รวมถึงการส่งจ่ายเงินเพื่อกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดที่เกี่ยวข้อง เช่นค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุง ปรับเปลี่ยนโรงละคร การจัดโครงสร้างเสริมเช่นการคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน โอบาร์มาเกากับเมืองในปริมณฑลแคว้นบาวาเรีย พื้นที่สำหรับจอดรถจำนวนมาก ห้องสุขา ท่อระบายน้ำและท่อน้ำเสียเป็นต้น เพื่อรองรับคนจำนวนมาก ที่จะมารวมกันในหมู่บ้านเล็กๆนั้น นานที่ทุกอย่างทุกเรื่องนั้น ชาวบ้านมีส่วนร่วมรับรู้และออกความเห็นเสมอ เพราะการแสดงคริสตนาฏกรรมถือว่าเป็น “สมบัติ” ของชุมชน ดังที่ปรากฏจารึกไว้อย่างชัดเจนในบัญญัติของสภาชุมชนผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการธำรง “สมบัติ” นี้ไว้

เรื่องน่ารู้อีกหนึ่งเรื่องหนึ่งคือ รายได้จากการจัดแสดง ได้กลับคืนสู่ชุมชน โอบาร์มาเกาเสมอมา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสร้าง อำมาเกาเวเฮาส์ (Ammergau Haus) ที่ประกอบด้วยโรงละครกลางแจ้ง หอดนตรี ภัตตาคาร และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อีกแห่งหนึ่งคือศูนย์มณฑนาการเวลเลนแบร์ก (Wellenberg) ที่น่าจะเป็นศูนย์มณฑนาการที่สวยงามที่สุดในหุบเขาแอลป์ มีหมู่สระน้ำแบบต่างๆ ทั้งภายในอาคาร (3 สระ) และสระกลางแจ้ง (3 สระ) พร้อมทางน้ำแบบสไลด์สองทางและสระผจญภัยสำหรับหนุ่มสาวยุคปัจจุบัน ยังมีห้องอบไอน้ำ (sauna) ห้องอบตัวด้วยแสงแดด (solarium) บริเวณสำหรับนอน ผึ่งแดด และภัตตาคารกับบาร์เครื่องดื่ม ในหมู่บ้านนี้ยังมีคลินิกสุขภาพพร้อมระบบน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อรักษาโรคไขข้อเสื่อมและศูนย์กายภาพบำบัด หากผู้ใดสนใจอยากรู้รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินรายได้ทั้งหมดจากการแสดงครั้งต่างๆ ก็มีเอกสารรายละเอียดพร้อมที่จะไปเปิดดูได้เลยที่ศูนย์วาเลนแบร์ก ทุกบาททุกสตางค์ใช้อย่างไรเหลือเท่าใดอย่างโปร่งใส เป็นที่ประจักษ์แก่ทุกคนว่า รายได้จากการแสดงได้กลับคืนสู่ชุมชนชาวบ้านนี้ทั้งหมด ดังมีสำนวนที่พูดกันในหมู่บ้านว่า "Die Passion zahlt" (หมายถึงว่ารายได้จากการแสดงจะเป็น

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอบารามาเกาในเยอรมนี

ค่าใช้จ่ายของสิ่งที่ชุมชนต้องการ) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่ชาวบ้านและเป็นตัวอย่างของการบริหารชุมชนที่พิเศษไม่เหมือนหมู่บ้านใดในเยอรมนี

หมู่บ้านนี้มีปณิธานแน่วแน่ในการส่งเสริมการศึกษาของเด็กๆ เงินจำนวนมากนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการศึกษาโดยเฉพาะด้านดนตรีและการละคร สนับสนุนให้เด็กๆ เข้าร่วมการแสดง ผู้ที่รักดนตรีและการละคร จะมีโอกาสศึกษาต่อด้านนี้เพื่อให้พวกเขาพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องตามวัยตามการศึกษาและการฝึกฝน เพราะเด็กๆ ของหมู่บ้านนี้เป็นผู้กำหนดของการจัดแสดงคริสตนาฏกรรม เป็นความจริงที่เดียวที่เด็กๆ ของหมู่บ้านนี้เติบโตขึ้นในบริบทของการแสดงคริสตนาฏกรรม การแสดงที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตเด็ก ตัวอย่างเช่น สตีเฟน เบอร์คาร์ต (Stephen Burkhardt) ผู้แสดงเป็นหัวหน้าพระชาวยิว (Caiaphas [เคอเฟส]) ในการแสดงปี 2000 เคยเข้าปรากฏในการแสดงปี 1970 ในตอนนั้นเขามีอายุเพียงสองขวบครึ่ง คริสเตียน สตูกคิล ผู้กำกับการแสดงปี 1990 และปี 2000 บอกเล่าว่าโดยส่วนตัวการแสดงคริสตนาฏกรรมมีความสำคัญต่อเขามาก ตั้งแต่เมื่อเขาอายุเจ็ดขวบ เด็กๆ ของหมู่บ้านนี้มีการเล่นผดเด็กที่อื่นใดในโลก เพราะพวกเขาพูดบ่อยๆ ในยามว่างในปีที่มีการแสดงว่า “ไปเล่นคริสตนาฏกรรมกัน”²⁵ แทนการไปเล่นซ่อนหา เล่นต๊อง ฯลฯ

ชาวโลกหลายคนในปัจจุบันยังเห็นว่าการแสดงคริสตนาฏกรรมเป็นสิ่งดีที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของหมู่บ้านโอบารามาเกา ที่ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมดีเด่นประจำชาติ ที่สร้างความสนใจในระดับนานาชาติ และคริสตจักรเองก็คอยติดตามดูการวิวัฒนาการพัฒนาของการแสดงอย่างต่อเนื่อง โดยที่หมู่บ้านนี้ยังคงรักษาความเป็นเอกเทศและชาวบ้านนี้ก็มีเอกลักษณ์เหนือการแสดงของพวกเขาอย่างครบครัน

11. ข้อคิดคำนึง

ท่าไมภาพการตายของพระเยซูบนไม้กางเขนจึงเป็นภาพรวมจิตสำนึกและเป็นหัวใจของคริสต์ศาสนา เมื่อพิจารณาถึงยุคสมัยของพระเยซู แต่ละชีวิตเหมือน

²⁵ ในทำนองว่า Let's play the Play.

ลอยอยู่ในธารน้ำเชี่ยว ถูกเหวี่ยงไปมาได้หยุดยั้ง พระเยซูเป็นความหวังของชาวยิว เป็นพระเจ้าที่พวกเขารอคอยที่จะมาช่วยกู้ชนชาติอิสราเอล แต่แทนการต่อสู้กับพวกโรมัน พระเยซูกลับสอนให้รักศัตรู²⁶ ขัดกับสันชาตญาณของคนอย่างชัดเจน นักประวัติศาสตร์ศาสนาวิเคราะห์ว่า นี่เป็นคำสอนที่ไม่มีในศาสนาใด

ในบริบทของยุคนั้น คงไม่มีทางอื่นใดแล้วที่จะช่วยให้ชาวยิวพ้นทุกข์ นอกจากสอนให้พวกเขารักทุกคนแม้แต่ศัตรู ซึ่งเป็นทางเดียวที่จะยุติความโกรธเกลียดชิงชัง ความคับแค้นในใจคนให้หมดไป แล้วสร้างความหวังใหม่ด้วยการมองไปในอนาคตนอกเหนือชีวิตอันจำกัดของตนในปัจจุบัน พระเยซูเบนให้ชาวยิวคิดว่า ความตายเป็นเพียงจุดจบของความทุกข์ทรมาน มิใช่จุดจบของชีวิตหรือของความหวังในความสุข แต่เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตใหม่ที่ไม่มีความทุกข์ทรมานอีก ความตายคือการเน่าเปื่อยของร่างกายเท่านั้น แต่วิญญาณยังอยู่ตลอดไป และจะเกิดใหม่สดใสสดสวยในวันคริสต์ได้ คริสต์ศาสนาสอนว่า การยอมรับความ

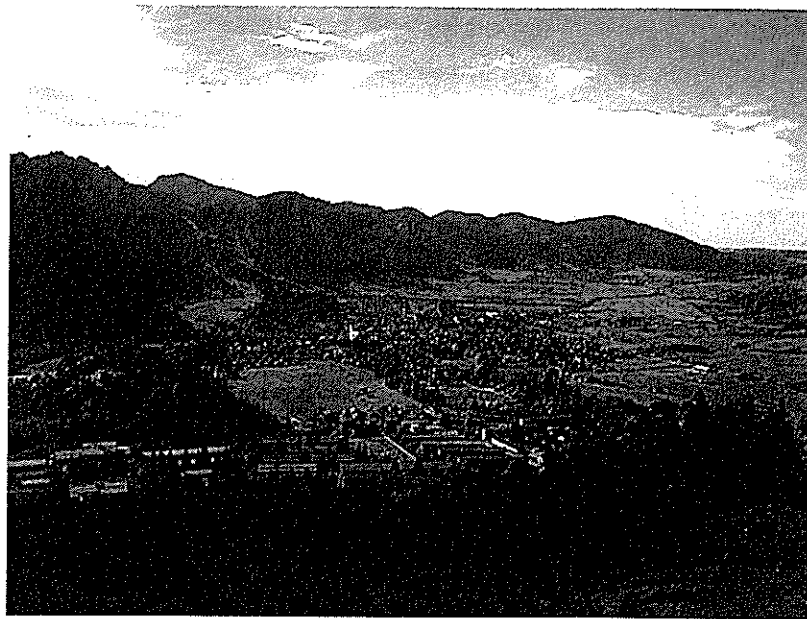
²⁶ ดังที่พระเยซูสอนว่า “ข้าเข้าใจความทุกข์ ความเหนื่อยล้าและความเศร้าสลดใจของพวกเจ้า แต่ความหวังกำลังมา จะมีคนช่วยพวกเจ้า อย่าได้วิตกกังวลกับการหาอาหารกิน การหาน้ำดื่ม การหาเสื้อผ้ามาปกปิดร่างกาย ชีวิตเป็นอะไรที่มากกว่าอาหาร น้ำดื่มหรือเสื้อผ้า จงเบนความสนใจทั้งหมดไปยังอาณาจักรและความยุติธรรมของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า พวกเจ้าใฝ่หาสมบัติที่สถานที่จะถูกกัดแทะสีกกร่อนไปกับมอดแมลงหรือขึ้นสนิมไปกับกาลเวลา ข้าจะบอกพวกเจ้าว่า จงไปเก็บรวบรวมสมบัติของพวกเจ้าในสวรรค์ เพราะที่นั่น ไม่ว่าสมบัติเจ้าอยู่ที่ไหน ก็มีหัวใจเจ้าอยู่ด้วย” หรือ “หากใครตบหน้าเจ้าข้างหนึ่ง ให้หันหน้าอีกข้างหนึ่งให้เขาตบด้วย” หรือ “ความรักของพระเจ้านั้นให้แก่คนดีและคนเลวเหมือนกัน เหมือนฝนที่ตกลงบนหลังคนดีก็ตกลงบนหลังคนเลวในเวลาเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงควรที่เราจะรักทุกคน รักศัตรู เอื้อเฟื้อต่อคนที่เกลียดเราและสวดให้พรแก่คนที่สบประมาทเรา ที่ทำร้ายเรา จงปล่อยความโกรธไปเสีย อย่าให้มันทำร้ายใจเราเอง พระเจ้าจะช่วยคนจน คนหิวกระหาย คนใจบริสุทธิ์ คนรักสันติ เพราะพวกเขาเหล่านี้คือลูกของพระเจ้า สงครามจะเกิด คนจะทรยศหักหลังกัน ชิงชังกัน ฆ่ากัน อย่างมากก็เพียงร่างกายเท่านั้น ไม่มีใครฆ่าทำร้ายจิตวิญญาณได้ อย่าหวั่นกลัวผู้มีอำนาจ เขามีอำนาจเหนือร่างกายเท่านั้น จงขยำดพระเจ้ายิ่งกว่าผู้มีอำนาจสลายทั้งร่างและวิญญาณให้มลายลงสิ้น ถ้าพวกเจ้ามีศรัทธาแก่กล้า ไม่มีอะไรที่พวกเจ้าทำไม่ได้” (บทละครฉบับปี 2010, Oberammergau Passion Play 2010 Textbook, หน้า 13-15)

ตาย และเปลี่ยนที่ท่าหรือความกลัวตายของคนให้เป็นความหวังในชีวิตใหม่ที่ดีกว่า และใช้ภาพการถูกตรึงไม้กางเขน ที่เป็นการตายอย่างช้าๆที่ละเล็กละน้อยอย่างทุกข์ทรมานของพระคริสต์ เป็นเครื่องมือตรึงความเชื่อและศรัทธาของผู้ที่ได้เห็น เพราะเป็นภาพที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกและเขย่าจิตสำนึกของคนอย่างรุนแรง วัดหรือสุสานของชาวคริสต์ มีรูปพระเยซูบนไม้กางเขนให้เห็นเสมอ เหมือนเป็นหลักเป็นสิ่งที่ปลอบใจของผู้ตายว่า แม้พระเยซูคริสต์เองก็ตายเยี่ยงมนุษย์เดินดินคนหนึ่ง อย่างกลัวตายเลย ข้าพเจ้าเคยได้ยินได้รู้(โดยตรงและจากสื่อต่างๆ) ว่าชาวตะวันตกหลายคนผู้ไม่เคยมีจิตศรัทธาต่อคริสต์ศาสนาอย่างจริงจัง ยามตกอยู่ในภาวะลำบากระหว่างความเป็นกับความตาย สันดาตญาณสุดท้าย(ที่มาจากมรดกวัฒนธรรมตะวันตก)ทำให้เขาร้องขอให้พระคริสต์ช่วย และรอดชีวิตมาได้ คนทุกชาติทุกศาสนาย่อมความทุกข์ที่พึ่งสุดท้ายในยามทุกข์ โดยที่ในยามสุขมักลืมเรื่องศาสนาไปเสียสิ้น คริสต์ศาสนารู้จักใช้ภาพแห่งความตายของพระคริสต์มาเป็นที่พักพิงของคนที่มีความทุกข์หรือคนใกล้ตาย

ในที่สุดภาพความตายได้กลายเป็นกุญแจสำคัญของคริสต์ศาสนามากกว่าเหตุการณ์อื่นๆในชีวิตของพระเยซู เป็นปมผูกพันของชาวคริสต์กับพระเจ้าและเป็นสิ่งปลดปล่อยความทุกข์ของคน ไม่ว่าเราจะเชื่อในปาฏิหาริย์หรือไม่ เราอาจเข้าใจและมองลึกลงไปว่า การเกิดใหม่หรือการฟื้นคืนชีวิต ก็คือการมีวิญญาณสำนึกใหม่ที่ดีกว่า การมีระดับจิตสำนึกที่สูงขึ้น การเข้าถึงความหมายอันแท้จริงของชีวิตและของความตาย เป็นสภาพจิตที่แจ่มกระจ่างโปร่งใสใน “ความรู้จริง” ที่คริสต์ศาสนาได้ถ่ายทอดผ่านเรื่องราวของการกลับฟื้นคืนชีวิตของพระเยซูผู้เอาชนะความตายและเอาชนะความทุกข์

การแสดงคริสตนาฏกรรมสามารถใช้กระบวนการด้านศิลปะเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการแสดง และเพื่อจรรโลงสารที่คริสต์ศาสนาต้องการเผยแพร่ในขณะเดียวกันเพื่อประโยชน์สุขทั้งใจและกายของชาวบ้านทั้งหมด หมู่บ้านโอบารามาเกา เป็นตัวอย่างของพลังความผูกพันของชุมชนเล็กๆชุมชนหนึ่งที่รวมกันเฝ้าในยามทุกข์และในยามสุข เป็นชุมชนที่รู้จักประนีประนอม ชัดเกลากะแสร ความคิดความขัดแย้งต่างๆของสังคมใหญ่ๆรอบข้างและมารวมกันในอุดมการณ์

เดียวกัน ทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีตัวอย่างหนึ่งว่าจิตสำนึกร่วมกันทางศาสนาและศิลปะ เป็นกุญแจที่มีสมรรถภาพในกระบวนการขับเคลื่อนพัฒนาชุมชน ท่ามกลาง ธรรมชาติแวดล้อมอันงดงามที่ชาวบ้านอนุรักษ์มาได้อย่างต่อเนื่องตลอดหลาย ร้อยปีที่ผ่านมา

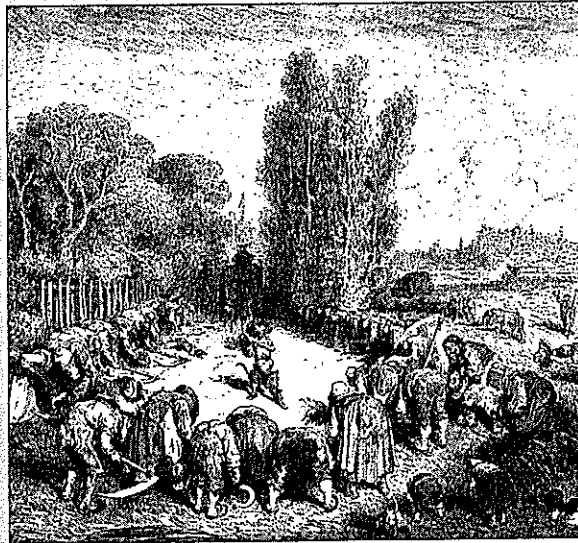
Oberammergau, Bavaria, Germany.

Researches on European studies:

1. Heart Language. ภาษาใจ Proceedings of the International Conference on Thai Studies. The Australian National University, Canberra. 3-6 July 1987. Vol. 2, pp.149-193.
2. The theme of Cathedral in Proust's *La Recherche*. โบสถ์ในงานเขียนของปรัสเซีย Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de français, Vol :41, Janvier-Mars 1988. pp.100-112.
3. A la Recherche du Temps Perdu : Une Grande Cathedrale. Journal of Hankuk University of Foreign Studies, 1991. pp.383-401.
4. Understand cathedrals - Religious art in Medieval Europe . Book. Bangkok : Odean Printing House, 1995.
5. From Water to the French Revolution. Journal of History, SrinakharintharaWiroj University, 1999. pp. 12-23.
6. Wine Link : Wine in French Intellectual Circle. Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de français, Vol :87-88, Juillet-Décembre 2542. Issued in March 2000.pp.21-30.
7. The Role of <Water> in Christianity : From Baptism to Wine-Drinking. Journal of History, 2000, pp. 29-54.
8. Les Mille et Une Nuits : the French Edition of Dr. J.-C. Madrus. Journal of the P.E.N. International – Thailand Centre. Vol. 31, 2000. pp. 46-65.
9. Evolution of Architectural Art in Medieval Europe. Journal of History, Srinakharintharawiroj University, 2001. Pp. 37-67.
10. Circular Time : First European Calendars. Journal of European Studies, Chulalongkorn University, Vol. 8, no. 2-2000. Issued in June 2001. Pp. 140-169.

11. Rue de Siam. Journal of Thai Culture, Office of the National Culture Commission. Vol. February-March 2544 / 2001. pp. 50-53.
12. Know Water, Know Life; Love Life, Preserve Water. Journal of Social Sciences, Srinakharinthara Wiroj University, 2544/2001. pp. 4-29.
13. Still Life in the Confusion of Modern European Era. 2003/06 Journal of History, Srinakharinthara Wiroj University, pp. 47-112.
14. Wine Culture. Book. 2003/04. Chulalongkorn University Press. (The book received an honourary award from the Thai Ministry of Education)
15. The Tulip Craze – From Turkey to the Netherlands. Journal of Rusamelae, University Prince of Songkhla. Vol. 25 No. 1, January–April. 2004. Pp. 27-38.
16. The myth of Narcissus - towards the affirmation of self-consciousness and human right. Journal of Social Sciences, SrinakharintharaWiroj University, 2004. Pp. 44-64.
17. The Saint James' Way - the first European Cultural route. Journal of European Studies, Chulalongkorn University, Vol.11, No.1 January-June 2004. Pp.119-157.
18. The Celtic Belief in Tree – Druidism. Journal of European Studies, Chulalongkorn University, Vol. 15 No. 2, July-December 2007. Pp. 106-149.
19. Botany and the British Love of plants. Journal of European Studies, Chulalongkorn University, Vol. 16 No. 1, January-June 2008. Pp. 88-145.

นิทานเรื่อง "แมวใส่บูต" เป็นผลงานของนักเขียนสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 ชื่อชาร์ลส์ แปรโรต์ เนื้อเรื่องโดยย่อมีอยู่ว่า เจ้าของโรงสีผู้หนึ่งเมื่อตายได้ทิ้งมรดกแก่ลูกคนเล็กเป็นแมวหนึ่งตัวที่มีความฉลาดแพรวพราว มันร้องขอร้องเท้าบูตคู่หนึ่ง โดยอาสาจะทำให้นายได้ดิบได้ดีให้จงได้ และด้วยเล่ห์กลสารพัดของเจ้าแมวใส่บูต ทำให้ท้ายที่สุดนายของมันได้แต่งงานกับเจ้าหญิง ลูกสาวพระราชา

บทความนี้ขอเสนอการตีความนิทานโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นเครื่องมือสำคัญ ทั้งนี้พบว่า นิทาน "แมวใส่บูต" นั้นแฝงประเด็นปัญหาเรื่องความเป็นชายไว้อย่างน่าสนใจ

ABSTRACT

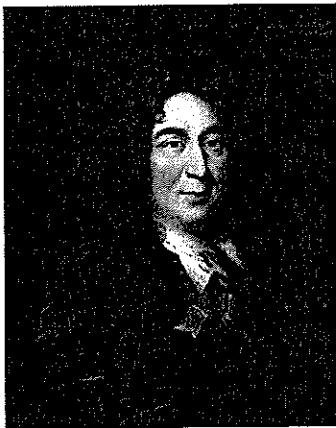
The quest of masculinity in the tale of "Le Chat botté"

Piriyadit Manit

This paper intends to show that in Perrault's tale of "Le Chat botté", the quest of masculinity is an important theme. The protagonist is symbolically castrated by his father. But later, thanks to his cat, he can possess the masculinity and, finally, replace his father's place.

การแสวงหาความเป็นชายในนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต”

พริยะดิศ มานิตย์

ชาร์ลส์ แปร์โรต์

นิทานเรื่อง “Le Chat botté” (“แมวใส่บูต”¹) เป็นผลงานของนักเขียนสมัยศตวรรษที่ 17 ชื่อชาร์ลส์ แปร์โรต์ (Charles Perrault) เนื้อเรื่องโดยย่อมีอยู่ว่า เจ้าของโรงสีผู้หนึ่งมีลูกชายสามคน เมื่อตายได้ทิ้งมรดกแก่ลูกคนเล็กเป็นแมวหนึ่งตัว ที่แรกลูกคนเล็กด้วยความผิดหวังในสิ่งที่ได้จากพ่อก็หมายจะกินและถลกหนังแมว แต่แมวตัวนี้มีความฉลาดแพรวพราว มันร้องขอร้องทำบูตคู่หนึ่ง โดยอาสาจะทำให้นายได้ดิบได้ดี

ให้จงได้ และด้วยเล่ห์กลสารพัดของเจ้าแมวใส่บูต (ทั้งการดักจับกระต่ายเพื่อนำไปถวาย เอาใจพระราชินีเพื่อให้ฝ่ายหลังพอใจนายของมัน ทั้งการใช้เล่ห์เอาชนะยักษ์ตนหนึ่ง ทำให้นายของมันกลายเป็นเจ้าของบ้านยักษ์แทน ฯลฯ) ทำให้ในท้ายที่สุดนายของมันได้แต่งงานกับเจ้าหญิง ลูกสาวพระราชินี

บทความนี้ขอเสนอการตีความนิทาน โดยจะใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำคัญ ทั้งนี้พบว่า นิทาน “แมวใส่บูต” นั้นแฝงประเด็นปัญหาเรื่องความเป็นชายไว้อย่างน่าสนใจ ดังจะขออธิบายเป็นประเด็นย่อยใน 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

¹ คำแปลชื่อเรื่อง ข้อความอ้างอิง และการถ่ายเสียงชื่อเฉพาะตามที่ปรากฏในบทความนี้เป็นของผู้เขียนบทความ

1. ลูกชายคนเล็กกับการ (ถูกทำให้) หมดความเป็นชาย นิทานเริ่มที่ฉากการแบ่งมรดก

เจ้าของโรงสีผู้หนึ่งเหลือสมบัติทิ้งไว้ให้ลูกชายสามคน เป็นเพียง โรงสี ลา และแมว การแบ่งสรรเป็นไปอย่างรวดเร็ว จนไม่ต้องเรียกทนาย เพราะทนายเหล่านี้คงเขมือบกองมรดก อันน้อยนิดนี้จนหมดไปเป็นแน่ ลูกคนโตได้โรงสี คนรองได้ลา ส่วนคนเล็กได้แมวและไม่อาจพอใจตัวเองได้เลยกับสมบัติ กระจอกทองคำอันนี้

“ถ้าพี่ๆเอามรดกมรดกกันก็คงพออยู่ได้” เขาว่า “แต่ฉันสิ พอกินแมวและถลกหนังมันไปแล้ว ก็คงอดตายเป็นแน่”

ผู้ที่คุ้นเคยกับนิทานแปร์โรต์คงสังเกตเห็นว่า ในนิทานหลายเรื่องจะพูดถึง ปัญหาหนึ่งอยู่เสมอ นั่นก็คือ ปัญหาพ่อแม่รักลูกไม่เท่ากัน ซึ่งบ่อยครั้งตัวละคร ลูกคนเล็กจะได้รับความรักน้อยที่สุด หรือมิฉะนั้นก็เป็นที่รังเกียจในสายตา พ่อแม่รวมไปถึงพี่น้อง ตัวอย่างที่ชัดที่สุด คือ “ซินเดอเรลลา” (Cendrillon) ผู้ถูกแม่เลี้ยงและพี่สาวต่างมารดาถากถำแกล้งสารพัด ในกรณีนิทาน “แมวใส่บูต” นี้ก็เช่นกัน จะเห็นว่าผู้เป็นพ่อแบ่งมรดกให้ลูกชายทั้งสามราวกับเลือกที่รักมัก ที่ชัง สิ่งที่ลูกคนเล็กได้ไปนั้นแทบหาค่ามิได้เมื่อเทียบกับพี่ชายทั้งสอง

ในเชิงสัญลักษณ์ กล่าวได้ว่าการจัดสรรมรดกของพ่อนั้นกระทบต่อความเป็นชายของลูกคนเล็กอย่างลึกซึ้ง ‘โรงสี’ และ ‘ลา’ ซึ่งพี่คนโตและพี่คนรอง ได้ไปเป็นลำดับนั้น เชื่อมโยงกับการทำงานในลักษณะที่ต้องใช้แรงงาน อันเป็นงานที่โดยทั่วไปแล้วเป็นของบุรุษเพศ ตัวละครพ่อมิได้มอบ ‘ความเป็นชาย’ ให้แก่ลูกคนเล็กอย่างเต็มที่มอบให้ลูกอีกสองคน แต่กลับให้ ‘แมว’ ซึ่งนักวิจารณ์บางคนตีความว่าเป็นสัญลักษณ์เพศหญิง (Soriano 1968 : 432) คำว่า ‘แมว’ ในภาษาอังกฤษ มีคำหนึ่ง คือ ‘pussy’ ซึ่งเมื่อใช้ในลักษณะเป็นคำแสลง จะหมายถึงอวัยวะเพศหญิง ส่วนในภาษาฝรั่งเศส ‘แมว’ ตรงกับคำว่า ‘chat’ เป็นคำพ้องเสียงกับคำว่า ‘chas’ ที่แปลว่ารูเข็ม ซึ่งในทางจิตวิเคราะห์หัตถ์ใดที่มี

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอแบร์อำมร์เกาในเยอรมนี

ลักษณะเป็นรู เป็นช่องที่วัตถุอื่นสามารถสอดใส่เข้าไปได้ ฟังถือเป็นสัญลักษณ์แห่งสตรีเพศ นอกจากนี้ คำว่า ‘chat’ ยังชวนให้นึกถึงคำกริยา ‘châtrer’ ซึ่งแปลว่า ตัดอวัยวะเพศ หรือกล่าวสั้นๆ คือ ‘ตอน’

รวมความแล้ว ตัวละครผู้มีได้มอบความเป็นชายให้ลูกคนเล็ก แต่กลับ ‘ตอน’ หรือทำให้หมดความเป็นชายนั้นไปด้วยการมอบสิ่งที่ถือเป็นความเป็นหญิงให้ และความผิดหวังของลูกคนเล็ก :

ส่วนคนเล็กได้แมวและไม่อาจปลอบใจตัวเองได้เลยกับสมบัติ
กระจอกงอแงนี้

“ถ้าพี่เอาจมรดกรวมกันก็คงพออยู่ได้” เขาว่า “แต่ฉันสิ
พอกินแมวและถลกหนังมันไปแล้ว ก็คงอดตายเป็นแน่”

ก็น่าจะตีความได้ว่าเป็นความรู้สึกเริ่มต้นของบุรุษที่มีอาจครอบครองความเป็นชายนั่นเอง

2. การแสวงหาความเป็นชาย และการถือกำเนิดขึ้นใหม่

ข้างฝ่ายตัวละครแมว เมื่อเห็นผู้เป็นนายน้อยใจในโชคชะตาก็นเสนอตัวช่วยเหลือ

“อย่าเป็นทุกข์ไปเลย นายข้า ท่านเพียงนำถุงมาให้ข้าใบหนึ่ง
และสั่งตัดรองเท้าบูตสำหรับเดินลุยกอหนามคู่หนึ่ง แล้วท่านจะ
เห็นว่าส่วนแบ่งมรดกของท่านนั้นไม่ได้เลวร้ายอย่างที่ท่านนึกเลย”

เมื่ออ่านนิทานต่อจากนี้ไปก็จะทราบว่า ที่แมวขอรองเท้าบูตคู่นั้นนั้นก็เพื่อเดินลุยกอหนามไปดักจับกระต่าย และที่แมวทำเช่นนั้นก็เพื่อจะนำกระต่ายไปถวายพระราชา เป็นแผนของแมวเจ้าเล่ห์ที่หมายให้พระราชาพออกพอใจในนายของมัน

เมื่อได้สิ่งที่ขอ แมวใส่รองเท้าบูตของมันอย่างสง่างาม ขา
หน้าทั้งสองถือเชือกถุงที่เอาพาดคอไว้ แล้วเข้าไปในป่าที่ซึ่งมี
กระต่ายอยู่มากมาย แมวใส่เหยื่อล่อในถุง ลงนอน แสร้งทำเป็น

ตาย เพื่อรอกระต่ายที่ยังอ่อนต่อโลกเข้ามากินเหยื่อที่วางไว้
ไม่ทันไร มันก็สบโอกาส เพราะกระต่ายตัวหนึ่งเดินเข้ามาในถ้ำ มัน
รีบจัดการตีกะโหลก ตะครุบเหยื่อ และสังหารอย่างไร้ความปราณี

ด้วยความพอใจในเหยื่อ แมวไปพบพระราชากับขอเข้าเฝ้า
มีผู้พามันไปยังห้องพระราชานั่ง เมื่อเข้าห้องไปแล้ว มันแสดงความ
เคารพต่อพระราชานั่ง และกล่าวว่า

“ขอเดชะ นี่คือกระต่ายป่า ซึ่งท่านมาร์กี เดอ การาบาส (เป็น
ชื่อที่แมวเสกสรรปั้นแต่งให้นายของมัน) ใช้ข้าให้นามถวายท่าน”

“จงไปบอกนายของเจ้า” พระราชานั่งตอบ “ว่าข้าพอใจ และ
เขาทำให้ข้าพอใจ”

อีกครั้งหนึ่ง แมวไปซ่อนตัวในทุ่งหญ้าสาละแห่งหนึ่ง เปิดดู
ไว้ตามเดิม เมื่อนกกระทาสองตัวเดินเข้ามาในถ้ำ มันตีกะโหลก
แล้วตะครุบเหยื่อไว้ทั้งสองตัว จากนั้นก็นำไปถวายพระราชานั่ง
อย่างเดียวกับที่เคยไปถวายกระต่ายป่า พระราชานั่งนกกกระทา
สองตัวด้วยความยินดียิ่ง พระองค์ตอบแทนแมวด้วยของขวัญ
เล็กๆน้อยๆ แมวยังคงนำของไปถวายพระราชานั่งนี้อีก บางครั้ง
บางครั้งตลอดเวลาสองถึงสามเดือน

ดาวิด รุฟเฟล (David Ruffel) ถือว่าตัวละครแมวนั้นแท้จริงแล้ว เป็น
ตัวแทนของความรู้สึกนึกคิด จิตใจด้านมืดของตัวละครลูกชายคนเล็ก (Ruffel
2006 : 87) ถ้ายอมรับการตีความนี้ ความต้องการของแมวก็น่าจะเป็นความ
ต้องการของลูกคนเล็ก ฉะนั้นจึงควรพิจารณาต่อไปว่า การที่แมวร้องขอรองเท้า
บูตินั้นสื่อถึงความต้องการประการใดของตัวละครลูกคนเล็ก

ที่จริงแล้ว ‘รองเท้าบูต’ ในที่นี้อาจตีความได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ขององคชาต
อันที่จริง ‘รองเท้าบูต’ นั้นนอกจากจะปรากฏในนิทาน “แมวใส่บูต” แล้ว ยังพบ
ในนิทานอีกเรื่องของแฟร์โรต์ คือเรื่อง “เจ้าตัวเล็ก” (“Le Petit poucet”) ด้วย
ในนิทาน “เจ้าตัวเล็ก” แฟร์โรต์ระบุว่า ‘รองเท้าบูต’ นั้นมีอำนาจวิเศษ สามารถ

ปรับขนาด ยืดหด เปลี่ยนไปตามขนาดเท้าผู้สวมใส่ ข้อมูลเช่นนี้ดูเผินๆ เหมือนจะเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นไปตามลักษณะนิทานซึ่งมักสอดแทรกองค์ประกอบเหนือจริงลงไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การที่ ‘รองเท้าบูต’ สามารถพองตัวขยายใหญ่ขึ้นได้นั้น ลักษณะดังกล่าวก็ชวนให้นึกถึงอวัยวะเพศชายอยู่ไม่น้อย อนึ่ง คำว่า ‘รองเท้าบูต’ ตรงกับคำในภาษาฝรั่งเศสว่า ‘botte’ ผู้เชี่ยวชาญนิทานแฟร์โรต์ชื่อมาร์ค โซรียาโน (Marc Soriano) ตั้งข้อสังเกตว่า แฟร์โรต์นั้นชอบที่จะเล่นกับถ้อยคำ คำพ้องรูป พ้องเสียง คำที่รูปเขียนใกล้เคียงกัน หรือออกเสียงใกล้เคียงกัน ในกรณีของคำว่า ‘botte’ โซรียาโนลงความเห็นว่างว่า แฟร์โรต์น่าจะจงใจเล่นคำ และชวนให้ผู้อ่านนึกถึงความใกล้เคียงกันระหว่างคำว่า ‘botte’ กับคำว่า ‘bite’ โซรียาโนอ้าง “พจนานุกรมภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 17 ถึงปัจจุบัน” (Dictionnaire Général de la Langue française du commencement du XVIIe siècle à nos jours) ซึ่งอธิบายว่า คำว่า ‘bite’ นั้นหมายถึงอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ติดตั้งหน้าเรือ และคำว่า ‘bite’ ก็ยังใช้ในเชิงหยาบโหลน หมายถึงองคชาตได้ด้วย (Soriano 1968 : 433)

การร้องขอรองเท้าบูตจึงสื่อถึงการแสวงหาความเป็นชายซึ่งถูกคนเล็กถูกพ่อลิดรอนไป แมวซึ่งสื่อความเป็นหญิง เมื่อใส่บูตแล้วกลับสื่อถึงความเป็นชาย เพราะตามปรกติแมวเป็นสัตว์ที่เดินสี่ขา แต่เมื่อใส่บูตก็กลายมาเดินสองขาแบบมนุษย์ (ดูภาพประกอบด้านข้าง) ความเปลี่ยนแปลงของลำตัวที่อยู่แนวนอนมาเป็นแนวตั้ง ชวนให้นึกถึงการแข็งตัวขององคชาต (l'érection) และเมื่อแมวแสดงถึงความเป็นชายโดยสมบูรณ์เช่นนั้นแล้ว มันก็ออกดักจับกระต่ายไปให้พระราชินี ซึ่งแม้นิทานไม่กล่าวโดยตรง แต่ก็เดาได้ไม่ยากว่ากระต่ายป่านั้นแมวหมายจะไปมอบให้พระราชินี อันเป็นความสุขทางปากอย่างหนึ่ง (le plaisir oral) อย่างไรก็ตาม การแสวงหาความสุขทางปากดังกล่าว ซึ่งแมวต้องใช้ถุงใบหนึ่งหลอกล่อเหยื่อ เมื่อเหยื่อติดกับก็โดดตะครุบและฆ่าทิ้งเสีย รูปแบบการแสวงหาความสุขเช่นนี้เป็นไปอย่างก้าวร้าวรุนแรง มีลักษณะเชิงรุก (l'activité) ชัดเจน (น่าจะคิดว่า ภาพถุงที่เปิดปากรอให้เหยื่อเดินเข้ามา แล้วก็ปิดปากโดยฉับพลันนั้น แท้จริงแล้วก็สื่อถึงการกีดกันเอง) การแสดงความก้าวร้าว

ภาพประกอบนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต”

วาดโดยกุสตาฟ ดอว์

ที่มาของภาพ : <http://fr.wikisource.org/>

และการแสดงพฤติกรรมเชิงรุกนั้น ก็เป็นการแสดงออกแบบเพศชาย อันเป็นผลสืบเนื่องจากเมื่อแมวยืน “ตัวตรง” ได้แล้วนั่นเอง

แมวพยายามทุกวิถีทางให้ พระราชาได้รู้จักกับนายของมัน ซึ่ง หากแมวทำสำเร็จก็เท่ากับว่ามันได้นำ ลากก้อนโตมาให้นายของมัน สมกับที่ มันสัญญาไว้ว่า “แล้วท่านจะเห็นว่า ส่วนแบ่งมรดกของท่านนั้นไม่ได้ เลวร้ายอย่างที่ท่านนึกเลย” เราได้เห็น แล้วว่าแผนการขั้นแรกของแมวคือนำ กระต่ายป่าไปมอบให้พระราชา ซึ่งก็ ลุล่วงไปด้วยดี

แผนขั้นต่อมานั้นก็น่าสนใจในเชิงสัญลักษณ์ไม่น้อย แมวออกอุบายให้นายมันเปลี่ยนผ้าแล้วลงไปแม่น้ำแห่งหนึ่งที่มันรู้ว่าพระราชาจะผ่านไปแถวนั้น อุบายของมันคือ เมื่อพระราชามาถึงบริเวณแม่น้ำ มันจะนำเสื้อผ้าของนายไปซ่อน แล้วร้องตะโกนขอความช่วยเหลือ ทำนองว่านายมันกำลังจมน้ำ ช้ำยังมีโจรมา ปล้นเสื้อผ้านายมันไปอีก อุบายนี้ได้ผล เมื่อพระราชาเสนอความช่วยเหลือโดยให้คนของตนนำเสื้อมามอบแก่นายของแมวเจ้าเล่ห์ และอุบายนี้ยังเอื้อให้นายมัน ได้รับความเอ็นดูจากพระราชาด้วย

พระราชาสั่งข้าราชการให้หาเสื้อที่สวยงามที่สุดของพระองค์ มามอบแก่นายมาร์ก เดอ การาบาส์ ซึ่งพระราชาแสดงความเอ็นดู เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เสื้อที่นำมาให้มาร์กใส่นั้นยังขับเน้นรูปร่าง หน้าตาที่ดีของเขา (เขาเป็นคนรูปร่างหน้าตาดี)

เมื่อผู้เป็นนายได้รู้จักกับพระราชาแล้ว ต่อมาแมวก็นำวางแผนทำให้พระราชาเข้าใจว่านายซึ่งมันอุปโลกน์ขึ้นเป็น ‘มาร์ก เดอ การาบาส’ นั้นยิ่งใหญ่ คู่ควรจะเป็นลูกเขยพระราชา เมื่อพระราชาจะผ่านทุ่งนาแห่งหนึ่ง แมวเจ้าเล่ห์ก็ออกอุบายหวังให้พระราชาเข้าใจว่าทุ่งนาแห่งนั้นเป็นของนายมัน เพื่อการนี้ มันข่มขู่ชาวนาในท้องทุ่งว่า

“เจ้าพวกคนทำนาทั้งหลาย ถ้าไม่ทูลพระราชาว่าทุ่งนาแห่งนี้เป็นของท่านมาร์ก เดอ การาบาสล่ะก็ พวกเจ้าจะต้องถูกสับเป็นชิ้นๆ อย่างแน่นอน”

และแมวจะใช้อุบายเดิม เทียวข่มขู่ชาวบ้านไปทั่วเพื่อให้ชาวบ้านบอกพระราชาว่าที่ดินทั้งหลายล้วนเป็นของนายมันทั้งสิ้น

เมื่ออ่านนิทานจนจบเรื่องจะทราบ ว่า แผนการทุกขั้นตอนที่แมววางไว้สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ พระราชาเชื่อโดยสนิทใจว่านายของมันคือ “มาร์ก เดอ การาบาส” และก็พอใจในตัวมาร์กที่หนุ่มน้อยผู้นี้อย่างยิ่ง กระทั่งยินยอมยกเจ้าหญิงผู้เป็นธิดาให้ จนสุดท้ายตัวละครลูกคนเล็กซึ่งจากตอนต้นมีสมบัติติดตัวเป็นเพียงแมวตัวหนึ่ง แต่มาตอนนี้ได้เลื่อนสถานะเป็นถึงลูกเขยพระราชา (ซึ่งมีแนวโน้มอย่างยิ่งว่าจะได้เป็นพระราชาคนต่อไป) ความเปลี่ยนแปลงนี้ ดูเผินๆ เหมือนเป็นเพียงการเลื่อนสถานะทางสังคม กล่าวคือ ลูกละครคนเล็กได้เปลี่ยนจากความเป็นชนชั้นพ่อค้า หรือชนชั้นกลาง มาสู่ชนชั้นศักดินาในรูปของ “มาร์ก” ผู้ครองที่ดินมหาศาล อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไป ก็อาจกล่าวได้ว่าแมวได้สร้างตัวตนหรืออัตลักษณ์อันใหม่ให้แก่นายของมัน การสถาปนาม “มาร์ก เดอ การาบาส” ก็ดี การหลอกเอาที่ดินผู้อื่นมาเป็นของนายมันก็ดี การทำให้นายของมันเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวกษัตริย์ก็ดี เหล่านี้ถือได้ว่า ตัวละครลูกคนเล็กได้ถือกำเนิดขึ้นใหม่อีกครั้ง เขามีค่าใช้จ่ายที่ไม่มีความเป็นชายอีกต่อไป แต่เป็นชายที่มีอำนาจเพียงพอที่จะเป็นสามีของเจ้าหญิงแห่งอาณาจักรที่เขาอาศัยอยู่ เหตุการณ์ที่แมวให้นายของมันลงไปซ่อนตัวในน้ำมีส่วนเสริมความหมายเชิงสัญลักษณ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ น้ำมีนัยยะถึงการ

ให้กำเนิด (น้ำคร่ำในครรภ์มารดา) เมื่อตัวละครลูกคนเล็กกลับขึ้นมาจากน้ำ เพื่อพบกับพระราชินี เขามีโซ่ลูกเจ้าของโรงสีที่มีความเป็นหญิงเป็นสมบัติติดตัวอีกต่อไป แต่บัดนี้เขาได้ “เกิดใหม่” กลายเป็นมาร์ก เดอ การบาส ผู้มีความเป็นชาย (มีแมวใส่บูต “ยีน” เคียงข้าง) และพร้อมจะใช้ความเป็นชายนั้นกับเจ้าหญิงที่พระราชินีให้เท่ากับว่าในตอนจบ ตัวละครลูกคนเล็กได้ครอบครองความเป็นชายได้โดยสมบูรณ์นั่นเอง

3. การทำตัวให้เหมือนพ่อ

แต่ก่อนจะให้นายของมันเป็นได้แต่งงานกับเจ้าหญิง แมวต้องเผชิญหน้ากับตัวละครสำคัญตัวหนึ่งในนิทาน นั่นคือยักษ์

แมวเดินทางมาพบปราสาทหลังหนึ่งซึ่งมียักษ์เป็นเจ้าของ มันต้องการให้พระราชินีเข้าใจว่าปราสาทหลังนี้เป็นของท่านมาร์ก เดอ การบาสเช่นกัน นิทานบรรยายฉากการเผชิญหน้าระหว่างแมวกับยักษ์ไว้อย่างค่อนข้างน่าตื่นเต้น

ยักษ์ต้อนรับแมวด้วยมารยาทเท่าที่ยักษ์ตนหนึ่งจะทำได้
ทั้งยังให้แมวดำนั่งพัก

“มีคนบอกข้าว่า” แมวเอ๋ย “ท่านมีพรวิเศษสามารถแปลงกายเป็นสัตว์ได้ทุกชนิด เช่นจะเป็นสิงโตก็ได้ จะเป็นช้างก็ได้ ใช่หรือไม่”

“ถูกต้องแล้ว” ยักษ์ตอบทันทีทันใด “และเพื่อเป็นการพิสูจน์ ข้าจะให้เจ้าได้เห็นข้ากลายเป็นสิงโต”

เมื่อเห็นสิงโตอยู่เบื้องหน้า แมวตื่นตกใจจนต้องตะกายไปบนรางน้ำ ซึ่งก็ลำบากเอาการอยู่ ด้วยว่ารองเท้าบูตไม่เอื้อต่อการเดินบนกระเบื้องมุงหลังคานัก ไม่ก็อึดใจต่อมา เมื่อเห็นว่ายักษ์ไม่ใช่สิงโตแล้ว มันจึงเดินลงมาและสารภาพว่ามันกลัวเหลือเกิน

“มีคนอื่นบอกข้าอีก” แมวเอ๋ย “ซึ่งข้าก็ไม่มีใครเชื่อเท่าใดดอก ว่าท่านสามารถแปลงกายเป็นสัตว์ขนาดเล็กก็ได้ เช่นจะเป็นหนูนา ก็ได้ จะเป็นหนูบ้านก็ได้ แต่ข้าบอกตรงๆ ข้าว่านั่นมันเป็นไปได้”

การแสดงคริสตนาฏกรรมที่หมู่บ้านโอแบร์อำแมร์เกาในเยอรมนี

“เป็นไปได้จ้ะหรือ” ยักษ์ว่า “เจ้าจะได้เห็น”

ทันใดนั้นเอง ยักษ์แปลงกายเป็นหมู่บ้าน วิ่งไปวิ่งมาอยู่บน
พื้น ทันทิที่แมวเห็นหนู ก็กระโดดตะครุบและจัดการกินเสีย

แมวกำราบยักษ์และยึดปราสาทได้สำเร็จ ถึงขั้นนี้ พระราชาก็พอใจใน
มาร์กี เดอ การบาลอย่างยิ่ง กระทั่งยินดียกลูกสาวให้

ระหว่างนั้นเอง พระราชาผ่านมาแถวประสาทหลังงามของ
ยักษ์ และเกิดอยากเข้าไปข้างใน แมวได้ยินเสียงรถม้าข้ามสะพาน
หกมา จึงรีบวิ่งไป และกล่าวกับพระราชาว่า

“ขอเดชะ ยินดีต้อนรับพระองค์สู่ประสาทของท่านมาร์กี
เดอ การบาล”

“อะไรกัน ท่านมาร์กี ประสาทหลังนี้ก็เป็นของท่านด้วยหรือ
ไม่มีสิ่งใดจะงามเทียบลานแห่งนี้ และบรรดาอาคารที่รายล้อมอีก
แล้ว เราเข้าไปดูข้างในกันเถิด”

ท่านมาร์กียื่นมือช่วยเจ้าหญิงวิยสา และเดินตามพระราชา
ซึ่งขึ้นไปบนประสาทเป็นคนแรก พวกเขาเข้าไปในห้องขนาดใหญ่
ห้องหนึ่ง ซึ่งมีอาหารว่างที่จัดไว้โอ้อาหารหา ซึ่งยักษ์จัดเตรียมไว้
ต้อนรับเพื่อนของมันซึ่งควรจะมาในวันเดียวกันนี้ แต่ก็คงจะไม่กล้า
เข้ามาหากรู้ว่าพระราชาอยู่ในประสาท พระราชาต้องใจในความ
เพียบพร้อมของท่านมาร์กี เดอ การบาล เช่นเดียวกับธิดาของ
พระองค์ซึ่งก็หลงใหลคลั่งไคล้ตัวเขา เมื่อพระราชาตระหนักถึง
ทรัพย์สินสมบัติที่เขาครอบครองอยู่ ก็เอ่ยนขึ้น หลังจากดื่มไปห้าหก
แก้วว่า

“อยู่ที่ท่านละ ท่านมาร์กี ว่าจะมาเป็นลูกเขยข้าหรือไม่”

มาร์กีแสดงท่าคารวะเพื่อตอบรับเกียรติที่พระราชามอบให้
และในวันเดียวกันนั้นเอง ก็ได้แต่งงานกับองค์หญิง แมวกลายเป็น

ขุนนางใหญ่ จะวิ่งจับหนูก็เพื่อความเพลิดเพลินใจเท่านั้น

นักวิจารณ์เห็นพ้องต้องกันว่าในนิทานนั้น ยักษ์เป็นสัญลักษณ์ของพ่อ ตาวิต รุฟเฟล เสนอว่ายักษ์สื่อถึงอำนาจการเขมือบของผู้เป็นพ่อ (le pouvoir dévorateur des pères) (Ruffel 2006 : 114) ขณะที่ มาร์ค อาแล็ง เดกียงส์ (Marc Alain Descamps) เสนอว่ายักษ์ โดยเฉพาะในนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต” นั้น เป็นสัญลักษณ์ของพ่อผู้ตอนอวัยวะเพศ (le terrible père castrateur) (Descamps : <http://www.europsy.org/marc-alain/contedefee.html>.) จิตวิเคราะห์เชื่อว่าเด็กชายต้องการครอบครองแม่ในฐานะวัตถุทางเพศ และความต้องการนั้นเองทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกเชิงปฏิกิริยากับผู้เป็นพ่อ เพราะเด็กชายจะถือว่าพ่อเป็นคู่แข่งและเป็นอุปสรรคต่อความรักที่ตนรู้สึกต่อแม่ ฉะนั้นสักๆ แล้วเด็กชายย่อมอยากกำจัด และหมายจะครอบครองตำแหน่งที่พ่อครองอยู่ (ซึ่งนั่นก็คือตำแหน่งความเป็นคนรักของแม่) ในนิทาน “แมวใส่บูต” แม้จะไม่มีประเด็นปัญหาเรื่องความรักระหว่างเด็กชายกับแม่ แต่ชัดเจนว่า

ภาพประกอบนิทานเรื่อง “แมวใส่บูต” วาดโดยกุสตาฟ ดอเร
ที่มาของภาพ <http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Lechatbotte4.jpg>

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูกขายนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในตอนต้น พ่อคือผู้ลิดรอนความเป็นชายไปจากลูกขาย ในตอนนี้ลูกขายได้แสวงหาจนได้ ครอบครองความเป็นชาย และกลับมาเผชิญกับยักษ์ซึ่งเป็นตัวแทนพ่ออีกครั้ง การที่แมวดองเผชิญหน้ากับยักษ์ และจัดการกินยักษ์เพื่อให้นายของมันครอบครองประสาทของยักษ์นั้น จึงสามารถตีความได้ว่าเป็นความพยายามของเด็กขาย คนหนึ่งซึ่งพยายามท้าทายอำนาจพ่อ และพยายามยึดตำแหน่งแห่งที่ของพ่อนั่นเอง

นอกจากนี้ ในตอนท้ายที่นิทานเอ่ยถึง “อาหารว่าง” นั้น เราอาจตั้งข้อสงสัยว่าแท้จริงแล้ว แมว นายของมัน พระราชา และเจ้าหญิงกำลังจะกินอะไรกัน ทั้งนี้เพราะนิทานระบุว่า “อาหารว่าง” นั้น เป็นของที่ยักษ์เตรียมไว้เลี้ยงต้อนรับเพื่อนๆ ของมัน มาร์ค เอสโกลา (Marc Escola) เสนอว่าที่จริงแล้วอาหารว่างดังกล่าวก็คือเนื้อมนุษย์นั่นเอง ! เพราะเป็นธรรมเนียมอยู่ที่ยักษ์จะกินเนื้อมนุษย์ (Escola 2005 : 132-134) อนึ่ง ภาพวาดประกอบนิทานของศิลปินกุสตาฟ ดอเร่ (Gustave Doré) ซึ่งดูจะจงใจวาดภาพร่างเด็กบนจานสลัด ก็ดูเหมือนจะยืนยันการตีความของเอสโกลา (ดูภาพประกอบข้างบน) ฉะนั้น เมื่อแมวและท่านมาร์กเดอ การาบาส์ กินเนื้อคนในตอนท้าย พวกเขาก็ไม่ต่างอะไรไปจากยักษ์ หรือจะพูดให้ชัดกว่านั้นก็คือ พวกเขาได้กลายเป็นยักษ์เสียเองแล้ว เท่ากับว่าได้ครอบครองตำแหน่งของพ่อโดยสมบูรณ์ เพราะได้ทั้งกำจัดพ่อทิ้ง ได้ยึดที่พำนักของพ่อ และได้กลายเป็นพ่อแล้วเสียเอง

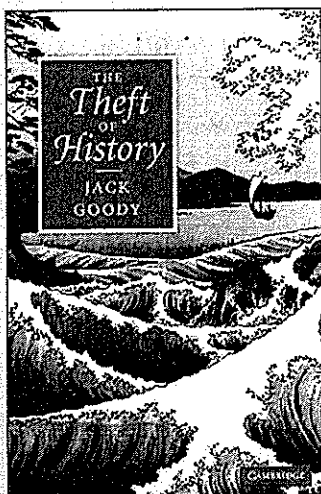
เมื่อความเป็นชายถูกเติมเต็มโดยบริบูรณ์ นิทานก็จบลงด้วยความสุข และ “ความเพลิดเพลินใจ” แบบบุรุษเพศ

มาร์กก็แสดงท่าการระเพื่อตอบรับเกียรติที่พระราชามอบให้ และในวันเดียวกันนั่นเอง ก็ได้แต่งงานกับองค์หญิง แมวกลายเป็นขุนนางใหญ่ จะวิ่งจับหนูก็เพื่อความเพลิดเพลินใจเท่านั้น

บรรณานุกรม

- พิริยะติศ มานิตย์. (2553). *ปมเอดิปปัสในนิทานแปร์โรต์*. กรุงเทพมหานคร :
โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Bellemin-Noël, Jean. 1983. *Les contes et leurs fantasmes*. Paris :
P.U.F.
- Descamps, Marc Alain. *Psychanalyse des contes de fées*. [En ligne].
URL : <http://www.europsy.org/marc-alain/contedefee.html>.
Consulté le 21 novembre 2008.
- Escola, Marc. 2005. *Contes, Charles Perrault*. Paris : Éditions
Gallimard.
- Perrault, Charles. 2006. *Contes, Illustration de Gustave Doré. Présen-
tation, notes et guide de lecture par Annie Collognat-Barès,
Dominique Brunet, Frédéric Dronne*. Paris : Pocket.
- Ruffet, David. 2006. *Les contes de Perraults*. Coll.Profil Bac. Paris :
Hatier.
- Soriano, Marc. 1968. *Les contes de Perrault, culture savante et
traditions populaires*. Paris : Éditions Gallimard.

หนึ่งในจุดประสงค์หลักของคู่มือด้านศึกษาทางประวัติศาสตร์
ชิ้นนี้ คือ การพิจารณาความแตกต่างโดยการตรวจสอบอีกครั้ง และ
ตั้งคำถามใหม่ถึงความเข้าใจของนักประวัติศาสตร์ยุโรปเกี่ยวกับ
พื้นฐานที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมตั้งแต่ยุคหิน ยุคสำริด
และยุคประวัติศาสตร์

ปริทัศน์หนังสือ

เมื่อโลกตะวันตกขโมยประวัติศาสตร์ The Theft of history / Jack Goody (2006)

สิทธิธรรม โรหิตะสุข

แจค กูดี้

The Theft of History คืองานศึกษา
ชิ้นสำคัญของ แจค กูดี้ (Jack Goody) ศาสตราจารย์
ในด้านสังคมวิทยาของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์
งานชิ้นนี้ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2006 โดยในเบื้องต้น
กูดี้ได้กล่าวถึงการที่โลกตะวันตกครอบงำสาระของ
ประวัติศาสตร์ เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ และ
นำเสนอสาระความรู้ทางประวัติศาสตร์ตามกรอบ
ความคิดของตน (ชาวยุโรปตะวันตก) แล้วนำ
กรอบความคิดนี้ไปใช้มองหรือทำการเปรียบเทียบ

กับส่วนอื่นๆของโลก งานของกูดี้ชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่า ชาวยุโรปจะอ้างเสมอว่า
เป็นผู้ก่อกำเนิดหลักการและการปกครองหลายรูปแบบ อาทิเช่น ประชาธิปไตย
พาณิชย์นิยม ทุนนิยม เสรีภาพ บังเอิญนิยม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กูดี้มีความ
กังขาในหลายสิ่ง เช่น การที่พวกเขายุโรปอ้างว่าได้สรรค์สร้างหรือให้กำเนิดรูปแบบ
การปกครองระบบศักดินา (Feudalism) ระบบการแลกเปลี่ยนทางการตลาด
ระบบทุนนิยม ตัวบทกฎหมายหรือระบบยุติธรรมขึ้นมา ดังที่ปรากฏทั้งในรูปแบบ
การศึกษาและวิถีชีวิต

หนึ่งในจุดประสงค์หลักของกูดี้ต่องานศึกษาทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้
คือ การพิจารณาความแตกต่างโดยการตรวจสอบอีกครั้ง และตั้งคำถามใหม่
ถึงความเข้าใจของนักประวัติศาสตร์ยุโรปเกี่ยวกับพื้นฐานที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงในสังคมตั้งแต่ยุคหิน ยุคสำริด และ ยุคประวัติศาสตร์

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอมุมมองที่กว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านมหภาค และ ส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ ด้านการค้าและด้านที่ไม่ใช่การค้า เกี่ยวกับ ประชาธิปไตยและเผด็จการ สิ่งเหล่านี้เองที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักวิชาการ ตะวันตกมีข้อจำกัดโดยเฉพาะขอบเขตปัญหาของประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม ทั้งๆที่ไม่ควรละเลยที่จะพิจารณาทั้งอารยธรรมของเอเชียและยุโรปด้วย เริ่มต้น จากเทรเวอร์ โรเปอร์ (Trevor-Roper) และ อิบน์ คาลดูน (Ibn Khaldun) ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ มีความเห็นว่าอารยธรรมในโลกตะวันออกมีความมั่นคง และหยั่งรากลึกมากกว่าในโลกตะวันตก แม้ว่าจะโดนรุกรานก็ตาม ที่เป็นทัศนคติ ที่หายากยิ่งในหมู่นักประวัติศาสตร์ยุโรป

นอกจากนี้ กูตีได้แนะนำว่าเป็นความผิดพลาดถ้าจะมองสถานการณ์ใด เพียงสถานการณ์หนึ่งเท่านั้น โดยพิจารณาความสัมพันธ์เพียงความแตกต่างของ รูปแบบการผลิต ในขณะที่มีความเหมือนกันหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐศาสตร์ พัฒนาการของการคมนาคม การเสื่อมสลายของโครงสร้างทางครอบครัวและ วัฒนธรรม ดังนั้น จึงควรระมัดระวังในการศึกษาแบบเปรียบเทียบ โดยไม่ควร ทำเพียงผิวเผินและพิจารณาเพียงความแตกต่างของความเป็นตะวันออกและ ตะวันตกเท่านั้น นอกจากนี้ผู้เขียนได้ชี้ประเด็นที่น่าวิเคราะห์ดังนี้

ประเด็นแรกสุด กูตี เห็นว่าสังคมมนุษย์ทั้งหลายมีมาตรฐานที่แน่นอน ในการประเมินชนชาติอื่น ซึ่งบางส่วนสืบเนื่องจากสถานภาพของบุคคลและ อัตลักษณ์ทางสังคมของสมาชิกในสังคม มีข้อโต้แย้งในปัญหาของการใช้มาตรฐาน ของยุโรปเพื่อประเมินชนชาติอื่นคือ มุมมองเฉพาะของโลกที่มีต่อยุโรปยุคโบราณ ที่ได้รับอิทธิพลจากการเขียนด้วยตัวอักษรกรีก และเผยแพร่ซึมซับไปใน วรรณกรรมเชิงประวัติศาสตร์ของยุโรป ภาคแรกของหนังสือเล่มนี้เป็นการ วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยไม่คำนึงถึงลำดับตามกาลเวลาแห่งประวัติศาสตร์

ความแตกต่างอย่างสุดขีดระหว่างยุโรปและเอเชียเกิดขึ้นได้อย่างไร กูตี ได้ชี้ให้เห็นในหนังสือเล่มนี้ว่า ทัศนคติที่ใช้มาตรฐานของยุโรปในการประเมิน ชนชาติอื่นนั้น เริ่มมีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อพวกเขาเข้าไปมีอำนาจครอบครอง ดินแดนอื่นในด้านต่างๆ ตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) ที่มีการ

ขยายอำนาจเพื่อพัฒนาการพาณิชย์จนถึงยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม จนทำให้ยุโรปตะวันตกครอบงำทางเศรษฐกิจไปทั่วทั้งโลก และเกิดทัศนคติที่มองชาติพันธุ์อื่นว่าด้อยค่ากว่าของตนเอง ดังนั้นกูตีจึงเตือนให้ระวังในการตีความประวัติศาสตร์ด้วยการใช้ทัศนคติที่อธิบายจากจุดประสงค์ (เป้าหมาย) มากกว่าหลักแห่งเหตุและผล กล่าวคือตีความอดีตจากจุดยืนของยุโรปสมัยใหม่ ตามอารมณ์มากกว่าเหตุผล

ดังนั้น กูตีจึงเสนอให้มองการพัฒนาในลักษณะลำดับขั้นประวัติศาสตร์ในยูเรเชีย (Eurasia - เท่ากับดินแดนเอเชียและยุโรป) ในแนวของพลวัตแห่งสารัตถะ ด้วยความสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องและปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพาณิชย์ (ทุนนิยม) ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนทั้งทางความคิดและผลิตภัณฑ์ จึงจะทำให้เราสามารถเข้าใจการพัฒนาทางสังคมด้วยมุมมองที่กว้างขึ้นและมีความเกี่ยวข้องกัน โดยพิจารณาวิวัฒนาการสังคมด้วยจิตสำนึกของสังคมมากกว่ารูปแบบที่กำหนดด้วยการลำดับเหตุการณ์จากจุดเริ่มต้นในยุโรปเพียงอย่างเดียว

กูตีเห็นว่าประวัติศาสตร์ดินแดนต่างๆทั่วโลกถูกครอบงำด้วยคำว่า (ตั้งแต่ “ยุคโบราณ” - Antiquity เลียดด้วยซ้ำ) “ศักดิ์นา” และ “ทุนนิยม” ซึ่งนำเสนอโดยนักประวัติศาสตร์ทั้งสมัครเล่นและอาชีพที่มีแนวคิดเอนเอียงไปทางพวกยุโรป ดังนั้นจึงควรเริ่มต้นด้วยการพิจารณาประเทศนั้นในฐานะที่เป็น “ดินแดนอิสระ” แล้วจึงนำเอาปัจจัยหลากหลายรูปแบบมาพิจารณาเชื่อมโยงเพื่อการวิเคราะห์ด้วย เพราะอย่างที่ทราบกันว่า สภาพการณ์ของสังคมมนุษย์มีพลวัตเคลื่อนไหวและไม่คงที่ มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ด้วยวิธีการนี้จะทำให้สามารถวิเคราะห์ความคล้ายคลึงและความแตกต่างได้โดยไม่เอาอคติทางสังคมไปเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดการตีความผิดหรือเกิดการบิดเบือนทางการศึกษาประวัติศาสตร์ วิธีการนี้ทำให้เราสามารถตั้งคำถามได้เมื่อพบความแตกต่างที่มากเกินไปที่จะทำให้เกิดผลที่ติดตามมาต่อการพัฒนาของโลกในอนาคต

ข้อเสนอสำคัญของกูตีในงานชิ้นนี้ คือการแสดงว่ายุโรปได้ละทิ้ง ละเลย หรือตีความประวัติศาสตร์ในส่วนที่เหลือของโลก (The rest of the World) จนมีผลตามมาถึงการตีความหมาย “ประวัติศาสตร์ของตนเองอย่างผิดพลาด”

และยังทำให้เห็นว่าการที่ยุโรปเป็นผู้กำหนดแนวคิดและการแบ่งช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ ยิ่งทำให้เราเข้าใจเอเชียทั้งในอดีตและอนาคตผิดพลาด ในที่นี้ ภูมิไม่มีความประสงค์จะเขียนประวัติศาสตร์ของยูเรเชียขึ้นมาใหม่ เพียงแต่จะแก้ไขแนวทางที่เรามองพัฒนาการของมันจากช่วงเวลาที่เราเรียกว่ายุคคลาสสิก (Classical time หมายถึง ยุคกรีก-โรมัน) และในขณะเดียวกันจะพยายามเชื่อมโยงยูเรเชียเข้ากับส่วนที่เหลือของโลก เพื่อแสดงให้เห็นว่าน่าจะมีผลผลิตที่จะเปลี่ยนแนวทางในการแลกเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โลก เป้าหมายของผู้เขียนสอดคล้องกับของปีเตอร์ เบิร์ก (Peter Burke) คือการศึกษาใหม่เกี่ยวกับความรุ่งเรืองของอารยธรรมตะวันตก ซึ่งเบิร์กเห็นว่าวัฒนธรรมของยุโรปตะวันตกเป็นเพียงหนึ่งในหลายๆวัฒนธรรม “ที่อยู่ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน” โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอารยธรรมจากอาณาจักรไบแซนไทน์ (Bizantium) และอิสลาม ซึ่งทั้งสองพวกเป็นผู้สืบทอดความรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมศิลปะของกรีกและโรมันยุคโบราณ

เพื่อสนับสนุนประเด็นดังกล่าวหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ

ภาคแรก กล่าวถึงความสมเหตุสมผลของแนวคิดแบบยุโรปที่มีสังคมวัฒนธรรมของบรรพบุรุษที่เจริญมาตั้งแต่ยุคโบราณ และก้าวไปสู่ยุคทุนนิยมโดยผ่านระบบศักดินา หรือ ระบบเจ้าที่ดิน โดยแยกออกจากเอเชียที่มีการรวมศูนย์อำนาจและล้าหลัง

ภาคที่ 2 กล่าวถึงนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์คนสำคัญ 3 คนที่พยายามมองความสัมพันธ์ของยุโรปที่มีต่อโลก อาทิ โยเซฟ นีดแฮม (Joseph Needham) ผู้ซึ่งค้นคว้าและอธิบายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของจีน นอร์เบิร์ต อีเลียส (Norbert Elias) นักสังคมวิทยา ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงต้นกำเนิดของกระบวนการแห่งอารยธรรมในยุครุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมของยุโรป (European Renaissance) แฟร์นันด์ บรอนเดล (Fernand Braudel) นักประวัติศาสตร์เรื่องเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งอธิบายถึงต้นกำเนิดของทุนนิยม

ภาคที่ 3 เป็นการสรุปที่กล่าวถึงการที่ทั้งนักวิชาการและบุคคลชาวยุโรปหลายคนอ้างตนเป็นผู้ปกป้องสถาบันอันทรงเกียรติและคุณค่าสังคมทั้งหลาย โดยอ้างว่าจะพยายามมองแต่ความเป็นจริงเท่านั้น

จุดที่น่าสนใจในเบื้องต้นนี้ อย่างเช่นหน้า 3 ในส่วนของบทนำ กูตีได้กล่าวว่า แรงผลักดันในการศึกษา ของเขาเริ่มมาจากการของกอร์ดอน ไซต์ (Gordon Childre) ซึ่งเป็นนักมานุษยวิทยา กูตีใช้จุดยืนจากการศึกษาในงานแบบมานุษยวิทยา ในการมองสังคม เขากล่าวถึงการเริ่มมีการถกเถียงกันในหมู่นักประวัติศาสตร์ นักมานุษยวิทยาว่า การที่ระบุว่ามนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งล้ำลึกกว่าอีกกลุ่มหนึ่งนั้น เป็นจริงหรือไม่ ? ด้วยเหตุนี้ การพูดถึง แนวคิดแบบสัมพัทธนิยม (Relativism) จึงตามมา (การมองว่าสังคมต่างๆ ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้) สำหรับการศึกษาในแนวทางมานุษยวิทยา แต่ละพื้นที่ที่มีการเติบโตภายในตัวมันเอง แม้จะมีปัจจัยภายนอกเข้ามากระทบหรือเกี่ยวข้องก็ตาม

ทั้งนี้การมองประวัติศาสตร์ของ กูตีเองนั้น ยังคงศึกษาประวัติศาสตร์ในแบบเปรียบเทียบอยู่ แต่กระนั้นในงานชิ้นนี้ กูตีเองก็ได้แสดงให้เห็นผ่านการศึกษาว่าเขาก็มีมุมมองในแบบสัมพัทธนิยม เพื่อที่จะทำให้เห็นว่า ในแต่ละพื้นที่เฉพาะมีเงื่อนไขและมีพัฒนาการของมันอยู่ แต่ประเด็นนี้มันจะยากขึ้น เพราะมันจะเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในอีกหลายแนวคิดที่ผู้เขียนใช้ในการอธิบาย

ในบทแรก มีประเด็นที่ กูตีเริ่มต้นยกประเด็นที่ว่า “ใครขโมยอะไร : เวลาและพื้นที่” ซึ่งได้มีการกล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจว่า ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นศตวรรษที่ 19 โครงสร้างของประวัติศาสตร์ของโลกได้ถูกกำหนดโดย ยุโรปตะวันตก กูตีได้กล่าวถึงความไม่สมบูรณ์ของประวัติศาสตร์สากลที่เกิดขึ้นในสังคมหรืออารยธรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น อาหรับ อินเดีย หรือ จีน ที่วัฒนธรรมขาดแคลนข้อเสนอในเรื่องเกี่ยวกับอดีต อารยธรรมของพวกเขาไม่ได้ถูกนำไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับอารยธรรมอื่นๆ หรืออารยธรรมเหล่านั้น ได้อยู่ภายใต้การขับเคลื่อนสังคมจากเรื่องราวของเรื่องปรัมปรา (Myth) ตำนาน มากกว่าประวัติศาสตร์ โดยกูตียังกล่าวว่า ความพยายามของชาวยุโรป คือการสร้างแนวโน้มต่อการบรรจุหรือกำหนดเรื่องราวของพวกเขาเองในโลก โดยภาพรวมชาวยุโรปพยายามที่จะแทรกแซงหรือรุกรานอย่างต้นตัวในการสร้างความรับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จากเรื่องราวของตะวันตกให้มีบทบาทอยู่ในภูมิภาคอื่นรวมถึงในโลกส่วนที่เหลือ (The rest of the World)

กูตีได้กล่าวถึงเรื่องของ เวลาและพื้นที่ (Time and Space) อันเป็นความหลากหลาย เป็นประเด็นสู่การเข้าใจถึงโครงสร้างทางสังคม และจากนี้ไปจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ซึ่งกูตีเองได้กล่าวว่ามีติปัจจุบันในเรื่องทั้งเวลาและพื้นที่คือการกำหนดขึ้นโดยตะวันตก นั้นเป็นเพราะว่า การสื่อสารที่แผ่ขยายออกไปในโลกที่กว้างขวางนั้น เรียกร้องสิทธิ เรื่องของการเก็บรักษาเรื่องของเวลา ซึ่งได้นำมาสู่การกำหนดเรื่องเวลา และ การก่อเกิดและสร้างแผนที่ ซึ่งได้ทำหน้าที่ และสร้างบทบาทในการจัดหาหรือกำหนดสร้างกรอบเกณฑ์ทางประวัติศาสตร์ ดังเช่นในกรณีการเกิดขึ้นของ “ภูมิศาสตร์” แต่ก็แน่นอนว่า ในทุกสังคมนั้น ต่างก็ล้วนแล้วแต่มีแนวคิดในเรื่องของพื้นที่และเวลาที่ดำรงอยู่โดยรอบและเกิดขึ้นในวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน แนวคิดเหล่านี้เองจึงกลายเป็นความพิถีพิถันอย่างมากในการศึกษา เพื่อที่จะกำหนดเครื่องหมายหรือเกณฑ์สำหรับมิติทั้งสอง (เวลาและพื้นที่) เขาได้กล่าวอีกว่า ช่วงแรกๆของการเกิดประดิษฐ์กรรมในการเขียนของยูเรเชียที่ให้สังคมหลักๆได้เห็นถึงประโยชน์ของการคำนวณเรื่องเวลา ในการสร้างหรือพัฒนาแผนที่ และสิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำมาเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของการบอกเล่าด้วยปากแบบแอฟริกา

ตัวอย่างที่น่าสนใจในเรื่องของเวลา กูตีได้กล่าวว่า เวลาในแบบวัฒนธรรมมุขปาฐะ คือ การคำนวณที่มีฐานจากการปรากฏการณ์ธรรมชาติ การดำเนินไปของเวลาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนผ่านของดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ สู่กลางวันและกลางคืน การผ่านไปผ่านมาของฤดูกาล ทั้งนี้สิ่งที่หายไปคือการ “คำนวณด้วยตัวเลข” ต่อสิ่งที่ผ่านไปในแต่ละปี แต่ละเดือน ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นข้อเรียกร้องต่อการเกิดหรือการกำหนดจุดเริ่มต้นที่เหมาะสมของ “ยุคสมัย” นั่นคือสิ่งที่มาถึงพร้อมกับการใช้ประโยชน์จากการเขียน ซึ่งตรงนี้เห็นได้ดีจากความสำคัญของการเขียน จากงานของกูตินี้ ทำให้นักถึงข้อสังเกตในเรื่องของการแบ่งยุคทางประวัติศาสตร์ ซึ่งกำหนดโดยกรอบคิดแบบตะวันตก ที่แบ่งยุคโดยกำหนดให้ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (Pre-History) คือยุคที่เรียกกันอีกชื่อว่า Before Writing หรือ ยุคก่อนที่จะมีการเขียน และ พอมมาถึงยุคของ “ประวัติศาสตร์” ก็คือยุคที่เริ่มมีการเขียน หรือการจารึก ด้วยตัวอักษรหรือการใช้ตัวเลข ซึ่งเรื่องนี้

ทำให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการเขียนในแง่ของการเป็นจุดเริ่มต้นทางประวัติศาสตร์ ซึ่งถ้าหากพิจารณาในแง่นี้ จากงานของกูตีแล้ว มันก็ได้ละเลยหรือตัดการเริ่มต้นหรือจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ในส่วนอื่นๆของโลก โดยกลายเป็นว่า จุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์นั้นเกิดขึ้นจากการจารึกหรือการเขียนที่มีในโลกตะวันตกเป็นสำคัญ ทั้งๆที่ในพื้นที่อื่นๆ ก็มีการบันทึกหรือบอกเล่าหรือการจารึกด้วยสิ่งที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ในงานของกูตีในช่วงแรกๆนี้ จึงชี้ให้เห็นถึงการคำนวณในเรื่องของเวลาทั้งอดีตและที่ใช้ในปัจจุบันด้วยนั้น ว่ามีการปรับเปลี่ยนนำมาใช้ในแบบตะวันตก วัน ซึ่งอยู่ในประวัติศาสตร์ขึ้นอยู่กับ การเกิดก่อนและหลังของการกำเนิดของศาสนาจักรยุโรป ดังเช่น ในการใช้ ก่อนคริสต์ศักราช และ คริสต์ศักราช ส่วนการยอมรับต่อการกำหนดเรื่องของเวลาของยุคแบบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นของ ฮีบรู (Hebrew) หรือ อย่างปีใหม่แบบจีน จะถูกจัดไว้ให้อยู่ในส่วนชายขอบของการศึกษาทางประวัติศาสตร์

เนื่องจากงานชิ้นนี้เป็นงานศึกษาหลังปี ค.ศ. 2000 กูตีเองจึงได้ยกให้เห็นหนึ่งในมุมมองของการ “ขโมย” ในเรื่องของเวลา (Theft of Time) เช่น ในเรื่องของความคิดที่มีต่อช่วงเวลาของ “สหัสวรรษ” (Millennium) ทั้งที่เป็นเพียงระบบเวลาแบบคริสต์ เขาได้ยกตัวอย่างงานของนักเขียนอย่าง แฟร์นัน เดส-อาร์เมสโต (Fernandez – Armesto) ซึ่งเป็นงานที่มีขอบเขตของการศึกษาทางประวัติศาสตร์ของอิสลาม อินเดีย แอฟริกา และอเมริกา เขาได้เขียนถึงประวัติศาสตร์โลกของสหัสวรรษว่าเป็น สหัสวรรษของพวกเรา (Our) ซึ่งในแง่หนึ่งแน่นอนว่าในการเขียนแบบนี้ นี่คือการอ้างสิทธิว่าเวลาของสหัสวรรษที่ถูกกำหนดโดยนักเขียน นักประวัติศาสตร์ตะวันตกนั้น คือช่วงเวลาที่เป็นสิ่งเดียวกับช่วงเวลาสหัสวรรษของประเทศอื่นๆ ซึ่งคำว่า “Our” หรือ “พวกเรา” นี่คือการรู้สึกของการครอบครองโดยโลกตะวันตก หรืออย่างการนับสัปดาห์ก็มีความน่าสนใจว่ามีแค่ 7 วัน คือ 1 สัปดาห์เท่านั้น ในแอฟริกาเอง มีการค้นพบว่า จะ 3 4 5 หรือ 6 นั้น ขึ้นอยู่กับการสอดคล้องกับตลาด เป็นต้น

ความแตกต่างของแนวทางในการคำนวณเวลาในสังคมที่มีการอ่านออกเขียนได้ ทั้งหมดยังมีสาระสำคัญในกรอบเกณฑ์ของศาสนา ซึ่งมอบและอุทิศให้

กับการอ้างอิงถึงชีวิตของนักบุญหรือผู้สร้างโลก จุดของการอ้างอิงเหล่านี้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการเกิดขึ้นของศาสนาจักรคริสเตียน เป็นผลลัพธ์ของการครอบครอง การล่าอาณานิคม และ การปกครองโลก ไม่ได้เฉพาะแต่ตะวันตกแต่หมายถึงทั้งโลก ซึ่งทำให้มีการกำหนดว่าสัปดาห์หนึ่งมี 7 วัน หรือวันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อน เทศกาลต่างๆของปี ไม่ว่าจะเป็น คริสมาสต์, อีสเตอร์, ฮาโลวีน ฯลฯ บัดนี้กลายเป็นสิ่งที่ เป็นสากล หรือเป็นของนานาชาติไปโดยปริยาย ความต่อเนื่องอันนี้เองในความสัมพันธ์ของศาสนากับวิถีชีวิตประจำวัน บ่อยครั้งที่เกิดความเข้าใจผิด โดยผู้สังเกตการณ์และผู้ที่มีส่วนร่วมชาวยุโรปจำนวนมากเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมของพวกเขาเป็นเรื่องปกติและรวมถึงสถาบันต่างๆ ของพวกเขาไม่ได้มีอคติระหว่างคำสอน กฎ หรือความเชื่อใด ความเชื่อหนึ่งหรืออื่นๆ

ในที่นี้ กูตีได้กล่าวถึงจีนที่ประสบผลสำเร็จในเรื่องนี้ ในบริบทที่ว่า มันไม่ได้มีการเกิดขึ้นของศาสนาแบบเดียวๆที่ถูกสถาปนาขึ้นเท่านั้น ดังนั้น นั่นคือการพัฒนาในความรู้ของคนทั่วไป ซึ่งยอมรับต่อการประเมินใหม่ในการดำรงอยู่ของข้อมูลที่สัมพันธ์กันในแบบที่ “ไม่ตัดขวาง” กันอย่างที่เกิดขึ้นกับ คริสเตียนและอิสลาม

ในเรื่องของ พื้นที่ (Space) เอง กูตีก็ได้ชี้ให้เราเห็นถึงการกำหนดนิยามจากชาวยุโรป โดยใช้การแทนด้วยระบบเรขาคณิต (Graphic Representation) ที่ เป็นสิ่งที่ติดตามมาของการเกิด “แผนที่” ที่มีความประณีต มีความเป็น ภาวะวิสัย และแสดงให้เห็นว่า แผนที่ สามารถเป็นเครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องของดินแดน พื้นที่ แผ่นดิน โดยไม่ต้องเดินทางไป การทำแผนที่นี้ได้นำมาสู่ ความหมายของอำนาจ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการสร้างหรือการกำหนดเอกลักษณ์ กูตียังกล่าวถึงการทำแผนที่ โดยยกเรื่องของแมร์คาเตอร์ (Mercator) ซึ่งเป็น หนึ่งในผู้ทำแผนที่ชาวเฟลมิช ผู้ซึ่งทำกำไรในช่วงยุครุ่งเรืองของฟลอเรนส์ ในการสำเนาแผนที่แบบทอเลมี (Ptolemy) ของกรีก, “เรื่อง จีโอกราฟฟี (Geography)” ที่มาจากกรุงคอนสแตนติโนเปิล แต่เขียนในเมืองอเล็กซานเดรีย ถูกแปลในภาษาลาตินและพิมพ์ในวินเซนซาร์ (Vicenza) และกลายเป็นแม่แบบ

สำหรับภูมิศาสตร์สมัยใหม่ โดยมีการจัดระบบอินดิเคเตอร์ (Indicator) หรือตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ละติจูด-ลองจิจูด ซึ่งงานนั้นมาถึงในช่วงการมาถึงของการพิมพ์ และนำมาสู่การบิดเบือนหรือการถูกตัดทอนของพื้นที่ดังที่กูตีอ้างถึง

กูตีกล่าวต่อไปว่า ยุโรปเป็นผู้ยึดครองตำแหน่งศูนย์กลางในความรู้ของโลก ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการกำเนิดขึ้นของยุคคลาสสิกโบราณของยุโรปเท่านั้น ตั้งแต่ยุคเรอเนซองส์ที่มีการอธิบายการเกิดขึ้นของกิจกรรมทางการค้า บริเวณเมอร์ดิตอเรเนียนและอำนาจของแอตแลนติก ที่ได้ทำให้ยุโรปเริ่มมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับโลก กับการขยายตัวของการขายสินค้า ซึ่งนำมาสู่การครอบครองและการล่าอาณานิคม การขยายความหมายในเรื่องของพื้นที่และเวลา และการพัฒนาในสูตรของ “ยุคแห่งการสำรวจ” (Age of Exploration) มีผลทำให้ความเห็นหรือข้อเสนอในเรื่องของเวลา การพัฒนาดำเนินไปในบริบทของความเป็นคริสเตียนที่ทำหน้าที่กำหนดหรือสร้างกรอบเกณฑ์ให้แก่โลกในส่วนที่เหลือ

กูตียังกล่าวถึงประเด็นในเรื่องของการแบ่งยุค (Periodization) เนื่องจาก The Theft of History ไม่ได้กล่าวถึงเฉพาะสิ่งที่เกิดขึ้นกับเรื่องของเวลาและพื้นที่เท่านั้น แต่รวมถึงการทำให้การแบ่งยุคทางประวัติศาสตร์เป็นไปในแบบผูกขาดการตีความ (Monopolization) ในประเด็นนี้ กูตีได้กล่าวว่า การทำให้การแบ่งยุคเป็นผูกขาดการตีความนั้น เป็นความจำเป็นในโครงสร้างของสิ่งที่เรียกว่า “วิทยาศาสตร์สากล” (Universal Science) แม้กระทั่งโลกาภิวัตน์เอง ก็ถูกกำหนดอยู่ในเงื่อนไขที่มีสัดส่วนของความเป็นสากล อยู่ในโครงสร้างและขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรียกว่า “วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ในตะวันตก” ในกรณีนี้ และอีกหลายกรณีอื่นๆ “โลกาภิวัตน์จึงหมายถึง การทำให้เป็นตะวันตก”

การมองหรือการคิดของพวกยุโรป โดยเฉพาะยุโรปตะวันตก ที่ผ่านมา อย่างเช่นในกรณีของทุนนิยมก็พยายามมองว่าการเกิดขึ้นระบบทุนนิยม นั้นเกิดขึ้นโดยตะวันตกอ้างว่าตนเองเป็นผู้ให้กำเนิดระบบทุนนิยม หรือความรู้ วิทยาการที่เชื่อมโยงกับ “วิทยาศาสตร์สมัยใหม่” แต่งานของกูตีพยายามวิเคราะห์ให้เราเห็นว่า ถ้าเรามองในรายละเอียดลงไปของสิ่งทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ระบบเวลา ระบบการวัดต่างๆ องค์ความรู้ในเรื่องของเวลา ในด้าน

ประวัติศาสตร์นั้น สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ที่เกิดขึ้น “ในโลกตะวันตก” นั้น เป็นสิ่งที่รับอิทธิพลมาจากหลายที่ จนเกิดการผสมผสานและจึงค่อยนำมาสู่การเป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาประวัติศาสตร์ในโลกตะวันตกเองจึงไม่สามารถอ้างได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่า การพัฒนาหรือการเกิดขึ้นของสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ มันเป็นที่พัฒนาหรือเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของยุโรปเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

อย่างที่ได้อ้างไปแล้วข้างต้นว่า ในช่วงยุคเรอเนซองส์ ชาวยุโรปตะวันตกเริ่มอ้างสิทธิ์ว่าตนเองเป็นคนสร้าง เป็นผู้ให้กำเนิดความรู้ทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และความรู้เรื่องอื่น ไม่ว่าจะเป็น ศิลปะ สถาปัตยกรรม วิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งที่สำคัญที่ถูกอ้างสิทธิ์ คือ ความเป็นสมัยใหม่ (Modernity) การสร้างหรือเกิดแนวคิดอย่างเช่น ทฤษฎีทุนนิยม ประชาธิปไตย คักดินา แล้วปัญหาหนึ่งที่ถูกคิด ซึ่งเป็นคำถามที่สำคัญของเขาในงานชิ้นนี้คือ ทำไม ? หรือ อะไร ? ที่นำมาสู่การทำให้ชาวตะวันตกคิดเช่นนั้น เช่นในภาคที่สองของหนังสือ ผู้เขียนอ้างถึงงานของ โจเซฟ นีดแฮม ที่ยังตอบไม่ได้ว่าทำไมวิทยาศาสตร์ถึงเจริญเติบโตในตะวันตก หรือ สำหรับ เพอร์นาน บรอเตล แล้วพัฒนาการของทุนนิยมของตะวันตกนั้น ถูกพัฒนาขึ้นมาได้อย่างไร ? ซึ่งส่วนใหญ่คำอธิบายของงานเหล่านั้นล้วนเป็นผลพวงจากแนวคิดของ มาร์กซ์ เฮเกล เวเบอร์ หรือ แนวคิดในแบบอันตริวิทยา (Teleology - แนวคิดทางปรัชญาที่เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นหรือการกระทำต่างๆ ล้วนถูกสร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์หรือแผนการล่วงหน้า ตั้งแต่จุดเริ่มต้นยังจุดสิ้นสุด เช่นแนวคิดที่ว่าทุกสิ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปตามพระประสงค์ของพระเจ้า) ซึ่งฝังรากอยู่ในความคิด ในวัฒนธรรมของคนตะวันตก

รวมถึงในการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ปรัชญาสมัยใหม่ การมองผ่านกรอบคิดแบบอันตริวิทยานั้นมันคือการอธิบายตัวเองของโลกตะวันตก ดังเช่น มาร์กซ์อธิบายการเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์ ด้วยการเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิต (Mode of Production) เป็นต้น ซึ่งก็ได้กล่าวถึงงานของนีดแฮมในส่วน “ปัญหาของนีดแฮม” (The Needham Problem) ว่าจะมีคำของเขาที่เรียกว่า Categorical distinction หรือ การจัดประเภทแบบแยกชัด ซึ่งเป็นความแตกต่างภายใต้แนวคิดต่างๆ และแนวคิดอย่างนี้ เช่น การศึกษาประวัติศาสตร์

ที่เน้นการศึกษาประวัติศาสตร์ของตนเองภายใต้แนวคิดแบบอันตริวิทยา ลักษณะดังกล่าว ปัญหาคือ การศึกษาในลักษณะนี้เริ่มถูกตั้งคำถามจากการศึกษาประวัติศาสตร์แบบใหม่ว่า เป็นจริงไหม มันมีความชัดเจนพอไหม มันยอมรับได้ไหม แค่นั้น ? อย่างไร ?

งานของกูตมีจุดสำคัญที่ทำให้เราเห็นว่า ยุโรปที่ผ่านมาไม่ได้ศึกษาคนอื่น แต่ศึกษาตนเองโดยการเปรียบเทียบกับคนอื่น โดยจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม (เรื่องนี้เชื่อมโยงได้กับประเด็นความเป็นไทย (Thai-ness) ในงานศึกษาชิ้นสำคัญของธงชัย วินิจจะกูล ใน *Siam mapped : A History of the Geo – Body of a Nation* ได้ด้วย) สิ่งที่เกิดขึ้นจากการศึกษาแบบนี้ก็คือ การสร้างให้ชาวยุโรปมีมุมมองหรือกรอบความคิดแบบยุโรปเซนตริก (Eurocentric) ก็คือ การมองว่ายุโรปเป็นศูนย์กลางของจักรวาล (คือเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง) หรือนำไปสู่การศึกษาแบบ Ethnocentricity คือ เน้นการศึกษาหรือการศึกษาเพื่อระบุนิยามความหมายของตนเอง โดยการนำคนอื่นมาเปรียบเทียบกับหรือบางครั้งก็ทำการสกัดกันหรือตัดทอนในสิ่งที่แตกต่างออกไปจากชาติพันธุ์ของตนเอง การคิดหรือแนวทางการอธิบายแบบนี้ ทำให้การศึกษาประวัติศาสตร์แบบนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ เนื่องจากมันไม่ได้พิจารณาหรือศึกษาถึง อีกส่วนหนึ่ง อีกด้านหนึ่ง หรืออีกบริบทหนึ่งที่มันสกัดหรือกีดกันออกไป ทั้งๆที่ “โลกทั้งโลกนี้มันมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งหมด”

สิ่งที่ปรากฏในงานชิ้นนี้คือ ผู้เขียนเอาแนวคิดนี้ (หมายถึงการมองแบบอันตริวิทยา, การจัดประเภทแบบแยกชัด) มาใช้ดูการศึกษาทางประวัติศาสตร์ว่า มันเกิดอะไรขึ้น ในแง่นี้กูตมีเห็นและตั้งคำถามว่า ตรรกะแบบอันตริวิทยาแบบนี้มันมีส่วนที่หักล้างในตัวมันเองอยู่ ของกระบวนการที่มันต่อเนื่องไปแต่ละโหมดจนมันถึงจุดสิ้นสุด ซึ่งการมองแบบนี้ ทำให้เราไม่สามารถเห็นประวัติศาสตร์ในแบบที่มันเป็นอยู่ หรือควรจะเป็นได้ แต่เราเห็นแต่ประวัติศาสตร์ในแบบที่ “เราอยากให้มันเป็น” เราไม่ได้เห็นเงื่อนไขของความเป็นไปได้ในเงื่อนไขของการศึกษาหรือการเกิดขึ้นทางประวัติศาสตร์ โดยงานชิ้นนี้พูดถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ของยุโรปเอง ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมา ให้แต่ภาพที่ยุโรป “อยากจะเป็น” ในมุมมองของประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการอ้างสิทธิ์ในลักษณะที่

ผู้เขียนเรียกว่าการจัดประเภทแบบชัดนี้ ซึ่งมันเป็นการสาธยาย (Generalize) ทุก ๆ อย่างให้เป็นภาพทั่ว ๆ ไป การมองอะไรที่มันใหญ่ ๆ แบบนี้ ทำให้เรามองไม่เห็นรายละเอียด นี่เป็นสิ่งที่กูติมองงานของนิตแอม เขามองนิตแอมว่า พยายามจะอธิบายว่า ยุโรปนั้นมีปัจจัยทางสังคมอย่างไร ซึ่งกูติมองว่า การมองแบบนิตแอม จะขาดรายละเอียด คือ มองแบบอันติวิทยา ผู้เขียนจึงเปลี่ยนและมีข้อเสนอว่า หากเราเปลี่ยนการศึกษาโดยศึกษาจาก สิ่งที่เป็น “ประเด็น” มากขึ้น ลักษณะการศึกษาจะทำให้มี “ลักษณะเฉพาะ” ขึ้น นอกจากนิตแอมแล้ว อาจสรุปว่า กูติมองงานของเอเลียตและบรอเดลว่ามีความละเอียดมากในการศึกษาประวัติศาสตร์ยุโรป ซึ่งเรื่องนี้เขาไม่ปฏิเสธ แต่ถึงอย่างไร ก็ยังปรากฏให้เห็นลักษณะแบบอันติวิทยาอยู่ในงานของสองคนนี้

อย่างนิตแอม (ในบทที่เกี่ยวกับนิตแอม) คือ นิตแอมศึกษาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และอารยธรรมในจีน (Science and Civilization in China) แล้วตั้งคำถามว่า “ทำไมจีนถึงไม่มีพัฒนาการในตัวเองแบบที่ยุโรปเป็นได้” ข้อสรุปหนึ่งของนิตแอม คือ จีน ไม่เกิด / ไม่มีชนชั้นกลาง (bourgeoisie) นั่นหมายถึงการไม่เกิดของระบบทุนนิยมด้วย แม้ว่าบนฐานที่กูติศึกษานี้ จะอยู่บนฐานสัมพัทธนิยมเชิงวัฒนธรรม (Cultural Relativism) แต่อยู่คนละจุดยืนกับนิตแอม เพราะข้อสรุปของนิตแอม ยังอยู่บนอันติวิทยาที่มองยุโรปเป็นศูนย์กลาง ถ้าพูดตามภาษาของกูติก็คือ แน่แน่นอนว่าความก้าวหน้ามันถูกอธิบายก็จริง แต่กูติก็เถียงว่า แม้ว่ามันจะกลับไปมองแต่อดีตขึ้นมา แต่มันก็ยังให้คำกับยุโรปในปัจจุบัน เหมือนกับตั้งคำถามว่า ทำไมจีนถึงไม่มีชนชั้นกลางเหมือนแบบยุโรป หรือ ทุนนิยมแบบยุโรป ตอนหลังกูติสรุปอีกว่า ขณะนี้จีนก็มีระบบทุนนิยมเหมือนกัน และสุดท้ายก็ไม่เหมือนกับทุนนิยมแบบยุโรป

กูติยังมองว่า การศึกษาแบบที่ผ่านมา บิดเบือนประวัติศาสตร์โลกมากกว่าที่จะให้ภาพที่เป็นจริงของโลก เช่นในงานศึกษาของนิตแอม ได้พยายามอธิบายว่า ชนชั้นกลางในแบบยุโรปเกิดขึ้นมาได้อย่างไร พอจักรวรรดิโรมันล่มสลาย คนเริ่มแตกกระसानซ่านเซ็น เกิดเป็นหมู่บ้าน เกิดเป็นเมือง แล้วจึงเกิดเป็นระบอบศักดินา สวามีภักดีตามมา มีเงื่อนไขทางศาสนากำหนด เช่นการเกิดขึ้นของโปรเตส-

เตนต์ และดูเหมือนยุโรปจะปฏิเสธคาทอลิก ในแง่ของทุนนิยม โดยเฉพาะในงานของเวเบอร์ คือ แม้กระทั่งในประวัติศาสตร์ของยุโรปเองก็มีการบิดเบือนในตัวเองอยู่ เพราะข้อที่หนึ่งคือ การพัฒนามาสู่เรอเนาของค์ซึ่งเริ่มจากการเกิดเมือง ก็เป็นการที่พวกพ่อค้าเริ่มปฏิเสธระบบเจ้าที่ดิน ซึ่งในที่สุดพวกพ่อค้า ก็เหมือนว่ามีการปฏิเสธพวกเจ้าศักดินา ซึ่งระบบศักดินาเองก็มีความเชื่อมโยงกับศาสนาจักร ซึ่งขณะนั้นเกิดการฟื้นฟูศิลปวิทยาการหรือสังคมยุโรป เรอเนาของค์จึงเริ่มเปลี่ยนจากทางศาสนาไปสู่ทางโลกมากขึ้น ซึ่งทำให้สังคมยุโรปหลุดออกจากอำนาจของศาสนาจักร และทำให้เกิดการสร้างวิทยาศาสตร์ต่างๆ ขึ้นมา เพราะก่อนหน้านี้ในศาสนาจักร คนทั่วไปไม่สามารถสร้างรูปเคารพอิสระได้ เพราะศาสนาจักรจะเป็นคนกำหนดเอง นี่คือแง่ของศิลปะ หรือกรณีของการค้า ถ้าอยู่ในการควบคุมของพวกเจ้าที่ดิน ก็จะถูกเก็บภาษีเยอะไปหมด ซึ่งทำให้เกิดแรงผลักดันที่ทำให้เกิด “เมือง” ขึ้น ทำให้เกิดระบบทุนนิยมขึ้น และคนชั้นกลางก็เกิดขึ้นในเมือง ซึ่งคำอธิบายนี้ขัดแย้งในตัวเอง ในเรื่องของศาสนาก็มีการปฏิเสธคาทอลิก ในพัฒนาการของยุโรปที่นำมาสู่ทุนนิยม เพราะโปรเตสแตนต์มีลักษณะเป็นปัจเจกนิยม สิ่งที่เกิดขึ้นในยุโรปเองก็ยังปฏิเสธศาสนาจักร หรือการพิมพ์ที่เกิดขึ้น ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการก็ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันออก เพราะการพิมพ์ในแง่หนึ่งมันทำให้เห็นถึงการกระจายของการศึกษาวิทยาศาสตร์ ความรู้นี้ก็เป็เหตุผลที่ยุโรปพูดถึงการพิมพ์ที่เติบโตในยุโรป ในขณะที่กู๊ดเองก็กล่าวว่า มีการพิมพ์เกิดขึ้นในจีน หรือในตะวันออกด้วยเช่นกัน

สิ่งที่นิดแฮมพูดว่า พัฒนาการเหล่านี้เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของยุโรปเอง โดยมองข้ามความสัมพันธ์อื่นๆ ไป เช่น การแตกของอาณาจักรโรมันเองที่นำมาสู่การเปลี่ยนผ่าน ก็มาจากการพัฒนาโลกอิสลามไม่ใช่หรือ ? ความรู้ต่างๆ ที่ไปสู่ยุคศักดินาทั้งหลาย สิ่งที่ได้รับกลับมาก็คือ พวกอิสลามเป็นผู้สืบทอด และนำไปศึกษาต่อ และสิ่งนี้การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของยุโรปก็รับมาจากการศึกษาความรู้ของโลกอิสลามที่มีการแปลความรู้ของยุคคลาสสิก (กรีก-โรมัน) มาเก็บรักษา เพราะส่วนหนึ่งฝ่ายอิสลามตอนที่มาตีกรุงคอนสแตนติโนเปิลนั้น ได้เก็บพวกข้อมูลความรู้ของปรัชญาความรู้ อาทิ เพลโต เอาไว้ และก็นำมาแปล

จนกระทั่งเกิดการนำไปสู่การส่งอิทธิพลต่อพวกฟื้นฟูศิลปวิทยาการหลังยุคกลางในเวลาต่อมา

จากที่ยกตัวอย่างนี้ กูตียังมาสู่อีกข้อสรุปหนึ่ง คือ การมองประวัติศาสตร์เราต้องมองให้เชื่อมโยงมากกว่านี้หรือไม่ ? เพื่อไม่ให้ข้ามรายละเอียดของสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอารยธรรม หรือ ประวัติศาสตร์นี้ขึ้นมา ภาพทุกอย่างมันมีอะไรที่คู่ขนานมาด้วยกันทั้งหมด อย่างกูตีพูดถึงนิตแธมว่า เขาใช้เวลามากกว่า 50 ปี ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทางวิทยาศาสตร์ของจีน แต่แทนที่เขาจะศึกษาว่าวิวัฒนาการของการศึกษาวิทยาศาสตร์ของจีนเป็นอย่างไร เขากลับตั้งคำถามที่ว่า แม้ว่าในระยะแรกวิทยาศาสตร์ของจีนจะก้าวหน้ามาก แต่เป็นเพราะอะไร กลายเป็นว่ามันกลายเป็นแบบตะวันตก แทนที่จะกลายเป็นแบบตะวันออก สามารถที่จะทะลุผ่านและสามารถที่จะพัฒนาวิทยาศาสตร์เป็นสมัยใหม่ได้ จึงกลายเป็นการตั้งคำถามที่นิตแธมสร้างปัญหาให้ตนเอง เหมือนกับนักประวัติศาสตร์สังคมหลายคนก่อนหน้านี้เขา ซึ่งกูตีบอกว่ามันนำมาสู่ข้อสรุปที่ประหลาด ที่ว่าอะไรที่ทำให้จีนหยุดนิ่ง และทำให้ยุโรปก้าวหน้า แต่มาหยุดที่ข้อสรุปว่า เพราะจีนไม่มีการเกิดขึ้นของพ่อค้าในแบบยุโรปที่จะมาเป็นชนชั้นกลาง ซึ่งนิตแธมไม่ได้มองจีนในกรอบของการพิจารณาจากจีน แต่นำไปเปรียบเทียบกับพัฒนาการของตะวันตก แล้วจึงสรุปว่า จีนไม่เกิดทุนนิยมเพราะไม่ได้มีพัฒนาการเป็นเส้นแนวแบบตะวันตก ภาพหนึ่งจากการบิดเบือนนี้ คือ ประวัติศาสตร์ยุโรปมีพลวัต ในขณะที่ประวัติศาสตร์ของเอเชียมีการหยุดนิ่ง อาทิเช่นในโลกกรีกมีการทดลอง แต่ในจีนมีลักษณะของการศึกษาแบบเน้นการปฏิบัติ ซึ่งปรากฏในการศึกษาของนิตแธม

แนวคิด หรือการมองลักษณะนี้เริ่มมาตั้งแต่สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการเป็นสำคัญ ดูเหมือนว่า ยุโรปพยายามกลับไปอ้างว่าตนเองมีรากฐานต่อเนื่องมาจากกรีก แต่กูตีตั้งคำถามว่า เรามีการต่อเนื่องอย่างนั้นจริงหรือไม่ ? เพราะกูตีบอกว่า ยุโรปเองรับเอาความรู้ของกรีกมาจากโลกอาหรับ การนำแนวคิดของกรีกมาทดลองก็มาจากโลกอาหรับไม่ใช่หรือ ระบบการศึกษาในแบบปัจเจกที่มีการแบ่งศาสตร์ต่างๆ เช่น แบบคณิตศาสตร์ หรือ ดาราศาสตร์ ก็มีในโลกตะวันออกด้วย

การศึกษาที่มองระบบทุนนิยมแบบแบ่งประเภทแยกชัด มันได้ตัดอะไรออกไปหลายอย่าง โดยทำให้กลายเป็นแบบ Period หรือช่วงเวลา ซึ่งก็ไม่ผิด แต่กูตีเตือนว่า ไม่ควรละเลยต่อกระบวนการอื่นๆที่มันมีมาด้วย เพราะกระบวนการนี้มันไม่ได้เกิดขึ้นในจากตัวของยุโรปเอง หากแต่มันจะมีภาพของความสัมพันธ์จากพื้นที่หรือสิ่งที่ได้รับจากอารยธรรมอื่นๆพวกนี้แทรกขึ้นมาตลอดในประวัติศาสตร์ยุโรป ผู้เขียนเองก็กล่าวถึง งานของบรอตเตล ว่าสิ่งที่เป็นระบบทุนนิยมแบบที่ยุโรปเป็นและเติบโตขึ้น เพราะยุโรปมีระบบการคลัง แต่ว่าที่อื่นทุกที่ที่มีการค้า มีพ่อค้า ก็มีระบบการคลังเกือบทั้งนั้น แต่ว่าจะเป็นในแบบไหนเท่านั้นเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปกับยุโรป

ส่วนที่น่าสนใจในงานของกูตีอีกประเด็น คือ ส่วนท้ายๆ ของหนังสือที่ว่าด้วยประเด็นการขโมยความรัก (Stolen Love) ในส่วนนี้ กูตีตั้งคำถามกับ “ความรัก” หรือ รักแบบโรแมนติก (Romantic Love) สมมติฐานของผู้เขียนคือ ยุโรปก็อ้างในเรื่องของการกำเนิดของรักแบบโรแมนติกนั้นว่า เกิดขึ้นจากยุโรปเอง ซึ่งกูตีก็เกิดคำถามและข้อสงสัย เพราะแนวคิดของความรักก็มีของมันอยู่ในทุกๆที่ กูตีได้ยกตัวอย่างให้เห็นถึงวัฒนธรรมการเขียนจดหมายรัก หรือ บทกวีความรักในจีนหรือญี่ปุ่น หรือสามารถพบวรรณกรรมที่แสดงออกถึงความรักในคัมภีร์ไบเบิลของฮีบรู ในชื่อว่า Song of Song เป็นต้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า งานชิ้นนี้ของกูตีดูเหมือนเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของเขาไม่ได้มีหน้าที่ในการสร้างความชอบธรรมให้กับตะวันตก หรือ คนอื่นในโลกที่ไม่ใช่ตนเอง เพราะงานของกูตีก็เป็นการมองตะวันตก มองสิ่งที่ตนเองอธิบายตนเองว่ามันมีปัญหาอย่างไร ? เมื่อสิ่งที่ตนเองอธิบายนั้น เกิดจากการตั้งหมุดหมายบางอย่างในสิ่งที่ตนเองควรจะเป็น จนทำให้เกิดการนำมาสู่การมองคนอื่นๆ ในสายตาที่บิดเบือน

งานของกูตีไม่ใช่การศึกษาเปรียบเทียบ (Comparative Study) แต่เป็นการมองตนเอง และจุดสำคัญคือ ถ้าคุณมองคนอื่นอย่างบิดเบือน คุณก็จะไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนเอง นั่นคือข้อเสนอของ กูตี.

เชิญพบกับหนังสือ

อีกฟากหนึ่งของยุโรป

หนังสือเล่มแรก
ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ยุคใหม่
ของยุโรปตะวันออกอย่างรอบด้าน
ราคาเล่มละ 300 บาท
สนใจสั่งซื้อได้ที่ศูนย์ยุโรปศึกษา
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หรือ ร้านศูนย์หนังสือจุฬาฯ

ผลงานสิ่งพิมพ์บทความ งานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์โดย
ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์

การส่งบทความหรืองานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารยุโรปศึกษา

ท่านที่ประสงค์จะส่งบทความหรืองานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารยุโรปศึกษา สามารถส่งต้นฉบับบทความเกี่ยวกับยุโรปในสาขาประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ความยาว 10-20 หน้ากระดาษ A4 และ บทความย่อความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4 ทั้งภาษาไทย (Cordia New ขนาด 16 point) หรือภาษาอังกฤษ (Times New Roman ขนาด 12 point) ส่งผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มาที่ publication@ces.in.th พร้อมทั้งส่งประวัติการศึกษา การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันมา หรือส่งทางไปรษณีย์มาที่

รองผู้อำนวยการฝ่ายสิ่งพิมพ์

ศูนย์ยุโรปศึกษา แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชั้น 3 อาคารวิทย์พัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2218-3922-3 โทรสาร 0-2215-3580 หรือ ces@chula.ac.th

ARTICLE TO BE PUBLISHED IN THE JOURNAL OF EUROPEAN STUDIES

Should you be interested in having your article or research paper focusing on European Studies in the field of History, Culture, Economics, Law, and Political Science, published in Journal of European Studies, Chulalongkorn University, please send your work and CV via e-mail address (publication@ces.in.th) in Microsoft Word, or to the address given below. Please make sure that your article or research paper, including its one-page-long abstract, lasts approximately 10-20 A4 pages, using Cordia New 16 point in Thai and Times News Roman 12 point in English.

Deputy Director of Publication Affairs

Centre for European Studies, Chulalongkorn University

3rd Floor, Vidyabadhna Building, Chulalongkorn University,

Phya Thai Road, Bangkok, 10330, Thailand

Tel: +662-218-3922-3 Fax: +662-215-3580 or ces@chula.ac.th

Subscription Form for Journal of European Studies
Centre for European Studies at Chulalongkorn University

Name (Mr./Mrs./Ms.) _____

Company Name _____

Address _____

Tel. No. _____ Fax No. _____

I subscribe to the Journal of European Studies for

() 1 year 180 baht for 2 Issues (bi-annually)

() 2 years 340 baht for 4 Issues

Cost of Postage* excluded (Asia: 4\$, Europe: 5\$, America: 7\$,
Australia: 5\$)

Payment

() I would like to pay by cash in person.

() I enclose a money order for 180 Baht (Hundred and Eighty).

() I enclose a money order for 340 Baht (Three Hundred and
Forty)

pay to the order of "*Centre for European Studies at
Chulalongkorn University*" via Chulalongkorn University Post
Office

Signature _____

Date ____/____/____